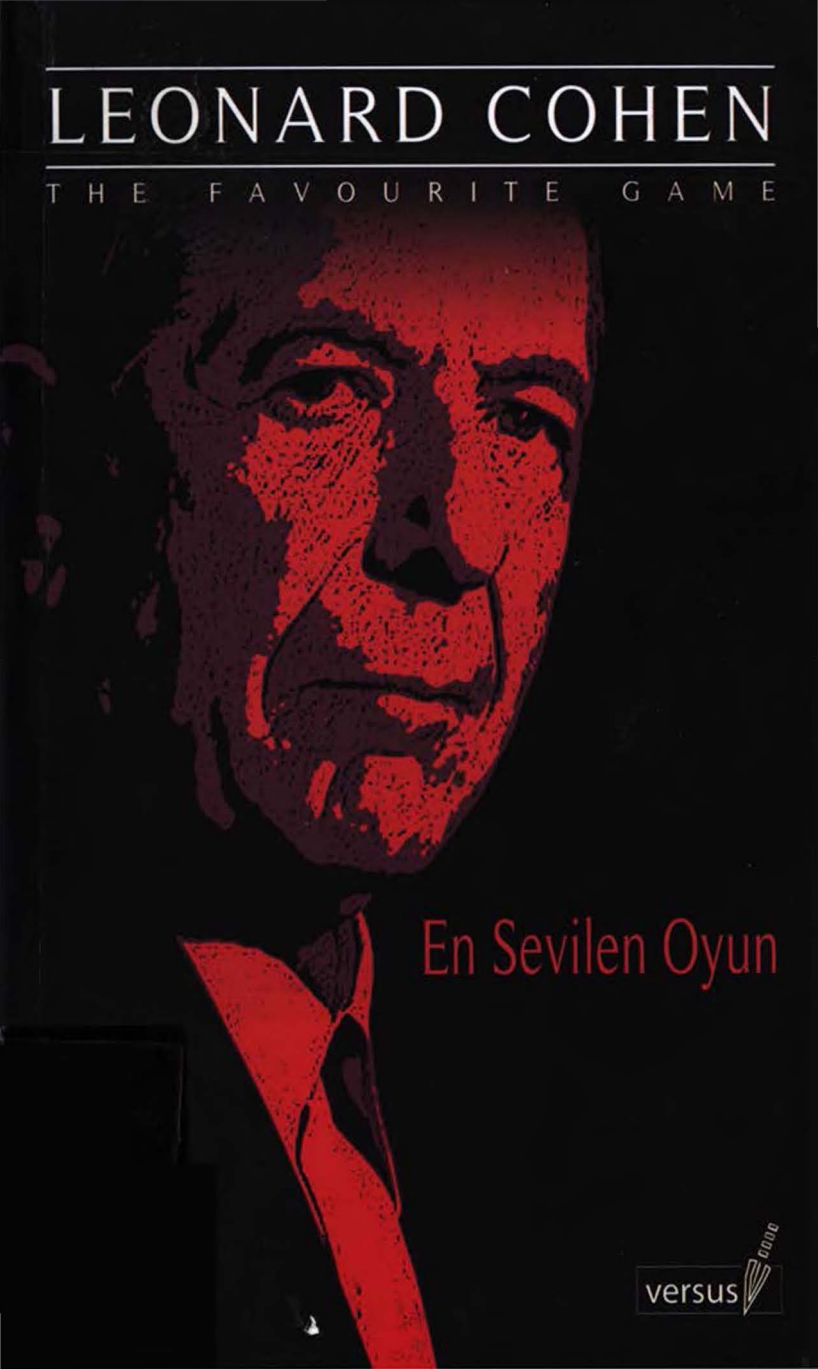
LEONARD COHEN

THE FAVOURITE GAME

En Sevilen Oyun

versus

roman

Leonard Cohen

Fransız Chanson geleneğinden beslenen folk şarkılarıyla dünyaca tanınan ve büyük saygı ve sevgi duyulan 1934, Québec doğumlu yazar-şair-besteci Leonard Cohen, sanat dünyasında adını şiir kitabı *Let Us Compare Mythologies* (1956) ile duyurdu. Baba tarafından Polonya, anne tarafından Lituanyalı Yahudi ve soyadlarından dolayı (Kohanim: Yahudilerde, doğrudan Hz. Musa'nın kardeşi Harun'un soyundan gelenlerin unvanı) koyu dindar bir aileden gelen ve dokuz yaşında kaybettiği terzi babasından kalan miras sayesinde sanat yaşamına fazla geçim derdi duymadan atılan Cohen'in kitapları şunlardır: *The Spice-Box of Earth* (Şiir, 1961), En Sevilen Oyun (Roman, 1963; Versus, 2008), *Flowers for Hitler* (Şiir, 1964), Görkemli Kaybedenler (Roman, 1966; Stüdyo İmge, 1989; Altıkırkbeş, 2000; Versus, 2008), *Parasites of Heaven* (Şiir, 1966), *The Energy of Slaves* (Şiir, 1972), *Death of a Lady's Man* (Şiir ve düzyazı, 1978), *Book of Mercy*, (Şiir, düzyazı ve mezmurlar, 1984), *Stranger Music*, (Seçme şiir ve şarkılar, 1993) ve *Book of Longing* (Şiir, düzyazı ve çizimler, 2006). Çalkantılı hayatı boyunca, kendini şöhrete esas ulaştıran, günümüz popüler müziğine devasa etkiler yapmış şarkıları arasında 'Suzanne', 'The Partizan', 'Famous Blue Raincoat', 'Bird on a Wire', 'Hallelujah' gibileri bir çırpıda akla gelenlerdir. Tüm eserlerinde aşk, seks, din ve psikolojik buhranlarla beraber politika ağır basar. 1996'da Rinzai Budist keşişliğine kabul edilen Cohen, Kanada'da sivillere verilen en yüksek nişanı, Companion of the Order of Canada nişanına 2003 yılında layık görülmüş, ayrıca edebiyat ve müzik alanlarında pek çok ödül kazanmıştır. Tüm dünyaca hayranlık duyulan albümleriyse şunlardır: *Songs of Leonard Cohen* (1967), *Songs from a Room* (1968), *Songs of Love and Hate* (1971), *New Skin for the Old Ceremony* (1974), *Death of a Ladies' Man* (1977), *Recent Songs* (1979), *Various Positions* (1984), *I'm Your Man* (1988), *The Future* (1992), *Ten New Songs* (2001) ve *Dear Heather* (2004).

Versus Kitap (76)

En Sevilen Oyun
Leonard Cohen

Özgün Künye
The Favourite Game
Leonard Cohen

İngilizceden Çeviri
Zeynep Umuroğlu Çetinol
Algan Sezgintüredi

Yayına Hazırlayan
Algan Sezgintüredi

Kapak Tasarımı
Bülent Arslan

Sayfa Düzeni
Bülent Arslan

Baskı
Can Matbaacılık
0212 613 10 77

Bu kitap Canada Council for the Arts adlı kurumun çeviri desteğiyle basılmıştır.

This book is published with the support of the translation subvantion cost grant by the Canada Council for the Arts.

ISBN: 978-9944-989-62-6

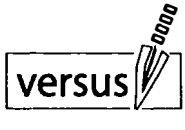
VERSUS KİTAP Temmuz 2008
© Her hakkı mahfuzdur.

Albay Faik Sözdener Sk.
Benson İş Merkezi No:21/2
Kadıköy / İstanbul 34710
Tel: 0 216 418 27 02 (pbx) Faks: 0 216 414 34 42

www.versuskitap.com
versuskitap@versuskitap.com

En Sevilen Oyun

Leonard Cohen

Anneme

Pusun iz bırakmaması gibi
Karanlık yeşil tepede,
Öyle iz bırakmaz ve bırakmayacak
Bedenim bedeninde.

Rüzgâr ulumayla karşılaşınca
Geriye ne kalır?
Sen ve ben karşılaşınca
Sırt sırta uykulara dalmalar kalır.

Pek çok gecenin dayandığı gibi
Mehtapsızlığa ve yıldızsızlığa,
Çekip gidince ikimizden biri
Dayanacağız biz de yoksunluğa.

1. Kitap

1

Breavman, Shell adında, uzun telkâri küpeler takabilsin diye kulakları delinmiş bir kız tanıyor. Delikler iltihaplanmış ve şimdi her birinde ufak birer yara izi var. Bu izleri, saçlarının arasında keşfetti.

Siperden çıktığı an bir kurşun saplanıvermişti babasının koluna. Çarpışmada edinilmiş bir yara taşımak, koroner trombüsten[1] mustarip bir erkeği epey teselli eder.

Breavman sağ şakağında, Krantz'ın kürekle hediye ettiği bir yara izi taşıyor. Kardan adam kavgası. Krantz gözlerde cüruf kullanmak istemişti. Breavman kardan adam süslemesinde yabancı madde kullanımına karşıydı ve hâlâ karşıdır. Ne örgü atkı ne şapka ne de gözlük. Aynı şekilde, oyulmuş balkabaklarının ağızlarına

1- Kalbe giden damarlarda pıhtılaşma.

havuçların sokuşturulmasını veya kulak niyetine hıyar takılmasını da onaylamaz.

Annesi kendi bedenini, gençliğinde aynalarda ve pencerelerde ve jant kapaklarında aradığı eski kusursuzluğun üzerinde bitivermiş bir yara izi addederdi.

Çocuklar yaraları madalya gibi sergiler. Âşıklar yara izlerini açıklanacak sırlar niyetine kullanır. Yara izi, söz ete büründüğünde ortaya çıkandır.

Herhangi bir yarayı, savaşın onurlu yaralarını sergilemek kolaydır. Bir sivilceyi göstermekse zordur.

2

Breavman'ın genç annesi büyüteçli ayna başında kırışık avındaydı.

Bir tane yakaladığında iç çekerek, cam tepsiye dizili krem ve yağlardan mamul kaleye başvurdu. İnanmadan meshedildi kırışıklık.

"Bu benim yüzüm değil, gerçek yüzüm değil."

"Gerçek yüzün nerede, Anne?"

"Baksana bana. Bu surat hiç bana benziyor mu?"

"Nerede peki, nerede gerçek yüzün?"

"Bilmem, Rusya'da, kızlığımda."

Breavman raftan koca bir atlas çıkardı ve yere çöktü. Altın arayıcısı misali, kocaman ve donuk Rusya'yı bulana dek sayfaları taradı. Görüşü bulanana dek mesafelerin üzerine eğildi ve göllerden, ırmaklardan ve adlardan inanılmaz, hayal meyal ve güzel ve çabucak yitip giden bir yüz canlandırdı.

Hizmetçi akşam yemeği için sürükleyerek kaldırmak zorunda kaldı. Bir kadın sureti, yemeklerin ve gümüş takımların üzerinde süzüldü.

3

Babası hayatının çoğunluğunu yatakta ya da hastanedeki oksijen çadırında geçirdi. Ayağa kalkıp dolaşabildiğindeyse yalan söyledi.

Gümüş süslemesiz bastonunu alıp oğlunu Mount Royal'e götürdü. Eski krater buradaydı. Bir zamanlar lavların fokurdadığı krater yatağı, içinde demir aksamlı iki taş topun yattığı yumuşacık otlarla kaplı bir hendekti artık. Breavman şiddet üstüne konuşmak istedi.

"İyileştiğimde gene geliriz."

Yalan.

Breavman, kır evinin yanında bağlı atların burunlarını nasıl okşayacağını ve açık avuçtan onlara nasıl şeker yedireceğini öğrendi.

"Bir gün at binmeye gideriz."

"İyi ama sen zor nefes alıyorsun."

Babası, kırıp ilacı içine çekmek için kapsülleri aranırken, savaşçılık oynadığı minik bayraklı haritasının üzerine yığılıp kaldı o akşam.

4

İşte ailesinin bedenleriyle dolu bir film.

Babası kamerayı uzun ve ciddi görünüşlü, koyu ceketlerinin yakaları çiçekli, dip dibe yürüyen ve bulanıklığa giren amcalarına yöneltiyor.

Yengeleri resmî ve hüzünlü görünüyor. Annesi bir adım geri çekilerek yengelerini görüntüye sokmaya çalışıyor. Arka planda gülümsemesi ve omuzları silikleşiyor. Görüntüden çıktığını sanıyor.

Breavman annesini incelemek için filmi durduruyor ve annesinin yüzü, film yanarken yayılan turuncumsu bir leke içinde yitiyor.

Büyükannesi taş balkonun gölgelerinde oturuyor, yengeler ona bebekleri uzatıyor. Gümüş çay takımı, ilk Technicolor görüntülerde parıldıyor.

Büyükbabası sıraya dizilmiş çocukları teftiş ediyor, onaylayıcı baş hareketi yine aynı teknik turuncu alevle yarım kalıyor.

Breavman tarih çalışması kapsamında filmin canına okuyor.

Breavman'la kuzenleri küçük, efendice kavgalar ediyor. Kızlar reverans yapıyor. Çocukların hepsi kaldırım taşları üzerinden bir seferde atlama yarışında.

Utangaç ve müteşekkir bir bahçıvan, karede efendilerinin yanında görünmesi için günışığına çekiştiriliyor.

Dip dibe sıkışmış eş taburu ekranın sınırlarından taşıyor. Annesi ilk dışarıda kalanlardan.

Babası yeni bir kalp krizi yüzünden sendelerken aniden ayakkabılar ve bulanık otlar görüntüye giriyor.

"İmdat!"

Selüloit film bobinleri ayaklarının çevresinde alev alıyor. Dadı ve hizmetçi onu kurtarıp anne azarlayana dek bu ateş dansı devam ediyor.

Film gece gündüz devam ediyor. Dikkatli ol, oğul, dikkatli ol.

5

Bugün Montreal Yahudi Cemaati'ni dünyadaki en güçlü Yahudi Cemaatleri'nden biri kılan kurumların çoğunu Breavmanlar kurmuş ve yönetmiştir.

Şehirde şöyle bir şaka dolanır: Museviler dünyanın vicdanı, Breavmanlar da Musevilerin vicdanıdır. "Ve ben de Breavmanlar'ın vicdanıyım," diyor Lawrence Breavman. "İşin aslı, biz geriye kalan yegâne Yahudileriz; yani, elmas yüzüklü ilk yurttaşlar, süper-Hıristiyanlarız."

Bugünkü hissiyat ise, biri dillendirme zahmetine girerse elbette, Breavmanlar'ın çöküşte olduğu yönündedir. Lawrence Breavman, "Dikkatli davranın," diye uyarıyor işleri yürüten kuzenlerini, "yoksa çocuklarınız aksanlı konuşacak."

Breavman on yıl kadar önce, Breavman ilkelerini bir araya getirmişti:

Bizler, İbrani itikadından Viktoryen beyefendileriz.

Kesin öyledir diyemeyiz ama diğer paralı Yahudilerin servetlerini karaborsadan edindiklerinden emin sayılırız.

Hıristiyan kulüplerine katılmak ya da dış evliliklerle kanımızı bozmak istemeyiz. Sınıf, eğitim ve güçte birleşik, ayin ve törenlerimizde ayrı eşitler olarak görülmek isteriz.

Sünnet sırasını es geçmeyi reddederiz.

İlk biz uygarlaştık ve siz kana susamış ayyaş tayfasından daha az içtik.

6

Fare, kaplumbağadan daha hareketlidir.

Kaplumbağa yavaş, soğuk, mekanik, bacaklı bir kabuk, neredeyse bir oyuncaktır. Kaplumbağaların ölümlerine aldırılmaz. Ama beyaz bir fare, deri muhafazası içinde atik ve sıcaktır.

Krantz faresini içi boş bir radyoda tutuyordu. Breavman ise derin bir bal tenekesinde. Krantz tatile giderken Breavman'dan faresine bakmasını rica etti. Breavman fareyi kendi faresinin yanına koydu.

Fareleri beslemek ciddi işti. Aşağı, bodrum katına inmeyi gerektiriyordu. Breavman işi biraz savsakladı. Bal tenekesini düşünmek istemedi ve bodrumun merdivenlerinden uzak durdu.

Sonunda aşağı indiğinde tenekeden berbat bir koku geliyordu. Keşke hâlâ balla dolu olsaydı diye geçirdi içinden. Kutuya baktı; farelerden biri diğerinin karnının büyük bir kısmını yemişti. Hangisi kendi faresiydi, umursamadı. Diğeri ona doğru sıçrayınca, hayvanın delirdiğine kanaat getirdi.

Kokunun iğrençliği yüzünden kutuyu uzakta tutarak içini suyla doldurdu. Ölü fare, bacakları iki yana açık, kaburgalarının ortasındaki delikle öylece suyun üstünde kaldı. Diğeri can havliyle hâlâ tenekenin kenarlarını tırmalıyordu.

İlikle başlayacak yemek için yukarı çağrıldı. Babası iliği kemikten çıkardı. Bir hayvanın içinden geliyordu ilik.

Yeniden bodruma indiğinde farelerin ikisi de su üstündeydi. Tenekeyi yola boşalttı, üstünü karla kapattı. Kustu ve karla örttü.

Krantz deliye döndü. En azından bir cenaze töreni yapabilmek istedi ama çok kar yağmıştı; cesetleri bulamadılar.

İlkbahar gelince yoldaki çamurlu kar kalıntılarını eşelediler. Bir şey çıkmadı. Krantz bu durumda Breavman'ın ona bir beyaz fare parası borçlandığını söyledi. Faresini vermiş ve geriye hiçbir şey, bir iskelet bile alamamıştı. Breavman bunun üzerine, hastanelerin, çatıları altında ölenler için herhangi bir ödeme yapmadıklarını belirtti. Krantz, birine bir şey verilir ve o kişi bunu kaybederse parasını ödemesi gerektiğini söyledi. Breavman, hayvanın canlıyken de zaten bir işe yaramadığını ve ayrıca faresine bakarken ona iyilik yaptığını söyledi. Krantz, bir fareyi öldürmek de iyiliğin önde gideni yani, dedi ve ıslak çakılların üstünde birbirlerine girdiler. Sonrasında şehir merkezine inip yeni birer fare aldılar. Breavman'ınki kaçıp merdivenlerin altındaki dolaba sığındı. Breavman elindeki fenerin ışığında gözlerinin parladığını gördü orada. Birkaç

sabah boyunca kapının önüne buğday ekmeği koydu ve ekmeği kemirilmiş buldu. Bir süre sonra uğraşmayı bıraktı.

Yaz gelip tahta perde ve panjurlar sökülürken adamlardan biri küçük bir iskelet buldu. Bazı yerlerinde tüyler kalmıştı. Çöp kutusuna attı iskeleti.

Adam gidince, Breavman iskeleti çöpten çıkarıp Krantz'ın evine koştu. Bunun, ölen ilk farenin kemikleri olduğunu söyleyerek isterse Krantz'ın cenaze töreni yapabileceğini söyledi. Krantz, zaten bir canlı hayvanı olduğunu ve kokmuş bir eski kemik yığınını istemediğini söyledi. Breavman, onu kendisinin bileceğini ama artık ödeşmiş sayılacaklarını kabul etmesi gerektiğini belirtti. Krantz kabul etti.

Breavman kemikleri babasının her sabah bir tane koparıp yakasına taktığı hercai menekşelerin altına gömdü. Çiçekleri koklamak Breavman için değişik bir hazza dönüştü.

7

Geri dön, inatçı Bertha; geri dön ve beni tatlı sözlerle kandırıp işkence ağacına çıkar. Kolay kadınların yatak odalarından kopar beni. Tüm alacağını sök. Dün gece koynuma aldığım kız kirasını ödeyen adama ihanet ediyor!

Yirmili yaşlarının pek çok sabahında Breavman işte böyle sığındı Bertha'nın ruhuna, dualarla.

Derken inceliveriyor kemikleri. Burnunun etkileyici

Semitik ihtişamı, çocukluğundaki Gentile[2] rezilliğine ufalıyor. Kılları, kurumuş vaha misali yıllarla yitiyor. Gidonlar ve elma dalları için yeterince hafif şimdi. Japonlarla Almanlar kötü.

"Şimdi çalacak mısın, Bertha?"

Ağacın en güvensiz yerlerine kadar gitti kızın peşinden.

"Daha yukarı!" diyor beriki.

Elmalar bile titriyor. Günışığı flütüne vuruyor, cilalı ahşaba bir anlık krom katıyor.

"Şimdi?"

"Önce Tanrı hakkında bir şey söylemelisin."

"Tanrı pisliğin tekidir."

"Aman bu da bir şey mi? Bu kadarı için hayatta çalmam."

Gökyüzü masmavi ve bulutlar hareketli. Kilometrelerce aşağıda, yerde, çürümüş meyveler var.

"Ş'apayım Tanrı'yı!"

"Daha korkunç, daha iğrenç, daha pis bir şey, korkak! Gerçek lafı kullan!"

"Sikeyim Tanrı'yı!"

Nefesini tutarak rüzgârın tüneğinden öfkeyle savurmasını, kollarıyla bacaklarını koparıp yere fırlatmasını bekliyor.

"Sikeyim TANRI'YI!"

Breavman dolanmış hortumların kenarına çökmüş, bir beysbol topunu sökmekle meşgul Krantz'ı görüyor.

"Hey Krantz, dinle bak. SİKEYİM TANRI'YI!"

2- Kral James ve diğer pek çok İncil versiyonunda Yahudi olmayan ırkların mensuplarına verilen ad.

12

Breavman kendi sesinin daha önce hiç bu kadar pürüzsüz çıktığını duymamıştı. Hava, bir mikrofon.

Bertha flütüyle yanağına bir tane patlatmak için her an düşecekmiş gibi durduğu pozisyonunu değiştiriyor.

"Çok ayıp!"

"Bu senin fikrindi!"

Bertha, küfre karşılık bir kez daha vuruyor ve ağacın dallarını kırıp geçerken elmaları koparıyor. Düşerken sesini çıkarmıyor.

Breavman ve Krantz, kızın jimnastik salonunda bile asla beceremeyeceği bükülü duruşuna bakıp kalıyorlar bir an için. Kırılmamış çelik çerçeveli gözlük mülayim Sakson suratını daha baygın gösteriyor. Sivri bir kol kemiği deriden fırlamış.

Breavman, ambulansın ardından fısıldadı.

"Krantz, benim sesimde özel bir şey var."

"Hayır, yok."

"Var. İstediğimi gerçekleştirebilirim sesimle."

"Yemişsin kafayı sen."

"Aldığım kararları söyleyeyim mi?"

"Hayır."

"Bir hafta boyunca asla konuşmayacağıma yemin ediyorum. Flüt çalmayı öğreneceğime yemin ediyorum. Böylece nasıl çalındığını bilenlerin sayısı aynı kalacak."

"E, ne işe yarayacakmış bu?"

"Yanıtı ortada, Krantz."

8

Babası iskemlesinden doğrulmaya karar verdi.

"Sana söylüyorum, Lawrence!"

"Baban seninle konuşuyor, Lawrence," diye tercüme etti annesi.

Breavman son bir çaresiz pantomime kalkıştı.

"Babanın nefesine kulak ver."

Baba Breavman, harcayacağı enerjinin neye mal olacağını hesapladı, riski göze aldı ve elinin tersiyle oğlunun suratına tokadı patlattı.

Dudakları 'Old Black Joe'[3] şarkısına çalışmasını engelleyecek kadar şişmedi.

Kızın yaşayacağını söylediler. Ama Breavman pes etmedi. Fazladan bilen olacaktı.

9

Japonlarla Almanlar güzel düşmanlardı. Fırlak dişleri ya da kaba monoklleri vardı ve ağızlarından tükürükler saçarak yalan yanlış İngilizceleriyle emirler yağdırıyorlardı. Savaşı doğaları gereği başlatmışlardı.

Kızıl Haç gemileri bombalanmalı, tüm paraşütçüler makineli tüfeklerle taranmalıydı. Üniformaları jilet gibiydi ve kafataslarıyla süslenmişti. Habire tıkınıyor ve merhametlerine sığınanlara kahkahalarla gülüyorlardı.

3- Çocukluğa ve ölen arkadaşlara özlemi dile getiren bir halk şarkısı.

Sapık coşkularını gösteren yakın plan çekimler olmaksızın savaşmıyorlardı.

Hepsinden şahanesi, işkence yapıyorlardı. Gizli bilgileri almak, sabun yapmak ve kahramanlarla dolu kasabalara ibret olması için. Ama çoğunlukla zevk için işkence ediyorlardı, doğaları böyleydi çünkü.

Çizgi romanlar, filmler, radyo programları, eğlence anlayışlarını hep işkence olgusu etrafında biçimlendirdiler. Hiçbir şey bir çocuğu işkence hikâyeleri kadar büyüleyemez. Vicdanların en temiziyle, keskin vatanperverlikleriyle çocuklar düş kurdu, konuştu, fiziksel şiddet içeren oyunlar oynadı. Hayal güçleri Calvary'den Dachau'ya yollanan bir keşif görevinde dolaşmaya salındı.

Avrupalı çocuklar açlıktan kıvrandı ve ana-babalarının gizlice planlar yapmalarını ve ölmelerini izledi. Bizlerse burada, gelecekteki önderlerimize, savaş bebelerine erken uyarı babındaki topaçlarla büyüdük.

10

Lisa ellerindeydi; garaj onlarındı, sicim lazımdı; kan aşkına, kırmızı sicim.

Kırmızı sicimsiz giremezlerdi derin garaja.

Breavman'ın aklına makara geldi.

St. Lawrence kıyılarındaki gizemli ve pis kokulu çöp yığınlarının bir adım öncesindeki kocaman cüsseli, armadillo sırtlı otomatik çöp kamyonlarının bir adım öncesindeki çöp bidonunun bir adım öncesindeki ev içi çöp tenekesinin bir adım öncesiydi mutfaktaki çekmece.

"Bir bardak sütlü çikolata?"

Annesinin onun önceliklerine biraz saygı göstermesini diledi.

Ah, çaresizce aceleye düşmüşken bile mutfak çekmecelerinin en kusursuzuydu bu.

Arapsaçına dönmüş sicim kutusunun yanında, Şabat akşamlarından artakalıp kasırga beklentisiyle yıllar yılı saklanmış mum dipleri, çoktan değiştirilmiş kapı kilitlerinin pirinç anahtarları (metal bir anahtar gibi kusursuz ve ustalıkla yapılmış şeyleri atmak zordur), zahmet eden çıksa temizlenmesi gayet mümkün, uçları mürekkep topaklı dolmakalemler (annesi hizmetçiye temizlemesini söylemişti), hiçbir zaman kullanılmamış (özellikle diş temizlemek için) kürdanlar, bir kırık makas (yenisi başka bir çekmecedeydi ve on yıl sonra bile 'yeni makas' adıyla anılacaktı), ev yapımı malzemenin (yeşil, kötücül, gıcır domates turşuları) konacağı kavanozlar için pörsümüş lastik halkalar, tokmaklar, vidalar, yani tamahkârlık koruması altındaki bilumum evsel dökün tü vardı.

Parmaklarını sicim kutusuna körlemesine daldırdı çünkü çekmeceyi tümüyle açabilmek mümkün değildi.

"Küçük bir kurabiye, nefis bir parça ballı kek, koca bir bademli kurabiye kutusu mu varmış yoksa burada?"

Aha! İşte parlak kırmızı.

Lisa'nın hayali bedeni üstünde dans etmeye başlayan şeritler.

"Çilek?" diye seslendi annesi, hoşça kal der gibi.

Çocukların garajlara, ahırlara, çatı katlarına, tıpkı büyük binalara ya da aile kiliselerine girdikleri gibi gir-

meyi becerdiği bir yol vardır. Garajlar, ahırlar ve çatı katları bağlı oldukları binalardan daima daha eskidir. Dolayısıyla, kocaman mutfak çekmecelerinin o karanlık saygınlık uyandıran havasını taşırlar. Dostane müzelerdir onlar.

İçerisi karanlıktı ve uçtukça parçalanan eski yapraklar ile gaz kokuyordu. Metal parçaları, kürek sapları ve tenekeler rutubetten parlamaktaydı.

"Sen Amerikalı ol," dedi, Krantz.

"Hayır, olmam," dedi, Lisa.

"Sen Amerikalısın," dedi, Breavman. "İkiye karşı bir."

Breavman ve Krantz'ın uçaksavar ra-ta-tası çok yoğundu. Lisa, karanlığın içinden, kolları iki yanda, cesur bir manevrayla geldi.

Lisa'nın makineli tüfekleri "Ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta," etti.

Vuruldu.

Pek gösterişli bir burun-üstü çakılışı yaparken son anda toparladı. Bir o yana, bir bu yana yatıp sonunun geldiğini anlayan pilot misali aşağı bakarak süzüldü.

Kusursuz bir dansçı, diye düşündü Breavman.

Almanların gelişini izledi Lisa.

"*Achtung. Heil Hitler!* Üçüncü Reich'ın tutsağısın artık."

"Planları yuttum."

"Kendimize göre yöntemlerimiz var," dediler bozuk İngilizceyle.

Karyolanın üstünde yüzükoyun yatırıldı Lisa.

"Yalnız popoya."

Bembeyaz be oğlum, bembeyaz.

Kaba etlerini kırmızı sicimle acıtmadan kırbaçladılar.

"Dön," buyurdu Breavman.

"Bir tek popoyaydı kural," diyerek itiraz etti Lisa.

"O geçen seferdi," dedi kuralcı Krantz.

Üstünü de çıkarmak zorundaydı ve Lisa taş zeminin iki metre üstünde, garajdaki sonbahar hüznüyle havada süzülürken altındaki karyola gözden kayboldu.

Oy anam, oy, oy.

Breavman kendi kamçı sırasını kullanmadı. Kızın tüm gözeneklerinden beyaz çiçekler fışkırmaktaydı.

"Nesi var bunun? Giyiniyorum ben."

"Üçüncü Reich itaatsizliği hoş görmeyecektir," dedi Krantz.

"Onu tutmalı mıyız?" dedi Breavman.

"Çok gürültü çıkarır," dedi Krantz.

Artık oyun bittiği için, giyinirken arkalarını döndürdü Lisa oğlanların. Kapıdan çıkarken aralıktan içeri bıraktığı günışığı garajı garaja dönüştürdü. Sessizce oturdular, kırmızı kırbaç yoktu ortada.

"Gidelim, Breavman."

"Kusursuz, değil mi, Krantz?"

"Nesi kusursuzmuş?"

"Gördün onu. Kusursuz."

"Hoşça kal, Breavman."

Breavman bahçeye kadar izledi onu.

"O kusursuz Krantz, görmedin mi?"

Krantz parmaklarıyla kulaklarını tıkadı. Bertha'nın Ağacı'nın yanından geçtiler. Krantz koşmaya başladı.

"Gerçekten kusursuzdu, bunu kabul etmelisin, Krantz."

Krantz daha hızlandı.

11

Breavman'ın ilk günahlarından biri gizlice silaha bakmaktı. Babası, annesiyle kendi yatağı arasındaki komodinde saklardı silahı.

Deri kılıfı içinde koca bir 38'likti bu. Namlunun üstünde adı, rütbesi ve alay numarası oyularak yazılmıştı. Ölümcül, sert, keskindi; tehlikeli potansiyeliyle karanlık çekmecede yatıyordu. Her zaman soğuktu metali.

Breavman horozu kaldırdığında makineden çıkan ses, tüm ölümcül bilimsel başarıların harikulade tınısıydı. Klik! Dişli çarktan dudakların öpücüğü gibi.

Küçük kör kurşunların iç gıcırdatışı.

Almanlar geleydi ya şimdi sokaktan...

Babası evlendiğinde karısına yan bakanı öldüreceğine yemin etmişti. Annesi bu hikâyeyi espri niyetine anlatırdı. Sözlere inanırdı Breavman. Annesine gülümseyen bütün adamların bir ceset yığını halinde yattığı bir görüntü gelirdi gözünün önüne hep.

Babasının Farley adında çok pahalı bir kalp doktoru vardı. Evlerinde, o türden bir aile olsalar, Amca diyebilecekleri kadar çok zaman geçirirdi. Babası Royal Victoria Hastanesi'ndeki oksijen çadırında soluk almaya çalışırken, Doktor Farley annesini evlerinin girişinde öpüvermişti. Hayatta pek çok badireyi beraber atlatan iki insan arasında bir anda yaşanan cinsten, mutsuz bir kadını teselli etmek için verilen nazik bir öpücüktü bu.

Breavman silaha sarılıp adamın işini bitirmenin doğru olup olmayacağını düşünmüştü.

İyi ama o zaman babasını kim iyi edecekti?

Breavman annesini kısa süre önce *Star* okurken görmüştü. Kadın elinden gazeteyi bırakmış, yitik meyve bahçelerine ait bir Çehov gülümsemesi yüzünü yumuşatmıştı. Gazetede Farley'nin ölüm ilanını görmüştü.

"Ne yakışıklı adamdı!" Hüzünlü Joan Crawford filmlerini hatırlar gibiydi. "Evlenmek istemişti benimle."

"Babamın ölümünden önce mi, sonra mı?"

"Saçmalama."

Babası titiz adamdı; çok dağınık olduğuna karar verince annesinin dikiş sepetini tersyüz eder, aile fertlerinin terlikleri yataklarının altında hizada durmadığı zaman öfkelenirdi.

Erkek kardeşlerinin haricinde herkesle kolayına kahkahayı koyuveren şişko bir adamdı.

Çok şişmandı ve kardeşleri uzun ve zayıftı ve hiç adil değil, hiç adil değildi bu; neden şişko ölmeliydi, şişkoluktan ve nefes darlığından yeterince çekmemiş miydi ve neden yakışıklılardan biri değil de o gitmeliydi?

Bir zamanlar bir savaşçı olduğunu tabanca kanıtladı.

Erkek kardeşinin topyekûn savaş dalgasıyla ilgili resimleri gazetelerdeydi. İlk kitabını, gayet kalın ve İngiliz birliklerine methiye niteliğindeki *Kral'ın Ordusunun Romanı*'nı oğluna verdi.

Becerebildiği zamanlarda, K-K-K-Katy diye şarkı söylerdi.

Esas sevdiği makinelerdi. Mesela, bir boruyu öyle değil de böyle kestiğini hasbelkader işittiği bir makineyi görmek için kilometrelerce yol kat edebilirdi. Ailesi için bu aptallığın daniskasıydı. Arkadaşlarına ya da çalışanlarına sorgusuz sualsiz ödünç para verirdi. Bar

Mitzvah'ında[4] şiir kitapları verilmişti. O deri ciltli kitaplar şimdi Breavmarı'da ve Breavman, okunmak için kesilip açılmamış her sayfada irkiliyor.

"Bunları da oku, Lawrence."

Kuşları tanımak
Ağaçları tanımak
Böcekleri tanımak
Taşları tanımak

Daima tertemiz, bembeyaz, kırışıksız bir yatakta yatan babasına baktı. Giderek yumuşayan bedeninde huysuz bir şey, bir düşman, bir yürek aksaklığı vardı.

Babasının durumu kötüleştikçe kitapları yırttı. Dikkatlice çizilmiş şemalar ve renkli madeni plakalardan neden böylesine nefret ettiğini bilmiyordu. Biz biliyoruz. Bir şeylerin bozulup çürüme sürecinde doğruyu ararken, hiçbir işe yaramayan ayrıntı ve lüzumsuz bilgiyle asıl kirlilik yaratan o dünyayı aşağılamanın bir yoluydu bu.

Breavman, bir tabanca patlaması, başarıyı bulmuşlara, dokunaklı konuşmacılara, sinagog müteahhitlerine, halkın şan ve şerefle onurlandırdığı tüm diğer kardeşlere günlerini gösterecek sesi duymak umuduyla dolandı durdu evin içinde. 38'liğin, eve tertemiz bir hava ve müthiş bir değişim getirecek patlamasını bekledi. Silah yatağın hemen yanı başındaydı. Babasının yüreğini kurşuna dizmesini bekledi.

4- Musevilerde, 13 yaşına gelen erkek çocuklar için yapılan erişkinliğe adım atma töreni.

"Bana üst çekmecedeki madalyaları getir."

Breavman yatağa taşıdı madalyaları. Kurdelelerinin kırmızı ve yaldızları suluboya resimlerdeki renkler gibi birbirine akmıştı. Büyük bir gayretle onları Breavman'ın süveterine iğneledi babası.

Breavman, veda konuşması için hazır ola geçti.

"Hoşuna gitmedi mi? Hep onlara bakıp dururdun."

"Ya, evet."

"Salak gibi kasılıp durma. Bunlar senin artık."

"Teşekkür ederim, efendim."

"Haydi, git, oyna bunlarla şimdi. Annene söyle, ünlü kardeşlerim dahil kimseyi görmek istemiyorum."

Breavman alt kata inerek babasının balıkçılık malzemelerinin durduğu dolabı açtı. Amaçsızca oltaların bakır tellerini sararak, yeniden açarak, iğnelerine ve kancalara dokunarak saatlerce orada kaldı.

Babası, o tertemiz beyaz yatakta yatan şişmiş beden, bu güzel ve ağır aletleri nasıl kullanabilmişti?

Nehirleri dolaşan uzun lastik çizmeler neredeydi?

12

Uzun yıllar sonra bunları anlatırken, Breavman kendi sözünü kesti:

"Shell, kulakmemelerindeki bu küçük yara izlerini bilen kaç erkek var? Benden, özgün kulakmemesi arkeologundan başka kaç kişi?"

"Düşündüğün kadar çok değil."

"Ben sıradan öpücüklerle onları öpen iki, üç ya da

elli kişiden bahsetmiyorum. Fantezilerinde, kaç kişi dudaklarıyla imkânsız bir şey yaptı?"

"Lawrence, lütfen, ne güzel yatıyoruz şurada. İlla geceyi bozma derdindesin."

"Müfrezeler dolusu diyorum."

Shell cevap vermedi ve suskunluğu bedenini birazcık uzaklaştırdı Breavman'dan.

"Bertha, Krantz ve Lisa'dan biraz daha bahsetsene bana."

"Sana söylediğim her şey, başka bir şeyin tanığı."

"Beraber susalım o zaman."

"Lisa'yı o zamandan çok önce görmüştüm garajda. Beş ya da altı yaşındaydık herhalde."

Breavman, Shell'e şöyle bir baktı ve Lisa'nın pahalı oyuncaklarla dolup taşan, güneşli odasını anlatmaya başladı. Kendi kendine sallanabilen elektrikli atı, kızın kendi boyundaki taşbebeklerini. Sıkıldığında ses veya ışık çıkarmayan hiçbir şeyi yoktu.

Yatağın altında, elleri yepyeni kokular ve sırlarla dolu, hizmetçilere pürdikkat kesilerek güneşin peri masalları işlenmiş yer döşemesinde kayıp gidişini izliyorlardı.

Bir hizmetçinin devasa ayakları diplerine kadar geldi.

"Bu çok şeker, Lawrence."

"Ama bu bir yalan. Evet, bu yaşandı ama yine de yalan. Gerçekten oradan düştüğü halde Bertha'nın Ağacı bir yalan. O gece babamın oltalarıyla oyalandıktan sonra gizlice annemlerin odasına girdim ben. İkisi de yataklarında uyuyorlardı. Ay vardı. İkisi de sırtüstü, tavana bakar pozisyonda yatıyorlardı. Bağırırsam sadece birinin uyanacağını biliyordum."

"Babanın öldüğü gece mi o?"

"Neyin nasıl olduğunun önemi yok."

Omuzlarını ve yüzünü öpmeye başladı ve tırnakları ve dişleriyle canını yakmasına karşın, Shell hiç sesini çıkarmadı.

"Bedenin asla tanıdık gelmeyecek."

13

Kahvaltıdan sonra eve altı adam geldi ve oturma odasında tabutu hazırladı. Pirinç kulplu, koyu renkli ahşaptan, inanılmaz büyüklükte bir tabuttu. Adamların giysilerinde kar vardı.

Oda birdenbire Breavman'ın hep olduğunu düşündüğünden daha da resmi bir havaya büründü. Annesi yüzünü buruşturdu.

Tabutu bir masa üstüne koyarak kapağını açmaya koyuldular.

"Kapatın, kapatın şunu; Rusya'da değiliz!"

Breavman gözlerini kapayarak, kapağın sesini duymayı bekledi. Ancak ekmeklerini göçenlerden kazanan bu adamlar sessiz hareket ediyordu. Gözlerini açtığında gitmişlerdi.

"Neden kapağı kapattırdın, Anne?"

"Bu kadarı yeter."

Evin bütün aynaları, camlar uzun kış mevsimine bağlı ev-içi donuna kurban gitmişmiş gibi sabunlu sularla temizlendi. Annesi tek başına, odasında kaldı. Breavman ise kendi yatağının üstünde kımıldamadan oturdu

ve daha yumuşak bir duygu üzerinden öfkesiyle baş etmeye çabaladı.

Tabut kanepeye paralel konulmuştu.

Fısıldayan insanlar holde ve balkonda toplanmaya başladılar.

Breavman ve annesi merdivenlerden inerken, öğlen güneşi annesinin ipek çorapları üzerinde parlayarak, kapı girişindeki başsağlığına gelen ziyaretçilere doğru yaldızlı bir hat çizdi. Breavman, ziyaretçilerin kafaları üzerinden kirli karları ve park etmiş arabaları görebiliyordu.

Arkalarında amcaları, dip dibe durdular. Arkadaşlarla aileye ait fabrikanın işçileri, girişi, balkonu ve yolu doldurdular. Uzun boylu ve ciddi suratlı amcaları manikürlü elleriyle omzunu tuttular.

Ama annesi yenilmişti. Tabutun kapağı açıktı.

İpeklere sarılmış ve simli dua şalıyla örtülmüştü babası. Bıyıkları hiddetle kabarmıştı ve bembeyaz yüzünde simsiyahtı. Rahatsız, uyanıverip huzur kaçırıcı ölçüde süslü tabutundan çıkacak ve uykusuna çok daha rahat kanepede devam edecekmiş gibi görünüyordu.

Kabristan Alp dağlarındaki kasabalardan biri, mezar taşlarıysa küçük evler gibiydi. Mezar kazıcılar iş kıyafetleri içinde saygısızca gayri resmi görünüyorlardı. Yapay bir çim tabakası, soğuktan donup taşlaşmış çamurlu toprağın üzerine yayılmıştı. Tabut makaralarla çukura indirildi.

Eve dönünce bagel[5] ve katı yumurta —ebediyetin şe-

5- Yahudilere has, simitle açma arası bir hamur işi.

killeri— servis edildi. Amcaları ailenin dostlarıyla şakalaştı. Breavman nefret etti onlardan. Büyük amcanın sakalının altına baktı ve neden kravat takmadığını sordu.

İlk oğlun ilk oğluydu büyük amca.

Sonunda aile gitti. Cenaze törenleri çok nettir. Geride yalnızca küçük yaldızlı tabakların içindeki ekmek kırıntıları ve kimyon tohumları bıraktılar.

Dantel perdenin deliklerinden yeni yükselmeye başlayan kış mehtabının ışığı sızmaktaydı.

"Ona baktın mı, Anne?"

"Elbette."

"Kızgın gözüküyordu, değil mi?"

"Zavallı çocuğum."

"Bıyıkları da simsiyahtı; sanki göz kalemiyle boyanmış gibi."

"Lawrence, geç oldu..."

"Doğru, geç oldu. Onu bir daha göremeyeceğiz."

"Annenle bu ses tonuyla konuşmaktan men ederim seni."

"Neden kapağı kapattırdın? Neden? Bir sabah daha onu biraz fazladan görebilirdik."

"Yatağına!"

"Yuh sana! Yuh! Mendebur cadı!" diye bağırdı.

Gece boyunca annesinin mutfakta yemek yiyerek ağladığını duydu.

14

İşte renkli bir fotoğraf. Atalar duvarındaki en büyük resim.

Babası bir İngiliz takımı giyiyor. İngiliz ketumluğu tümüyle kumaşta vücut bulabilir. Küçücük, sıkı bir düğümle bağlanmış şarap rengi kravat, bir gargoyle[6] gibi ileri fırlamış. Yakasında, mücevherden daha donuk Kanada Lejyon nişanı. Çifte gerdanlı yüzü, Viktoryen akılcılığı ve dürüstlüğünü yansıtan bir ifadeyle parıldamakta. Ancak ela gözlerinde yumuşak bir bakış, Sami ırkına özgü, dolgun dudaklarında incinmişliğini belli eden bir kıvrılma var.

Sert bıyıklar duyarlı dudakların üzerinde, kuşkucu bir koruma misali hâkimiyet kurmuş.

Breavman portreyi incelerken, ölürken tükürdüğü kanın göze görünmediğini ancak kişiliğini ortaya çıkaran çene yapısını şekillendirdiğini fark ediyor.

Baba, Breavman'ın özel dininin çifte kişilikli ve canı çektiğince davranan prenslerinden biri. Zulme uğrayan ağabey, neredeyse şair, makinelerin hayranı masum, iç çekerek dinleyen ama asla mahkûm etmeyen yargıç.

Aynı zamanda, İlahi Hak'la donanmış, zayıf, tabu ve na-Breavman her şeye karşı merhametsizce şiddetini sunan, Otoriteyi yücelten biri.

Breavman anarken, babası yalnızca dinliyor mu yoksa hükümlerinin üstüne damgasını mı vuruyordu, merak ediyor.

6- Taştan oyulmuş, grotesk şekilli su oluğu.

Şimdi yaldızlı çerçevenin içinde daha etkisiz duruyor ve yüzündeki ifade, duvardaki diğer eski fotoğraflar gibi dalgın ve uzak. Kıyafetleri giderek modası geçmiş ve kostümsü bir görünüm almaya başlıyor. Huzurla dinlenebilir artık. Bütün kaygılarını Breavman devraldı.

Cenazeden bir gün sonra, Breavman babasının eski papyonlarından birini açtı ve içine ona yazdığı mektubu dikti. Bahçeye, komşunun müge çiçeklerinin yazın kendi taraflarına sızdığı parmaklıkların yanına, karların altına gömdü.

15

Lisa'nın düz, Cleopatra kesimi, koşup zıpladığında omuzlarında dans eden simsiyah saçları vardı. Doğal idmanlarla güzelleşmiş bacakları uzun ve biçimliydi. Gözleri kocaman, hülyalıydı.

Breavman dalıp gittiği zamanlarda onun da kendisi gibi kafasında bin bir tilki dolandırdığını düşünürdü ama hayır, onun o iri gözleri, bir gün hükmedeceği evin, analık yapacağı çocukların, sıcaklığını sunacağı erkeğin hayali arasında dolaşmaktaydı.

Bertha'nın Ağacı'nın yanındaki arsada oyun oynamaktan bıktılar. Birilerinin sundurması altında saklambaç oynamak istemediler. Doktorculuk oynamak istemediler. Seksek oynamak istemediler. Ço-go-çu-gukça. Hagay-di-gi, gi-gi-de-ge-li-gim, diye fısıldadılar. Kimseyi umursamadılar.

Ten, aşk, merak oyunları daha iyiydi. Parkın ilerisine

kadar yürüyüp, bakıcıların dedikodu yaptığı ve çocukların oyuncak tekneleriyle oynadıkları gölün yakınındaki bankta oturdular.

Breavman, ona dair ne varsa öğrenmek istiyordu. Gölge'yi[7] ("Suç tohumlarının meyvesi acıdır. İnsanların yüreklerinde hangi kötülüklerin pusuda beklediğini kim bilebilir? Tabii ki Gölge, he-he-he-he-he") dinlemesine izin veriyorlar mıydı? Alan Young muhteşemdi, değil mi? Hele şu hafifmeşrep ses tonuyla, "Gel topla saçımdan gül goncalarını," diyen karakter... Charlie McCarthy şovunun tek işe yarar bölümü Mortimer Snerd'ün katıldığıydı, değil mi? *Gangbusters*'ı[8] izliyor muydu? Green Hornet'in sadık Filipinli uşağı Cato'nun kullandığı arabanın kornasını veya The Whistler'ı[9] taklit etmesini ister miydi? Müziği çok güzeldi, değil mi?

Ona kimse Pis Yahudi demiş miydi hiç?

Sessizliğe gömüldüler. Çocuk bakıcıları ve sapsarı saçlı bebekler evrenin kontrolünü yeniden ele geçirdi.

Ya, babasızlık nasıl bir şeydi?

İnsanı büyüten bir şey. Tavuğu sen parçalarsın sofrada, oturduğu yerde sen otursun.

Lisa dinledi ve Breavman hayatında ilk kez kendini daha ağırbaşlı ya da daha ziyade, sahneye konan bir

---

7- The Shadow: 1930'lu yıllarda popüler bir dergi karakteri. 1937'de radyo tiyatrosuna uyarlanmış, özellikle Orson Welles tarafından seslendirilen bölümleri (1937-38) büyük ilgi görmüştür. 1994'te çekilen filminde başrolü Alec Baldwin oynamıştır.

8- "Gerçek polis hikâyelerini sunan tek program" sloganıyla ünlü bir radyo programı.

9- 1936-52 yılları arasında yayınlanmış, suç savaşçılarının maceralarını anlatan radyo programları.

oyunun karakteri gibi hissetti. Babasının ölümü ona gizem tadı, bilinmezle temas sağlamıştı. Tanrı ve Cehennem hakkında fazladan yetkeyle konuşabiliyordu.

Bakıcılar çocukları ve oyuncak tekneleri toparlayarak gittiler. Gölün üstü pürüzsüzlüğüne geri döndü. Kır kulübesindeki saatin akreple yelkovanı akşam yemeğine doğru ilerledi ama onlar konuşmaya devam ettiler.

El ele tutuştular, çalılıkların arasından süzülen altın ışıklar yeterince azaldığında bir defa öpüştüler. Sonra, bu kez el ele tutuşmaksızın ama birbirlerine çarpa toslaya yavaşça eve yürüdüler.

Breavman sofrada otururken neden hiç acıkmadığını anlayamadı. Annesi kuzu pirzolalarının lezzetini övdü durdu.

16

Her fırsatta müthiş oyunlarını oynadılar. Asker ve Fahişe. Hangi odayı boş bulsalar orada oynadılar. Breavman cepheden izinli gelen asker, Lisa da De Bullion sokağında çalışan fahişeydi.

Tak, tak. Kapı yavaşça açıldı.

El sıkıştılar; Breavman kızın avucunun içini işaret parmağıyla gıdıkladı.

Ve böylece, yetişkinlerin Fransızca kelimelerle, İbranice terimlerle, şifrelerle gerçekliğini gizlemeyi başardıkları o gizli faaliyetin, gece kulübü komedyenlerinin esprilerini dayandırdıkları o mahrem ayinin, büyüklerin otoritelerini garantilemek için dikkatlice kontrol

altında tuttukları o geçit verilmez bilginin bir parçası haline geldiler.

Oyunlarında gürültü patırtı ya da açık saçık konuşmalar yasaktı. Genelevlerin sefil yanlarıyla ilgili hiçbir fikirleri yoktu, hem zaten öyle bir şeyin varlığından kim haberdardı? Buraları, tıpkı büyükler tarafından keyfe keder men edildikleri Montreal sinemaları gibi, yalnızca bir çeşit eğlence ve haz mekânları sanıyorlardı.

Askerler nasıl ideal erkeklerse, fahişeler de ideal kadınlardı.

"Paramı şimdi mi ödeyeceksin?"

"İşte bütün param bu, güzel bebek."

17

Yedi ile on bir yaş arası, duyguların körelmesi ve unutmayla geçen kocaman bir hayat dilimidir. Meşhurdur, yavaştan hayvanlarla konuşma becerimizi yitiririz ve kuşlar artık muhabbet için pencere pervazlarımızı ziyarete gelmemeye başlar. Manzaraya alıştıkça gözlerimiz kendilerini mucizelere karşı zırhlandırırlar. Bir zamanlar çam ağaçları boyundaki çiçekler, toprak saksılara sığar. Korku bile giderek küçülür. Çocuk odasındaki devler küçülerek huysuz öğretmenlere ve baba figürlerine dönüşür.

Breavman da Lisa'nın minik bedeninden öğrendiği her şeyi unuttu.

Ah, yatağın altından emekleyip çıkarak çırpı bacak-

ları üzerinde dikildikleri an nasıl da boşalmıştı yaşamlarının içi!

Artık bilme özlemiyle yanıp tutuşuyorlardı ama soyunmak günahtı. Bu yüzden kartpostallar, pornografik dergiler ve okul soyunma odalarında gizliden el değiştiren ev-yapımı erotik resimler için çok kolay hedeftiler. Yontma ve resimde uzmanlaştılar. Üreme ile ilgili bilgiler kütüphanedeki hangi kitaplarda en açık şekilde verilmiş, hepsi ezberlerindeydi.

Beden denen şey neye benziyordu?

Annesi Lisa'ya gayet ölçülü bir kitap hediye etti ve çocuklar beraberce doğrudan bilgi için boşu boşuna uğraştılar. 'İnsan bedeninin mabedi' gibi laflar geçiyordu içinde ki doğru olabilirdi, eyvallah da, kılları ve kırışıklarıyla, neredeydi bu? Tam ortasına bir nokta yerleştirilmiş ve 'Düşünün ki erkek spermi bundan 1000 defa daha küçüktür' gibi anlamsız bir başlığa sahip boş bir sayfa değil, belirgin, açık resimler görmek istiyorlardı.

Bu yüzden hafif giysiler giydiler. Lisa'nın inceliği nedeniyle beğendiği yeşil bir şortu vardı Breavman'ın. Lisa'nınsa, Breavman'ın yeğlediği sarı elbisesi. Lisa'nın müthiş lirik ünlemini bu durum yarattı:

"Sen yarın yeşil ipek şortunu giyiyorsun, ben de sarı elbisemi; çok iyi olacak!"

Yoksunluk şiirin anasıdır.

İtiraf dergilerinden[10] birinde ilanını gördüğü ve kesinlikle düz saman kâğıdı bir ambalaj içinde gönderileceği

10- Yirminci yüzyıl ortalarında büyük popülerlik kazanmış, çarpıcı ve çoğunlukla tümüyle uyduruk karakterlere ait otobiyografilerin yayınlandığı dergiler.

sözü verilen bir kitabı ısmarlamak üzereyken, hizmetçinin çekmecesine yaptığı düzenli karıştırma seferlerinin birinde, resim göstericisini buldu.

Makine Fransız malıydı ve üzerinde altmış santimlik bir şerit vardı. Işığa doğru tutup, yuvarlak topuzu biraz çevirince her şeyi görüyordun.

Kanada ıssızında hizmetçiyle birlikte yitip giden bu filme şükredelim.

Başlığı İngilizceydi; inanılmaz sadelikle, "Düzüşmenin otuz yolu" yazıyordu. Filmdeki sahnelerin Breavman'ın daha sonraları seyredip saldırdığı, kıpırdak kadın ve adamların zorlama ve sefil hikâyeler dahilinde rol kestiği porno filmlere pek benzer yanı yoktu.

Aktörler, yaptıkları işten memnun görünen gayet yakışıklı adamlardı. Beyefendilerin keyfi için iş tutan kemik torbası, suçlu ya da dışlanmış eşcinsellerden değildiler. Kameraya dönük şehvetli bakışlar, göz kırpmalar, dudak yalamalar, kadınların sigara ya da bira şişeleriyle tecavüze uğraması, vücutların büyük bir beceri ile doğallıktan nasibini almamış pozisyonlara girmeleri yoktu.

Her bir film karesi müthiş bir yumuşaklık ve zevk ateşiyle ışımaktaydı.

Kanada sinemalarında yaygınlıkla gösterilen bu film şeridi, ülkemizde pek arttığı söylenen sıkıcı evliliklere yeni bir kan getirebilir.

Ey, müthiş araç sahibi emekçi kız, neredesin? Ulusal Film Komitesi sana muhtaç. Winnipeg'de yaşlanıyor musun?

Fevkalade, demokratik, evrensel bir bedensel aşk gös-

terisiyle bitti film. Çinlileri, Siyahları, Arapları ulusal kostümleriyle temsil eden çiftler vardı.

Geri dön, hizmetçi kız; Dünya Federalizmine destek ver.

Slayt makinesini pencereye doğru tutarak, ileri geri hareket ettirdiler.

Böyle bir şey çıkacağını üç aşağı beş yukarı biliyorlardı.

Pencereden Saint Lawrence yönüne bakınca, şehrin ticari kesimini çaprazına kesen Murray Parkı'nın yokuşuyla daha ileride Amerikan dağları görünmekteydi. Makineye bakma sırası kendinde değilken Breavman bu görüntüye kaptırdı kendini. İnsan ne demeye çalışırdı?

Bilgiden nefesleri kesilmiş, bir pencerede sarmaşan iki çocuktu onlar.

Orada ve o anda aceleye getiremezlerdi işi. Her an biri gelebilirdi. Sırf o değil, çocuklarda aşırı gelişmiş bir törensellik ve resmiyet anlayışı vardır ki bu çok önemlidir. Önce birbirlerine âşık olup olmadıklarına karar vermeleri gerekiyordu. Çünkü film bir şey anlatıyorsa, o da âşık olman gerektiğiydi. Öyle olduklarını sanıyorlardı ama emin olmak için kendilerine hiç değilse bir hafta filan vermeleri gerekiyordu.

Son kez giyinik kucaklaştıklarını düşünerek yeniden sarıldılar birbirlerine.

Breavman'ın pişmanlıkları nasıl olabilir? Bizzat Doğa karışıyordu işe.

Perşembeden, hizmetçinin izin gününden üç gün önce, kendi özel yerlerinde, parktaki gölün yanındaki bankta buluştular. Lisa utanıyordu ama yaradılışı gereği

dürüst davranmaya kararlıydı.

"Bunu senle yapamam ben."

"Annenler bir yere gitmiyor mu?

"Onla ilgisi yok. Dün gece Lanet buldu beni."

Gururla uzanıp elini tuttu oğlanın.

"Ya."

"Neden bahsettiğimi biliyor musun?"

"Elbette."

En ufak bir fikri bile yoktu.

"Ama bu bir şey değiştirmez, değil mi?"

"Ama artık bebek yapabilirim. Annem dün gece bana her şeyi anlattı. Zaten her şeyi hazırlamış önceden, bezleri, kuşağı falan."

"Yok yahu?"

Neden bahsediyordu bu kız? Lanet, zevk beklentilerine tanrısal bir müdahale gibi görünüyordu.

"Oturdu bana konuyla ilgili her şeyi anlattı. Kameradaki gibi."

"Ona kameradan bahsettin mi?"

Bu dünyada hiçbir şeye, hiç kimseye güvenilmezdi.

"Kimseye söylemeyeceğine yemin etti."

"Sırdı."

"Üzülme. Uzun uzun konuştuk. Ona bizden de bahsettim. Yani artık bir hanımefendi gibi davranmalıyım. Kızlar erkeklerden daha olgun davranmak zorundadır."

"Üzülen kim?"

Banka sırtını dayayarak, elini avuçlarının arasına aldı.

"Ama benim adıma mutlu değil misin?" diye güldü. "Lanet beni bulduğu için? Tam şu anda bile var."

18

Kısa süre içinde genç kadınlığın törenselliklerine kapıldı gitti Lisa. Kamptan döndüğünde, Breavman'dan bir baş uzundu ve bol kazaklarını bile zorlayan koca göğüsleri vardı artık.

"Vay, Lisa."

"Merhaba, Lawrence."

Annesiyle çarşıda buluşuyor, elbise almak için ta New York'a uçuyordu. On üç yaşındaki herhangi bir kızı çarpıcı bir güzele dönüştürecek türden sıkı, süssüz, kapalı giyiniyordu. Westmountlu Yahudi ve Gentile vatandaşlarda o aralar pek makbul çirkinleştirici aşırılıkla ilgisi yoktu.

Hoşça kal.

Hüzünle değil ama şaşkınlıkla büyüyerek kendinden uzaklaşmasını izledi Breavman. On beşine geldiğinde dudakları hafif rujlu, ara sıra sigara içmesine izin verilen havalı bir genç hanımdı Lisa.

Eski pencerelerinde oturup daha büyük delikanlıların babalarının arabalarıyla onu almaya gelmelerini izledi Breavman. Şimdi tiryaki gibi sigara tutan dudakları ilk kendinin öptüğüne şaştı. Beyaz atkılı delikanlıların onu kapılarını açtıkları uzun lüks arabalara bindirmesini, kapıyı kapayıp arabanın önünden havalı adımlarla dolanıp büyük bir önem ifadesiyle sürücü koltuğuna yerleşmeleri sırasında arabada bir düşes gibi oturmasını izlerken, bir zamanlar bu güzellikle zarafetten tattığına kendini güç bela ikna edebildi.

Hey, minicik ıtırlarından birini başparmağımda unuttun.

19

Güneşli odadaki[11] kürk eldivenler.

Evin arka tarafında yamanmış kapalı bir balkondan öte olmayan güneşli oda, yıllar boyu kışlıkların kaldırılmasında kullanıldı.

Breavman, Krantz ve Philip bu mekâna belli bir neden gütmeksizin geldiler. Pencereden parkı ve tenis oynayanları izlemeye koyuldular.

Topların bir o yana bir bu yana vurulmasının tekdüze sesiyle, bir sineğin pencerelerden birinin pervazına histerikçe vurup durması duyuluyordu yalnızca.

Breavman'ın babası ölmüştü, Krantz'ınki çoğunlukla uzaklardaydı ama Philip'in babası sert adamdı. Philip'in saçını önden kabartmalı model dışında taramasına izin vermezdi. Philip saçını on dokuzuncu yüzyıldan kalma bir saç kremiyle kafasına yapıştırmak zorundaydı.

O tarihi öğleden sonrada, Philip etrafına bakındı ve gözü bir çift kürk eldivene ilişti.

Tekini alarak, bir battaniye yığınının üstüne konuşlandı.

Breavman ve Krantz, algıları güçlü oğlanlardı; kürk eldivenin eylemin vazgeçilmez parçası olmadığını anladılar.

11- Batı mimarisine has, güneş alması için tasarlanmış bol ve büyük pencereli veya şeffaf plastik duvarlı oda.

Üçü de çamaşır suyu gibi koktuğunda hemfikirdiler. Philip eldiveni lavaboya boşalttı.

"Katolikler bunu günah sanıyor," bilgisini verdi.

20

Breavman ve Shell göl kıyısındaydılar. Akşam sisi karşı kıyıya kum tepecikleri gibi çökmekteydi. O gün öğleden sonra topladıkları çalı çırpıyla yaktıkları ateşin yanında çift kişilik uyku tulumunun içinde yatıyorlardı. Breavman her şeyi anlatmak istedi ona.

"Hâlâ yapıyorum."

"Ben de," dedi kız.

"Rousseau'nun yaşamının son günlerine kadar bunu yaptığını okumuştum. Herhalde belli bir yaratıcılığa sahip kişiler böyle. Gün boyu düş gücünü zapt etmeye çabalar ve evdedir işte. Hiçbir gerçek kadın teni ona kendi yaratımlarının verdiği zevki veremez. Shell, söylediklerim seni korkutmasın."

"Ama bu bizi tamamen ayırmıyor mu?"

Sımsıkı el ele tutuşup gökyüzünün karanlık yerlerindeki yıldızları izlediler. Ayın parladığı yerlerde kayboluyorlardı. Shell, Breavman'a onu sevdiğini söyledi.

Bir dalgıç kuşu gölün ortasında aklını yitirdi.

21

O bambaşka sarı elbise ve yeşil şort yazından sonra

Lisa ve Breavman nadiren karşılaştı. Sadece bir keresinde, izleyen kışta, karda itişip kakıştılar.

Bu dönemin Breavman için, Lisa'ya dair aklında kalanlardan çok farklı, sanki siyah köşeli bir resim çerçevesi gibi çemberimsi bir özelliği var.

İbranice dersinden sonraydı. Kendilerini eve birlikte dönerken buldular. Kestirme diye parkın içinden geçtiler. Dolunay vardı ve ışığı, kara gümüşümsü bir parıltı katıyordu.

Işık sanki karların altından geliyordu. Botlarıyla sert kar tabakasını ezdiklerinde ufalanan karların altından çıkan kısımlar daha parlaktı.

Yerdeki bembeyaz örtüyü bozmadan yürümeye çalıştılar. İkisinin de ellerinde İbranice kitapları, o sıralar çalıştıkları belli Tevrat bölümleri vardı.

Yüzeyi buzlaşmış karı bozmadan yürüme yarışı diğerlerine yol açtı: Kartopu, buzlu kısımlarda dengede durma, itişme ve önce neşeyle başlayıp sonunda ciddi didişmeye dönüşen kavga.

Bir sıra kavak ağacının yanındaki tepeciğin yamacındaydılar. Breavman sahneyi bir Brueghel[12] resmi gibi hatırlıyor: Kalın paltoları yüzünden hareketleri sınırlı, birbirine girmiş iki ufak figürün buz tutmuş dallar arasından görünüşü.

Belli bir noktada Breavman bu mücadeleyi kazanamayacağını keşfetti. Kızın dengesini bozarak düşürmeyi denedi, başaramadı. Kaymaya başladığını hissetti. İbranice kitapları hâlâ ellerindeydi. Son bir gayretle bir

12- Hollandalı Rönesans ressamı.

daha saldırırken kendininkileri attı ama başaramadı ve düştü.

Kar soğuk değildi. Tuhaf bir kadınsı zaferle tepesinde dikildi Lisa. Ağzına kar girmişti Breavman'ın.

"Sidur'u[13] öpmen gerek."

Yere düşen bir Kutsal kitabın öpülmesi zorunluydu.

"Bekle yaparım!"

Kitaplarına sürünerek ulaştı, öfkeyle topladı ve ayağa kalktı.

O mücadeleden Breavman'ın aklında, soğuk ay ışığı ve çıtırdayan dallar ve sırf acı değil, aynı zamanda tabiata aykırı yenilginin verdiği aşağılanma duygusu kaldı.

22

Hipnoz üzerine bulabildiği tüm kitapları okudu. Kitapları bir perdenin ardına saklayıp geceleri el feneriyle aydınlatarak okudu.

Gerçek yaşam buydu işte.

"Hayvanlar Nasıl Hipnotize Edilir" başlıklı uzun bir bölüm vardı. Sabit bakışlı horozların ürkütücü bir resmiyle.

Breavman, sadık hayvanlarından kurulu ordusuyla dünyaya hükmeden militan bir Aziz Francis[14] rolünde hayal etti kendini. İtaatkâr maymun neferler. Düşman uçaklarına pike yapacak, intihara hazır güvercin filoları.

13- Musevi dua kitabı

14- Tüm hayvanların hamisi sayılan Hıristiyan azizi.

Sırtlan korumalar. Bülbüllerden kurulu zafer koroları.

Adı, Stalin-Hitler Paktı'ndan önce konmuş Tavariş[15] ikindi güneşi altında mayışmış, verandada uyuyordu. Breavman çömeldi ve delik bir gümüş dolarla yaptığı sarkacı sallandırdı. Köpek gözlerini açtı, sallananın yenmeyeceğini anlayacak kadar kokladı ve uykusuna geri döndü.

Ancak bu doğal uyku muydu?

Komşuların Cognac adında, Dachshund[16] karikatürü bir köpeği vardı. Breavman kölesini sarı gözlerde aradı.

İşe yaradı!

Yoksa nemli öğleden sonra tembelliği miydi yalnızca?

Lisa'nın, mama kabının arkasında oturur pozisyonda bıraktığı Foxterrier'ine ulaşmak için parmaklıkların üstünden atlamak zorunda kaldı.

Sen gözdem olacaksın, Lisa'nın köpeği.

Beşinci başarının ardından karanlık gücünün coşkusu Breavman'ı, körlemesine koşturup kahkahalar attırarak bulvara sürükledi.

Bir sokak dolusu donmuş gibi hareketsiz köpek! Şehir ayaklarının altındaydı. Artık her evde bir ajanı bulunabilirdi. Tek yapması gereken bir ıslık çalmaktı.

Belki Krantz bir eyalet hak ederdi.

Bir ıslık, hepsi bu. Yine de böyle büyük bir hayali sıradan bir testle tehlikeye atmanın anlamı yoktu. Ellerini cebine soktu ve gerçekleştireceği devrimin sırrını içinde tutarak evine doğru uçtu.

15- Yoldaş (Rus.)

16- Halk arasında sosis adıyla tanınan köpek türü.

23

O karanlık çağlarda, ilk ergenlik döneminde, arkadaşlarının çoğundan bir baş kısaydı.

Ama Bar Mitzvah şarkısını söylerken minberin üzerine erişebilmek için ayağının altında bir tabureyle dikildiğinde utanan arkadaşlarıydı. Cemaatin karşısına nasıl çıktığı umurunda değildi: Sinagogu büyük-büyükbabası yaptırmıştı.

Kısa delikanlıların kendilerinden kısa kızlarla çıkması gerekiyordu. Kural buydu. Götürmek istediği uzun kızların hikâye ve çene marifetiyle kolayca ehlileştirilebileceğini biliyordu.

Arkadaşları boyunun feci bir elem kaynağı olduğunda ısrar ederek ikna ettiler Breavman'ı. İdeal ölçüleri gözüne sokarak ikna ettiler.

Bedenlerinin büyüyüp gelişmesinin sırrını, hava ve beslenmenin ne işlerine yaradığını bilmiyordu. Evreni nasıl kandırıyorlardı? Gökyüzü kendisini neden saklıyordu ondan?

Kendisini Minik Dalavereci, Hilebaz Cüce diye görmeye başladı.

Bir çift ayakkabı üzerinde, kendinden geçercesine çalıştı. Eski bir ayakkabının tabanını yırtıp çıkararak kendi ayakkabılarına çakmaya kalktı. Lastik malzeme çivileri doğru dürüst tutmadı. Dikkat etmesi gerekecekti.

Bu çalışma, tüm bombacıların ve toplum zararlılarının geleneksel çalışma ortamında, evin bodrumunda yürütüldü.

İki buçuk santim daha uzun, utançla ustalık karışı-

mı bir duygu içinde dikildi. Kafa gibisi yok, ha? Beton zeminde vals figürlerine kalkıştı ve yüzükoyun yere kapaklandı.

Birkaç dakika öncesinin umutsuzluğunu tümden unutmuştu. Umutsuzluk acıyla yere oturup çıplak ampule bakarken geri geldi. Parçalanıp kopmuş topuk az ileride, keskin dişler misali fırlamış çivileriyle sinmiş bir kemirgen misali duruyordu.

Partiye on beş dakika vardı. Ve Muffin daha büyük, dolayısıyla daha uzun boylu grupla gitmişti.

Dedikodulara bakılırsa Muffin sutyeninin içini kâğıt peçeteyle dolduruyordu. Aynı tekniği uygulamaya karar verdi. Ayakkabılarına peçeteleri özenle yerleştirerek tabanı besledi. Böylece topukları ayakkabının kenarlarına kadar yükseldi. Pantolonunu gevşetip biraz indirdi.

Betonda birkaç dönüş daha yaparak, manevra yapabilme konusunda tatmin oldu. Panik bitti. Bilim yine kazanmıştı.

Tavanı yapay kalıplara gizlenmiş floresanlar aydınlatıyordu. Minik şişeler ve cam ıvır zıvır dolu bildik barlardan vardı. Duvara dizili döşemeli koltukların üzerinde farklı ülkelerden ayyaşların resmedildiği bir duvar tablosu asılıydı. Breavmanlar boş bırakılmış bodrumları onaylamazdı.

Yarım saat sorunsuz dans ettikten sonra ayakları ağrımaya başladı. Ayaklarının altında kâğıt peçetelerin şekli bozulmuştu. İki *jitterbug*[17] plağından sonra artık yürümekte bile zorlanıyordu. Tuvalete giderek peçeteleri dü-

17- Swing danslarını genel anlamda belirten sözcük. Swing dansçısı veya swing dansı yapmak anlamlarında da kullanılmaktadır.

zeltmeye çalıştı ama kâğıtlar vücudun baskısıyla kaskatı topaklara dönüşmüştü. Tamamen çıkartmayı düşündü ama çeken boyunu gördüklerinde etraftakilerin yüzüne yerleşecek şaşkın ve dehşet dolu bakışları hayal edince vazgeçti.

Ayağını yarım yamalak soktu ayakkabının içine, topakları ayağının altında ortaladı ve bağları düğümledi. Acı bileklerine kadar işledi.

Bunny Hop'ta[18] neredeyse bayılacaktı. Belinden tuttuğu kızla, kendi belini tutan kız arasında sıkışmış, müzik avaz avaz çalar, herkes bir ağızdan, bir-ki-bir-ki-üç sayar, ayakları acı yüzünden kontrolden çıkarken, Cehennem böyle bir şey olmalı diye düşündü: Acıdan mustarip ayaklarla yapılan ve asla bırakılamayan, ebedi bir *Bunny Hop*.

Onun sahte memeleri, benim sahte ayaklarım... Hay kâğıt üreticileri gibi topunuzun!

Floresan lambalardan biri kırpışıyordu. Duvarlar hastalıklıydı. Belki de zıplayıp duran sıradaki herkes kâğıt destekler kullanıyordu... Bun sardı her yanını.

En sevdiği şarkıya gelmişti sıra. Muffin'e sarılıp, gözlerini yumarak yüzünü yeni yıkanmış saçlara gömerek dans etmek istedi.

...benim dediğim kız,
Pamuklu ve dantel kuşanıp kolonya kokacak.

Ama zor duruyordu ayakta. Acıyı eşit dağıtıp, etkisini

18- Herkesin bir önündekinin belini tuttuğu bir sıra oluşturularak yapılan zıplamalı dans.

azaltmak için ağırlığını bir ayağından öbürüne vermek zorundaydı. Bu ayak değiştirmeler genelde müziğin ritmine uymuyor, zaten sorunlu dansını hepten aptalca gösteriyordu. Topallaması iyice belirginleşince, dengesini sağlamak için Muffin'e daha sıkı sarılmak zorunda kaldı.

"Burada olmaz," diye fısıldadı kız kulağına. "Anneler geç saate kadar eve gelmeyecek."

Bu nazik davet bile rahatsızlığını azaltmaya yetmedi. Kızı kavrayarak pistin, hareketlerindeki sınırlılığı haklı gösterebilecek, kalabalık bir köşesine yöneltti.

"Oh, Larry!"

"Şıpınişi!"

Yaşça büyük bu grubun sofistike standartlarına göre bile tehlikeli biçimde yakın dans ediyordu kızla. Acının yüklediği kavalye rolünü kabullendi ve kızın kulağını ısırdı, öyle yapıldığını duymuştu çünkü.

"Şu ışıklardan kurtulalım," diye hırladı tüm cüretkâr erkekler adına.

Partiden ayrıldılar. Yürüyüş, Bataan[19] ölçülerine varan zorlu bir çabaydı. Kıza iyice sokularak topallamasını bir sevgi gösterisine çevirdi. Yokuşu çıkarken tabanındaki kâğıt peçete geri kaydı.

Şehirdeki nehirden gelen sis düdüğü Westmount'a

19- Bataan Ölüm Yürüyüşü: 1942 yılında, Filipinler'in Bataan bölgesinde yakalanan yaklaşık yüz bin Amerikan ve Filipinli esirin Japon esir kamplarına kafa kesme ve kurşunlamadan, bıçaklama ve uzuv kırmaya varan çeşitli eziyetler eşliğinde, yiyecek verilmeden 6 gün boyunca 100 kilometreye yakın yürütülmesi. Esirlerden sadece elli dört bini esir kampına sağ ulaşabilmiş, bunların da yarıdan çoğu kamplardan sağ çıkamamıştır.

ulaştı ve ses, onu iliklerine kadar titretti.

"Sana söylemem gereken bir şey var, Muffin. Sonra da sen bana bir şey söylemelisin."

Elbisesi yüzünden çimenlere oturmak istemiyordu Muffin ama dur, belki de sürekli çıkmak istediğini söyleyecekti oğlan. Reddedecekti. Ama hoş olabilirdi. Dile getirmeye hazırlandığı itiraf, Breavman'ın nefesini kesti ve korkusunu aşkla karıştırdı.

Ayakkabılarını hızla çıkardı ayağından, kâğıt peçete topaklarını kızın kucağına büyük bir sır gibi koydu.

Muffin'in kâbusu şimdi başlamıştı.

"Sen de seninkileri çıkar şimdi."

"Sen neden bahsediyorsun?" diye sorduğunda sesinin ne kadar annesininki gibi çıktığına şaşırdı kız.

Breavman parmağıyla kızın kalbini gösterdi.

"Utanma. Çıkar seninkileri de."

Breavman üst düğmeye uzandığında kâğıt peçete topakları suratının ortasında patladı.

"Defol!"

Kızın koşarak gitmesine göz yumdu. Evi o kadar uzak değildi zaten. Ayak parmaklarını hareket ettirdi ve tabanlarını ovdu. *Bunny Hop*'a mahkûm değildi sonuçta —en azından bu insanlarla. Kâğıtları lağıma fırlatarak ayakkabıları elinde, evine yöneldi.

Parka saptı ve gözleri önüne serilen manzara onu durdurana kadar koştu. Tertipli teğmenler gibi ayakkabıları yanına koydu.

Huşu içinde gecenin yeşilini içmiş yapraklara, şehrin süssüz ışıklarına, St. Lawrence'ın donuk ışıltılarına baktı.

Şehir dediğin büyük başarıydı; köprüler inşaya değerdi. Ama bütün o köprüler, yollar, limanlar, sivri uçlu taş yapılar sonuçta dağlarla gökyüzünün kocaman beşiği altında yitiyorlardı.

Şehirle kara tepelerin gizemli mekanizmasının bir parçası olma düşüncesi sırtından aşağı buz gibi bir rüzgâr estirdi.

Baba, cahilim ben.

Şehrin kurallarını ve tekniğini, tek gidiş yollarının neye göre seçildiğini, borsanın nasıl çalıştığını, noterlerin ne yaptığını öğrenecekti.

Şeylerin gerçek adlarını bilince, cehennemî *Bunny Hop* söz konusu değildi. Yaprakları ve ağaç kabuklarını öğrenecek, babasının yaptığı gibi, gidip taşocaklarını görecekti.

Hoşça kal, kâğıt peçete dünyası!

Ayakkabılarını toparladı, çalılıklara doğru yürüdü, evini parktan ayıran parmaklıklara tırmandı. Mürekkeple yapılmış fırtına çizimlerindeki gibi parmaklıkların gökyüzüne doğru uzanan siyah çubuklarının, bu badireyi atlatması için ona doğru uzanan bir el olduğuna yemin edebilirdi o an. Kapısından girdiği ev bir müze kadar önemliydi.

24

Ara sıra karanlık Westmount sokaklarında aynı anda iki sigara birden tüttürürken görülmüşlüğüyle Krantz, epey çılgın bilinirdi.

Ufak tefek ve inceydi; üçgen yüzlüydü ve neredeyse Oryantal denebilecek gözleri vardı. Evlerinin yemek odasındaki, annesinin millete söylemeye bayıldığı üzere 'Genel Valininkini yapan' sanatçı tarafından yapılmış bir portre, cin kılıklı, sivri kulaklı, siyah, kıvırcık saçlı, Rosetti[20] tablolarındaki gibi kelebek dudaklı ve iyi tabiatlı bir üstünlükle ve kimseyi rahatsız etmeyecek türden sakin (o yaşta bile) mesafelilik ifadesiyle bakan bir çocuğu resmediyordu.

Gecelerden birinde, birinin çayırına oturup diyalektiklerinin keyfini çıkaran iki Talmudçu misali sohbete daldılar ki bu aslen, sevgiye yönelik bir maskelemeydi. Konuşma pek ateşliydi; yalnız kalmamanın ne harika olduğunu keşfeden bir oğlanın konuşmasıydı.

"Krantz, böyle sorulardan nefret ettiğini biliyorum ama şu kontrollü tavrını bir yana bırakıp cevap verirsen çok sevineceğim: Bildiğin kadarıyla, yani bilgin sınırları dahilinde, bu gezegende Kanada Başbakanı'nın donukluğuna yaklaşan biri var mıdır?"

"Haham Swort?"

"Sen, Krantz, dünya tarafından bilindiği üzere Mesih, hatta Kurtuluş'un düşük rütbeli bir ulağı bile sayılamayacak Haham Swort'un, ulusal önderimizin üstün ve büsbütün sıkıcılığıyla yarışabileceğini cidden ve dürüstçe mi öne sürüyorsun?"

"Sürüyorum, Breavman, sürüyorum."

"Herhalde nedenlerin vardır, Krantz."

"Var, Breavman; var, biliyorsun."

20- Dante Gabriel Rosetti (1828-1882), İngiliz ressam, şair ve çevirmen.

Dünyada bir zamanlar devler vardı.

Uzun arabalara, beyazperde aşklarına, Red Menace[21] ya da *The New Yorker* dergisinin maskaralıklarına aldanmayacaklarına yemin ettiler.

İsimsiz mezarlardaki devler.

İnsanlar açlıktan ölmesin, salgın hastalıklar kontrol altına alınsın, klasikler çizgi romanlar gibi değer taşısın tamam, tamam da, bayatlamış gerçeklerden, doğruluk ve şamatadan ne haber?

Mankenler zarafet, atom bombası güç ve Şabat ayini de Tanrı simgesi değildi onlar için.

"Krantz, bizim Yahudi olduğumuz doğru mu?"

"Öyle söylenegelir, Breavman."

"Sen kendini Yahudi hissediyor musun, Krantz?"

"Tamamen."

"Dişlerine kadar mı?"

"Özellikle dişlerim, sol taşağımın lafını bile anmıyorum bak."

"Aslında bu konuda espri yapmamalıyız, böyle konuşunca kampların resimleri geliyor aklıma."

"Doğru."

Saflık, ibadet ve ruhani doğruluğa hayatlarını adamış kutsal halk olmaları gerekmiyor muydu? Birbirinden ayrı düşürülmüş bir ulus değiller miydi?

Neden kıskançça korunan kutsiyet goylara[22] yönelik, özeleştiriden uzak, sinsi bir hor görmeye doğru yozlaşmıştı?

21- Komünistlerin genç Amerikalıları alkol ve seksle kandırdıklarını anlatan, sinema tarihinin en kötülerinden sayılan 1949 yapımı film.

22- Goy (veya Goyim): Musevi olmayanlara verilen ad. (Gentile)

Haindi ebeveynler.

Çölde bir İsrail zaferi kazanmak uğruna satmışlardı mukadderat anlayışlarını. Hayırseverlik, üç kuruş sadaka atıverme misali, kimsenin artık sahiden gereksindiğini vermediği ve ödülü Hibe Defteri'nde üst sıralarda yer bulmak ve varsıllığın tasdikinden ibaret bir sosyal yarış haline gelmişti.

Ruhani tatmine inanan kibirli hainler, sırf Einstein ve Heifetz[23] Yahudi olduğu için adamdan sayıldılar.

Doğru kızları bulabilselerdi bir... O zaman kendilerini çeken bataklıktan çıkmak için mücadele edebilirlerdi. Kâğıt peçeteli kızları değil.

Kozmik güçlerin kendilerine eşlikçi-metres tayin ettiği iki kızı araklamak için Krantz'la Montreal sokaklarında nasıl kilometrelerce araba sürdüklerini ya da yürüdüklerini düşünüyor Breavman. Sıcak yaz akşamları La Fontaine parkında kalabalıkların arasına karışır, genç dişi gözlere araştırıcı bakışlar atarken, iki fıstığın kalabalıktan ayrılıp kollarına atılmasının an meselesi olduğunu biliyorlardı. Krantz babasının Buick'inin direksiyonunda, doğu yakasındaki karanlık, dar sokakların iki yanındaki kar yığınlarının oluşturduğu hendeklerin arasında, şiddetli tipi yüzünden mecburen acayip yavaş sürerken bir kapı ağzından titreyen iki kişinin çıkıp arabanın buzlu camlarını çekingence tıkırdatacağını ve bunların onlar olacağını biliyorlardı.

23- Jasha Heifetz (1901-1987): Litvanya doğumlu keman virtüözü. 12 yaşında Berlin Senfoni Orkestrası'yla konser vermiş, 16 yaşında ABD'ye gittikten sonra orada kalmış ve 1925'te Amerikan vatandaşlığına geçmiştir. SSCB tarafından hain ilan edilmiştir.

Lunaparktaki hız treninde doğru koltuğu seçmeleri halinde, dikine inişte kızların saçları yüzlerinde dalgalanacaktı. Kayak yapılacak hafta sonu için kuzeye gitmeleri ve doğru otelde kalmaları halinde yan odada soyunan kızların harika seslerini duyacaklardı. Ve St. Catherine Sokağı boyunca yirmi kilometre taban tepseler karşılarına kimin çıkacağını kimse bilemezdi.

"Bu gece Lincoln'ı alabilirim, Breavman."

"Tamam, merkez tıklım tıkış zaten."

"Güzel. Turlarız."

İş tutma peşindeki Amerikalı turistler gibi, devasa Krantz-mobilin ön koltuğuna neredeyse gömük, herkes evlerine dönüp sokaklar boşalana kadar dolaşırlardı. Devriyelerine devam ederlerdi yine de, çünkü onların istediği kızlar terk edilmiş sokakları tercih edebilirdi. Kısmetlerinin o gece ortaya çıkmayacağı iyice anlaşıldığındaysa arabayı göl kenarına doğru sürüp, St. Louis Gölü'nün karanlık suları etrafında turlarlardı.

"Boğulmak nasıl bir şeydir sence, Krantz?"

"Herhalde belli bir miktar su yuttuktan sonra kendinden geçiyorsundur."

"Ne kadar su, Krantz?"

"Banyo küvetindeki suda bile boğulabildiği söyleniyor insanın."

"Bir bardak suda, Krantz."

"Islak bir çaputta, Breavman."

"Nemli bir kâğıt peçetede. Hey, birini suyla öldürmek çok güzel fikir, Krantz. Adamı oturtursun önüne, damlalıkla, yavaş yavaş, damla damla... Çalışma odasında ölü bulunur adam. Büyük muamma."

"O iş yürümez, Breavman. Adamı nasıl hareketsiz tutabileceksin bir kere? Elinde kolunda ip izleri veya morluklar kalır."

"Ama olsaydı... Adamı masasında yığılmış kalmış bulurlar ve kimse nasıl öldüğünü anlayamaz. Adli tıbbın raporu: boğulma nedeniyle ölüm. Ve adam son on yıldır su kenarına bile gitmemiştir."

"Almanlar işkencede suyu çok kullanırmış. Konuşturmak için adamların kıç deliğinden hortum sokarlarmış."

"Müthiş, Krantz. Japonlar da böyle bir şey yaparmış. Adama bir sürü pişmemiş pirinç yedirip üstüne bir bidon su içirirlermiş. Pirinç kabarırmış ve—"

"Evet, duydum onu."

"Ama en korkuncu ne biliyor musun, Krantz? Ve bunu yapan da Amerikalılar. Dinle bak: Savaş alanında bir Japon yakalayıp adama dört-beş tüfek mermisi yutturuyorlarmış. Sonra koşturup zıplatıyorlarmış. İç kanamadan ölüyormuş herif. Amerikan askerleri..."

"Süngü talimi için bebeklerin havaya fırlatılmasına ne demeli?"

"Bunu kim yapmış?"

"İki taraf da."

"O bir şey değil, Krantz, onu İncil'de yaptılar zati. 'Ne mutlu bebelerini kayalara çarpanlara.'"

On binlerce geyik. Breavman sekiz bin kadarını hatırlıyor. Garabetler, korkular, mucizeler. Hâlâ var hepsi. Büyüdükçe korkular zihinsel, garabetler cinsel, mucizeler dinsel hale geldi, o kadar.

Ve onlar konuşurken araba kırık dökük taşra yolların-

da gezdi ve Gece Boyu Plakçısı özlem dolu plaklarını çaldı ve çiftler arabalarıyla Edgewater, The Maple Leaf ve The El Paso gibi motellerden ayrıldı. Tehlikeli St. Louis Gölü akıntıları yat kulüplerinden amatör yelkencilerin hafta sonu boğulma sayısı üzerinde anaforlaştı, Montreal banliyö halkı parasını bastırarak elde ettikleri serin ve temiz havayı ciğerlerine doldurdu ve evde bekleyen ebeveynlerin görüntüsü bulanıklaştı ve sohbetin tadı iyice arttı. Çelişkiler, bocalamalar, sorunlar büyüleyici diyalektiği içinde eriyip gitti.

O-ho, yapılamayacak şey yoktu.

25

Aşağı Stanley Sokağı'ndaki büyük Palais D'Or'un tavanının ortasından sarkan aynalı küre döndükçe ışıltısı duvarlara nokta nokta yansımaktaydı.

Duvarların her biri küflü dev İsviçre peynirlerine benziyordu.

Yükseltilmiş platformda, kırmızılı beyazlı kalın stantlarına yerleşmiş saçları briyantinli müzisyenler standart aranjmanları çalıyorlardı.

Senin yanından başka
Yer yok bana.
Senin yanın var ya
Sanki Cennet bana—

—seyrek sayıda çift üzerinde yankılanıyordu. Breav-

man ve Krantz çok erken gelmişti. Büyülü bir ortam için fazla umut yoktu.

"Yanlış dans mekânı, Breavman."

Saat ondaysa dans pisti iki dirhem bir çekirdek giyinmiş çiftlerle tıka basa dolmuştu ve duruşlarıyla salınışları, üst kat balkonundan, müziğin nabız gibi atışıyla besleniyormuş ve hepsi birden bu beslemeyi sünger misali emiyormuş gibi görünüyordu. Bas ve piyano ve fırça bagetli davul neredeyse usulca bedenlerine giriyor ve orada hareket haline dönüşüyordu.

Bir tek, kamburu çıkmış, mikrofondan uzaklaşıp trompetini dumana boğulmuş hava içinde insanların üzerinde imdat ipi misali dönen aynalı küreye tutan trompetçi keskin bir çığlık koparabiliyordu.

"Doğru dans mekânı, Krantz."

O serserilik günlerinde çoğu halka açık eğlenceye burun kıvırdılar ama Palais D'or bunlardan biri değildi. Çok büyüktü. Flört ritüellerine derinlemesine dalmış bin kadar insanda herhangi bir yapmacıklık yoktu; aynalı küreden yansıyan sarı, yeşil, mor ışık parçaları dans edenlerin kapalı gözlü yüzlerinde süzülürdü. Breavman ve Krantz, mecrası değiştirilmiş şiddet ve gönüllü örgütlenmeden etkilenmeden edemediler.

Breavman balkondan, insanların nasıl müziğe boyun eğip dans ettiklerini düşündü.

Parçanın başlangıcında hepsi pistte pozisyon alıyor, hızlı ya da yavaş, tempoya boyun eğiyor ve bittiğinde, mayına basıp darmadağın olmuş bir tabur misali yeniden çözülüyorlardı.

"Bu insanların dinlemesini sağlayan ne, Krantz? Neden sahneyi dümdüz etmiyorlar?"

"Haydi, aşağı inip hatun araklayalım."

"Birazdan."

"Neye bakıyorsun?"

"Bir felaket planlıyorum."

Dans edenleri sessizce izlediler ve ebeveynlerinin sözlerini duydular.

Dans edenler Katolik, Fransız-Kanadalısı, Yahudi karşıtı, İngiliz karşıtı, saldırgan insanlardı. Her şeyi papaza anlatır, kiliseden korkar, mum kokan küflü tapınaklarda kirli payandalarla tutturulmuş mihraplara diz çökerlerdi. Her biri nefret ettiği ve intikam gününü iple çektiği bir Yahudi imalatçının yanında çalışırdı. Pepsi Cola ve Mae West çikolatalı kekleriyle beslendikleri için dişleri çürüktü. Kızlar ya hizmetçi ya da fabrika işçisiydi. Elbiseleri hep parlaktı ve seyrek dokunmuş kumaştan sutyen izlerini görebilirdiniz. Kıvrımlı saçlar ve ucuz parfüm. Tavşanlar gibi düzüşürler ve günah çıkarma anında papaz tarafından affedilirlerdi. Ayaktakımıydı onlar. İmkânları olsa sinagogu ateşe verirlerdi. Pepsiler. Kurbağalar, Fransızlar.

Ailelerinin katı sofuluğunu bilen Breavman ve Krantz, fikirlerini değiştirmeye kalkıştılar. Pek başaramadılar. Salondaki canlılığın bir parçası olmaya çabaladılar ama bu eğlence biçiminde, kızların beline atılan ellerde, kahkahalarda, parmak atmalarda belli belirsiz bir necaset hissettiler.

Kızlar çok güzeldi belki ama hepsinin dişleri çürüktü.

"Krantz, bence burada bizden başka Yahudi yok."

"Yok, birkaç dakika önce bizim gibi aranan bir-iki kişi daha gördüm."

"O zaman en azından biz, etraftaki tek Westmount Yahudileriyiz."

"Bernie burada."

"Tamam, Krantz. Wellgreen Caddesi'nden tek Yahudi benim. Buna da bir şey bul."

"Tamam, Breavman, Palais D'or'daki tek Wellgreenli Yahudi sensin."

"Farklılıklar önemlidir."

"Gidip bir-iki hatun bulalım."

Büyük salonun kapısında neredeyse düğümlenmiş genç bir güruh vardı. İtişip kakışıyor, birbirlerinin sırtına şaplaklar atıyor ve Cola fışkırtarak Fransızca didişiyorlardı.

Avcılar grubun yanına geldi ve neşeli hava anında değişti. Fransız oğlanlar hafifçe geri çekildi ve Krantz ile Breavman seçtikleri kızları dansa kaldırdı. Fransızca konuşuyorlardı hesapta ama kimsenin yediği yoktu. Kızlar önce birbirleriyle, sonra diğerleriyle bakıştılar. Oğlanlardan biri, büyük bir âlicenaplıkla Breavman'ın dansa kaldırdığı kızın omzuna elini atarak onu Breavman'a doğru itti ve bizimkinin sırtına da hafifçe vurdu.

Baston yutmuş gibi dans ettiler. Kızın ağzı dolgulu diş kaynıyordu. Breavman gece boyunca ağız kokusu duyacağını anladı.

"Buraya sık mı gelirsin, Yvette?"

"Arada bir işte, eğlence olsun diye."

"Ben de. *Moi aussi.*"[24]

Liseye gittiğini, çalışmadığını söyledi.

24- Ben de (Fr.)

"İtalyan mısın?"

"Hayır."

"İngiliz?"

"Yahudiyim."

Oradaki tek Wellgreenli olduğunu söylemedi ama.

"Ağabeylerim Yahudilerin yanında çalışıyor."

"Ya?"

"Patronlukları iyidir."

Dans tatminkâr değildi. Kız da çekici değildi ama ırksal gizemi, araştırma isteğini kamçılıyordu. Kızı arkadaşlarının yanına geri götürdü. Krantz da dansını tamamlamıştı.

"Nasıldı seninki, Krantz?"

"Bilmem. İngilizce konuşamıyordu."

Portakallı gazoz içip aşağıda dans eden güruh üzerine yorumlarda bulunmak üzere balkon tırabzanına dayanarak biraz daha vakit geçirdiler. Sigara dumanından göz gözü görmüyordu artık. Orkestra ikisinin ortası yokmuş gibi ya çok hareketli ya da çok yavaş parçalar çalıyordu. Her parçanın bitiminde kalabalık bir sonraki parçayı sabırsızlıkla bekliyordu.

Geç olmuştu. Duvar-çiçekleriyle[25] sap tayfası artık mucize beklemiyordu. Üç duvar boyu sıralanmış, ortada dans eden çiftlere ilgisiz gözlerle bakıyorlardı. Kızlardan bazıları ise paltolarını giymiş, gitmeye hazırlanıyorlardı.

"Bugün için aldıkları yeni bluzlar bile işe yaramadı, Krantz."

25- Duvar dibinde oturup dansa kaldırılmayı bekleyen kızlar.

Yukarıdan bakarken, aşağıdaki hareketlilik çılgın bir hale dönüştü. Trompetçi, çok geçmeden trompetini havadaki dumana doğrultacak ve son Hoagy Carmichael melodilerini üfleyerek geceyi bitirecekti. Gecenin sonlanması ve sessizliğin kaçınılmazlığına karşı yapılması gereken şey, müziğin her vuruşunu, birbirine yaslanmış yanaklara ve kapalı gözlere sindirerek olabildiğince biriktirmekti. Boogie-woogie[26] sırası geldiğinde, birbirinden uzaklaşıp yaklaşan vücutlar, bu ruhsal gıdayı aralarında ezip yoğurmaya başladılar.

"Bir dansa daha ne dersin, Breavman?"

"Aynı kızlarla mı?"

"O da uyar."

Breavman bir an daha tırabzana yaslı kaldı ve aşağıdaki kalın kafa güruhuna ateşli bir konuşma yapıyor olmayı diledi.

...Ve dinleyin arkadaşlar, yabancılar, nesilleri birbirine bağlıyorum; ey, numarasız sokakların ufak insanları, hav, hav, hu, hu, delikanlı, merdivenleriniz yüreğime sarmaşık gibi dolanıyor...

Aşağı inip, kızları yine aynı grubun yanında buldular. Hataydı bu, anında kavradılar. Yvette, bir şey söylemek istermiş gibi öne doğru bir adım atınca, oğlanlardan biri onu geri çekti.

"Kızlardan hoşlandın, ha?" dedi grubun en kabadayısı. Gülümsemesi dostça değil, daha ziyade muzafferaneydi.

"Elbette hoşlandık. Ne var bunda?"

26- Piyanoyla çalınan kuvvetli ve hızlı parça.

"Sen nerede oturuyor, sen?"

Breavman ve Krantz neyi duymak istediklerini anladı. Westmount, özellikle ayrıcalıksızları aşağılamak adına dağın tepesinde oturtulmuş, geniş korular içinde büyük taş evlerin bulunduğu bir yerleşim bölgesiydi.

"Westmount," dedi hepsi bir ağızdan.

"Sizin Westmount'ta kızınız yok mu, sizin?"

Cevap verme şansını bulamadılar. Arkalarında eğilmiş suç ortaklarıyla bakıştıklarını, sırtüstü yuvarlanmadan hemen önce, son anda fark edebildiler. Elebaşı ile bir arkadaşı davranıp itekledi ikisini birden. Breavman dengesini kaybetti ve düşerken ardındaki uyanık doğrulunca, düşüşü taklaya dönüştü. Tosladığı iki kız çığlığı basarken yere yapıştı. Kafasını kaldırdığında Krantz'ı ayakta, sol yumruğu birinin suratında patlar, sağı savrulmaya hazırlanırken gördü. Şişko bir delikanlı kalkmaması gerektiğine karar verip üzerine atladığında kalkıyordu.

"*Reste là, maudit juif!*"[27]

Breavman, şişkoyu yenmek için değil, ayağa kalkıp daha onurlu konumda dövüşebilmek için et katmanları altında debelendi. Kurtulmayı başardı. Krantz neredeydi?

Dövüşen yirmi kişi vardı herhalde. Sağda solda, sanki fare görmüş gibi parmaklarının üzerinde dikilen kızlar görebiliyordu, oğlanlar da onların ortalarında güreşe devam etmekteydi.

Saldırı beklentisiyle arkaya döndü. Şişman şimdi

27- "Kal orada, pis Yahudi!" (Fr.)

başka birinin tepesindeydi. Yumruğunu yabancı birine salladı. Tarihin dalgalarında isimsiz, coşkun, özgür bir damlaydı Breavman.

"Ey, küçük dostlar, kandaşlar, karanlık savaşçılar, vurun!" diye bağırdı zevkle.

İşletmenin üç fedaisi merdivenlerden aşağı hızla iniyordu ve en korktukları şey gerçekleşmeye başladı. Dövüş dans pistine sıçramıştı. Orkestra var gücüyle sakinleştirici bir parçayı çalıyordu ama düzensiz gürültü çoktan müziğe karşı yükselmeye başlamıştı.

Breavman herkese yumruk salladı, pek azını isabet ettirebildi. Fedailer burnunun dibinde, ikili kavgaları ayırmaktaydı. Salonun uzak köşelerinde çiftler hâlâ sarılmış, sakince danslarına devam ediyordu ama Breavman'ın tarafında tempoları, savrulan kollar, körlemesine yumruklar, hamleler ve kadın çığlıklarına dönüşerek çözülmekteydi.

Fedailer, giderek yayılan bir koca lekeyi çıkarma derdine düşmüş saplantılı bir ev kadını misali, kavgacıları yakalarından tutarak ayırıp, onları kenarlara süpürürcesine çekmekte ve pistin ortalarına ulaşan karışıklığı takip ederek kavgayı engellemeye çalışmaktaydı.

Adamın biri sahneye fırlayarak, orkestra şefinin kulağına bir şeyler bağırdı ama şef etrafına şöyle bir bakınıp omuzlarını silkti. Parlak ışıklar yandı ve acayip renkli duvarlar yok oldu. Müzik sustu.

Herkes kendine geldi. Ulusal matem uğultuları gibi bir ses dalgası giderek yükseldi ve aynı anda kavga, serbest kalmış entropik moleküller gibi bütün salonu etkisi altına aldı. Dans eden kalabalığın dövüşen kalabalığa dö-

nüşmesini izlemek, hayli teşkilatlı dev bir yaratığın, adale kasılmalarına teslim oluşunu izlemeye benziyordu.

Krantz, Breavman'ı kolundan tuttu.

"Bay Breavman?"

"Krantzstone, yanılmıyorsam."

Sığınmacıların çoktan tıkadığı ön çıkışa doğru yöneldiler. Kimsenin paltosunu düşünecek hali yoktu.

"Hiçbir şey deme, Breavman."

"Tamam. Demeyeceğim, Krantz."

Yirmi kadar polisin, arabaları ve tutuklu taşıma aracıyla gelmesinden hemen önce çıktılar dışarı. Polisler mucizevî bir kolaylıkla içeri girdi.

Lincoln'ın ön koltuğunda beklediler. Krantz'ın yaka klapalarından biri kaybolmuştu. Palais D'Or kurbanlarını boşaltmaya başladı.

Krantz, "Yazık içeridekilere, Breavman," dedi ve Breavman'ın yüzündeki gizemli ifadeyi görünce aceleyle ekledi: "—ve sakın bir şey deme."

"Demeyeceğim, Krantz; hatta bütün olayı balkondayken planladığımı ve basit bir kitle-hipnozu kullanarak hayata geçirdiğimi fısıldamayacağım bile."

"İlla söyleyeceksin, değil mi?"

"Bizimle dalga geçtiler, Krantz. Payandaları kaptık ve Filistinlilerin tapınağını başlarına geçirdik."

Krantz abartılı bir bıkkınlıkla ikinci vitese taktı.

"Devam et, Breavman. İlla söylemen gerek."

26

Hitler veya Mussolini'yi mermer balkondan bağırırken dinlemiş, partizanların onları baş aşağı sallandırdığını görmüş olmak, hokey taraftarlarının hakemi linç etmesini, siyah ve sarı ırkın kendilerini sömüren düşmanlarının ileri karakollarını basarak yaşadıklarının acısını çıkarışlarını, mızmız köylülerin sert mizaçlı yol işçilerini coşkuyla alkışlayışını, futbol fanatiklerinin kale direklerini söküşünü, şu meşhur yangında paniğe kapılan sinema izleyicilerinin Montrealli çocukları ezerek kaçışmalarını, beş yüz binin bir parmak şaklamasıyla selamsızlara karışmasını[28], sayısız sıralar boyu dizilmiş Arap kıçının Batı'yı göstermesini, herhangi bir mihrabın üzerinde duran kutsal şarap kadehlerinin cemaatin Âmin çekişiyle titreyişini görmek hoşuna giderdi Breavman'ın.

Ve işte şuralarda bulunmak isterdi:

Mermer balkonda
Basın tribününde
Projeksiyon odasında
Eleştirmen locasında
Minarede
Harimde[29]

28- Nazi istilası sırasında Varşova gettosunda beş yüz bin Yahudi'nin yok edilişi.

29- Musevi mabetlerinin en iç kısmı; kutsalların kutsalı.

Ve bunların her birinde, paranın satın alabileceği, göz kısarak bakan, acımasız, sadık, servi boylu, deri ceketli, en iyi teçhizatla donanmış ve teknik açıdan beyni yıkanmış yoğun polis koruması altında bulunmayı arzulardı.

27

Lavtalı[30] bir kızdan daha güzel bir şey var mıdır?

Lavta değildi o. Breavmanlar'ın hizmetçisi Heather, Ukulele'ye[31] heves etmişti. Albertalıydı, konuşması aksanlıydı, sürekli ağıt şarkıları söyler ve yodel[32] çekmeye uğraşırdı.

Akorlar çok zordu. Breavman elini tuttu ve tellerin parmaklarını kestiğini anladı. Kız, bütün kovboy yıldızlarını tanıyor ve imzalı fotoğraflarını satıyordu.

Yirmi yaşında, porselen bebekler gibi dolgun ve elma yanaklı, gürbüz, güzelce bir kızdı. Breavman onu, ilk hipnozla uyutma kurbanı seçti.

Gerçek bir Kanada köylüsü.

Teklifini daha cazip bir hale getirmeye çalıştı.

"Uyandığında kendini muhteşem hissedeceksin."

Tabii, diyerek göz kırptı beriki ve tıka basa dolu bodrumdaki koltuğa bıraktı kendini. İşe yarasaydı.

Sarı kalemini kızın gözlerinin önünde yavaş bir sarkaç gibi salladı.

30- Arap udundan türemiş telli çalgı.

31- Hawaii'ye özgü ufak bir gitar türü.

32- İsviçreli çobanların dağlarda birbirlerine seslenmesinden çıkmış bir şarkı söyleme tekniği.

"Gözkapakların kurşun gibi ağırlaşarak aşağı..."

On dakika salladı kalemi. Gözkapakları ağırlaştı kızın; kalemi takibi güçleşti.

"Ve nefesin düzenli..."

Sonunda kız, tıpkı bir sarhoş gibi zorlukla soluyarak yorgun ve derin bir iç çekişle nefesini bıraktı.

Artık kirpikleri pek kıpırdamıyordu. Kızdaki değişiklikleri kendi buyurduğuna inanamıyordu Breavman. Belki de şaka yapıyordu kız.

"Arkaya doğru düşüyorsun; sen, şimdi arkaya doğru düşen, giderek küçülen, minicik bir bedensin ve benim sesimden başka hiçbir şey duymuyorsun".

Kızın nefesi hafifti ve kokusunun rüzgâra benzeyeceğini biliyordu.

Bunu, elleri süveterin altında, teninin ve kaburgalarının üzerinde gezdirip akciğerleri manipüle ederken fark etti ve hayret, ciğerler ipek balonlar gibiydi.

"Uyuyorsun," buyurdu, fısıldayarak.

Gördüklerine inanamayarak kızın yüzüne dokundu.

Gerçekten usta mıydı? Dalga geçiyor herhalde.

"Uyudun mu?"

'Evet' cevabı, anlamsız, boğuk, yarım bir nefesle çıkarak geldi.

"Hiçbir şey hissedemiyorsun. Kesinlikle hiçbir şey. Anlıyor musun?"

Aynı 'Evet'.

Kulak memesine bir iğne batırdı. Yeni edindiği gücün sarhoşuydu. Kızın tüm enerjisi emrine amadeydi.

Elinde bir çanla sokaklarda koşarak bu alaycı şehre haykırmak istedi. Dünyada yeni bir sihirbaz vardı.

İğneyle delinmiş kulaklarla işi yoktu onun.

Kitapları çok iyi çalışmıştı. Denek, uyanıkken ahlâksız bulacağı herhangi bir şeye zorlanamazdı. Ama bunun da yolları vardı. Örneğin, eğer operatör, kendi evinde banyo yapmak ya da herkesten uzak, nemli bir yerde güneşin altında çıplak yatmak gibi doğal eylemleri sunarak deneğe telkinde bulunabilirse, kendi halinde bir kadın, erkek izleyici kitlesi önünde giysilerini çıkarmaya ikna edilebilirdi.

"Çok sıcak, hiç bu kadar pişmemiştin. Üstündeki bluz neredeyse bir ton ağırlığında. Domuz gibi terliyorsun..."

Kız soyunurken Breavman, Sizin İçin Hipnotizma adlı ucuz elkitabındaki ezbere bildiği çizimleri geçiriyordu aklından. Sert görünümlü erkeklerin, gülümseyerek uyuyan kadınların üzerine eğildiği çerçöpten çizimler. Kalın kaşlı gözlerden veya piyano çalarmış gibi kıvrılmış parmaklardan çıkan elektrik zikzakları.

Ah, çok, çok tatlıydı.

Daha önce hiçbir kadını bu kadar çıplak görmemişti. Elini tüm vücudunda gezdirdi. Şaşkındı, mutluydu ve evrenin tüm ruhani otoritelerinin önünde korkuya kapılmıştı. Kara Büyü yaptığı fikrini atamıyordu bir türlü kafasından. Sırtüstü yattığı için göğüsleri garip şekilde düz duruyordu. Deltasının tümseği bir sürprizdi; şaşkınlık içinde avuçladı. Titreyen ellerini mayın dedektörleri gibi kullanarak vücudun tamamını taradı. Daha sonra, yeni okyanusunu seyreden Cortez[33] misali oturup kızı

33- Hernando Cortez Pizarro (1485-1547): Kastilya Kralı ve Kutsal Roma İmparatoru V. Charles adına Aztek İmparatorluğu'nun fethi-

izledi. Onca zamandır görmeyi beklediği şeydi bu. Hiçbir hayal kırıklığı yaşamadı. Volfram ışığı, tıpkı Ay'ınki gibiydi.

Pantolonunun önünü açtı ve kıza, elinde bir değnek tuttuğunu söyledi. Kalbi gümbürdedi.

Rahatlama, başarı, suçluluk ve tecrübe duygularıyla sarhoşa döndü. Giysilerine semen bulaştı. Heather'a şimdi saat çalıyor, dedi. Sabah vaktiydi, kalkması gerekiyordu. Elbiseleri uzattı ve beriki, yavaşça giyinmeye başladı. Hiçbir şey hatırlamayacağını söyleyerek kızı aceleyle uyandırdı. Yalnız kalmak ve zaferini düşünmek istiyordu.

Üç saat sonra bodrumdan kahkahalar geldiğini duyunca, Heather'ın orada arkadaşlarını ağırladığını düşündü. Ardından gülmeleri daha dikkatlice dinledi ve aşağıda pek eş-dost muhabbeti dönmediğini fark etti.

Hızla merdivenlere fırladı. Tanrıya şükür, annesi evde değildi. Heather odanın ortasında, bacaklarını iki yana açmış, histerik kahkahalarla ayakta durmaktaydı. Gözleri içine kaçmış gibi bembeyaz parlıyordu. Kafasını arkaya atmıştı ve sırtüstü devrilecekmiş gibi görünüyordu. Breavman kollarından yakalayıp sarstı kızı. Yanıt alamadı. Kahkahası aniden ürkütücü bir öksürmeye dönüştü.

Kızı delirttim.

İşlediği suçun nasıl bir cezası vardı acaba? Yasadışı orgazmı ve karanlık güçleri yüzünden cezaya çarptırılıyordu. Bir doktor çağırıp günahını derhal açığa vurmalı

---

ni yürüten İspanyol soylusu. Amerika kıtasının İspanyollaştırılması adımlarını başlatan kişilerdendir.

mıydı? Kızı iyileştirmeyi bilebilecek birileri var mıydı?

Kızı divana götürüp oturturken paniğin eşiğindeydi. Belki de onu dolaba saklamalıydı. Bir sandığa tık, her şeyi unut. Üzerine beyaz boyayla babasının baş harfleri kazılı sandığa mesela.

Kızın yüzünü Gestapo sorgucusu gibi tokatladı birkaç kez. Berikinin nefesi düzeldi, yanakları kızardı, soldu ve yeniden tükürükler saçarak öksürüp gülmeye başladı. Çenesinden salyaları akmaktaydı.

"Sessiz ol, Heather."

Kız birden, Breavman'ı şaşırtarak öksürüğünü kesiverdi.

Hâlâ hipnoz altında olduğunu o zaman anladı. Uzanıp gözlerini kapamasını emretti. Bağlantıyı yeniden kurdu. Derin uykudaydı kız. Vaktinden önce uyandırmaya kalkmıştı ve işlem ters gitmişti. Yavaşça kızı tümden uyanıklığa getirdi. Artık yenilenmiş ve mutlu hissedecekti kendini. Hiçbir şey hatırlamayacaktı.

Bu sefer düzgün uyandı kız. Emin olmak için bir süre sohbet etti. Heather, şaşkın bakışlarla ayağa kalktı ve kalçalarını yokladı.

"Hey! Donum!"

Pembe, esnek ağlı külot, koltukla duvar arasına sıkışmıştı. Kız giyinirken Breavman onu vermeyi unutmuştu.

Heather çamaşırını gayet becerikli ve edepli giyiverdi.

Breavman doğadışı cezayı, ustanın aşağılamasını, mağrur evinin başına yıkılmasını bekledi.

Beriki kurnaz bir tonla, "Neler yaptın bakalım?" diyerek yanağından makas aldı Breavman'ın. Neler döndü ben uyurken? Hı? Hı?"

"Ne hatırlıyorsun?"

Heather ellerini kalçalarına koydu ve kocaman gülümsedi.

"Daha önce bunun yapılabileceğini düşünmemiştim hiç. Düşünmemiştim hiç."

"Hiçbir şey olmadı Heather, yemin ederim."

"Ya annen ne diyecek bu işe? İş arayacağım, herhalde."

Divana göz atıp, içten bir hayranlıkla baktı oğlana.

"Yahudiler," diye iç çekti. "Eğitim işte."

Hayali tecavüzünden kısa süre sonra, Heather firari bir askerle kaçtı. Adam kızın eşyalarını almaya geldi ve Breavman, Heather'ın mukavva valizini ve hiç kullanmadığı ukulelesini götürüşünü kıskançlıkla izledi. Bir hafta kadar sonra Askeri İnzibat Bayan Breavman'ı ziyaret etti ya, kadının bir şey bildiği yoktu.

Neredesin Heather, neden biraz daha kalıp şu mühim sıcak ayinlerle tanıştırmadın beni? Düzgün biri olabilirdim. Şiirsiz bir sanayi baronu sıfatıyla, zengin New York psikiyatrlarının reddetme-düzeyinde hareketsizlik üzerine yazılmış ciltsiz kitaplarını okumaktan yırtabilirdim o zaman. Seni uyandırdığımda kendini iyi hissetmemiş miydin?

Breavman bazen onun, dünyanın bir yerinde, hâlâ tam uyanamadan, kendi gücü altında uyuduğunu düşünmekten hoşlanır. Ve yırtık pırtık üniformalı bir adam sorar:

"Neredesin Heather?"

2. Kitap

1

Breavman, Henri Rousseau'nun[34] resimlerini, zamanı durdurma biçimini seviyor.

Kullanılması gereken kelime 'Daima'dır. Aslan, uyuyan çingenenin[35] giysilerini daima koklayacak, asla saldırmayacak, kumun üstünde parçalanmış iç organlar görülmeyecektir: Karşılaşma tümüyle ifade edilmiştir. Mehtap, yolculuğa mahkûm olmasına rağmen, bu manzarada asla batmayacaktır. Bırakılmış lavta, kendini çalacak parmaklar için ağlamaz; içi, gereksindiği bütün melodilerle zaten doludur.

34- Henri Julien Félix Rousseau (1844-1910): Fransız (empresyonizm sonrası) ressam. Naif veya İlkel akımda kabul edilir. Sağlığında alay konusu olmuş ancak daha sonraları bir deha olduğu kabul edilmiştir. Gümrük memurluğu yaptığı için "Gümrükçü" adıyla da tanınır.

35- Rousseau'nun 1897 tarihli "Uyuyan Çingene" adlı tablosu.

Ormanın ortasında bir leopar, Pisa Kulesi'nden daha yavaş devrilen kurbanına davranmaktadır. Siz bakarken adam asla yere varmayacaktır. Kafanızı başka tarafa çevirseniz bile. Adam bu dengesiz duruşta rahattır. İç içe geçmiş yaprak ve dallar, kötücül veya iyicil değil, doğallıkla, sanki tomurcuk ya da meyveymiş gibi şekilleri besler. Olayın doğallığı, gizeminin etkisini azaltmaz. Hayvan ve bitki eti nasıl birbiriyle böyle yekvücut hale gelmiştir?

Başka bir mekânda kökler, evlenen bir çifti ya da aile fotoğrafını destekler. Fotoğrafçı sizsinizdir ama hiçbir zaman kara örtünün altından çıkamaz veya lastik topu sıkıp flaşı patlatamaz ya da buğulu camdaki görüntüyü kaybedemezsiniz. Şiddet ve hareketsizlik vardır: İnsanlar işe dahildir, her biri evindedir. Bu orman, onların ormanı değildir, giysileri şehir giysileridir ama onlarsız orman kısır ve çorak kalacaktır.

Şiddet ve hareketsizlik her nerede kendini gösteriyorsa —ne kadar az ya da saklanmış olduğu önemli değil— orası resmin kalbidir. Parmağınızı üstüne koyup kapadığınızda, bütün canlılık ölür.

2

Üniversitenin ilk yılında, Shrine adlı barda, Breavman ayağa kalkıp şu sözlerle kadeh kaldırdı:

"Yahudi kızları, herhangi bir ekonomik bölgedeki Gentile kızlardan daha ateşli değil artık. Yahudi kızların bacakları çirkindir. Elbette bu bir genelleme. İşin aslı,

yeni nesil Amerikan Yahudisi kızlar giderek daha uzun ve güzel bacaklı oluyorlar.

"Zenci kızlar da diğerleri kadar batık. Beyaz kızlardan, yukarı Westmount'taki Anglo-Sakson kızlar hariç elbette, daha iyi değiller ama uyuşturulmuş koyunlar bile onlardan iyidir. Ne dilleri daha pürüzlü ne de kaygan bölgelerinin bir özelliği var. Dünyanın ikinci en iyi saksocusu, tanıdığım bir zenci kızdır. Ağzı kırk yedi bin dolar eder.

"En iyisiyse (teknik açıdan) Yvette adında Kanadalı Fransız bir orospudur. Telefon numarası Château 2033. Ağzı doksan bin dolarlıktır."

Bulanık kadehini kaldırdı.

"Burada onun tanıtımını yapmaktan mutluluk duymaktayım."

Birdenbire kendi sesinden yorularak, yoldaşlarının övücü alkışları arasında yerine oturdu. Yemeğe eve gitmesi gerekiyorken, annesine telefon bile etmemişti. Yeni Pernod[36] kadehi uysalca beyazlaştı.

Krantz uzanarak, kulağına fısıldadı. "On altı yaşında bakir bir delikanlı için pek cesur bir konuşmaydı."

"Neden çekip oturtmadın beni?"

"Pek beğenilmişti."

"Neden durdurmadın?"

"Seni durdurmak ne mümkün, Breavman."

"Gidelim buradan, Krantz"

"Yürüyebilecek misin, Breavman?"

36- 1915 yılında Fransa'da absintin yasaklanmasının ardından ünlü üretici Pernod tarafından keşfedilmiş ve bugün hâlâ çok sevilen, anason temelli pastis adlı içkinin en ünlü markası.

"Hayır."

"Ben de. Gidelim."

En sevdikleri cadde ve ara sokaklar boyunca birbirlerine yaslanarak yürüdüler. Kitaplarını ve yazı tahtalarını habire yere düşürüyorlardı. Yakın geçen taksilere isterik çığlıklarla bağırıyorlardı. Ekonomi ders kitabını yırtıp Sherbrookee Sokağı Bankası önündeki basamaklarda adak niyetine yaktılar. Kaldırımlara secde ettiler. İlk önce Krantz doğruldu.

"Neden dua etmiyorsun, Krantz?"

"Araba geliyor."

"Yallah de, gitsin."

"Polis arabası."

Dar bir ara sokağa seğirttiler. Pahalı bir lokanta mutfağının havalandırmasından dışarı yayılan lezzetli bir koku durdurdu onları. Çöp kovalarının arasına işediler.

"Breavman, az daha neyin üstüne işeyecektim, inanamazsın."

"Ceset? Sarı bir peruk? Siyon Liderleri'nin tam kadro toplantısı? Sokağa atılmış bir kitap çantası?"

"Şşş... Gel buraya. Yavaşça."

Krantz bir kibrit yaktı ve çöplerin arasından iri bir kurbağanın bakır gözleri parladı. Üçü de aynı anda zıpladı yerinden. Krantz, kenarları düğümlü mendilin içine kapattı hayvanı.

"Sarımsak sosundan kaçmış herhalde."

"Haydi geri dönüp, hepsini özgürlüklerine kavuşturalım. Bırakalım sokaklar özgür kurbağalarla kaynasın. Hey, Krantz, kesme biçme takımım yanımda."

Savaş Anıtı'nın dibinde ciddi bir tören yapmaya karar verdiler.

Breavman, Zooloji kitabının üzerine kuru yapraklar serdi. Kurbağayı yeşil arka ayaklarından yakaladı. Krantz devreye girdi. "Bu işin gecenin içine edeceğini biliyorsun. Şu ana kadar gayet güzeldi ama bu, bozacak."

"Haklısın, Krantz."

Orada öyle, sessizce durdular. Gece muazzam büyüklükteydi. Dorchester Caddesi'nde araba farları sel gibi akmaktaydı. Orada değil, bin kişilik bir partide olmayı dilediler. Kurbağa, eski bir çalar saat kadar baştan çıkarıcıydı.

"Devam edeyim mi, Krantz?"

"Et."

"İşkence işi bu gece bizim elimizde. Her zamanki işkenceciler nöbeti devretti."

Breavman hayvanın başını üzeri kazılı taşa doğru ustaca vurdu. Canlı dokunun taşa çarpınca çıkardığı ses, tüm trafik gürültüsünden daha yüksekti.

"En azından sersemletir onu bu."

Kurbağayı beyaz kâğıtlar üzerine yatırıp kol ve bacaklarından kitaba iğneleyerek hareket etmesini engelledi. Açık renkli karnını neşterle yardı. Takımından makası çıkarıp, derisinin önce ilk, ardından altındaki katmanını dikeyine kesti.

"Şimdi durabiliriz, Krantz. İplikle şu ana kadar yaptığımızı dikip tamir edebiliriz."

"Yapabiliriz," dedi Krantz, rüyadaymış gibi.

Breavman, gerilmiş deriyi yeniden iğneledi. İçeri da-

larlarken, birbirlerinin alkol kokan nefesini duydular.

"İşte kalp."

Neşterin ince ucuyla organı kaldırdı.

"Demek kalp bu."

Süt grisi yığının kabarıp inmesini hayretle izlediler. Kurbağanın bacakları kadın bacağı gibiydi.

"Devam etmeliyim herhalde."

Organları, akciğer ve böbrekleri teker teker çıkardı. Midede bir çakıl ve henüz sindirilmemiş bir böcek bulundu. Zarif butlarındaki kasları açtı Breavman.

Cerrah ve izleyici, ikisi birden transa geçmiş gibiydi. Ve nihayet, zaten aşınmış ve kadim görünen, yaşlı adam salyası rengindeki kalbi, dünyanın ilk kalbini çıkardı yerinden.

"Tuzlu suya koyarsan bir müddet daha atmaya devam eder."

Krantz irkilerek kendine geldi.

"Gerçekten mi? Yapalım o zaman. Çabuk!"

Breavman koşarken, içi boşalmış kurbağa gerili ders kitabını tel çöp kutularından birine fırlattı. Kalbi avucunda, ezmekten korkarak tutuyordu. Lokanta birkaç dakika mesafedeydi yalnızca.

Ölme.

"Çabuk! İsa adına!"

Korumayı başarabilirlerse, her şey için ikinci bir şans vardı.

İyi aydınlatılmış restoranın uzak köşesindeki bir bölmeye oturdular. Neredeydi bu lanet garson kız?

"Bak, atıyor hâlâ."

Breavman bir tabak tuzlu suya koyunca, on bir defa

daha attı. Her atışı saydılar, ardından, tabağın üzerine eğilmiş halde, bir müddet hiçbir şey konuşmadan hareketsiz kaldılar.

"Artık hiçbir şeye benzemiyor," dedi, Breavman.

"Ölü bir kurbağa kalbi neye benzeyecekti zaten?"

"Herhalde her kötülük bu şekilde gerçekleşiyordur, bu geceki gibi."

Yüzü birden aydınlanan Krantz, Breavman'ı kolundan tuttu.

"Müthiş bu. Şu söylediğin şey, müthiş!"

Arkadaşının sırtına pattadanak vurdu. "Sen bir dâhisin, Breavman!"

Breavman, arkadaşının bunalıma teğet hali karşısında şaşaladı. Sessizce Krantz'ın vardığı sonucun üzerinde düşündü.

"Haklısın! Krantz, haklısın! Ve sen de öylesin... Bunu fark ettiğin için!"

Ahşap masanın üzerinden, karşılıklı iltifat ve tebrik yağdırıp, sırtlarını sıvazladılar.

"Dâhisin!"

"Dâhisin!"

Artık bir önemi kalmadığı için tuzlu suyu döktüler. Tabağı ters çevirdiler. Onlar birer dâhiydi! Nasıl olduğunu biliyorlardı.

Lokanta müdürü defolup gitmek isteyip istemediklerini sormaya geldi.

3

Dikkatini çeken ilk şey, içinde babasının resminin bulunduğu ağır altın çerçeveydi. Sanki odadaki başka bir pencere gibi duruyordu.

"Hayatını şu yatağın içinde harcıyorsun, gündüzün geceye döndü," diye bağırdı annesi odanın dışından.

"Beni rahat bırakır mısın? Daha yeni uyandım."

Güneşin, deri Chaucer cildinden, deri Wordsworth[37] cildine hareketini izledi. Koca güneş, tarihle uyum içinde. Sabahın erken saatleri için rahatlatıcı düşünceler. Öğleden sonraydı gerçi kalkışı.

"Hayatını şu yatakta nasıl harcarsın? Nasıl yaparsın bunu bana?"

"Ben zamanı farklı yaşıyorum. Geç yatıyorum. Lütfen git artık."

"Güneş pırıl pırıl dışarıda. Sağlığın bozulacak."

"Ben hâlâ yedi saatimi uyuyorum, sadece senden farklı saatlerde uyuyorum."

"Hava güneşli, park çok güzel, çıkıp yürüyüş yapabilirsin."

Ne demeye tartışıyorum?

"İyi de anne, akşam yürüdüm ben parkta. Geceleri de park orası, değişmiyor yani."

"Geceyi gündüze çeviriyorsun; zamanını, sağlığını tüketiyorsun."

"Beni rahat bırak!"

İyi değildi annesi, yalnızca konuşmak istiyordu, mü-

37- İngiliz yazarlar.

nakaşayı uzun tutmak için her türlü analık muhabbetini fırsat bilip kullanacaktı.

Dirseklerini pencere pervazına dayayarak, manzaranın içine işlemesine izin verdi. Park. Leylaklar. Yeşil dalların yanında sohbet eden ya da koyu renkli arabaları süren beyazlar içinde bakıcılar. Mavi havuzun beton kıyılarından bembeyaz yelkenlilerini suya salarak, rüzgâr için, güvenli yolculuklar veya görmeye değer kazalar için dua eden çocuklar.

"Ne yemek istersin? Yumurta, omlet, somon... Güzel bir parça biftek var. Söyleyeyim sana salata yapsın hizmetçi... Ne istersin içine, Rus sosu mu? Yumurtanı nasıl istiyorsun? Kahveli kek var, buzdolabı ağzına kadar dolu, bu evde her zaman yiyecek bir şeyler bulunur; Tanrı'ya şükür kimse aç kalmaz. Kaliforniya'dan gelme portakal var; sıktırayım mı?"

Kapıyı açtı ve sözcüklerini seçerek konuştu.

"Ne kadar şanslı olduğumuzun farkındayım. Canım istediğinde portakal suyu alırım. Bunun için hizmetçiye ya da başkasına rahatsızlık verme."

Daha lafı bitmeden, annesi tırabzanlara ulaşmış, sesleniyordu.

"Mary, Mary! Bay Lawrence için portakal suyu hazırla, üç portakal sık. Yumurtalarını nasıl istersin, Lawrence?"

Son soruyu el çabukluğuyla sokuşturuvermişti.

"Boğazıma yemek tıkıştırmaktan vazgeçer misin lütfen? Sen insanı yemeklerinle hasta edersin!"

Kapısını hızla çarptı.

"Anneye kapı çarpılıyor," diye söylendi beriki, koridordan.

Ne karmaşa! Giysileri her yere saçılmıştı. Masasının üstünde çeşitli karalamalar, kitaplar, don ve Eskimo heykel parçaları birbirine karışmıştı. Yarım kalmış bir şiir müsveddesini çekmecenin içine doğru tıkmaya çalıştı ama çekmece sıkışmıştı; bir sürü döküntü, zarflar, yarım bırakılmış günlüklerle tıka basa doluydu.

Şöyle güzel, temiz bir yangın lazımdı odaya esas. Kimonosunu bulamayınca, önünü *The New York Times* ile örterek, holün karşısındaki banyoya koştu.

"Çok hoş. Gazete giyiyor."

Aşağı süzülmeyi başardı ya, annesi mutfakta kapana kıstırdı.

"Dünyanın yarısı çöpteki yemekler için kavga eder ve ev yemekle doluyken, yalnızca portakal suyu mu içeceksin?"

"Başlama, Anne."

Annesi buzdolabının kapağını açtı.

"Bak," diye yüklendi, "şu istemediğin yumurtalara bak, ne kadar iriler. Peynirler, gravyer, Oka, rokfor, Camembert, dünya kadar peynir. Bu kadar şarabı kim içecek? Ayıp, Lawrence, şunlara bak, greyfurdun ağırlığına bak... Ne kadar şanslıyız. Ve et. Üç çeşit et, kendim pişireceğim, baksana..."

Haydi, şu güzelim katalogda şiiri yakala bakalım, Breavman.

"—işte, bak şunun ağırlığına..."

Mumlu kâğıdını açıp çiğ et parçasını annesinin ayaklarına fırlattı.

"Yemekleri gözüme sokmaktan başka yapacak daha iyi işin yok mu senin? Açlıktan ölmüyorum ben."

"İşte, bir oğlun anasıyla konuşması," duyurusunu yaptı dünyaya Anne.

"Rahat bırakır mısın beni artık?"

"Böyle konuşuyor işte; baban seni böyle görmeliydi, eti yerlere atarken... Ancak zorbanın teki annesine bunu yapar..."

Mutfaktan çıkarken peşinden gitti annesinin.

"Yalnızca beni kendi halime bırakmanı, kendi başıma uyanmayı istedim..."

"Saygısız. Bir fare bile anasına böyle davranmaz, ancak bir yabancı böyle atardı eti ayaklarıma, bak şişti bileklerim. Baban senin gibi saygısız evladın canına okurdu."

Merdivenlerden yukarı takip etti annesini.

"Bağırmalarınla insanı hasta edersin sen."

Odasının kapısını hızla çarptı kadın. Breavman kapının yanında dikilerek, annesinin çekmeceleri hızla açıp kapamasını dinledi.

"Defol! Annesiyle böyle konuşan evlat, ana katili de olur. Ben her şeyi biliyorum, duymam gerekenleri duydum, evlat değil, hain..."

Soyunma kabininin kapağını açtığını duydu annesinin. Kadın önce, eski bir ev elbisesinin kollarını yırttı. Birbirine geçmiş askılara takılıp tökezledi. Daha sonra, New York'tan aldığı pahalı siyah elbiseye girişti.

"Ne faydaları varsa artık, bir evlat annesini öldürürken..."

Yanağı pervaza dayalı, çıkan her sesi duydu.

4

Gece park tamamen ona aitti.

Kaçak avcıların peşine düşen paranoyak mülk sahipleri misali tüm parkı dolaştı. Çiçek tarhlarının ve çimenlerin gündüz bakıldığında anlaşılmayan bir sistemi vardı. Ağaçlar daha yüksek ve yaşlı duruyordu. Yüksek parmaklıklı tenis kortu, nasılsa çekip gitmiş kocaman kanatsız yaratıklar için yapılmış bir kafese benziyordu. Göletler durgun ve ölüm gibi siyahtı. Parkın lambaları üzerlerinde bir sürü mehtap misali yüzüyordu.

Kulübenin yanından geçerken tahta kalaslar üzerinde yankılanan paten seslerini, hokey takımlarının ve formaların erkeksi kokusunu hatırladı.

Boş beysbol sahası gösterişle kayıp koşuşturan hayaletlerle buğuluydu. Alkışların, bağrışların eksikliğini duyuyordu. Tel çit ve kestane ağacı, gövdesine yaslanan bisikletler olmayınca garip bir yalnızlığa bürünmüştü.

Rüzgârın hışırtısını kaydetmek için kaç yaprak toplamak gerekir? Akçaağacın sesini akasyanın sesinden ayırt etmeye çalıştı.

Yeşilliklerin gerisinde Westmount Bulvarı'nın büyük taş evleri yükselmekteydi. Beysbol oyuncuları, bedenlerini uykuyla büyütüyor, seslerini dinlendiriyordu. Üst katların duvarlarının içini, onları, onlardan ziyade Ay ışığında parıldayan bir ağacın dallarına dizili kozalar misali cadde boyu sıralı, uçuşan kat kat çarşaflara sarınmış hallerini görebildiğini hayal etti. Banka kariyerlerini ve Yahudi usulü seksi düşleyen Hıristiyan ve sarışın gençler, yaşıtları.

Çevredeki evlerde yaşayan tüm uykucular için besin kaynağıydı park. Yeşilin yüreğiydi burası. Kahramanlıkları hayal edebilsinler diye çocuklara tehlikeli çalılıklar ve arazi sunardı. Güzelliği hayal edebilsinler diye çocuk bakıcılarına ve hizmetçilere kıvrımlı yollar verirdi. Kudreti hayal edebilsinler diye genç tüccar-prenslere yaptıkları kaçamaklar için yaprakların arasına gizlenmiş banklarda fabrika manzaraları sunardı. Bastonlarına dayanıp şiir hayal edebilsinler diye emekli simsarlara âşık çiftlerin gezindiği yollardan parçalar gösterirdi. Herkesin yaşamının en iyi parçasıydı park. Belki ip atlayan Beatrice'in önünde fermuarını indirirken ebedi gülleri düşündüğünü söyleyecek bir seks manyağı hariç, kimse bu parka kötü emellerle gelmezdi.

Kırmızı balığın güvenliğinden emin olmak için Japon göletine gitti. Minyatür şelaleyi denetlemek üzere dikenli çalılıkların üzerinden, duvara tırmandı. Lisa orada değildi. Tepenin hâlâ yeterince dik olup olmadığını anlamak için aşağı doğru bir takla attı. Onca insan arasında aşağıda Lisa onu bekliyor olsa komik olmaz mıydı? Çocuk felcine karşı önlem babında, kum havuzundan bir avuç alarak parmaklarının arasından akıttı. Kaydırağı denediğinde sıkışıp kalmasına şaştı. Görüntünün değişmemesini garantilemek için tepeden baktı.

"Benim şehrim, benim nehrim, benim köprülerim: Sıçayım içinize... Yok, öyle demek istemedim."

Parkın her önemli noktası taranmalı, yelkenli enkazlarını, terk edilmiş bebekleri, tecavüze uğramış beyaz bakıcıları bulmak için tepedeki havuzlar iyice incelenmeliydi. Gövdelerine dokunup ağaçlara cesaret verilmeliydi.

Cemaate, ulusa karşı sorumlulukları vardı.

Çiçek tarhlarının arasından genç bir kız çıkıverecek bir anda. Sanki sudan yeni çıkmış gibi yürüyecek ve benim kendimi adayışımla ilgili ne varsa hepsini bilecek.

Leylakların altında uzandı. Çiçekler artık solmaya başlamıştı, moleküler diyagramlar gibi görünüyorlardı. Gökyüzü uçsuz bucaksızdı. Kara ateşle sarmala beni. Amcalarım, dua ederken neden bu kadar kendinizden emin duruyorsunuz? Kelimeleri ezbere bildiğiniz için mi? Kutsal Sandığın perdeleri açılıp altın yaldızlı Tevrat ruloları ortaya çıktığında ve mihraptaki herkes beyazlar içindeyken, neden gözleriniz ayinden kopmuyor, neden o coşkulu kendinden geçişe yenilmiyorsunuz? Günah çıkarışlarınız neden bu denli kolay?

Büyük taş evlerdeki adamların uykularında salınmalarından nefret ediyordu. Çünkü odaları toplu, yaşamları düzenliydi. Çünkü her sabah uyanıp topluma faydalı işlerini yapıyorlardı. Çünkü fabrikalarını dinamitlemeyecekler ve ateşin etrafında çıplak partiler vermeyeceklerdi.

St. Lawrence üzerinde yıldızların ebadında ışıklar ve havada sabırsız bir durgunluk vardı. Ağaçlar, kulak kabartmış geyiklerin bacakları gibi ince ve kırılgandı. Güneş, sıkılı bir yumruk gibi çatıların üstünden her an fırlayacak, yolları tıka basa doldursunlar diye azimli işçileri ve tek yön giden araçları ortalığa salacaktı. Westmount Bulvarı'ndaki trafik sürüsünü görmek zorunda kalmayacağını umdu. Geceyi gündüz etmek.

"Selam."

Otuz yaşlarında, iri yapılı ve Hava Kuvvetleri üniför-

malı bir adam tepesinde dikiliyordu. Birkaç gün önce, varlığıyla parkta ilgi merkezi olmuştu. Pek çok bakıcı, erkek çocuklarını severken fazla coşkulu davrandığından hakkında şikâyet etmişti. Bir polis memuru, parktan caddeye çıkana kadar ona eşlik etmiş ve uzaklaşmasını söylemişti.

"Buraya alınmadığını sanıyordum."

"Etrafta kimse yok. Canım sohbet etmek istedi sadece."

Üniforması jilet gibi ütülüydü. Gerçekten de sabahın ya da gecenin veya her neyse işte, onun bu saati için fazla temiz gözüküyordu. Breavman, tıraş losyonunun kokusunu havadaki leylak kokusundan ayırdı. Ayağa kalktı.

"Konuş o zaman. İzin verdim. Ben eve gidiyorum"

"Ben düşünmüştüm ki..."

Breavman omzunun üzerinden geriye doğru baktı ve bağırdı. "Konuş! Niye konuşmuyorsun? Park bomboş, meydan senin!"

Evinin sokağında soluk giysili bahçıvanlar çalışıyordu. Bir yandan yerleri süpürürken, bir yandan da birbirlerine İtalyanca laf atarlardı. Breavman süpürgelerinin telle sarılı ağaç dallarından yapıldığını fark etti. Böyle gerçek bir şey kullanmak hoş olmalıydı.

5

"Bağırmayı kes, Breavman. Ya da biraz daha uzaklaş ahizeden, söylediğinin tek kelimesini anlamadım."

"Bertha, dedim! Bertha'yı gördüm. Burada!"

"Hangi Bertha?"

"Of, seni lanet ve ilgisiz aptal... Çocukluğumuzun Bertha'sı, hani ağacı olan Bertha, burnumuzun dibinde kendini paramparça eden Bertha."

"Nasıl görünüyordu?"

"Yüzü mükemmel, gerçekten Krantz, çok güzeldi."

"Nerede gördün?"

"Bir otobüsün camında."

"Hoşça kal, Breavman."

"Kapama, Krantz. Yemin ederim ki oydu. Gülümsedi falan demeyeceğim. Ailesinden hiçbir çizgi taşımayan, açık renkli bir yüzü vardı işte. İstediğin ifadeyi çıkarabilirdin o yüzden."

"Git otobüsü kovala, Breavman."

"Yok, yok, gördü beni. Otobüs geri gelene dek burada bekleyeceğim. Dudaklarını kımıldattı."

"Hoşça kal, Breavman."

"Krantz, bugün içinde bulunduğum en hoş telefon kulübesi bu. Tanıdığım herkes, Sherbrooke Caddesi'nde önümden resmigeçit yapıyor. Aylak aylak gezineceğim buralarda. Bugün hepsi bana geri gönderilecekler. Bertha, Lisa. Hiç kimse, hiçbir isim, tek bir kol bile toza dönüşüp götürülemeyecek."

"Bu eski isimleri nereden eşeleyip çıkardın?"

"Ben bekçiyim oğlum. Bir sınıf dolusu çocuğun karşı-

sına geçmiş içlenen pis bunağım ben."

"Hoşça kal, Breavman, cidden."

Çok güzel bir telefon kulübesiydi. Bahar makyajı kokuyordu ve tırnaklarını yaptırmıştı. Camı korumak için kaplanmış tel ızgaranın arasından güneşi hissedebiliyordunuz. Koruyucuydu Breavman, kulübedeki nöbetçi askerdi.

Breavman yüzünden ağaçtan düşen Bertha! *Greensleeves*'i hayatta çalamayacağı kadar güzel çalabilen Bertha! Elmalarla birlikte düşen ve kolu-bacağı kırılan Bertha!

Bir bozukluk daha atarak, müziği duymayı bekledi.

"Krantz, tam şimdi geldi yine..."

6

Bekle, bekle, bekle, bekle. Her şeyin gerçekleşmesi çok uzun sürdü.

Dağ, mehtabı artık daha fazla içinde tutamayacağı bir baloncuk gibi gönülsüzce ve acıyla azat etti.

O yaz, zamanın garip bir şekilde yavaş geçtiği duygusuna kapıldı Breavman.

Bir filmdeydi ve makine, filmi giderek daha ağır bir çekimle gösteriyordu.

Bundan sekiz yıl sonra Shell'e bunu anlattı ama hepsini söylemedi çünkü Shell'in onu, bahsettiği kız gibi, ağır bir İsveç filminde ay ışığıyla yıkanan bir bedenmiş ve çok uzaktan görüyormuş gibi gördüğünü düşünmesini istemedi.

O kızın adı neydi, diye sordu Breavman kendine.

Unuttum. Böyle, sedef ya da gül ormanı anlamına gelen hoş bir Yahudi soyadıydı.

Ne cüretle unutursun?

Norma.

Neye benziyordu?

Günlük hayatta neye benzediğinin önemi yok. O çok özel anda neye benzediği önemli. Benim hatırladığım o hali ve sana onu anlatacağım.

Günlük hayatta neye benziyordu?

İşin aslı, ezik suratlıydı; burun delikleri fazla genişti. Büyükannelerinden birini Tatarlar kaçırmıştı herhalde. Her zaman bir şeye, ya bir tırabzan ya da sıçrama tahtasına biner gibiydi; esmer kollarını sallayarak, gözleri gülmekten çizgi, bir şölen ya da katliama doğru hep dörtnala gider gibi görünürdü. Eti gevşekti.

Neden komünistti?

Çünkü gitar çalıyordu. Çünkü polis şefleri, Joe Hill'i[38] vurmuştu. Çünkü *no tenemos ni aviones ni canones*[39] ve bütün arkadaşları Jarama'da[40] ölmüştü. Çünkü General MacArthur bir caniydi ve Japonya'yı kendi krallığı gibi yönetmişti. Çünkü Wobblies[41] gözyaşı bombasına karşı şarkı söylemişti. Çünkü Sacco, Vanzetti'yi sevmişti.

38- Joe Hill (Joel Emmanuel Hagglund) (1879-1915): İşçi eylemcisi, şarkı yazarı ve IWW (Dünya Sanayi İşçileri Örgütü) üyesi. Tartışmalı bir yargı sürecinin ardından, cinayet suçuyla Utah'ta kurşuna dizilmiştir. Hayatı pek çok folk şarkısında konu edilmiştir.

39- Ne uçağımız var ne topumuz. (İsp.)

40- Madrid'in doğusunda, iç savaşta kanlı çarpışmalara sahne olmuş nehir.

41- IWW (Dünya Sanayi İşçileri) üyelerine takılan ad.

Çünkü Hiroşima gözlerini acıtmıştı ve Atom Bombası Yasaklansın dilekçesi için imza topluyordu ve sıklıkla Rusya'ya geri dönmesi söyleniyordu.

Aksar mıydı?

Ancak çok yorgun olduğu zamanlarda fark ederdin. Genellikle uzun bir Meksika eteği giyerdi.

Ya Meksika yüzüğü?

Evet, bir yeminli mali müşavirle nişanlıydı. Beni adamın da ilerici olduğuna ikna etmişti. İyi de, devrimi bekleyen biri nasıl yeminli mali müşavirlik yapar? Bunu bilmek isterdim. Ve bu kadar özgürlükçü fikirlere sahip biri, geleneksel evliliğin taahhütleri altına girmeyi nasıl kabul ederdi?

"Toplumda etkin olmalıyız. Komünistler bohem değildir. Bohemlik Westmountlular'a özgü bir lükstür."

Sevdin mi onu?

Göğüslerini öpmeyi sevdim, izin verdiği nadir zamanlarda.

Kaç sefer, kaç sefer?

İki. Dokunmama izin vardı. Kollar, karın, önündeki kıllar, neredeyse en değerlisini de ekleyecektim listeme ama kotu çok dardı. Dört yaş büyüktü benden.

Nişanlıydı ama?

Ama ben gençtim. Bana bebeksin deyip dururdu. O yüzden, yaptığımız şeyler gerçekte önemli değildi. Nişanlısını arardı her gece, şehirlerarası. Konuşurken yanı başında dururdum. Kiralık daireler ve düğün planları hakkında konuşurlardı. Sıkıcı yetişkin dünyasıydı işte, başarısızlık müzesi... Ve benim bunlarla hiç işim yoktu.

Nişanlısıyla konuşurken yüzü nasıldı?

Galiba yüzünde gördüğüm şey suçluluktu.

Yalancı.

İkimiz de feci suçlu hissediyorduk kendimizi galiba. O yüzden daha çok imza toplamaya çalıştık dilekçe için. Ama ateşin yanına birlikte uzanmayı çok severdik. Işıklı küçük dünyamız her şeyden uzaktı sanki. Ona hikâyeler anlatırdım. "Altın Burjuva Adamım Evini Benim İçin Sattı," adlı bir *blues* şarkısı uydurmuştu. Hayır, yalan bu.

Gündüzleri ne yapardınız?

Bütün Laurentia havzasını otostopla dolaştık. Güneşlenen insanlarla kaynayan sahile gider ve şarkı söylemeye başlardık. Esmerdik, uyumluyduk, insanlar gözlerini açmasa bile bizi dinlemekten hoşlanırdı. Sonra ben konuşurdum.

"Ben Rusya veya Amerika'dan bahsetmiyorum. Ben siyasetten bile bahsetmiyorum. Ben bu sahilde uzanan, daha demin güneş yağı sürdüğünüz bedenlerinizden bahsediyorum. Kiminiz aşırı kilolu, kiminiz çok sıska ve kiminiz çok mağrur. Hepiniz tanıyorsunuz bedenlerinizi. Onlara aynada bakıyor, iltifat edilmeyi ya da aşkla dokunulmayı bekliyorsunuz. Öptüğünüzün kansere dönüşmesini ister misiniz? Çocuğunuzun kafasından elinize bir avuç saç gelmesini ister misiniz? Görüyorsunuz, ben Rusya veya Amerika'dan bahsetmiyorum. Sahip olduğumuz tek şeyden, bedenlerimizden bahsediyorum ve hiçbir hükümet tek bir parmağı, tek bir dişi, havadaki zehir yüzünden kaybedilen bir santim deriyi bile geri getiremez..."

Dinlediler mi?

Dinlediler ve çoğu imza verdi. Beni dinlerken gözlerine baktığımda Başbakan bile olabileceğimi düşünürdüm. Bildik laflarla, tanıdık vurgularla ve malum tempoyla konuşulduğu sürece ne söylendiği önemli değildi; hepsini bir boğulma ayinine bile sürükleyebilirdim...

O hayali bırak şimdi. Plajdaki vücutlar nasıldı?

Çirkin ve beyaz ve ayinlerle harap edilmiş.

Ya geceler?

Çıplak göğüslerini ve giyinik vücudunu okşatırdı.

Biraz daha açık olsan?

Dağ, mehtabı artık daha fazla içinde tutamayacağı bir baloncuk gibi gönülsüzce ve acıyla azat etti. Bir filmdeydim ve makine filmi giderek daha ağır bir çekimle gösteriyordu,

Yarasanın teki ateşi yalayarak geçip çam ağaçlarına tosladı. Norma gözlerini kapadı ve gitara sarıldı. Breavman'ın omurgasından ormanın içine bir minör akor yolladı.

Kayıptı Amerika; grev kırıcılar her şeye egemendi, krom gökdelenler hiçbir zaman yerlerinden oynamayacaktı ama Kanada buradaydı... Çocukluk hayali... Bariz ve soğuk ve uzak yıldızlar; dayanıksız ve kolay ve İngiliz düşmanlar...

Ateşin parıltısı üzerine vurdu, yanağını okşadı, eline dokundu, el sallayarak karanlığa geri döndü.

Kamera uzaktan alıyor onları, ormanın içinden hareket ediyor, bir rakunun gözlerindeki parıltıyı yakalıyor, suyu, sazlıkları, henüz açmamış nilüferleri, havadaki buğuyu ve taşları yokluyor, sis ve kayalara karışıyor.

"Yanıma uzan." Norma'nın sesi, belki Breavman'ınki.

Kızın vücudunun her noktasının ani yakın plan çekimi; geniş ve gölgelere bürünmüş kalçalarının tepelerinde, tenine yapışık kotun üstünde uzun uzun odaklanarak. Bacak aralarındaki kırışıklığa hayran. Kamera, göğüslerinin şeklini iyice yakalamak için ceketinde dolaşıyor. Bir paket sigara çıkarıyor kız. Bu hareket dikkatlice inceleniyor. Kızın parmakları dokunaç gibi yumuşacık hareket ediyor. Ustalıklı ve davetkâr şekilde tutuluyor sigara. Parmakların hareketi yavaş ve sert, her şeyi kavrayabilecek gibi.

Görüntü bir an başka yöne çevrilir, ardından az evvel yakaladığına geri dönüyor. Kız, dudaklarıyla yuvarlak yapıp sigara dumanından bir halkayı diliyle dışarı salıyor.

"Gidip yüzelim."

Kalkıyor, yürüyorlar; bedenleri giysi gürültüsüyle çarpışıyor. Kapalı gözlerle yüz yüze geliyorlar. Kamera iki yüzü de sırayla çekiyor. Ağızları ıskalayıp nemli bularak körlemesine öpüşüyorlar. Cırcır böceklerinin susmayan seslerinin ortasında nefes nefese kalıyorlar.

"Hayır, daha ileri gidemeyiz."

Kamera onları sessizce yatarken alıyor.

Her kelimenin arasında mesafeler var.

"Gidip yüzelim, o zaman."

Kamera peşlerinden sahile iniyor. Ağaçların arasından zorlukla ilerliyorlar; izleyici nereye gittiklerini unutuyor, dallar geçit vermiyor, yürüyüş uzun sürüyor.

"Dur bir bakayım sana."

"Çıplakken o kadar güzel değilim. Sen orada kal."

Sazlık kümesinin öte yanına doğru yürüyor kız ve

şimdi sazlıklar, yağmur sicimleri gibi, her karedeki görüntüyü engellemekte. Mehtap, şanslı birinin sahilde bulduğu bir taş.

Ipıslak çıkıyor sudan, tüyleri diken diken ve görüntünün parlaklığı oğlanı, objektifi ve makineyi sarmalıyor.

"Hayır, bana dokunma. Dokunmayınca öyle kötü olmuyor. Kımıldama. Bunu daha önce kimseye yapmadım ben."

Karnının üstündeki saçları ıslaktı kızın. Zihni kartpostallara bölündü.

Sevgili Krantz,
Yaptığını yaptığını yaptı

Sevgili Bertha,
Onun gibi aksamalısın ya da hatta bildiğim kayıp hiçbir şeye benzememelisin

Sevgili Hitler,
Meşaleleri kaldır ortadan ben suçlu değilim bunu yaşamak zorundaydım

"Benimle köye kadar yürür müsün? Telefon edeceğime söz vermiştim ve geç kaldım."

"Şimdi mi arayacaksın onu?"

"Arayacağımı söyledim."

"Tüm bunlardan sonra mı?"

Yanağına dokundu kız. "Aramam gerektiğini biliyorsun."

"Ateşin orada bekleyeceğim."

Kız gidince, uyku tulumunu katladı. Ayakkabısının sağ tekini bulamadı ama önemli değildi. Kızın çantasından dışarı taşan Atom Bombasını Yasaklayın dilekçe formları dikkatini çekti. Ateşin yanına çömelerek hızla çeşitli imzalar eklemeye başladı.

I. G. Farben
Mister Universe
Joe Hill
Wolfgang Amadeus Jolson
Ethel Rosenberg
Tom Amca
Küçük Mavi Oğlan
Haham Sigmund Freud

Formları kızın uyku tulumunun içine tıkıştırıp, araba farlarıyla aydınlanmış anayola yöneldi. *Hiçbir şeyin faydası yok.*

O önemli anda yüzü nasıldı?

Bu uyduruk hikâyeden bağımsız, zihnimde tek başına yer tutuyor Norma. Teninin rengi, tıpkı taptaze bir daldaki yeşilin tırnakla kazınınca ortaya çıkan beyazlığı gibi heyecan vericiydi. Meme başları dudak renginde. Bir tabur askerin parlak mızrakları gibi omuzlarına yayılan ıslak saçlar.

Ten ve kirpikten mamuldü Norma.

Ama aksıyor demiştin, Bertha'nın düşüşten sonraki hali gibi?

Bilmiyorum.

Neden Shell'e anlatamıyorsun?

Sesim üzecektir onu.
Shell, Breavman'ın yanağına dokundu.
"Hikâyenin kalanını anlat."

7

Ne kadar uzundu, Tanrı bilir ya, Tamara'nın upuzun bacakları vardı. Kimi zaman toplantılarda üç iskemle birden işgal ederdi. Saçları siyah ve karman çormandı. Breavman, bir tutamı yakalayarak nereye kadar uzadığını görmek istemişti. Örümcek ağıyla kaplı, tozu hiç alınmamış bir malzeme odasına girmiş gibi olmuştu.

Breavman'la Krantz, komünist kadınları avlamak için özel kıyafetler giydiler. Düğmeleri boğaza kadar ilikli koyu renk takımlar, eldiven ve şemsiyeler.

Komünist Kulüp'ün bütün toplantılarına katıldılar. Kesekâğıtlarındaki sandviçlerden ibaret öğlen yemeklerini tıkıştıran açık yakalı üyeler arasında imparatorlar gibi oturdular.

Amerika'nın biyolojik savaşı ile ilgili sıkıcı bir konuşma sırasında Krantz fısıldadı: "Breavman, içinde beyaz ekmekler olan kesekâğıtları niye bu kadar çirkin?"

"Sorduğuna sevindim, Krantz. Beden zaaflarının reklamları onlar. Keşin teki şırıngasını yakasına iliştirse tamamen aynı tiksintiyi duyardın. Yemekle tıka basa dolu bir kesekâğıdı, görünen barsaklara benzer. Bolşeviklerin sindirim sistemlerini kollarında taşıyacaklarına inan!"

"Tamam, Breavman, bunu bilebileceğini düşünmüştüm."

"Kıza bak, Krantz!"

Tamara başka bir iskemle daha çekti uzun bacakları için. Aynı anda, başkan, konuşmacının lafını bölerek tokmağını Krantz ile Breavman'a doğru salladı.

"Siz iki soytarı, çenenizi kapamazsanız derhal burayı terk ediyorsunuz."

Resmi özürlerini sunmak için ayağa kalktılar.

"Oturun, oturun, sesinizi kesmeniz yeterli."

Kore, *Yanki* haşereleriyle kaynamaktaydı. Bulaşıcı sivrisineklerle dolu bombalar vardı ellerinde.

"Şimdi benim sana bazı sorularım var, Krantz. Bu kızın her zaman giydiği köylü bluzları ve eteklerinin altında neler var? Bu bacaklar nereye kadar uzuyor? Bilekleri gömleğin kollarının içinde kaybolduktan sonra neler oluyor? Göğüsleri nerede başlıyor bu kızın?"

"Yanıtları bulmak için buradasın, Breavman."

Tamara'yla aynı liseye gitmişlerdi ama ona dikkat bile etmemişti çünkü kız o zamanlar şişmandı. Okula aynı yoldan gittikleri halde, gözü bile takılmamıştı ona. Şehvet, öpemeyeceği her şeyi dışlayarak eğitiyordu gözlerini.

Ama şimdi uzun boylu ve incecikti kız. Olgun alt dudağı kendi küçük gölgesine doğru kıvrılmıştı. Gerçi uzuvları, şimdi buruklukla hatırladığı eski şişman gövdesine hâlâ bağlıymış gibi, ağır hareket ediyordu.

"Onu istememin esas sebeplerinden biri ne, biliyor musun?"

"Biliyorum."

"Yanılıyorsun, Krantz. Esas sebep, yan sokakta oturması. Park neden bana aitse, aynı nedenle o da bana ait."

"Hastasın sen."

Krantz bir dakika sonra, "Aslında bu insanlar seninle ilgili pek haksız sayılmazlar, Breavman. Sen duygusal bir emperyalistsin," dedi.

"Bunu söylemek için çok düşündün, değil mi?"

"Biraz."

"İyi."

Ciddiyetle el sıkıştılar. Şemsiyelerini değiş tokuş ettiler. Birbirlerinin kravatını düzelttiler. Madalya takan Fransız general edasıyla, Krantz'ı iki yanağından öptü.

Başkan toplantıyı korumak amacıyla tokmağını indirdi.

"Yallah! Bizim bu vodvil gösterisiyle işimiz yok. Gidip dağlarda sunun performansınızı."

Kastedilen dağ, Westmount'tu. Bu öneriyi kabul etmeye karar verdiler. Gözetleme noktasında, kendi abuk sabukluklarıyla eğlenerek, tap dansı figürleri denediler. Breavman, adımları hiçbir zaman beceremese de, şemsiye çevirmekten pek hoşlanırdı.

"Neden komünist kadınları sevdiğimi biliyor musun?"

"Biliyorum, Breavman."

"Yine yanıldın. Dünyaya inanmıyorlar da ondan."

Taş duvarın üstünde, sırtları nehre ve şehre dönük oturdular.

"Yakında, Krantz, çok yakında onunla bir odada olacağım. Bir odada, yalnız. Etrafımızda bir oda olacak."

"Hoşça kal, Breavman. Benim ders çalışmam gerek."

Krantz'ın evi çok uzakta değildi. Dediğini yaptı, gerçekten gitti. İlk defa Krantz onu—

"Hey," diye seslendi arkasından Breavman. "Diyaloğu bozdun."

Duyacak mesafede değildi arkadaşı.

8

"Görmüyor musun, Tamara, her iki tarafın, her kavganın her iki tarafının da daima biyolojik savaş yöntemlerini kullandığını görmüyor musun?"

Evinin arkasındaki parkta kızla yürürken, çelişkinin sırrından, gececi kırmızı balığın alışkanlıklarından, şairlerin neden dünyanın kabul görmeyen yasa koyucuları olduğundan bahsetmekteydi.

Sonra bir odada, kızı soyarken buldu kendini. Ellerine inanamıyordu. Üçgen gravyer alüminyum folyosunun altından tek parça ortaya çıktığında insanı nasıl şaşırtırsa öyle şaşkındı.

Sonra kız hayır dedi ve giysilerini göğüslerinin üzerine bastırdı.

Breavman, rüzgârın ters esintiyle kumları hareket ettirmesini izleyen bir arkeolog gibi hissetti kendini. Kız sutyenini takıyordu. O da sırf manyağın teki olmadığını göstermek için kopçalarını iliklemesine yardım etti.

Ardından dört kere neden diye sordu.

Ardından pencerede dikildi.

Onu sevdiğini söyle, Breavman. Duymak istediği bu. Geri dönerek kızın sırtını okşadı.

Biraz daha aşağı.

Seni seviyorum de. Haydi, söyle. Bir, iki, üç, haydi.

Parmağı arada külot lastiğinden içeri kaçıyordu.

Kız dizlerini çaprazlayarak, bir çeşit özel haz duygusuyla bacaklarını birleştirdi. Bu hareket iliklerine kadar titretti Breavman'ı.

Derken nemli bacakların arasına daldı. Dişlerini kullandı. Ağzına gelen kan mı, tükürük mü yoksa güzel kokulu bir ıslaklık mıydı, anlayamadı.

Daha sonra fısıltılara, sanki zaman onlara karşıymış, polisler, anne babalar kapıya dayanmışlar gibi aceleci ve kesik hırıltılara dönüşen sesler duyuldu.

"Bir şey taksam daha iyi."

"İçim biraz dar."

"Dar, güzel."

Kimdi bu, bedeni kime aitti?

"Görüyorsun işte, darım."

"Oh, evet."

Yavaşça düşen konfetiler misali tebrikler uykuyla beraber zihnini kaplarken biri, "Bana bir şiir oku," dedi.

"Önce sana bir bakayım."

"Ben de sana."

Ardından evine kadar yürüdü kızla. Sabahın tamamen kendine ait saatleriydi. Güneş doğudan tehditkâr parlamaktaydı. Gazete dağıtıcısı çocuklar gri çantalarıyla ayak sürüyordu. Kaldırımlar yepyeni görünüyordu.

Derken kızın ellerini kendi ellerinin arasına aldı ve takdirlerini gayet ciddi ifade etti.

"Teşekkür ederim, Tamara."

Sonra anahtar tutan eliyle suratına bir tokat indirdi kız.

"Çok kötü geliyor kulağa. Sanki benden bir şey alma-

na izin vermişim gibi. Sanki benden bir şey almışsın gibi."

Kan Breavman'ın suratında ince bir çizgi halinde belirene kadar ağladı.

Ardından her şeyi düzeltmek için birbirlerine sarıldılar.

İçeri girince kız, dudaklarını kapının camına yapıştırdı ve camdan öpüştüler. Kız onun, o da kızın önce gitmesini istiyordu. Arkadan hoş görünüyor olmayı diledi Breavman.

Haydi, millet! Yetişkinler âleminin en yeni üyesi sıfatıyla, coşkuyla yürüyerek evine döndü. Neden bütün uykucular, pencerelerinden sarkarak alkış tutmuyorlardı? Aşk ve kandırmaca töreninden hoşlanmamışlar mıydı yoksa? Parkını ziyaret etti, tepede dikilip, şehre ve gri nehre baktı. Sonunda o da uykuculara, işlerine, binalarına, ticaretlerine giden erkeklere karışmıştı.

Sonra Krantz'ın penceresine taş attı, çünkü canı yatağa gitmeyi istemiyordu.

"Bir araba kap, Krantz. Çin çorbası saati."

Breavman her şeyi bir solukta anlattı, ardından sessizliğe gömüldüler. Başını soğuk beklentisiyle arabanın camına yasladı ama hayal kırıklığına uğradı.

"Neden daraldığını biliyorum. Bana anlattığın için."

"Evet. İki defa lekeledim onu."

Bundan da beterdi. Onu sevseydi keşke; ona tutulmak ve söylemek, bir veya beş defa değil, arka arkaya, defalarca söylemek hoş olmalıydı çünkü daha epey zaman onunla odalarda bulunacağını biliyordu.

Peki, ya odalar; her oda aynı değil miydi? Neye ben-

zeyebileceklerini bilmiyor muydu? Dolaştıkları odaların hepsi bir, kadın nereye uzanırsa uzansın, bir orman bile camdan bir oda değil miydi? Lisa'ylayken de, ister yatağın altında, ister Asker ve Fahişe oynarken, aynı değil miydi? Düşmanların seslerine kulak kabartmaya kadar?

Hikâyeyi altı yıl sonra bir kez daha, bu sefer Shell'e ve bu sefer lekelemeden, şerefine halel getirmeden anlattı. Bir kere, kısa süreliğine Shell'den uzağa gittiğinde, ona şunları yazdı:

"Elijah'ın veya Apollo'nun arabası ya da göğe ait herhangi bir mitolojik tekne kapımın önünde dursa kesinlikle nereye oturacağımı bileceğimi ve kanatlanıp uçarken, yanından geçtiğimiz tüm bulutları ve gizemleri hoş bir aşinalıkla anacağımı biliyorum."

9

Tamara ile Breavman şehrin doğu ucunda bir oda kiraladılar. Ailelerine, şehir dışındaki arkadaşlarını ziyarete gittiklerini söylediler.

"Ben yalnız kalmaya alıştım zaten," dedi annesi.

Son sabah, küçük pencereden dışarı uzanıp, omuzdan itişip cilveleşerek, sokağı seyrettiler.

Pansiyonun bütün koridorlarında alarm sesi yankılandı. Dolup taşan çöp tenekeleri kirli kaldırımlarda nöbetçi kulübeleri gibi dikiliyordu. Kediler aralarında gezintiye çıkmıştı.

"Buna inanmayacaksın ama Tamara, ben bir zamanlar

bu kedilerden birini kaldırımın üstünde dondurabilme becerisine sahiptim."

"Çok faydalı şey, hareketsiz, donmuş bir kedi."

"Heyhat, bu günlerde bir şeylerin kolaylıkla hallolmasını sağlayamıyorum. Bir şeyler *bana* oluyor. Dün gece seni hipnotize bile edemedim."

"Sen bir fiyaskosun Larry ama ben hâlâ taşaklarına hastayım. Nefis."

"Dudaklarım öpüşmekten acıyor artık."

"Benimkiler de."

Usulca öpüştüler, sonra Tamara eliyle dudaklarına dokundu. Genelde yumuşacıktı dokunuşları ve onlara hükmetmediği için, Breavman'ı epey şaşırtıyordu.

Son beş günde nadiren yataktan çıkmışlardı. Camlar sonuna kadar açıkken bile, odadaki hava yatak kokuyordu. Güne erken başlayan binalar, Breavman'ın içini geçmişe hasret duygusuyla dolduruyordu ve eski tenis ayakkabılarının renginde olduklarını fark edene kadar, nedenini anlayamadı.

Yeni çıkan sakalları hissetmek için omzunu çenesine sürttü Tamara. Breavman kızın yüzüne baktı. Kız, sabah esintisinin tadını çıkarmak için gözlerini kapamıştı.

"Üşüyor musun?"

"Yanımda kalacaksan, hayır."

"Aç mısın?"

"Daha fazla ançüez görmeye tahammülüm yok ve elimizdeki tek yiyecek o."

"Bu kadar pahalı şey almamalıydık. Odaya da pek uymuyor, değil mi?"

"Biz de öyleyiz," dedi Tamara. "Görünüşe göre, evde-

ki herkes erkenden işe gitmek için kalkıyor."

"Ve işte buradayız: Westmountlu mülteciler. Yeni sosyalist mirasına ihanet ettin."

"Seni koklamama izin verdiğin sürece bana istediğini söyleyebilirsin."

Sigaralar küllüğe bastırılmıştı. Breavman birini düzeltip yakarak kıza uzattı. Tamara ağız dolusu dumanı sabaha üfledi.

"Çıplakken sigara içebilmek pek... Pek lüks."

Bu kelime içini ürpertti kızın. Breavman boynunun arkasını öptü ve pencere önündeki miskin seyirlerine geri döndüler.

"Üşüyor musun?"

"Burada bir yıl boyunca kalabilmeyi isterdim," dedi kız.

"Evlilik deniyor ona."

"Tırsıp huysuzlaşma şimdi."

Çok önemli bir şey oldu.

Yolun karşısındaki bir kapı girişinde, sanki saklanıyormuş gibi kapıya yaslanmış, fazla bol pardösülü yaşlı bir adama takıldı gözleri.

Yalnızca ne yaptığını görmek için adamı izlemeye karar verdiler.

Adam öne doğru eğilip yolun iki yanına göz attı, boş olduğundan emin olunca pardösüsünün kenarlarını bir pelerin gibi toplayarak kaldırıma indi.

Tamara sigarasının uzayan külünü pencereden silkti. Küller, bir tüy gibi düşerken uçan rüzgârda dağılıp gittiler. Breavman bu küçük hareketi izledi.

"Vücudunun güzelliğine dayanamıyorum."

Kız gülümsedi ve başını omzuna yasladı.

Bol pardösülü adam park etmiş bir arabanın yanında çömelerek altına baktı. Sonra ayağa kalktı, dizlerini silkeledi ve etrafına bakındı.

Rüzgâr bir tutamını ayırıp havalandırarak saçlarında dolaştı kızın. Kolunu kaldırıp saçını geriye attı, bir fiskeyle sigarasını dışarı fırlattı. Breavman'da kendi izmaritini salladı. Sigaralar, paraşütleri açılmamış ölüme mahkûm küçük paraşütçüler misali indiler.

Derken, sanki sigara izmaritleri beklenen sinyalmiş gibi, her şey hızla olup bitmeye başladı.

Güneş birdenbire iki bina arasında ortaya çıkarak, bacaları daha koyu bir karanlığa gark etti.

Vatandaşın teki arabasına binerek uzaklaştı.

Yaşlı adamın durduğu yerden biraz ötede, vakur, aç ve güçlü kuvvetli bir kedi çıktı ve adamın önünden geçti. Yaşlı adam telaşla hayvanın arkasından fırladı. Kedi, hızla yönünü değiştirdi, sessizce bodrum girişindeki taş merdivenlerden indi. Adam öksürerek takip etti kediyi, eğildi, arandı, sonra sokağa elleri boş döndü.

Miskin bakışlarla takip etmişlerdi adamı, bir suyun akışını izler gibi. Ama şimdi dikkat kesiliyorlardı.

"Ürperdin, Tamara."

Tamara saçının dağılan tutamını yeniden topladı. Breavman parmaklarının hareketini inceledi. O parmakların bedeninin çeşitli yerlerinde dolaşmasını hatırladı.

Hayatının sonuna kadar o anı tekrar tekrar yaşamaya mahkûm edilse hiç şikâyet etmeyeceğini düşündü. Tamara, genç ve çıplak; parmakları bir tutam saçla oynuyor. Güneş, televizyon antenleri ve bacaların üstünde

geziniyor. Sabah esintisi dağın üstündeki sisi yavaş yavaş dağıtıyor. Ortalarda, ne yapmaya çalıştığını öğrenmeye pek heves etmediği, gizemli bir yaşlı adam. Bundan daha iyi bir hayalin peşinde neden koşacaktı?

Bir şeyleri olduramıyordu.

Sokakta, yaşlı adam bir arabanın çamurluğunun altında, yüzükoyun yatmış, tekerlekle kaldırım adasında kıstırmayı başardığı kediye uzanmaya çabalıyordu. Hayvanı arka ayaklarından tutup zapt etmeye çalışırken ayakları heyecanla hareketlendi, ardından tırmıklanıp ısırıldı. Başardı sonunda. Kediyi gölgelerden çıkardı ve zaferle havaya kaldırdı.

Kedi sert rüzgârda dalgalanan süs bayrakları gibi kıvrandı, debelendi.

"Aman tanrım," dedi Tamara. "Ne yapıyor kediye?"

Birbirlerini unutup pencereden dışarı sarktılar.

Yaşlı adam, kedinin tırmıklarından yüzünü kaçırmak için mücadele ederken tökezledi, sonra toparlandı. Bacaklarını iki yana açtı, kediyi bir balta gibi tutarak, kaldırdığı gibi hızla kaldırıma vurdu. Hayvanın kafasının çarpma sesini ta pencereden duydular. Hayvan karaya vurmuş balık gibi kasıldı.

Tamara başını çevirdi.

"Şimdi ne yapıyor?" diye sordu.

"Çuvala koyuyor."

Yaşlı adam, bedeni seğiren kedinin yanına çömelerek, koca pardösüsünün içinden bir kâğıt torba çıkardı. Hayvanı içine tıkmaya çalıştı.

"İçim kalktı," dedi Tamara. Yüzünü Breavman'ın göğsüne gömmüştü. "Bir şey yapamaz mısın?"

O ana kadar Breavman bu işe burnunu sokabileceğini hiç düşünmemişti.

"Hey, sen!"

Adam aniden kafasını kaldırıp baktı.

"*Oui! Toi!*"[42]

Adam bir anlığına durdu ve elindeki kediye baktı. Elleri kararsızlıkla titredi. Öksürerek boş sokakta koşarak kaybolurken elinde bir şey yoktu.

Tamara öğürdü. "Çıkaracağım." Zorlukla lavaboya yetişip kustu.

Breavman yatağa dönmesine yardım etti.

"Ançüez," dedi.

"Titriyorsun, pencereyi kapatayım."

"Yanımda yat, yeter."

Bedeni, yenilgiye uğramış gibi güçsüzdü. Bu Breavman'ı korkuttu.

"Belki de onu ürkütmemeliydik," dedi.

"Nasıl yani?"

"Muhtemelen açtı adam."

"Yiyecek miydi yani kediyi?"

"Eh, biz ince damak tadımızı muhafaza ettik."

Sımsıkı sarıldı ona kız. Breavman'ın istediği türde bir sarılma değildi bu. Ten yoktu içinde, sadece acı vardı.

"Pek uyumadık. Şimdi biraz uyumaya çalış."

"Sen de uyuyacak mısın?"

"Evet, ikimiz de yorgunuz."

Sabah dünyası kapalı pencerenin ardında kalan trafiğin uğultulu sesleri onlardan uzaklaştı, tarih oldu..

42- "Evet! Sen!"

Bir oda içinde iki kişiydiler ve izlenecek bir şey kalmamıştı.

Eliyle kızın saçını okşayıp gözkapaklarını kapadı. Saç tutamlarını çözen ve dağıtan rüzgârın ufacık eylemini hatırladı. Bir hafta uzun süreydi.

Kızın dudakları titredi.

"Lawrence?"

Ne söyleyeceğini biliyorum ve ne söyleyeceğimi biliyorum ve ne söyleyeceğini biliyorum...

"Kızma sakın."

"Yok."

"Seni seviyorum," dedi sadece.

Burada bekleyeceğim.

"Bir şey söylemek zorunda değilsin."

"Teşekkür ederim."

"Beni öper misin?"

Hafifçe öptü dudaklarını.

"Kızdın mı bana?"

"Nasıl yani?" diye yalan söyledi.

"Söylediğim için. Bunun bir şekilde sana acı verdiğini biliyorum."

"Hayır, Tamara. Kendimi sana daha yakın hissetmemi sağlıyor."

"Söylediğim için mutluyum."

Duruşunu düzelterek, bu sefer tenine yakın olmak için değil, sadece sıcaklık ve korunma arzusuyla daha da sokuldu kız. O da sıkıca sarıldı. Sevgiliye değil, kederli bir çocuğa sarılır gibi. Oda sıcaktı. Avuçları terlemişti.

Uyumuştu. Kontrol etti. Dikkatlice kendini kızın kol-

larından kurtardı. Keşke uyurken bu kadar güzel olmasaydı. Bu bedenden nasıl kaçabilirdi?

Bir hırsız gibi giyindi.

Güneş, isli binaların tepesinde bakır bir tabak misali parlamaktaydı. Sokakta duran tüm arabalar gitmişti. Birkaç yaşlı adam, çöp tenekelerinin yanında ellerinde süpürgeleriyle dikiliyorlardı. İçlerinden biri, kedinin süpürgenin sapıyla leşini itekledi, dokunmak istemiyordu çünkü.

Koş, Westmount, koş.

Bir şeyleri gönlünce olduramadığı o sıcak odayla kendi arasına mesafe koymaya ihtiyacı vardı. Neden söylemişti sanki? İşleri oluruna bırakamaz mıydı? Teninin kokusu giysilerine sinmişti.

Bedeni onunlaydı hâlâ ve zihninde bu görüntünün yerleşerek kaçışıyla didişmesine izin verdi.

Uyluklarından mamul tipide koşuyorum diye asaletle dramatize etti durumunu. Uylukları sokağı kaplıyor. Uylukları tipi kadar yoğun, düşen muazzam Zeplinler gibi ağır, sivri çatıların ve ahşap balkonların üzerine çöküyor. Rüzgârgülleri tenine horoz ve yelken damgaları vuruyor. Ünlü heykellerin suretleri kazınıyor...

Derken bir çift özel uyluğu, özel bir odada düşledi. Bağlanmak cidden baskıcıydı ama tensel yalnızlık bin beterdi.

Kapıyı açtığında, Tamara uyanıktı. Hızla soyundu ve az kalsın kaybedeceğini yeniden yakaladı.

"Geri döndüğün için mutlu değil misin?"

Yirmi yaşına kadar, üç yıl süreyle Tamara, kadını oldu.

10

Fakültenin üçüncü yılında, Breavman evden ayrıldı. Krantz'la birlikte, şehirde, Stanley Sokağı'nda iki oda tuttular.

Haftanın birkaç gecesini şehirde geçirmeye niyetlendiğini söylediğinde, annesi durumu sakince kabullenmiş göründü.

"Tost makinesini alabilirsin. Evde bir tane daha var."

"Teşekkürler, Anne."

"Ve çatal bıçak takımı. Çatal bıçak takımına ihtiyacın olacak."

"Pek sayılmaz, oturup orada ciddi ciddi yemek yapacak değiliz..."

"Bir sürü çatal bıçak lazım sana, Lawrence."

Çekmeceden çekmeceye gitti ve seçtiklerini mutfak masasının üstüne yığdı.

"Anne, yumurta çırpacağı lazım değil bana."

"Nereden biliyorsun?"

Gümüş balık takımı çekmecesini masaya tersyüz etti. Büyük mücadele vermesine karşın, içinde sicimlerin bulunduğu çekmeceyi yerinden çıkaramadı. "Anne, bu kadarı saçmalık artık."

"Her şeyi al."

Oturma odasına giden annesini takip etti. Ağır, işlemeli perdeleri sökmeye çalışırken bir yandan da pufun üzerinde dengede durmaya çalışıyordu.

"Ne yapıyorsun?"

"Boş bir evde neye ihtiyacım olacak? Al hepsini."

İndirdiği perdeleri ona doğru tekmelerken ayağı per-

denin katlarına takıldı. Breavman ona yardıma koştu. Ne kadar ağırdı...

"Git buradan, bir şey lazım değil bana, her şeyi al!"

"Yeter artık, Anne, lütfen."

Merdivenlerden çıkarken, duvardaki kadife kaideli Pers minyatürünü sökerek oğluna fırlattı.

"O evde de duvar vardır herhalde..."

"Lütfen yatağına git, Anne."

Çarşaf çekmecesini boşaltmaya başladı, Breavman'ın ayağının dibine battaniyeler ve nevresimler yağdı. Parmak ucunda yükselerek, hızla yukarı raftaki masa örtülerini çekti. Bir tanesi düşerken açılarak, başından aşağı bir hayalet kostümü gibi indi. Breavman örtünün altında kurtulmak için çırpınmaya başlayan annesine yardım etmeye çalıştı ancak örtülerin altından gelen sıkı direnişle karşılaştı.

Bir adım geri attı, uyuşma bedenini işgal ederken annesinin çırpınmasını izledi.

Kendini kurtarınca, masa örtüsünü dikkatlice yere yaydı ve yeniden katlamak için bir köşeden diğerine emekledi. Saçları karmakarışıktı ve nefes nefeseydi.

Annesini dikkatle, her hareketine iki kat yoğunlaşarak izledi. Annesinin, kusursuzca katlanmış beyaz dikdörtgenin yanında zaferle diz çökmüş halini kafasında on kere katladı.

11

Ev, bu yüzyılın başlarında yapılmıştı. Pencerelerin bazılarında hâlâ renkli camlar vardı. Belediye Stanley Caddesi'ne hayaletimsi bir sarılık saçan yeni floresan sokak lambaları yerleştirmişti. Mavili yeşilli Viktoryen camlara vurduğunda yoğun bir yapay Ay ışığı etkisi yaratıyordu ve bu etki altında herhangi bir kadının teni diri ve doğal görünüyordu.

Gitarı her zaman işe yarıyordu. Sedirden ahşabı karnına serinlik yayıyordu. İçi ise babasının puro kutuları gibi kokuyordu. Sesi, gecenin ortasında kusursuzdu. Geç saatlerde, müziğin bu duruluğuna şaşar ve kızla, dışarıdaki şehirle ve kendisiyle ayinsel bir ilişki kurduğuna inanası gelirdi.

Breavman ve Tamara birbirlerine karşı acımasızlardı. Sadakatsizliği acı çekmek için, silah ve tutku için teşvik niyetine kullanıyorlardı. Ve her seferinde Stanley Sokağı'ndaki yatağa ve bedenlerinin masumiyetini onarır görünen garip ışığa geri dönüyorlardı. Birbirlerine dokunamadan ve konuşamadan saatlerce yan yana yatıyorlardı. Bazen biri, bazen öteki diğerini rahatlatıyordu. Bedenlerinden faydalanıyorlardı ya, bu da giderek zorlaşıyordu. Birbirlerine göbekten bağlı ama ayrı yaşıyorlardı. Nedenleri Breavman'ın keşfedemeyeceği kadar derinde ve gerçekti.

Ürkünç sessizlikleri ve kavrayamadığı ağlamaları hatırlıyor Breavman. O anlarda giyinip oradan çıkmaktan başka elinden bir şey gelmiyordu. Ona acı verdiği için

kendinden, kendisini boğulur gibi hissettirdiği için kızdan nefret ediyordu.

O parıltılı sabah kaçmaktan vazgeçmemeliydi.

Tamara onu çaresiz bırakıyordu. İkisi de birbirlerini çaresiz bırakıyorlardı.

Breavman, yazdığı uzun bir hikâyenin notlarını görmesine izin verdi. Hikâyedeki karakterlerin adı Tamara ve Lawrence'tı ve olay bir odada geçiyordu.

"Ne kadar ateşlisin!" dedi Tamara teatral bir sesle. "Sen, bu gece benim ateşli âşığımsın. Bu gece sen ve ben, nöbetçi ve hayvan, kuşlar ve kertenkele, sümük ve mermeriz. Bu gece sen ve ben, çok görkemli ve alçağız, şövalye ve eziğiz, güzel ve mide bulandırıcıyız. Ter, parfümümüz. Soluklarımızsa çanlar... Bunu en güzel kuğunun yapacağı tahribata değişmem. İşte sırf bu nedenle ilk sana gelmiş olmalıyım. İşte sırf bu nedenle diğerlerini, sana doğru koşarken, sakat elleriyle ayak bileklerime yapışarak beni durdurmaya çalışan diğerlerini bırakmış olmalıyım."

"Saçmalık," dedim.

Kollarımdan kendini kurtardı ve yatakta ayağa kalktı. Aklıma taş devin uylukları geldi ama ses çıkarmadım.

Kollarını açtı.

"And Dağları'nın İsa'sı," beyanında bulundu.

Önünde diz çöktüm ve yüzümü deltasına gömdüm.

Yalandan yalvardım. "Şifa ver, şifa ver bana."

"Kendi kendine şifa ver." Güldü ve üstüme yıkıldı, yüzünü karnıma yasladı sonunda.

Sakinleşince, "Ey kadın, hastalığından kurtarıldın,"[43] dedim.

Bacaklarını yere sallandırdı, masaya kadar dans etti ve teneke Meksika şamdanımdaki mumu yaktı. Mumu başının üstünde dini bir flama taşırcasına tutup dans ederek yatağın kenarına geldi ve elimi tuttu.

"Gel benimle, canavarım, kuğum," diye şakıdı. "Ayna, harem ağaları, ayna!"

Aynanın önünde durduk.

"Kim söyleyecek güzel olmadığımızı?" diye meydan okudu.

"Evet."

Bir-iki dakika boyunca, bedenlerimizi inceledik. Şamdanı yere bıraktı. Sarıldık.

"Yaşam bizi es geçmedi," dedi özlem taklidi yaparak.

"Ah. Heyhat. Hüzün. Ay. Aşk"

Komik olmaya çalıştım. Duygusal oyunlarımızın onu ciddiyete yöneltmemesini umuyordum. Altından kalkabileceğim bir süreç değildi bu.

Pencerenin önündeki iskemleye oturdum, o da benim kucağıma oturdu.

Geometrik bir önermeden önce aksiyomları verirmiş gibi konuşmaya başlayarak, "Biz, aşk insanlarıyız," dedi. "Aşağıdaki insanlardan biri, keskin gözlü biri yukarı dikkatlice baksa, çıplak bir erkeğe sarılmış çıplak bir kadın görür. Bu durumda o kişi derhal tahrik olacaktır değil mi? Bir romanda kışkırtıcı cinsel bir tasvir okurken olduğumuz şekilde."

43- İncil, Luka 13:12

Cinsel kelimesini duyunca yüzümü buruşturdum. Âşıklar için daha yakışıksız kelime yoktu.

"Ve âşıkların çoğu," diye devam etti, "birbirlerini bu gözle görmeye çalışır; mahremiyeti uzun süreden beri yaşasalar dahi."

Mahremiyet. Bu da o kelimelerdendi.

"Büyük hata," dedi. "Yasaklının ve edepsizliğin heyecanı kısa sürede tüketilir ve çok geçmeden âşıklar birbirlerinden sıkılır. Cinsel kimlikleri giderek daha belirsizleşerek bir süre sonra hepten yok olur."

"Seçenek ne peki?" Konuya kapılmaya başlamıştım.

"Yasaklanmayanı heyecanlı kılmak. Âşık, kadınını tümüyle tanımalı. Her hareketine, yürüdüğü zaman kalçalarını sallayışına, göğsünü her şişirdiğinde meydana gelen küçük depremlere, oturduğu zaman uyluklarının kızgın lav misali yayılmasına aşina olmalı. Orgazmdan hemen önce karnının kasılmasını, sarı ve siyah tüy bahçelerini, burnundaki gözeneklerin izlediği yolu, gözlerindeki damarların haritasını ezberlemeli. Öyle tanımalı ki kadın, kendi yaratımına dönüşmeli. Uzuvlarının şeklinin kalıbını döken, kokusunu damıtan olmalı. Cinsel aşkın yegâne başarılı hali budur: Yaratanın yarattığına duyduğu aşk. Diğer bir deyişle, yaratanın kendine aşkı. Aşkın böylesi asla değişmez."

Konuştukça sesi giderek daha fazla duygu yüklendi. Son kelimeleri hezeyansı sarf etti. Okşamayı kestim. Coşkudan uzak, analitik terimleri içimi kaldırmıştı.

"Neyin var?" dedi. "Niye bana sarılmayı bıraktın?"

"Her zaman bunu yapmak zorunda mısın? Henüz seviştik. Bu yetmez mi? Hemen ameliyat, otopsi şart mı?

Cinsellik, mahremiyet, damıtma... İsa aşkına! Ezberlemek istemiyorum bunları ben. Arada bir şaşırtılmak istiyorum. Hey, nereye?"

Önümde durdu. Mum ışığı öfkeyle kasılmış dudaklarını aydınlatıyordu.

"Şaşırtılmak! Aptalsın sen. Beraber olduğum diğer bir düzine erkek gibi. Karanlıkta, sessizlik içinde, gözler kapalı, kulaklar tıkalı aşk yapmak isteyen... Benden bıkmış ve benim de bıktığım erkekler. Ve sen, sırf bizim için farklı bir şey istiyorum diye kaçıyorsun. Yaratım ile mastürbasyon arasındaki farkı bilmiyorsun. Ve evet, fark var. Söylediğim tek kelimeyi bile anlamamışsın."

"Laf salatası," diye bağırdım. "Saçmalığın daniskası."

Tükürüğüm yüzüme bulaştı. Nasıl bu odada bulmuştum kendimi?

"Ne söylediğimizi bilmiyoruz," dedi, sesindeki kızgınlık kaybolmuştu.

"Neden sarılıp yatmakla yetinmiyorsun?"

"Of, sen ümitsiz vakasın," diye kestirip attı. "Eşyam nerede benim?"

Kafamda kocaman bir boşluk, giyinmesini izledim. Etinin çıplaklığını bölgeden bölgeye örterek giyindi ve hissizliğim büyüdü, eter koklamışım gibi boğazımda tıkandı kaldı. Derimi eritip beni odaya katar gibiydi.

Kapıya yürüdü. Sürgünün sesindeydi kulağım. Eli kapı tokmağında, durakladı.

"Kal, lütfen."

Bana doğru koştu ve sarıldık birbirimize. Giysilerinin tenime dokunuşu tuhaf geldi. Gözyaşları, boynumu ve yanaklarımı ıslattı.

"Birbirimizi kıracak zamanımız yok," diye fısıldadı.

"Ağlama."

"Birbirimizden bıkamayız."

O ağlarken toparladım kendimi. Hayatım boyunca pek çok kere, sadece başkalarının duygu seline kapıldığı anlarda sağlamlığımdan emin olduğumu fark etmiştim. Üzüntüsü beni eski halime getirdi, yeniden bir erkek gibi hissettim kendimi.

Onu yatağa doğru götürdüm.

"Çok güzelsin," dedim. "Her zaman da öyle olacaksın."

Kısa süre sonra kollarımda uyuyakaldı. Vücudu eskisinden daha ağırdı. Hüzünle yüklü, hüzne boğulmuş görünüyordu. Uçan arabadaki gözü yaşlı adamın omuzlarıma kocaman bir pelerin sardığını hayal ettim.

Sabah, her zamanki gibi, ben uyanmadan gitmişti.

Tamara dikkatle okudu öyküyü.

"Ama ben böyle konuşmuyorum," diye mırıldandı.

"Ben de," dedi Breavman.

Elyazmasını verdiğinde yazma eylemi tamamlanmıştı. Artık mülkiyet hissetmiyordu.

"Konuşuyorsun, Larry. Karakterlerin ikisi gibi de konuşuyorsun."

"Peki, öyle konuşuyorum o zaman."

"Kızma lütfen. Bunu neden yazdığını anlamaya çalışıyorum."

Stanley Sokağı'ndaki ebedi odada yatıyorlardı. Ay ışığını yolun karşısındaki floresan lambaları sağlıyordu.

"Neden yazdığım umurumda değil. Yazdım, o kadar."

"Ve bana verdin."

"Evet."

"Neden? Beni inciteceğini biliyordun."

"Çalışmalarımla ilgilenmiyor muydun?"

"Oh, Larry, ilgilendiğimi biliyorsun."

"E, işte o yüzden verdim sana."

"Konuşabiliyor gibi durmuyoruz."

"Ne dememi istiyorsun?"

"Hiç."

Sessizlik çöktü. Yatak, elektrikli tellerle çevrili bir hapishaneye dönüştü. Breavman, oradan kurtulmak ne, hareket bile edemedi. Oraya, o yatağa, eli-kolu sessizlikle bağlı halde ait olduğu fikri tarafından kemiriliyordu. Hak ettiği, cuk oturduğu yer buydu.

Ağzını açıp bir şeyler söylemesi gerektiğini söyledi kendine. Bu kadar basit. Sadece kelimeleri çıkar ağzından. Herhangi bir şey söyleyip şu sessizliği kır. Hikâye hakkında konuş. Şu lanet sessizliğe karşı bir saldırıya geçebilse yeterdi. İşte o zaman sıcak ve dostça sevişip iki yabancı gibi sabaha kadar konuşabilirlerdi.

"Aramızdakini bitirmek istediğini söylemek için miydi bu?"

Cesur bir hamle yaptı. Şimdi karşılamaya çalışmalıyım. Zehirli bir gösteriyle aşkını sınadığımı söyleyeceğim. Ah, ben de bunu duymak istiyordum diyecek ve zehrin işe yaramadığını göstermek için bana sarılacak.

Bütün yapmam gereken, dişlerimi aralanmaya zorlamak, çene eklemlerimi çalıştırmak, ses tellerimi titretmek... Tek kelime yetecek. Tek kelime sessizliğin karnını yarıp içini açacak.

"Bir şeyler söylemeye çalış, Larry. Zor, biliyorum."

Bir ses Breavman, herhangi bir ses. Herhangi, herhangi bir ses.

Beynini vinç gibi kullanarak, yirmi tonluk elini kaldırıp kızın göğsüne koydu. Parmaklarını düğme deliklerinden yolladı. Kızın teni parmak uçlarını ısıttı. Sıcaklığı için seviyordu onu.

"Oh, gel," dedi kız.

Peşlerinden kovalayan varmış gibi hızla soyundular. Sessizliğini dili ve dişleriyle telafi etmeye çabaladı Breavman. Tamara başını nazikçe göğüs uçlarından uzaklaştırmak zorunda kaldı. İnleyerek kızın kasıklarına şükürler yağdırdı.

"Lütfen bu kez bir şey söyle."

Yüzüne dokunursa gözyaşlarını hissedeceğini biliyordu. Kıpırdamadan yattı. Bir daha hiç hareket etme isteği duymayacağını düşünüyordu. Günlerce böyle, katatonik vaziyette yatmaya razıydı.

Tamara dokunmak üzere uzandı ve bu hareketi adeta zembereği boşalttı. Bu kez onu durdurmadı kız. Kendini hissizliğine teslim etti. Breavman söyleyebileceği her şeyi bedeniyle söyledi.

Sonra sessizce yattılar.

"İyi misin?" diye sordu ve birdenbire hiç ara vermeden konuşmaya başladı.

Şan şeref kazanmak için yaptığı bütün planlardan bahsetti, çok güldüler. Şiirler okudu ve ileride çok büyük biri olacağına karar verdiler. Omuzladıklarını, sırtındaki yükleri tarif edince, cesareti için acıdı ona Tamara.

"Gidin buradan sizi pis eski şeyler," diyerek boynunu öptü.

"Biraz da karnımda var o yüklerden."

Bir süre sonra Tamara uyuyakaldı. İşte Breavman'ın muhalefeti buna idi. Uyuması kaçış, terk ediş gibi geliyordu. Hep Breavman'ın kendini en uyanık hissettiği zamanlara denk geliyordu. Oysa en ebedi açıklamaları yapmaya hazırdı.

Kızın eli, yaprağın üstündeki, kımıldadığı anda düşmeye hazır karlar gibiydi kolunun üstünde.

Büyüklük hayallerine boğulmuş bir uykusuz misali yatmaya devam etti Breavman. Hiçbir Seçilmiş Halk'ın[44] aşamayacağı büyüklükte çöller düşledi. Koyun sayar gibi kum tanelerini saydı ve işinin sonsuza dek süreceğini anladı. Rüzgârın başakları hangi yöne eğdiğini göremeyeceği yükseklikteki uçaklardan uçsuz bucaksız buğday tarlalarına baktığını düşündü. Kutup arazileri ve kızakla aşılan mesafeler...

Bu yatağı terk edemeyeceği için hiçbir zaman katedemeyeceği mesafeler.

12

Breavman ve Krantz hâlâ sık sık arabaya atlayıp gece boyu dolanıyordu. Ya yerel istasyonlarda çalan pop şarkılarını ya da Amerikan radyolarından klasikleri dinlerlerdi. Kuzeye, Laurentian dağlarına ya da doğuya, kasabalara doğru giderlerdi.

44- Yahudiler.

Breavman, içinde oldukları arabanın yukarıdan görüldüğünü hayal etti. Dünyanın üzerinde, oradan oraya savrulan siyah, ufak bir bilye. Bir göktaşı kadar özgür ve belki, onun kadar ölüme mahkûm.

Buz tutmuş arazilerden geçtiler. Ay ışığı donmuş karlarda, çırpıntılı denizlerdeki gibi görünüyordu. Arabanın kaloriferi tam gaz çalışıyordu. Ders dışında sabah yetişmeleri gereken bir yerleri yoktu, zaten o da önemli değildi. Karın üstündeki her şey siyahtı —ağaçlar, kulübeler, köyler...

Bu hızla giderken hiçbir şeye bağlı değildiler. Bütün olanakları deneyebilirlerdi. Büyümesi yüz yıl alan ağaçları hızla geçtiler. İnsanların ömürlerini geçirdikleri kasabaları delip gittiler. Bu toprakların tarihinin çok eskilere dayandığını, bu dağların dünyanın en yaşlı dağları olduğunu biliyorlardı. Tümünü saatte yüz otuz kilometre hızla gezdiler.

Hızlarında, dağların şekillenmesi için geçen binlerce yıla, araziyi tımar için nesiller boyu harcanmış kas gücüne, üzerinde gittikleri modern yolun yapımında dökülen terlere yönelik bir dudak büküş söz konusuydu. Bu küçümsemenin farkındaydılar. Barbarlar da Roma'nın taş yollarından aynı duygularla geçmiş olmalıydılar. Kudret bizde artık. Eskiden yaşananlar kimin umurunda?

Ve hızlarında ürkmüşlük söz konusuydu. Geride bıraktıkları şehirde aileleri asmalar gibi dallanıp budaklanarak büyüyorlardı. Metreslerin öğrettiği hüzünde artık lirizm değil, klostrofobi vardı. Yetişkin cemaat, genel güzellikten özel bir çirkinlik seçmelerinde ısrar-

cıydı. Onların çoğunluğundan, gerçek bar mitzvah'dan, gerçek rüştten, toplumun sınırlar ve tatsız yöntemlerle kılıç gibi tepelerinde sallandırdığı gerçek sünnetten kaçıyorlardı.

Durdukları lokantalarda Fransız kızlarla nazik sohbetler ettiler. Hepsi acınası, çürük dişli ve arsızdı. Otuz kilometre sonrasında unutuyorlardı onları. Formika tezgâhların arkasında ne yapıyorlardı? Montreal'in neonlarını mı düşlüyorlardı?

Anayol bomboştu. Kaçan sadece ikisiydi ve bunu bilmek arkadaşlıklarını hepten derinleştirdi. Breavman gurur duydu bundan. "Hey Krantz, bizle ilgili bulabilecekleri tek şey, garajdaki, üzerinde gökkuşağı bile olmayan gaz izi olacak." Krantz epey sessizleşmişti ama Breavman onun da aynı şeyleri düşündüğünden emindi. Tanıdıkları ve onları seven herkes, egzozun kilometrelerce ardında, uykudaydı. Radyoda rock'n'roll çalıyorsa içindeki özlemi, Handel çalıyorsa ihtişamı anlıyorlardı.

Bu yolculukların bir noktasında Breavman kendini şöyle gaza getiriyordu: Breavman, sen değişik dünyalarda farklı deneyimler edinmek için uygun niteliklere sahipsin. Yazacağın ve övgü alacağın pek çok güzel şiir olduğu gibi, kalemini oynatamayacağın perişanlık günlerin de olacak. İçine gireceğin pek çok kadın, öpeceğin farklı renkte beden, yaşayacağın çeşitli orgazm, üzgün ve yalnız kalacağın pek çok gece çıkacak karşına. Pek çok duygusal doruğa, çarpıcı günbatımına, yüceltici vukufa, yaratma sancısına ve şahsi umutsuzluğuna bile sahip çıkamayacağın bir sürü cinai ovaya erişeceksin. Acımasızca veya cömertçe oynayacağın birçok kudret

eli dağıtılacak sana; altında yatıp kendini tevazuyla kutlayacağın pek çok uçsuz bucaksız göğe varacak, ölesiye kürek çekilen bir sürü kalyona bineceksin. İşte seni bekleyen bu. Şimdi, Breavman, teklif şu: Tüm yaşamını, tam da şu an olduğun şekilde, yani şu çayır çimen memleketine doğru hızla yol alan bu araba içinde, yol istikamet işaretlerinin bulunduğu tam bu noktada, bu işaretlerin yanından hep yüz otuz kilometreden fazla süratle geçerek sürdürdüğünü, arabanın radyosunda hep aynı reddediş ve inkâr şarkısının çaldığını, gökyüzünün hep aynı parçası altında, yani hep aynı bulut ve yıldızların altında yol aldığını ve hemen şu anki hafıza kesitini zihninde saklayarak geçirebileceğini düşünelim —Hangisini seçerdin? Elli yıl ya da daha uzun süre boyunca hep bu araba yolculuğunu yapmayı mı, yoksa elli ya da daha fazla başarı ve başarısızlık yaşamayı mı?

Ve Breavman seçiminde hiç tereddüt yaşamadı.

Hep şu anki gibi devam edelim. Sürat asla azalmasın. Kar yerinde kalsın. Arkadaşımla ortaklığımdan hiçbir şey ayırmasın beni. Hiçbir zaman yapacak farklı şeyler bulmayalım. Birbirimizi hiçbir şeye değişmeyelim. Mehtap hep yolun tek tarafında parlasın. Kızlar, kafamda Ay'ın hafif sisli görüntüsü ya da şehrin üstünde parlayan neon lambaları gibi yaldızlı bir bulanıklıkta kalsın. Elektrikli gitar aşağıdaki sözlerin eşliğinde titreyerek ses versin:

Bebeğimi kaybettiğimde
Neredeyse aklımı kaybettim.

Güneş, tepelerin eteklerini daha yeni aydınlatmak üzere olsun. Ağaçlar bir daha hiç yapraklanmasın. Kara kasabalar, Lesbia'nın aşığı[45] gibi uzun bir gecede uyumaya devam etsinler. Kırık dökük manastırlardaki keşişler sabaha karşı 04:00 Latin Duası'nda, dizlerinin üzerinde kalakalsınlar. Pat Boone çok satanlar listesinin başına çıksın ve fabrikaların gece vardiyaları için şunları söylesin:

Gittim çingeneyi görmeye
Kaderimi öğrenmeye

Kar daima yağarak, Ayer Kayalıkları yolundaki araba mezarlıklarını şereflendirsin. Elma satıcılarının çivili kulübeleri parlak elmaları gösterip elma şarabı imaları saçmasın.

Ama meyve bahçelerinden aklımda kalanları hatırlayayım. Tıpkı bir jeolog numunesinde görünen katmanlar misali saniyenin onda biri edecek anılarımı ve hayallerimi kendime saklayayım. Bırakın Cadillac ya da VW hızla yol alsın sihirli bir araba gibi, bomba gibi patlasın. Müzik, reklamları sonsuza kadar bekletsin.

Size söylüyorum millet,
Haberler o kadar iyi değil.

45- Romalı şair Catullus'un (MÖ 84-54), edebiyat tarihinin en erotik şiirleri olarak kabul edilen şiirlerini adadığı kadın. Lesbia hakkında bu şiirler dışında hiçbir kayıt bulunmamaktadır.

Haberler muhteşem. Haberler hüzünlü ama şarkıda; yani o kadar kötü değil. Pat, bütün şiirlerimi benim adıma yazıyor. Dizeleri milyonlara ulaşıyor. Benim söylemek istediğim her şeyi söylüyor. Hüznü damıtıyor, bir yankı odasında yüceltiyor. Daktiloma ihtiyacım yok. Unuttuğumu birdenbire fark ettiğim bir bavul değil o. Ne kurşunkalem ne tükenmez kalem ne de kâğıt. Arabanın camındaki buğu üstüne bile bir şey çizmek istemiyorum artık. Baffin Adası'na kadar yol boyu kafamda destanlar yazabilirim ama onları kâğıda dökmem gerekmiyor. Pat, sen benim işimi yürüttün ama öyle iyi bir adamsın ki... Eskilere has Amerikan başarısı, listelerin nahif birincisisin, yani dert değil. Halkla İlişkilerciler, senin alçakgönüllülüğün konusunda ikna ettiler beni. Sana gönül koyamam. Tek eleştirim şu: Daha çaresiz ol, uğraş ve sesini daha acılı çıkar yoksa yerine bir zenci bulmamız gerekecek:

Bebeğimin beni terk ettiğini söyledi
Ve kendisi de ebediyen gitti.

Lokomotif tekerlekleri misali yavaşlamasın gitarlar. CKLV kanalındaki adamın bana neyi dinlediğimi söylemesine izin vermeyin. Güzel, tatlı sesler, beni ıskartaya çıkarmayın. Kelimeler, önümüzde uzanan, hiç dışına çıkamadığımız şu manzara gibi kalsın.

Ebediyen gitti

Tamam, son hece sürsün. Bütün iktidarımı başka şey-

lere değiştiğim an, bu işte. Telefon direkleri, akıp giden telleriyle karmaşık Kedi Beşiği[46] şekilleri yaratıyor. Kar, çamurluklarımızın her iki yanında, yarılan Kızıldeniz gibi yığılmış. Bizi bekleyen ve özleyen yok. Tüm paramızı benzine yatırdık ve Sahra çölündeki develer kadar tombuluz. Hızla yol alan araba, ağaçlar, mehtap ve karların üstüne vuran ışığı, müziğin gıcırdayan akorları —her şey, o hızlı donma anı için, yıldızlar müzesinde yer alacak ebedi örnek için kusursuzca ayarlanmış.

Ebediyen

Elveda, bayanlar, baylar, haham, doktor. Hoşça kalın. Satıcınızın macera numuneleri çantasını unutmayın. Arkadaşım ve ben, tam burada, kendi sürat limitimizde kalacağız. Öyle değil mi, Krantz, öyle değil mi, Krantz, öyle değil mi Krantz?

"Durup bir hamburger yiyelim mi?" dedi Krantz, sanki bir süredir soyut bir teori üzerinde düşünmekteymiş gibi.

"Şimdi mi, günün birinde mi?"

46- İp veya lastiğin parmaklar arasından geçirilip değişik hareketlerle belirli şekilleri yaratmayı amaçlayan oyun. Dünyanın pek çok bölgesinde bilinen Kedi Beşiği, aynı zamanda Kurt Vonnegut'un 1963 tarihli, bilim, teknoloji, din çerçevesinde dünyanın gidişini irdeleyen ünlü romanının adıdır.

13

Breavman'la Tamara beyazdı. Plajdaki diğer herkes güzelce yanmışlardı yaz boyunca. Krantz'ın teni kesinlikle bronzdu.

"Fazladan çıplakmışım gibi geliyor," dedi Tamara, "sanki giysimle beraber derimden bir tabaka çıkarmışım gibi. Keşke onlar da kendilerininkileri çıkarsalardı."

Onlar kızgın kumların üstünde güneşlenirken Krantz plaja göz kulak oldu. Bir elinde megafon, diğerinde düdük, beyaz boyalı tahta kulenin tepesindeydi.

Yüzenlerin kulaçları parlayarak suya gümüşümsü bir renk vermekteydi. Krantz'ın düdüğü, çığlık ve kahkahaları bastırdı ve deniz kenarı birdenbire sessizliğe gömüldü. Komutuyla kampçılar, adları okundukça tutuştukları elleri kaldırarak çiftler halinde toplaştı.

Ardından iskele boyunca sıralanmış gözetmenler "Kontrol!" diye bağırdı. Yüz elli çocuk kıpırdamadan durdu. Güvenlik kontrolü tamamlanıp Krantz düdüğünü tekrar öttürünce, genel patırtı kaldığı yerden devam etti.

Krantz'ı sert amir pozlarında görmek Breavman'ı şaşırtmıştı. Krantz'ın pek çok çocuk yaz-kamplarında çalıştığını biliyordu ama her zaman onu en acayip gece oyunlarının tasarımcısı, orman muhabbetlerinin çete başı hatta en bir numaralı çocuk olarak düşünmüştü.

Oysa şimdi onun karşısında plajın bronz tenli ve kısık gözlü mutlak efendisiydi. Çocuklar ve su ona itaat ediyordu. Krantz, bir düdükle gürültüyü, gülüşmeleri ve su sıçratmalarını durdurup yeniden başlatarak, zamanın

doğal akışına, sanki bir filmi tek karede dondurup sonra yeniden oynatırmış gibi müdahale etmekteydi. Breavman o ana dek, onun böyle bir hâkimiyet kurabileceğinden hiç şüphelenmemişti.

Breavman ve Tamara şehir beyazıydı ve bu halleri onları esmer bedenlerden, sanki ikinci derece zararsız cüzamlılarmış gibi ayırıyordu.

Tamara'nın uyluklarında keşfettiği incecik altın tüyler Breavman'ı şaşırttı. Siyah saçlarını açmıştı ve öğlen güneşi saçlarındaki metalik açık tonları açığa çıkarıyordu.

Mesele sırf çok beyazlıkları değildi —beraber beyazdılar ve beyazlıkları aralarındaki günlük kirli odaya kapanma ayinini herkese duyuruyor gibiydi.

"Zenciler başa geçince," dedi Breavman, "kendimizi hep böyle hissedeceğiz."

"Ama Krantz muhteşem, değil mi?"

İkisi de, sanki ilk defa görüyorlarmış gibi baktılar ona.

Belki de Breavman'ı kafasının bir yerinde evvel ezel oynayan ağır çekim filme götüren, Krantz'ın düdüğünün o tuhaf zaman parçalayışıydı.

Kendini çok uzaklardan seyrediyor şimdi. Düdüğün sesi sudaki oyunun sesini yok etmiş. Gökyüzüne uzanan merdivenlerin en üst basamağına iğnelenmiş gibi duran kırlangıçlar bile hareketsiz.

Filmin bu kısmına fazla ışık verilmiş. Hatırlamak gözlerini yakıyor ama yine de bakmayı seviyor.

Hem çok ışık verilmiş hem de çifte ışıklandırılmış. Laurentia yaz güneşi, her görüntünün arkasından par-

ladığı için kimi görüntüyü siluete, kimisini de jöle gibi parlak bir saydamlığa dönüştürüyor.

Krantz suya dalıyor. Havada, suyun üstünde tıpkı ikiye katlanmış bir çakı gibi görünüyor, yarısı siyah yarısı gümüşi. Çarparak suya daldığında, gözden kaybolan ayaklarının çevresinde sular, siyah bir oyuktan fışkıran tüyler misali sıçrıyor.

İskeleye tırmanırken çocuklar çılgınca alkışlıyor. Bütün vücut hareketlerinde, her adımında bir bütünlük ve güç sergilendiği görülüyor. En ufak hareketi yakın çekimde. Çocuklar etrafını sarıyor, ıslak omuzlarına dokunmak istiyorlar.

"Ama Krantz muhteşem, değil mi?"

Şimdi Krantz arkadaşlarına doğru koşuyor, ayaklarının altına kumlar yapışıyor. Yüzünde hoş geldiniz gülümsemesi.

Şimdi Tamara Breavman'a değmiyor, daha önceleri hep onun dibinde yatıyordu ama şimdi hiçbir yeri ona dokunmuyor.

Derhal ayağa kalkıyor ve gözleriyle Krantz'ın gözleri tüm perdeyi kaplıyor; bakışlarda sırayla selamlaşma, şaşkınlık, kuşku ve sonunda arzu görülüyor —resim burada donuyor ve güneşlerden lekelerle doluyor— ve şimdi kumdaki bütün bedenleri yok ediyor, bitmek tükenmek bilmez bir an boyunca sadece birbirlerinin oluyorlar.

Krantz güldüğünde kırlangıçlar doğal pikelerine dönüyor, plajın sıradan karmaşası yeniden yerini alıyor.

"Beni ziyaret zamanınız çoktan gelmişti."

Üçü birbirlerine sarılarak, coşkuyla sohbete daldılar.

14

Tamara ve Breavman üniversiteyi bitirdi. Örselenmiş birlikteliklerinin etrafında artık bir çerçeve yoktu. Böylece sonu geldi. Ayrılışlarının kötü gitmemesi şanslarınaydı. İkisi de acıya doymuştu. Her ikisi de onlarca kişiyle yatmış ve her adı silah niyetine kullanmıştı. Dostlar ve düşmanlardan mamul bir işkence listesiydi bu.

Bir *café*de ayrıldılar. Sahibiyle muhabbetin ve Fransızcan varsa çay fincanında çaktırmadan şarap içebileceğin bir yerdi.

Onu asla tanımadığını ve asla tanıyamayacağını baştan beri biliyordu. Uyluklara duyulan hayranlık yeterli değildi. Tamara'nın gerçekte kim olduğuna değil, sadece neyi temsil ettiğine aldırmıştı. Bunları kıza itiraf etti ve üç saat konuştular.

"Üzgünüm, Tamara. Ben bir sihirbaz gibi dokunarak insanları değiştirmek veya onların canlarını yakmak, onlarda izimi bırakmak, onları güzelleştirmek istiyorum. Hiçbir şekilde kendisi uyumayan bir hipnotizmacı olmak istiyorum ben. Tek gözüm açık öpüşmek istiyorum. Ya da şimdiye kadar öyle yaptım. Artık istemiyorum."

Konuşmasına bayıldı Tamara.

Zaman zaman, işi resmiyete dökmeden, Stanley Sokağı'ndaki odaya gittiler. Yirmi yaşında bir insan eski sevgilisine karşı çok şefkatli davranabilir.

"Seni hiç görmediğimi biliyorum. Kafamın içinde herkesi birbirine karıştırıyorum. Kimsenin kendi müziğini yakalayamıyorum..."

Bir süre sonra psikiyatristi Tamara'ya, artık Breavman'ı

görmeyi bırakmasının kendisi için daha iyi olacağını söyledi.

15

Breavman, Columbia'dan İngilizce lisansüstü bursu kazandı ama gitmemeye karar verdi.

"Yo, hayır, Krantz, bir lisansüstü semineri kadar salhane kokan yer yoktur. Küçücük sınıflarda bir masa etrafında toplanmış, elleri noktalama işaretleriyle kanlanmış insanlar. O insanlar yaşlanır ama şairlerin yaşı hiç değişmez, hep aynı kalır, yirmi üç, yirmi beş, on dokuz."

"Bu sana dışarıda dört yıl verir, Breavman."

Montreal Karalamaları kitabı basıldı ve iyi eleştiriler aldı. Kitabını arkadaşlarının ve akrabalarının kitaplıklarında görmeye başladı ve bundan pek hoşnut kalmadı. Stanley Sokağı'nın yapay Ay ışığında Tamara'nın memelerinin nasıl göründüğü onları alakadar etmezdi.

Kanadalılar umutsuzca bir Keats[47] bekler hep. Edebi toplantılar, koyu İngiliz hayranlarının bu tutkularını dile getirdikleri ortamlardır. Breavman karalamalarını küçük cemaatlere, kalabalık öğrenci topluluklarına, kilise toplantılarındaki aydın gruplara okudu. Bu grupların güzel kadın başkanlarından yatabildiği kadar çoğuyla yattı. Sohbet işine hiç girmedi. Sadece kendi eserlerinden alıntılar yaptı. Okumaya gittiği evin tatlı kızını, ruhunun onu düşünmekten karardığına inandırmak için,

47- John Keats (1795-1821): İngiliz Romantik akımının öncülerinden, şair.

sofrada zalim sessizliklere gömdü kendini.

Şakalaşabildiği tek kişi Krantz'dı.

Bütün dünya disiplinli bir melankoliyle aldatılıyordu. Karalamalar, özlemden erdem çıkardı. Kişinin herkes tarafından sevilebilmek için yapması gereken tek şey, endişelerini yayınlamasıydı. Sanat kurumu tümüyle hesaplanmış bir çile gösterisinden ibaretti.

Westmount Bulvarı'nda solgun yüzlü sarışın kızlarla dolaştı. Onlara, etraftaki taş evleri birer yıkıntı gibi gördüğünü söyledi. Kızların ancak onun vasıtasıyla kendilerini tamamlayabileceklerini ima etti. Kör bir Samson'un[48] sütunlara karşı bütün müphem trajedisiyle şöminenin duvarlarına yaslanabilirdi.

Bazı tüccar Yahudilere göre Breavman, doğrudan lanetlenemeyecek ılımlı bir haindi. Yaptığı işten maddi başarı kazanma olasılığından kaygılanıyorlardı. Ülserlerini azdıran buydu. Adı gazetelere çıkıyordu. Cemaatin ideal bir üyesi değildi belki ama Yahudiliğin başarıyı takdir bakış açısının dine ihanetlerini her daim görmezden geldiği bir Disraeli[49] veya Mendelssohn[50] da değildi.

48- Tevrat'a göre, kadim İsrail Çocukları'nın, Herkülvari güce sahip bir kahraman olarak tasvir edilen sondan üçüncü yargıcı. Filistinliler tarafından gücünün sırrını öğrenmek üzere parayla kandırılan Delilah'a âşık olur ve kadına gücünün saçlarından geldiğini açıklar. Delliah, Samson'un saçlarını keser ve Filistinlilere teslim eder. Filistinliler Samson'un gözlerini dağlar ve zindana atar. Bir süre sonra Filistin Tanrısı Dagon'a yapılan şükran ayininde Samson yaslandığı sütunları yıkarak tapınağı yerle bir eder, kendisiyle beraber pek çok Filistinliyi öldürür.

49- Benjamin Disraeli (1804-1881): Otuz yıl boyunca İngiltere politikasına hükmetmiş, iki defa başbakanlık yapmış, ilk Yahudi asıllı başbakan olarak tarihe geçmiş, Muhafazakâr Parti'nin kurucusu devlet adamı ve edebiyatçı. 13 yaşında Anglikan Kilisesi'nde vaftiz edilerek Hıristiyanlığa geçmiştir.

50- Jacob Ludwig Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847): Filozof

Ayrıca, yazı sanatı Yahudi geleneğinin özünü oluşturan parçalardan biriydi ve çağdaşlık diye adlandırılan sürünme hali bile bunu değiştiremezdi. Kitaba ve sanata duyulan saygı ancak bir-iki nesil daha devam edecekti. Yeniden Tanrı'ya yönelik hale gelmedikçe bu saygının sonsuza kadar sürmesi mümkün değildi.

Bazı Gentileler başka nedenlerle kuşkulanıyordu ondan. Sanat kisvesi altındaki gizli Sami barbarlığıyla kokteyl ayinlerine burnunu sokuyordu. Kültür yoluna baş koymuşlardı elbette (Tüm iyi Kanadalılar gibi) ama kızlarının kan saflığını tehdit ediyordu Breavman. Kendini bir Zenci kadar hayati hissetmesine yol açtılar. Borsa simsarlarıyla üreme fazlalığı ve yaratıcı canlılığın eksikliği üzerine uzun sohbetler kurup tartışmalara girdi. Konuşmalarını, daha önce kullanmayı asla düşünmediği Yidiş[51] terimleriyle süsledi. Oturma odalarında sık sık ve durduk yerde minik Hasidik[52] danslarına girişti.

Sherbrooke Sokağı'nı etki alanına dahil etti. Sokağın zarif hüznünü şehirde herkesten iyi anladığına inanıyordu. Ne zaman dükkânlardan birine girse, bir zamanlar hoş bir kasaba evinin misafir odası olan bir yerde durduğunu düşündü. Şimdilerin birahane ve sigorta genel merkezlerinin önünde konakların tarihini hatırlayıp iç geçirdi. Müze basamaklarında oturup şık kadınların giyim mağazalarına girip çıkmalarını ya da Ritz'in önünde pahalı köpeklerini gezdirmelerini izledi. İnsan-

---

Moses Mendelssohn'un torunu, ünlü besteci. Dini eğitim görmemiş ve 1816'da Luteran olarak vaftiz edilmiştir.

51- Alman coğrafyasında doğup yayılmış İbrani dili.

52- Hasidizm, Doğu kökenli, Ortodoks bir Yahudi mezhebi.

ların kuyruğa girişlerini, otobüse binişlerini ve uzaklaşmalarını izledi. Bunu her zaman çok gizemli buldu. Mimarileriyle tuvaletlere benzeyen yeni bankalara girdi ve insanların orada ne yaptıklarını merak etti. Binaların ön yüzündeki asma desenli alınlıklara, kırmızı tuğlalı kilisenin oluklarına, parkın doğusundaki ahşap balkonlara, diğer kilisenin renkli camlı pencerelerine, güvercinlerin tünemesini engelleyen sivriliklerine uzun uzun baktı. Tüm eskimiş demir, cam ve taşa...

Gelecek için hiçbir planı yoktu.

Bir sabah erkenden Krantz'la birlikte (önceki gece hiç uyumamışlardı) Mackay ile Sherbrooke'un kesiştiği köşedeki alçak duvarın üstüne oturdu ve sekiz otuz mesaisine giden kalabalıkları uyardı.

"Dans bitti," diye bağırdı Breavman. "Her şey sona erdi. Evlerinize dönün. Kart basmayın. İki yüz dolarınızı kazanmayıverin. Doğru evlerinize gidin. Yataklarınıza dönün. Her şeyin bittiğini görmüyor musunuz?"

"*Consummatum est*,"[53] dedi Krantz.

Daha sonraları Breavman, "Buna gerçekten de inanmıyorsun, değil mi, Krantz?" dedi.

"Senin kadar değil."

Gelecek için plan yok.

Elini derin kesimli bir kadın elbisesinin üstüne kaydırabilirdi ve kimse umursamazdı. Yeteneği ve tavırları Kanada üslubuna uyarlanmış mülayim bir Dylan Thomas[54] gibiydi.

53- Her şey tüketildi. (Lat.)

54- Dylan Marlais Thomas (1914-1953): Yirminci yüzyılın en önemli şairlerinden sayılan, alışılmadık imge kullanımı ve sözcükleriyle ünlü, Gallerli ozan.

Kendini televizyonda mastürbasyon yapmış gibi hissediyordu. Mahremiyetten, sıkılmadan, takdirden mahrumdu.

"Ben neyim, biliyor musun, Krantz?"

"Evet. Ve lütfen katalogdan alıntı yapma."

"Mutsuz kadınlar için bir damızlık. Viktoryen kalıntıların şafak röntgencisi. Lanetli orta sınıf sendika şarkıları erbabı. Ebediyen sünnetini sallayan tekinsiz bir teşhirci. Yalanıp duran bir kucak köpeği."

Binaenaleyh kefaretini, sınıfının gelenekleri uyarınca, el emeğiyle ödedi.

Montreal rıhtımındaki yürüyüşlerinden birinde, bakır banyo armatürleri imal eden küçük ölçekli bir firmanın dökümhanesinin önünden geçti. Açık bir pencere vardı. İçeri baktı.

Ortalık toz duman içindeydi. Kesintisiz makine gürültüsü. Duvara dayalı çamur renginde kum yığınları. Dökümhanenin dibinde bir yerde, fırının içinde taştan yapılmış maden eritme kapları parlamaktaydı. Çalışanlar toza bulanmış, kir içindeydi. Ağır kum kalıplarını güçlükle kaldırıyorlardı. Dumanların arasında eski Araf gravürlerindeki figürler gibi gözüküyorlardı.

Derken kıpkızıl ve kaynar madenle dolu bir kap, makara sistemiyle fırından çıkarılıp sıra sıra dizili kalıpların üzerine doğru savruldu. Yere yakındı ve cüruf yere yayıldı.

Asbest bir önlük ve gözlükler takmış iri bir adam devreye girdi. Kabı kalıplara doğru yönlendirdi. Bir levye ile taş kabı yana eğdi ve erimiş bakırı kalıpların kurşunla kaplı deliklerinin içine döktü.

Sıvı metalin parlaklığı Breavman'ı hayrete düşürdü. Altının olması gereken renkteydi. Ten kadar güzeldi. Altın kelimesi dualarda ve şiirlerde geçince gözünün önüne gelen rengin aynıydı gördüğü. Sarıydı, canlıydı ve haykırıyordu. Bir yay çizerek, dumanlar ve beyaz kıvılcımlarla dökülüyordu kalıba. Adamın, bu parlaklığın kalıplara eşit döküldüğünü görmek için ileri geri yürümesini izledi. Bir mabut gibi görünüyordu. Hayır, o gerçek bir rahipti.

Yapmak istediği iş buydu ama elde edemedi. Çekirdek-teli çekicisi oldu. Vasıfsız işçi. Saatlik ücreti yetmiş beş sentti. Yedi otuz-beş otuz mesai, öğlen yarım saat yemek izni.

Çekirdeğin ölçüsü, muslukların içindeki deliğin ölçüsünü belirliyordu. Tel boyu sarılı fırınlanmış kilden yapılıyordu. Çekirdek, kalıbın iki yarımının arasına yerleştiriliyor ve pirinç, deliği oluşturacak şekilde bunun arasından akıtılıyordu. Kalıplar kırılıp, muslukların kabası ortaya çıktığında, çekirdeğin geçici tutturulduğu teller içinde kalıyordu.

İşi bu telleri çekip çıkarmaktı. Kalıpların doldurulmak üzere dizildiği alçak bant tezgâhlarına yakın bir kutunun üstünde oturuyordu. Yanında, uçlarından çekirdek telleri çıkan sıcak musluklardan bir yığın olurdu. Eldivenli sol eliyle bir tanesini alıyor, kerpetenle teli çekip çıkarıyordu.

Haftada birkaç bin tel çekiyordu. Bir tek erimiş metalin dökülmesini izlemek için duruyordu. Kalıpçının zenci olduğu ortaya çıktı. Herkesin yüzündeki toz ve kirden bunu hemen anlamak mümkün değildi. İşte, hiç

duymadıysa bir kahraman proleter öyküsü...

Çek telini, Breavman.

Bakırın güzelliği hiç eksilmez.

Ateş, duman ve kum arasında yerini aldı. Çok şükür dökümhanede havalandırma sistemi yoktu. Ellerinde, işçi kızlar için gayet olağan, ancak diğerlerinin madalya gibi okşadığı nasırlar çıktı.

Kutunun üstüne oturup etrafına bakındı. Doğru yere gelmişti. Kesme makineleri ve fırınlardan gelen uğultu, boşalıp temizlenmek için en doğru müziği çalıyordu. Bir adamın sivilceli sırtındaki ter ve çamur, ete perspektif katan bir resimdi. Hava pisti. Nostaljik iç çekişten sonra aldığınız nefes, gırtlağınızın pislikle kaplanmasına yol açıyordu. Kendi kum yığınlarına mahkûm genç ve yaşlı erkeklerin görüntüsü kendi kuzu-canavar-çocuk[55] görüşlerine kusursuz bir boyut ekliyordu. Tavandaki pencerelerden sızan kirli günışığı, ortalıktaki dumanın içinde çabucak yitip gidiyordu. Ateşlerle kızıla kesen bir kasvetin içinde çalışıyorlardı. Birkaç hafta önce gözüne ilişen cehennem gravürüyle bütünleşmişti Breavman.

Firma sendikaya kayıtlı değildi. Uygun bir sendikayla temasa geçip mekânın örgütlenmesine yardım etmeyi düşündü. Ama buraya gelişindeki amaç bu değildi. O buraya usanç ve kefaret için gelmişti. İrlandalı bir göçmen işçiyi Walt Whitman'la[56] tanıştırdı ve gece okuluna gitmeye ikna etti. Amme hizmetinin kapsamı bu kadardı.

Can sıkıntısı öldürücüydü. El emekçiliği zihninin

55- İncil'de İsa, Şeytan ve insanlar için kullanılan sıfatlar.

56- Walt Whitman (1819-1892): Serbest veznin babası sayılan Amerikalı şair, gazeteci, denemeci ve hümanist.

oradan oraya dolaşmasını engelleyemedi. Zihnini uyuşturmuştu belki ama anestezi, onu ayıklıktan uzaklaştıracak kadar kuvvetli değildi. Bağlarını hâlâ hissediyordu. Son bir saattir, tekrar tekrar aynı şarkıyı söylediğini fark etti birdenbire. Her tel bir krizi ve her tel çekişi kazanılan küçük bir zaferi temsil ediyordu. Bu saçmalığı görmezden gelemezdi.

Can sıkıntısı çoğaldıkça, pirincin güzelliğindeki insanlık azaldı. O kadar çok parlıyordu ki bakabilmek için gözlük takmak gerekiyordu. Çok yakınında durulamayacak kadar sıcaktı. Asbest önlük takmanız lazımdı. Günde kaç kere, oturduğu yerde bile sıcaklığını hissettiği metalin dökülüşünü seyretti. Sıvının dökülürken çizdiği yay, onun hiçbir zaman elde edemeyeceği kuvvet ve kararlılığı temsil etmeye başladı.

Bir yıl boyunca her sabah, çalar saati yumruklayarak susturdu.

16

Arkadaşı İngiltere'de okumak üzere Montreal'den ayrılıyordu.

"İyi de Krantz, Montreal'den ayrılıyorsun; Atina gibi, New Orleans gibi medeniyetin eşiğindeki Montreal'den..."

"Kurbağalar huysuz," dedi beriki, "Yahudiler huysuz, İngilizlerse saçma sapan."

"İşte bizim büyüklüğümüzün sebebi bu, Krantz. Çapraz dölleme."

"Tamam, Breavman, sen kalıp Rönesans'ı tarihe kaydet."

Yaz başlarında bir akşam Stanley Sokağı'ndaydılar. Breavman bir aydan beri dökümhanedeydi. Kızlar kısa kollularla dolaşıyordu.

"Şu kollara bak, Krantz; göğüslere, kalçalara... Ey, güzelim katalog!"

"Ortaya döküldükleri kesin."

"Krantz, Sherbrooke Sokağı niye bu kadar güzel, biliyor musun?"

"Kırıştırmak istediğin için."

Breavman bir an düşündü.

"Haklısın, Krantz."

Krantz'la yeniden diyaloğa girmek çok güzeldi. Son birkaç hafta pek görememişti onu.

Ama sokağın başka sebeplerle güzel olduğunu biliyordu. Çünkü dükkânlar ve aynı binada yaşayan insanlar vardı. Tek başına dükkânlar, özellikle modern vitrinliler olduğu zaman orada ciddi olarak para harcatma kokusu alırdın. Yalnızca evler olduğu zaman ya da evler dükkânlardan uzaktaysa, evlerden mezbaha veya fabrika gibi zehirli sırlar sızardı.

Ancak Krantz'ın dediği doğruydu. Yok, yatamama değil. Burun dibi güzellikleriydi mesele. Yarım blok kadar ötede, bir kız Sherbrooke sokağına döndü. Kendi başına dolaşmaktaydı.

"Hatırla, Krantz; üç yıl kadar önce böyle bir kızı, tüm kadın etine olan açlığımız ve düşlerimizle takip ederdik."

"Ve dönüp baktığı an, tabanları yağlardık."

Önlerindeki kız, sokak lambasının altından yürürken, lambanın ışığı, saçlarının katlarında dolaştı. Breavman ıslıkla 'Lili Marlene'i çalmaya başladı.

"Krantz şimdi bir Avrupa filmindeyiz. Sen ve ben önemli bir yere yetişmeye çalışan iki eski askeriz. Sherbrooke yerle bir. Neden bir savaş henüz bitmiş gibi geliyor?"

"Kırıştırmak istediğin için."

"Haydi, Krantz, bana bir şans tanı."

"Breavman, sana şans tanısam her yaz gecesi dırlanırsın."

"Ne yapacağım Krantz, biliyor musun? Şu kızın yanına gidip son derece kibarca, bizimle dünyanın üstünde kısa bir yürüyüşe davet edeceğim onu."

"Yap bakalım, Breavman."

Adımlarını sıklaştırarak, kızın yanına ulaştı. Buydu işte. Yabancıların merhameti. Yüzünü dönüp baktı kız.

"Pardon," dedi Breavman ve durdu. "Bir yanlışlık oldu."

Kız uzaklaştı ve Breavman, Krantz'ın kendisine yetişmesini bekledi.

"Canavarın tekiydi, Krantz. Onu ısıtmamız mümkün değildi. Bir kadında olabilecek güzelliklerin hiçbirinden nasibini almamıştı."

"Bizim gecemiz değil demek."

"Daha çok gece var önümüzde."

"Yarın sabah vapuru için erken kalkmam gerek."

Stanley'ye hemen geri dönmediler. Eve giden sokaklarda ağır ağır yürüdüler. University, Metcalfe, Peel, MacTavish. Britanya Adaları'ndan seçkinler için ad-

landırılmış sokaklar. Taş evlerden ve siyah demir parmaklıklardan geçtiler. Evlerin çoğunu ya üniversite devralmış ya da yurda dönüştürmüştü ama bir iki evde, bahçelerine ve çalılarına özene bezene bakan, taş basamaklarını bütün komşuları kendi eşitleriymiş gibi tırmanmaya devam eden yaşlı bir leydi veya emekli bir albaya rastlamak hâlâ mümkündü. Üniversite yerleşkesinin içinde dolaştılar. Tıpkı zaman gibi, gece de, bütün binalara derin bir saygınlık katıyordu. İşte kelimelerin ezici yüküyle dolu kütüphane binası: karanlık ve taş.

"Krantz, gidelim buradan. Bu binalar üstüme üstüme gelmeye başlıyor."

"Ne demek istediğini anlıyorum, Breavman."

Stanley'ye geri dönerlerken, Breavman artık bir filmin parçası gibi hissetmiyordu kendini. Tüm yapmak istediği Krantz'a bakıp, ona dünyanın bütün şanslarını dilemekti. Bir insana söylenecek bundan başka bir şey yoktu.

Turist mekânlarının önünde taksiler birikmeye başlamıştı. Yarım blok ötedeki briç kulübü kılığına girmiş kör domuzda[57] kahve fincanında viski içebilirdiniz. Tek yönlü yolda U-dönüşü yapan taksileri izlediler. Polisin dostları. Bütün pansiyon sahibeleriyle dükkâncıların garsonluk yaptığını biliyorlardı. Şehir merkezinin vatandaşlarıydı onlar. Ve Krantz kocaman bir kuş gibi uçup gitmek üzereydi.

"Breavman biliyorsun, Montreal'in azap kulu değilsin sen."

57- Kör Domuz: İçki yasağı sırasında ortaya çıkmış yasadışı alkol tüketilen mekânlar.

"Elbette öyleyim. Mount Royal'in tepesindeki akçaağaçta çarmıha gerilmiş halde göremiyor musun beni? Mucizeler gerçekleşmeye başladı işte. Onlara 'Size söylemiştim, zalim piçler,' demeye yetecek nefesim var."

"Breavman, hıyarın tekisin sen."

Ve çok geçmeden diyalogları kesildi. Sessizce balkondan gece yaşantısının başlamasını izlediler.

"Krantz, gitmende herhangi bir payım var mı?"

"Biraz var."

"Üzgünüm."

"Birbirimize dünyayı yorumlamayı kesmemiz gerek."

"Evet... Evet."

Binalar ve sokakların hepsi çok tanıdıktı. Gautama[58] bile arkadaşını kaybedince ağlamıştı. Yarın hiçbir şey aynı olmayacaktı. Bunu anlamak bile katlanılması zor bir şeydi. Krantz orada olmayacaktı. Şehrin ortalık yerinde bir buldozerin freninin boşalması gibi bir şeydi bu. İkisi de birbirine mektup yazacak tipte insanlar değillerdi.

Krantz uzun uzun baktı arkadaşına. "Pekâlâ," dedi sallanan iskemlesinde oturan yaşlı bir çiftçi gibi.

"Pekâlâ," diye onayladı Breavman.

"Vakit geldi," dedi Krantz.

"İyi geceler, Krantz."

"İyi geceler, Breavman, kadim dostum."

Gülümsedi ve var gücüyle arkadaşının eli sıktı.

58- Siddharta Gautama: Budizm'in kurucusu ruhani eğitici. Budistler tarafından Yüce Buda adıyla anılır. MÖ 563 ile 483 civarında yaşadığı sanılmaktadır.

"İyi geceler, Krantz, kadim dostum." Dört el tutuştular, ardından kendi odalarına gittiler.

17

Montreal, çılgınca Leadbelly ve Weavers plaklarını alıyor ve Peter Seeger'in söylediği sosyalist şarkıları dinlemek üzere mink kürkleri içinde koştura koştura Gesu Salonu'na gidiyordu. Folk şarkıcısı ve ufak çaplı şöhret sıfatıyla partideydi Breavman. Telefondaki kız, zarif bir şekilde, gelirken gitarını da getirmesini teklif etmişti ya, getirmemişti Breavman. Aylardır el sürmemişti ona.

"Larry! Seni görmek ne güzel; görüşmeyeli asırlar oldu."

"Çok güzel görünüyorsun, Lisa."

Daha ilk hayranlık bakışıyla kızı sahiplendi çünkü onunla aynı sokakta yaşamışlardı çünkü onun beyazlığını biliyordu çünkü kıvrak bedeni kendininkine kırmızı sicimle[59] bağlıydı. Bakışlarını yere indirdi Lisa.

"Teşekkürler, Larry. Ünlü olmayı da başarmışsın."

"Pek sayılmaz ama yine de kulağa hoş geliyor."

"Geçen hafta TV'deki röportajını gördük."

"Bu ülkede yazarlarla TV'de tek nedenle röportaj yapılır: Ülkenin kalanı gülsün diye."

"Herkes senin çok zeki olduğunu söylüyor."

"Herkes çok kötü dedikodu yapıyor."

Kıza bir içki getirdi ve sohbete başladılar. Lisa çocuk-

59- Kabala inancında nazara karşı bileğe kırmızı sicim takılması âdettir.

larından, iki oğlan, bahsetti ve ailelerinden konuştular. Kocası iş gezisindeydi. Lisa'nın babasıyla beraber, ülkenin her yanında otomatik bowling salonları açıyorlardı. Lisa'nın yalnız olduğunu öğrenmek Breavman'ın fantezilerini tetikledi. Tabii ki yalnızdı, tabii ki *bu* gece ona rastlamıştı, ona sunuluyordu.

"Lisa şimdi çocukların var madem, kendi çocukluğunu düşünüyor musun hiç?"

"Büyüdüğüm zaman hep kendi çocukluğumu hatırlayıp çocuklarımı ona göre yetiştireceğime söz vermiştim kendime."

"Peki, öyle mi yapıyorsun?"

"Çok zor o iş. Ne kadar çok şeyi unuttuğuna ve çocukluğun hatırlanmak için ne kadar küçük bir zaman dilimi olduğuna şaşarsın. Genellikle anlık hareket ediyor ve verdiğin kararın doğru çıkmasını ümit ediyorsun."
"Bertha'yı hatırlıyor musun?" Sormaya niyetlendiği ilk soruydu bu.

"Evet ama o—"

"Peki, beni hatırlıyor musun?"

"Elbette."

"Nasıl biriydim?"

"Diğer on yaşındaki oğlanlar gibiydin desem pek hoşuna gitmez herhalde. Bilmem ki Larry... İyi bir çocuktun."

"Askerle Fahişe'yi hatırlıyor musun?"

"Ne?"

"Yeşil pantolonumu hatırlıyor musun?"

"Saçmalıyorsun..."

"Keşke her şeyi hatırlasaydın."

"Neden? Her şeyi hatırlasaydık, hiçbir şey yapamazdık."

"Hatırladıklarımı hatırlasaydın şu anda yatakta olurduk," dedi körlemesine.

Lisa, söylediğini şakaya vurmayacak kadar kibar veya bilgeydi. Ya da o ölçüde ilgisini çekmişti söylenen.

"Hayır olmazdık. İsteseydim bile yapmazdım. Elimdekileri riske atmayacak kadar bencil, korkak veya namuslu ya da her neyse oyum. Elimdeki hiçbir şeyi kaybetmek istemiyorum."

"Aynen. Ben de bağım olan kimseyi unutmak istemiyorum."

"Unutman gerekmiyor. Özellikle beni. Bu gece seninle karşılaştığıma çok sevindim. Bize gelip Carl ve çocuklarla tanışmalısın. Carl çok okur; onunla konuşmaktan hoşlanacağından eminim."

"Yapmaya niyet ettiğim en son şey oturup biriyle, Carl bile olsa, kitaplardan konuşmak. Ben, seninle yatmak istiyorum. Bu kadar basit."

Ataklığıyla onu savunmasız bırakıp köşeye sıkıştırmaya niyetlenmişti ama sadece sohbeti modernleştirmeyi başarmıştı.

"Benim için basit değil. Komik olmaya çalışmıyorum. Niye benimle yatmak istiyorsun?"

"Çünkü biz bir zamanlar el ele tutuşmuştuk."

"Ve bu geçerli bir sebep, öyle mi?"

"İnsanların, aralarındaki masa sayesinde bile olsa herhangi bir bağ kurmaları şanstır."

"Ama herkesle bağ kurmazsın. Anlamı kalmaz o zaman."

"Benim için kalır."

"İyi de, bir erkekle kadının bağ kurabilmesinin tek yolu yatağa girmek midir?"

Breavman gerçek deneyimleriyle değil, flörtçü sözcüklerle yanıtladı.

"Başka ne var? Sohbet mi? Ben bu işin içindeyim ve sözcüklere hiç inancım yok. Dostluk mu? Seks üzerine kurulmamış kadın-erkek dostluğu ya ikiyüzlülük ya da mazoşistliktir. Birlikte ulaştığımız orgazm sonrası bir kadının yüzünde değişimi gördüğüm an tanıştığımızı anlarım. Bundan başka her şey hikâye. Bugün kullandığımız sözlük bu. Geriye kalan tek lisan bu."

"O zaman, kimsenin anlamadığı bir lisan bu. Eveleme geveleme."

"Sessizlikten iyidir. Lisa, gidelim buradan. Çok geçmeden biri çıkıp neden gitarımı getirmediğimi soracak ve yumruğumu ağzının ortasına indireceğim. Haydi, bir yerde kahve içip öyle konuşalım."

Lisa kibarca kafa salladı. "Hayır."

Şimdiye kadar aldığı en iyi hayır cevabıydı bu çünkü içinde onur, takdir ve kesin bir inkâr vardı.

Cevabı aldı ve oyunu bitirdi. Artık beyaz atkılı gençlerin uzun arabalarıyla gelip onu götürdükleri günlerdeki gibi keyifle konuşup onu izleyerek hayranlık duyabilirdi.

"Bu kelimenin bundan daha iyi kullanıldığını hiç duymamıştım."

"Bunu duymak istediğini düşündüm."

"Nasıl bu denli bilge oldun?"

"Dikkat, Larry."

"Bakın ne bulduk?" Hostes ışıltıyla gülümsedi. Birçok davetli katıldı.

"Seni çalarken hiç dinlemedim," dedi Lisa. "İsterdim."

Tanımadığı gitarı aldı ve akort etti. Pikabın sesi kapatıldı ve herkes ya bir sandalye çekti ya da yün halının üstüne yere oturdu.

Hafif ahşaptan, bas telleri iyi tınlayan, güzel bir İspanyol gitarıydı. Aylardan beri bir gitara el sürmemişti ama ilk akoru (*La* Minör) basar basmaz çalmayı kabul ettiğine memnun oldu.

İlk akor onun için her zaman can alıcıydı. Bazen tenekemsi, lezzetsiz bir ses çıkardı ve yapılacak tek şey kaldırıp gitarı bir kenara koymaktı çünkü ses bir türlü düzelmezdi ve icatlarının hepsi kulağa basit reklam cıngılları gibi gelirdi. Uygun saygı ve şefkat göstermeden gitarı eline aldığı zamanlarda başına gelen bir şeydi bu. Gitar, onu itaatkâr bir frijit kadın gibi cezalandırırdı.

Ama bir de müziğin öyle derinden fışkırıverdiği güzel zamanlar vardı ve o zamanlarda telleri tıngırdatanın kendisi olduğuna inanmakta güçlük çekerdi. Sağ elinin karmaşık hızlı hareketini ve sol elinin perdeler arasında gezinen balet parmaklarını izlerken, bu hareketlerle, sanki ahşabın içinden havaya dağılan müzik arasındaki bağlantıyı merak eder dururdu.

İşte yalnızca Lisa için çalıp söylediği o an, tam böyle bir andı. İspanyol İç savaşı şarkılarını partizanca değil, Tiresiasçı[60] bir tarihçi gibi söyledi. Donne'un[61] muh-

60- Tiresias: Yunan mitolojisinde Thebes'in, yedi yıllığına kadına çevrilmiş kör kâhini.

61- John Donne (1572-1631): Metafizik şiirin öncülerinden, Jakoben şair.

teşem açılışını düşünerek, herhangi bir aşk şarkısının özünü oluşturan, sevgiliden mahrum kalmaya dair minik parçalar söyledi.

Tatlı aşkım! Gitmem değil
Sana yorgunluğumdan,

Sözleri pek şarkı gibi söylemedi, mırıldandı. Kendini yıllar önce teslim alan şiiri, dudaklardan öylesine dökülüveren o basit dizeyi yeniden keşfetti ve derken, bitirmeden önce on ikiden vurdu.

Benim olması gerektiğini bilirken
Sevdiğimin başkasını sevdiğini görmektense,
Güneşin hiç parlamadığı
Bir karanlık vadide olmayı isterdim.

Tüm melodileri Lisa'ya ithaf ederek bir saat çaldı. Şarkıları söylerken, o kırmızı sicimi çözüp özgür kılmak istedi onu. Ona verebileceği en güzel hediye buydu.

Bitirince gitarı, sanki içinin en iyi yanını saklayan bir şeymiş gibi dikkatlice yere bıraktığında Lisa, "Müziğin, söylediğin her şeyden daha fazla sana bağım olduğunu hissettirdi bana," dedi. "Lütfen bir an önce bizi ziyarete gel."

"Teşekkür ederim."

Kısa süre sonra, dağlarda yürüyüş yapmak üzere partiden ayrıldı. Ay'ı izledi. O da uzun zaman yerinden kımıldamadı.

18

Dört gün sonra, sabahın bir buçuğunda telefonu çaldı. Breavman, çalışma programını bölmekten gayet memnun, atıldı. Söyleyeceği her şeyi harfiyen biliyordu.

"Uyuduğunu düşünmemiştim," dedi Lisa.

"Uyumuyordum zaten. Ama sen uyuyor olmalıydın."

"Seni görmek istiyorum."

"Ben de seni görmek isterim ama daha iyi bir fikrim var: Telefonu yerine koy, tek tek odalarına gidip çocuklarını gör ve yatağına dön."

"Onu yaptım zaten. İki kere"

Özgür bir ülkeydi orası. Eski tabular itibarını kaybetmişti. Artık birer yetişkindiler ve anneleri tarafından yemeğe çağrılma yaşları geçmişti. Lisa yirmilerinde, varlıklı, beyaz, hızlı arabalı ve şehir dışında kocalı, klasik bir ticaret duluydu. Breavman ise uykusuzluğu ve kötü karalamalarıyla baş başaydı.

Breavman, sahtekâr zampara seni! Odan da hayırsever gülümsemen gibi iğrenç bir boşluk içinde. Bana sunulacağını biliyordum, Krantz.

Lisa sessizliği bozdu. "Gelmemi istiyor musun?"

"Evet."

Kirli çamaşırları dolaba tıktı, yumurta ve kek artıklı bir tabağı temizlerin yanına sakladı. Masasına oturdu ve kâğıtları lanetlemesi için kendine özel bir hak tanınmışçasına eylemden tanımadığı bir haz alarak yavaşça karalamalarına daldı.

Pantolon giymiş, yeni taranmış siyah saçlarını sal-

mıştı. Odaya Laurentian dağlarının tertemiz kokusunu getirmişti.

"Az önce kayak pistindeymişsin gibi kokuyorsun."

Bir bardak şeri doldurdu. Birkaç dakika içinde tüm hikâyeyi öğrenmişti. Lisa'nın kocası bowling salonları açmak için Kanada'yı gezmiyordu. Toronto'da, Kanada Yayın Kurumu'nda çalışan kadının tekiyle yaşıyordu.

"Dedektifin tam raporu babamda duruyor. Ayrıntıları öğrenmek istemedim."

"Oluyor böyle şeyler," dedi Breavman, laflarının basmakalıplığını mırıldanmaya dönüştürerek.

Lisa, odaya getirdiği serinliği koruyarak içkisini sakince yudumladı ve anlattı. Sanki tüm değerli şeylerini, duygularını evde bırakıp gelmiş gibi hissetti Breavman. O da böyle şeylerin yaşandığını, her şeyin insanlar için olduğunu biliyordu da, e?

"Geri döner."

Lisa, gözleriyle kocasının Breavman'ın savunmasını gereksinmediğini söyledi.

"Ve onu seviyorsun, Lisa. Çocuklarını, evini. Gayet bariz bu."

Lisa bakışlarını indirip şarap kadehini seyre daldı. Breavman, Lisa'nın evindeki kristalleri hatırlayıp bu odadaki düzensizliği kendi evindeki düzenle kıyasladığını düşündü. Ama buraya intikam için gelmişti ve şartlar ne kadar kötüyse, intikamın tadı o kadar artacaktı. Belki yalnız değildi, belki sadece mağdurdu.

"Carl'dan bahsetmek istemiyorum şimdi."

"Gelmene sevindim. Partide müziğimi dinleyişinle kendimi çok iyi hissetmemi sağlamıştın. Seni bir daha

yalnız göreceğimi düşünmemiştim ve görmek istiyordum."

"İşin ilginç yanı, gidebileceğim tek kişinin sen olduğuna karar vermem."

Belki intikamını, kendisiyle alarak daha iyi ifade edebileceğini düşünüyordu çünkü Breavman bir sırdı; kızın yaşamının bir parçası değildi ama tümüyle yabancı biri de değildi. Bu, yabancı bir şehirde kasabandan biriyle karşılaşmak gibi bir şeydi.

Yani beraber oturabilir, belki el ele tutuşabilir ve olayların değişen şekli üzerine konuşabilirlerdi. Yaz bitmek üzereydi, Sherbrooke'ta kol kola gezebilirlerdi. Teselli babında arkadaşlığını ve refakatini sunabilirdi. Ya da hemen yatağa girerlerdi; arası yoktu.

Tek kaçınılmazlık yok muydu? Ve o da en bezgini değil miydi? Gitti, dudaklarından öptü. Lisa da ayağa kalktı ve sarıldılar. O anda düşünme ve konuşmayı yok etme konusundaki karşılıklı isteklerini sezdiler. Biri mağduriyetten, diğeri neden onunkini ya da herhangi bir başka bedeni istediğini merak etmekten bezmişti.

Aşk eylemini, Breavman'ın daha önce defalarca yaptığı gibi, kadere ve şartlara başkaldırırcasına gerçekleştirdiler. Lisa'nın güzelliğine ve bacaklarına nefaset katan kayak pistlerine övgüler yağdırdı Breavman.

Ama yattığı Lisa, çocuk Lisa değildi. Bakıcıların denizci ruhu taşıyan çocuklara göz kulak olduğu parka geri dönmedi. Çıplaklığının üzerine gizemli bir garaj inşa etmedi. Bir kadınla sevişti. Lisa ile değil. Bunu, yatakta uzanmış sohbet etmeye ve nihayet çocukluklarından ve şehirden bahsetmeye başladıklarında anladı.

Lanet'le yarım kalan anlaşmaları hiçbir zaman tamama ermeyecekti. Bu, belki de bir ilişkiye başlayacağı bir kadındı. Önce büyüyen göğüslerle, sonra uzun arabalar ve sigaralarla giderek kendinden uzaklaşan o çocuk değildi bu kadın. O çocuk kendini Breavman'dan sakınıp saklayarak hayat boyu merakına mucip olacaktı.

Gitmek üzere giyindiğinde güneş çoktan doğmuştu.

"Biraz dinlen," dedi. "Yarın ararım. Sen evi aramasan iyi olur. Eve telefon açma."

Pencereye giderek arabayla uzaklaşmasını izledi. Arabasının camını açarak el salladı ve birdenbire herkesten uzun ve şiddetli el sallar oldular birbirlerine. Lisa ağlıyor ve sanki, sabah serinliği, tüm anlaşmaları, yeminleri, eski yeni bütün sözleşmeleri lütfen silsin dercesine elini sallıyordu. Pencereden sarktı ve eliyle gecenin unutulmasına, onu azat ettiğine dair onayını verdi. Ondan gereksindiği ve bir öğle sonrasında karara bağlanmış her şeyi almıştı çünkü.

19

Kimileri, Montreal'den, tıpkı bizzat Kanada gibi başka yerlerde edinilmiş geçmişleri muhafaza etmek üzere kurulmuş bu şehirden kimsenin ebediyen ayrılamayacağını söyler.

Bu geçmiş, kazanç sağlamak amacıyla kolayca yerle bir edilebilecek binalarda ya da anıtlarda değil, şehirlilerin zihinlerinde muhafaza edilmiştir. Giydikleri giysiler, yaptıkları işler yalnızca modanın maskeledikleridir.

Herkes babasının diliyle konuşur orada.

Kanadalı gibi, Montrealli de yoktur. Herhangi bir adama kim olduğunu sorun, size hemen soyundan bahsedecektir.

Bu nedenle, sokaklar çabucak değişir, gökdelenler St. Lawrence'a bakan siluetler misali yükselir ama bir şekilde, bunların hiçbiri gerçek değildir ve kimse inanmaz çünkü Montreal'de şimdiki zaman yoktur, yalnızca zaferlere sahip çıkan geçmiş vardır.

Breavman şehirden kaçtı.

Annesi her gün telefon ediyordu. Yapayalnızdı, ne demekti bu, biliyor muydu? Sırtı ağrıyordu, bacakları şişti. İnsanlar sorduklarında, oğlunun bir fabrika işçisi olduğunu söylemek zorunda kalıyordu.

Breavman telefonu yatağın üstüne koydu ve annesi konuşsun diye bıraktı. Onu rahatlatacak mecali ve yeteneği yoktu. Konuşmak ve düşünmekten aciz, telefonun yanında, yalnızca annesinin monoton ve törpüleyici sesinin farkında, öylece oturdu.

"Bugün aynaya bir baktım, kendimi tanıyamadım, yüzümdeki çizgiler geceler boyu evladımı düşünmekten adamakıllı derinleşmiş, ben bunu hak ediyor muyum, yaşlı bir adamla on beş yıl, annesinin taş gibi, köpek gibi yatması umurunda bile olmayan bir oğul, bir anne, yalnızca köpek gibi yatması gereken bir anne, bir orospu bile evladına bu kadar tahammül etmez, sanki her gün çikolatalarla mı besleniyorum, on beş yılda kaybettiklerimin karşılığında pırlantalara mı boğuldum, kendim için tek bir şey istedim mi, Rusya'dan iki kırık bacak, şiş bilekler, doktor bile şaştı kaldı ama oğlum gerçeği duya-

mayacak kadar meşgul, her gece TV karşısında yatıyorum, ne yaptığım kimin umurunda, oysa ne kadar mutlu, ne kadar güzel bir kadındım, şimdi halime bak, öyle çirkin oldum ki insanlar sokakta tanıyamıyorlar beni, hayatımı verdim, herkese iyiliğim dokundu, bir anne, şu hayatta bir annen var, hangimiz sonsuza dek yaşıyoruz, bir anne kırılgandır, en iyi arkadaşın, şu dünyada başına ne geldiğini annenden başka kim umursar, yolda düşsen insanlar yanından yürür giderler ve ben taş gibi yatıyorum, dünyada herkes analarını görmek için koşturuyor ama benim oğlumun umurunda değil çünkü o isterse başka anne bulur kendine, bir kere geliyoruz bu dünyaya, her şey bir rüya, şanslı..."

Lafı bittiğinde, "Umarım kendini daha iyi hissediyorsundur, Anne," dedi ve veda etti.

Annesi şimdilerde bir psikiyatra gidiyordu. Pek fayda ediyor görünmüyordu. Doktorun yazdığı ilaçları alıyor muydu? Sesi daha histerikti.

Annesinden ve ailesinden kaçtı.

Koyu giysili uzun boylu amcaların seçkin bir kardeşliğin prensleri, Sinagogu onların arınma evi, sahip oldukları ticarethaneleri feodal hayırseverliğin diyarları olarak düşünürdü. Ama giderek hiçbirinin, o kendini inandırdıklarının yanından bile geçmediğini anlamıştı. Ticari ve cemaat içi başarılarından gurur duyuyorlardı. Hep birinci olmaktan, saygı görmekten, mihraba en yakın oturmaktan, yazıt rulolarını kaldırmaya çağrılmaktan hoşlanıyorlardı. Başka hiçbir fikre bağlılık duymuyorlardı. Kanlarının kutsandığına inanmıyorlardı. Peki, o zaman, o bunları nereden çıkarmıştı?

Haham ile havranın baş şarkıcısının dua şalları üzerindeki brokar harflerin parladığı beyaz giysileri içinde yürüdüğünü gördüğünde, amcalarının arasında durup, onlarla birlikte başını eğerek selam verdiğinde ve sesini onlarınkine katarak selamları kabul ettiğinde, dua kitabını okurken—

Yok, amcaları yeterince vakur değillerdi. Sofulardı ama vakur değillerdi. Seremoninin ne kadar kırılgan olduğunu fark etmiş görünmüyorlardı. Sonsuza dek sürecekmiş gibi, körlemesine katılıyorlardı. Ne kadar önemli olduklarını, kendi adlarına değil, sihirli sözler için, mihrap için, ritüel için önemli olduklarını fark etmiş gibi durmuyorlardı. İbadet sanatından tümüyle bihaberdiler. Yalnızca sadıktılar. Seremoninin kaosa ne kadar yakın durduğunu hiç düşünmemişlerdi. Soyluluklarında özgüven yoktu çünkü bu nitelik, yok olma durumunda an be an yaratılmaya değil, kalıtıma dayalı bir soyluluktu.

Breavman ayinin en ciddi ya da en neşeli bölümünde sürecin birdenbire tersine dönüp ümitsizliğin havaya hâkim olabileceğini anladı. Havranın baş şarkıcısı, haham, din adamı vasfı taşımayan seçilmişler açık Ahit Sandığı'nın önünde, soylu çocuklar misali baston yutmuş gibi görünen Tevrat sayfalarını özenle tutup tek tek altın ayaklığa yerleştirdiler. Yasa'nın yaşam ağacı ve barışa giden yol olduğunu söyleyen güzel bir melodi yükseldi. İnancın beslenmesi gereken bir şey olduğunu göremiyorlar mıydı? Selam vermek için eğilip geleneksel hareketleri yapan bütün bu adamlar, kutsal müziği başkalarının yazdığından, görünüşteki ölümsüz hareketleri

başkalarının karmaşalardan meydana getirdiğinden bihaberdiler. Ellerinde ölmekte olana şükrediyorlardı.

Ama niye umursayacaktı? Yeşaya değildi o ve insanlar ondan hiçbir şey talep etmiyordu. Bu insanlardan ya da mezheplerinin tanrısından hoşlanmıyordu bile. Bu konuda bir şey söylemeye hakkı yoktu.

Kimseyi suçlamak istemiyordu. Neden bir düş kırıklığı içine büyütüldüğünü düşünmeliydi? Buruktu çünkü istemeden reklamını yaptıkları şan ve şeref duygularını miras alamamıştı. Kardeşliklerinin bir parçası olamamıştı ama yine de onların arasında bulunmak istemişti. Geçmişe ait dayanışma özlemi. Neden babasının acısı işin içine giriyordu?

Şehirden sırt çevirdi. Şükrederek sokaklarını taciz etmişti. Demir döküm parmaklıklarından, kulelerinden, dağlara uzanan merdivenlerden, St. Lawrence üzerindeki köprülerin erken saatlerdeki görüntüsünden çok şey ummuştu. Umumi parklara ve alanlara yüklediği gizemden yorgun düşmüştü. Peel Sokağı ve pansiyona çevrilen konakları dahil ederek yaratmak istediği atmosferden yorgun düşmüştü. Şehir, binaların üstüne örttüğü melankoli tülbendi altında sükûnetle yatmayı reddetmişti. Kayıtsızlığını yeniden ortaya koymaktaydı.

Kıpırtısız durdu.

New York City. Dünya Öğrenci Evi gökdeleninde kaldı. Penceresi Hudson Nehri'ne bakıyordu. Bunun kendi şehri olmadığı ve çirkin ihtişamını kaydetmek zorunda olmadığı için rahatlamıştı. Canı hangi sokağı çekerse onda yürürdü ve isimlerini hikâyelerine koymak zorunda değildi. New York'un şarkısı çoktan söylenmişti.

Hem de çok büyük sesler tarafından. Bu da onu, şehri gönlüne göre seyretme ve tatma konusunda özgür kılıyordu. Herkes bir çeşit İngilizce konuşuyordu, gücenme yoktu ve her yerde birileriyle sohbete girebilirdi. Erkenci marketlerde, balık pazarlarında gezdi. Buzluklardaki balıkların isimlerini sordu. Seminerlerini sıklaştırdı.

İnsanların en güzelini gördü ve peşinden gitti.

Shell.

3. Kitap

1

İkinci ismi annesinin halkından ötürü Marshell'di ama herkes Shell diyordu.

Ataları, DAR[62] üyeliğini garantileyecek denli erken geçmişti okyanusu. Aileden iki önemsiz senatör ve epey sıkı tüccar çıkmıştı. Son yetmiş beş yıldır ailenin tüm erkekleri (hepten aptallar hariç) Williams'ta okumuştu. Shell, dört çocuklu ailesinin sondan ikinci çocuğuydu. Ağabeyi, Williams'a girmeyi başaramayan şanssızlardandı. Verdiği utancı bir Baptist'le kaçarak katlamış ve çocuklarının eğitimi konusunda karısıyla kavga ederek babasına buruk bir sevinç yaşatmıştı.

Shell, anne tarafından büyük-büyük babasının çok

62- Daughters of the American Revolution (Amerikan Devrimi'nin Kızları): Tarihi koruma, eğitim ve vatanseverliğe adanmış, nesep temelli kadın örgütü.

başarılı bir banka kurduğu Hartford'ın banliyösündeki büyük beyaz bir evde büyümüştü. Bahçesinde mermerden fıskiyeli bir havuz; etrafında dönümlerce arazi ve babasının alabalık stokladığı bir dere vardı. Küçük ağabeyi makul bir evlilik yapıp Pittsburgh'a taşınınca, Shell ile kız kardeşine birer at alınmış, atlar için evin minyatürü bir ahır yaptırılmıştı. Babası evin minyatür kopyalarını yapmaya bayılırdı. Ağaçların arasında dağınık vaziyette bir tavuk kümesi, tavşan kafesi, bebek evi ve kuş yuvası vardı ve hepsi (diye vurgularlardı hafta sonu konuklarına) insanlar için tasarlanmış orijinaline uygun minyatürlerdi.

Evdeki işler törensellikle ve görgü kurallarına uygun görülürdü. Hem anne hem baba sıkı birer Amerikan tarihi okuru ve sömürge dönemine ait mobilya koleksiyoncusuydu ve hiçbir zaman Avrupa'ya gitmeye niyetlenmemişliklerinden gurur duyarlardı.

Bahar gelince, sapları kesik çiçeklerin ve nilüferlerin bahçedeki fıskiyeli mermer havuzda yüzmesini sağlamak Shell'in göreviydi. Shell, evin kız çocuğu olma meselesini çok ciddiye alırdı. Kız kardeşini çok kaba bulur, annesinin neden sesini yükselttiğini merak eder, kadının kocasıyla fikir uyuşmazlığına düştüğü zamanlarda incinirdi. Peri masallarına yalnızca inanmakla kalmayıp şiltelerin altına bezelye koyarak denemeler yapardı.

Kalın telli, uzun siyah saçlarından nefret ederdi. Yıkandıktan sonra başa çıkması zordu ve bu yüzden herkes ona 'Zulu' derdi. Ama muhtemelen kuleden merdiven niyetine sarkıtma hayaliyle kesmezdi saçlarını. Vücudundan hoşlanmazdı. Kesinlikle bir prensesinkine

benzemiyordu, emindi. Gelişmesi gereken yerleri gelişmiyordu. Kız kardeşinin göğüslerini, düz kestane saçlarını kıskanırdı. Saçlarına saldırır ve en az iki yüz fırça darbesi vurana kadar saymaya başlamazdı. Kız kardeşinin erkek arkadaşlarından bir tanesi onu öpmeye kalkınca dehşete düşmüştü.

"Niye?" diye sormuştu.

Niye, bilmiyordu oğlan. Bu hareketinin ya kabul göreceğini ya da tersleneceğini düşünmüştü ama mercek altına alınıp inceleneceği aklına gelmemişti.

"Çünkü sen güzelsin..."

Bunu bir soru gibi söylemişti. Shell dönüp kaçtı. Birdenbire otlar, ağaçlar beyazlaştı sanki. Elindeki çiçekleri yere düşürdü koşarken, çünkü onlar da beyaz ve kemik gibi pistiler. Kül tarlasındaki bir örümcek gibiydi.

"Primavera," dedi Breavman hikâyeyi duyunca. "Botticelli değil ama Giacometti."[63]

"Hiçbir şeyi çirkin bırakmama izin vermeyeceksin, değil mi?"

"Öyle."

Ayrıca Breavman, tatlı bir Amerikan kızının ormanda koşturup kır çiçekleri saçtığı bir resmi hafızasına kaydetme fikrine karşı koyamazdı.

Shell sabahın erken saatlerini seviyordu. Doğuya bakan büyük pencereli çocuk odasını istemişti. Kendi duvar kâğıdını seçmesine izin verilmişti. Basmadan yapılmış yatak örtüsünün üstüne tırmanıyordu güneş yavaşça. Onun mucizesiydi bu.

63- Ünlü ressamlar Boticelli ve Giacometti "Primavera" adlı iki ayrı tablo yapmıştır.

Yaşam Robert Frost[64] ve *Küçük Kadınlar*'dan ibaret çıkmamıştı anlaşılan.

Bir Pazar sabah annesinin yatağındaydı. Radyoda çocuk programı dinliyorlardı. Renkli camların dışında, tohuma kaçmış karahindibalar kadar kocaman kar taneleri verevine uçuşarak yağıyordu. Shell'in siyah bir kurdeleyle toplanmış saçları göğsüne yayılmıştı. Annesi parmaklarıyla oynuyordu saçlarıyla.

Radyoda bir çocuk, basitleştirilmiş bir arya okuyordu.

"Şu babanız çok şapşi. Çok hızlı büyüyorsunuz ya, yakında bu ev bize çok büyük gelecek diyor."

"Balıklarıyla tavuklarından asla vazgeçmeyecektir."

Annesi başta bütün parmaklarını saçlarının arasından geçirip oynarken, şimdi sadece başparmağıyla işaret parmağını hareket ettiriyordu. Belki biraz daha ritmik ve daha uzun süreli olması hariç, hareketi bir pazarlıkçının, ucuza almaya çalıştığı kumaşın dokumasını incelemesi gibiydi.

Yüzünde hafif bir gülümsemeyle doğrudan Shell'in yüzüne bakıyordu ama Shell annesiyle göz teması kuramıyordu bir türlü. Annesinin dokunuşu, Shell'e saçı artık kendisine ait değilmiş duygusu veriyordu. Battaniye hareket ediyordu. Annesi, battaniyenin altından öbür eliyle bir şey yapıyordu. Aynı ritimle.

Yakınlarımızın ahlâksızlıklarına, bağımlılıklarına ve düşkünlüklerine verdiğimiz tepkide belli türde bir sessizlik vardır. Tasvip etmemeyle ilgisi bulunmaz. Shell

64- Karmaşık toplumsal meseleleri işleyen kırsal şiirleriyle ünlü Amerikan şairi (1874–1963)

karı seyrederek kımıldamadan yattı. Annesiyle kar arasında bir yerdeydi ve her ikisiyle de bağı yoktu.

Spiker, radyoyu dinleyen tüm kız ve oğlanları, uzaklardaki Yunan memleketine yolculuğa çıkacakları gelecek haftanın Kervan programına beklediklerini bildirdi.

"E, amma tembeliz, değil mi? Kalk bakalım narin bayan..."

Shell epey yavaş giyindi. Ev çok eski geliyordu, her yanda eski adet bezlerinin, pörsümüş jartiyerlerin, kullanılmış jiletlerin hayaletleri dolaşıyordu sanki. Shell, yetişkin zaaflarıyla bir çocuğun acımasızlığından nasibini almadan tanışmıştı.

Babası korudaki yürüyüşünde kıpkırmızı bir surat ve neşeyle dönüp annesini öptüğünde olanca dikkatiyle inceledi Shell. Babasının, tıpkı minyatür evlere tutkusu, hayvanlara sevecen düşkünlüğü gibi önemli bir parçası olduğunu anladığı aczine üzüldü.

Annesinin, menopozun devredilemez haklarını kullanmaya başlamasından birkaç yıl önceydi bu. Evde her daim güneş gözlükleri takıp kürk mantoyla dolaşmaya başlamıştı. Önceleri bir konser piyanisti olarak kariyerini feda ettiğinden dem vurmaya, sonraları bunu cidden iddia etmeye başladı. Kim için feda ettiği sorulduğunda, cevap vermeyi reddedip termostatın ayarını düşürüyordu.

Gencecik iki kızına saldırıları ara sıra şiddetini artırsa da, kocası garipliklerini şaka görmeye devam etti. Her yemek öncesi ve sonrasında eskisi gibi öperek, evin bebeğine dönüşmesine izin verdi.

Shell babasını, annesine muamelesinden ötürü sevdi ve bu muhabbetli evlilik atmosferinde büyümekten dolayı kendini şanslı saydı. Adamın sabrı ve buseleri, Shell'in hiçbir zaman ödeyemeyeceğini anladığı bir borcun küçük taksitleriydi.

Bu nevrotik ara faslın yıkıcı sonuçlarından biri, Shell ile kız kardeşi arasında doğan rekabetti. Anneleri, aynı çatı altında yaşayanların yanılmaz içgüdüsüyle bu rekabeti fark ederek teşvik etti.

"Hanginiz daha fazla canımı yaktı, hatırlayamıyorum," diye iç geçirdi. "Neyse ki ikiz değildiniz."

Shell'in babası onu her gün arabayla okula götürürdü. Kızların ayrı okullara gitmesi onun fikriydi. İkisi için de günün güzel kısmıydı bu.

Ağaçların yanından geçip geride kalmasını izledi araba ilerlerken. Ağaç sevgisini devralmasının babasını ne kadar mutlu ettiğini biliyordu. Bu, kendi aldığı keyiften daha önemliydi ve kadınlık hayatına geçmesini sağladı.

Babası çok dikkatli kullanıyordu arabayı. Taşıdığı şeye çok değer verdiğinden ona bakmak için kafasını çevirmekten korkuyordu mutlaka. Çok tatlıydı Shell, muhtemelen kendiyle ilgisi olduğuna pek inanmıyor ve anlattıklarına ne demeye inandığını da merak ediyordu. On altı yaşında olunca, kızına bir araba, ikinci el bir Austin aldı.

Okul evin devamıydı. Bir sürü ağaç ve budanmış çalı, bir sürü yıpranmış veya yıpranmış görünmek üzere tasarlanmış bina vardı. Kayıt kütüğündeki, bolca zengin aile içeren etkileyici liste yüzünden, kimse çıkıp yeni küçük sınıflar binasının cephesini erken dönem Ame-

rikan tarzı yaptıran yetkilileri gösterişçilikle suçlayamazdı.

Müfredatı, sanatçı, devrimci ya da seramikçi yetiştirmek üzere tasarlanmamıştı. Küçük bir Wall Street uyarlaması olan kırmızı tuğla okul, kız öğrencileri toplumu sorgulamak ya da değiştirmekten ziyade süslemek üzere yetiştirmekteydi.

Shell kurallara uyan bir öğrenciydi. Kütüphanenin önündeki çimlerin üstünde elinde kitabıyla oturur, eteklerini dizlerini örtecek şekilde düzeltirdi.

Diyelim elbisesi beyaz ve elindeki kitap Ivy Compton-Burnett'in[65] bitmek tükenmek bilmez diyaloglarından biri ve diyelim ki bu sefer saçları örgülü olsun.

Üzerinde düşünmek istediği bir şey varsa kitabı dikkatlice yanına bırakıp tek kolu üzerine yaslanırdı; belki parmağıyla, farkında bile olmadan bir sayfa çevirirdi.

Ölümsüz bir şey temsil ettiğini biliyordu Shell, emindi bundan. Binanın önündeki kızdı o. Ön planda yaşı, on beş yaşındaki bedeni, aralıklarla esen rüzgârda saçları, havaya ve eski taşlara şükretmek için birer araçtı. Bunu bildiği için yüzüne öyle bir ifade takındı.

Öyle bir durmalıydı ki avlunun diğer yanından geçen tanımadığı adamın ondan yana bakacağı tutarsa korunmuş eski kapının önündeki mükemmel şeyi, durgun şeyi, korumalı giriş yolunun önündeki kızı, yüreğin aradığı sahneyi görsün. Onun sorumluluğuydu bu. Dolayısıyla ciddiyet içindeydi ve dünya, plastiğe gömülüyordu.

65- Ivy Compton-Burnett (1884-1969) Çok az noktalama işareti bulunan çok uzun cümleler kurma tarzı ve yoğun diyaloglarla bezeli yapıtlarıyla ünlü Amerikalı romancı.

Yatay öğle sonrası ışığını severdi. Çalılıkların arasından ve birkaç değerli dakika boyunca bizzat topraktan çıkıyor gibi görünürdü.

O ışığın altında oturmanın yolunu bulmalıydı.

2

Breavman öfkelenmişti. Yatağı itmek istemiyordu. Sadece yatmak, ona sarılmak ve uyumak istiyordu.

Bütün gün yollardaydılar. Neredeydiler, bilmiyordu –muhtemelen Virginia– ve motelin adını da bilmiyordu.

Doğramalar kahverengiydi ve muhtemelen duvardaki sirk desenli, gevşemiş duvar kâğıdının arkası böcek kaynıyordu. Umursayamayacak kadar yorgundu. Kız, son yüz mili kafası omzuna dayalı uyuyarak geçirmişti ve Breavman, yol çilesinden çaktırmadan kaçışına biraz içerlemişti.

"Allahın belası yatağın nerede durduğu önemli mi? Sabah sekizde buradan ayrılmış olacağız."

"Kendim iterim."

"Saçmalama, Shell."

"Uyandığımızda ağaçları görebileceğiz."

"Uyanınca ağaçları görmek istemiyorum ben. Kirli tavana bakmak ve gözüme kirli sıva parçalarının dökülmesini istiyorum."

Çirkin pirinç yatak karşı koydu. Uyku nesilleri boyunca konumunu hiç değiştirmemişti. Breavman yatağın altında gri renkte kalıplaşmış tozları gözünde canlandırdı. Bir iç çekişle yatağın öbür ucuna attı kendini.

Beriki, enerjisi için özür dilemek adına, "Kullanayım demiştim," dedi.

Ama gece boyu bir hız delisinin yanında çaresizce oturmaya katlanamazdı Breavman. Tıpkı zihninde her daim yanıp duran belirsiz imgeler gibi takılıp durduğu motel ve hamburgerci ışıklarıyla anayolda gitmek durumundaysa, keşmekeşin kontrolünde bulunmak isterdi.

"Ayrıca, bu eşyayı yerinden oynatmakta saygısız bir şey var."

Shell bütün gücüyle yüklendi, parmak eklemleri beyaza kesti.

Eller Breavman'a, bir rahibenin, günlük manastır işlerinden kızarmış, solgun elleriymiş gibi geldi bir anda; oysa her daim çok narin düşünmüştü onları. Vücudu da öyleydi. İlk bakışta bir Vogue mankeni sanılabilecek, uzun boylu, küçük göğüslü, üçgen ve kırılgan bir yapısı vardı. Ancak dolgun kalçaları ve geniş omuzları bu ilk izlenimi hemen değiştiriyordu ve sevişme sırasında müthiş bir yumuşaklıkla uğraştığını öğrenmişti Breavman. Burun deliklerinin yüzüne doğru genişlemesi ilk bakıştaki zarif uyumu yok ederek, içindeki ihtiraslı yanı ortaya çıkarıyordu.

Çarpıcı zarafeti genellikle güzelliklerine inanmayan kadınlarda bulunan dayanıklılık, disiplin ve atletik yapının bileşiminden meydana gelmekteydi.

Evet, diye düşündü Breavman, yatağı benle ya da bensiz, yerinden oynatabilir. O, Şeytani Kaba Odaların Carry Nation'ı[66] ve ben de Niagara Şelaleleri menşeli

66- Carrie A. Nation (1846-1911): Alkol yasağı dönemi öncesi ABD'de alkolle savaşa dair görüşlerini çok sert ve vahşi tedbir ve yöntemlerle,

hediyelik eşya yığınım üzerinden sırıtan pis sarhoşum. Baltasını kullanmayı, üç yüz yıl önce, New England tarlalarını ekmek için ormanları keserken öğrenmiş.

Artık yatak pencerenin yanındaydı. Breavman yatağa oturdu ve iki elini uzatarak kızı yanına çağırdı. Uzun bir gezinin sessizliğinde ortaya çıkan cinlerin buharlaşıp yok olmasını beklermiş gibi sabırla, yumuşacık sarıldılar birbirlerine.

Nihayet Shell doğruldu; biraz erken diye düşündü Breavman.

"Yatağı hazırlamalıyım."

"Yatağı hazırlamak mı? Yatak gayet düzgün"

"Öbür yanını demek istiyorum. Yoksa bir şey göremeyeceğiz."

"Mahsus mu yapıyorsun bunu?"

Kendi sesinde duyduğu nefret şaşırttı Breavman'ı. Hiçbir şey buharlaşıp gitmemişti.

İçinden geçeni okumak istercesine gözlerini dikti kız. Bir çırpıda, ne söylemek istediğini kavramalıyım, o gözleri çok seviyorum diye düşündü ama öfkesi dizginleri ele almıştı. Tehdit amacıyla valizlere baktı.

"Lawrence, buradayız. Bu geceki odamız burası. Beş dakika izin ver bana, yeter."

Çarçabuk, yüz yüze yapılan hasat dansları misali işe koyuldu ve çarşaflar, elbisesinin uzantılarıymış gibi havada uçuştu. Breavman, günlük işi sadece onun bir ayine dönüştürebileceğini anladı.

Başlarını koyacakları yastıkları kabarttı. Battaniyeler-

örneğin barlara girip etrafa baltayla saldırarak vurgulamasıyla ünlü kadın eylemci. Pek çok kitaba, hatta 1966'da bir operaya konu olmuştur.

den birini aldı ve çirkin bir sandalyenin üzerine sererek birkaç hamlede katladı. Üstünde çay altlıkları, bir vazo ve içinde makas şeklinde gagaları puro ucu kesmek için yapılmış bir kuş barındıran bol gözlü, kırık bir Japon kutusunun bulunduğu yuvarlak sehpayı dolaba kaldırdı. Breavman'ın ona aldığı hasır sepeti açıp kitapları çıkardı ve kapının yanındaki büyük masaya gelişigüzel yerleştirdi.

"Lavaboyu ne yapacaksın? Porseleninde çatlaklar var. Yerden birkaç tahta söküp altına sakla bari."

"Yardım edersen..."

Shell'e hediye babında lavaboyu duvardan söküp sihirbaz işi el çabukluğuyla ortadan kaldırabilmek isterdi. Ve çirkin borularını söküp dev çene kemiği misali havada savurarak Shell'in mahvetmeye koyulduğu odayı yerle yeksan etmek hoşuna giderdi.

Shell, Breavman'ın tıraş takımını ve limon kokan gizemli kozmetik kutusunu çıkardı. Küçük bir zafer dokunuşuyla pencereyi açtı ve Breavman bahar gecesinde kımıldayan yaprakların sesini duyabildi.

Odayı değiştirmişti. Burada bedenlerini dinlendirebilirlerdi. Sevişmeye ve konuşmaya uygun hale gelmiş oda onlarındı artık. Shell, el ele tutuşup uyuyabilecekleri bir sahne hazırlamakla kalmamış, aşklarının talep ettiğine inandığına yanıt kılmıştı. Breavman, bu yanıtın kendi yanıtı olmadığını biliyordu. Yuva kuruşunu onurlandırabilmeyi diledi ve bu yüzden onu incitme isteğinden tiksindi.

Ama bir kül tablasını rahatsız etmek, bir perdeyi kımıldatmak istemediğini anlamamış mıydı Shell?

Küçücük bir lamba yanıyordu odada. Shell, gölgeler arasında ayakta soyunarak çabucak örtülerin altına girdi ve yorganı çenesine kadar çekti.

Odanın bu hali onun için daha iyi, diye düşündü Breavman. Başka biri bütün bunlar için teşekkür ederdi ona. Örtüleri cesurca açılarak hazırlanmış kaz tüyü bir yatağı hak ediyor o. Ki ona bunları veremem ben çünkü armam yüreğime kazılı ve üzerine bir şato inşa etmek istemiyorum.

"Gel."

"Işığı kapatayım mı?"

"Evet."

"Şimdi ikimiz için de oda aynı."

Dokunmaktan kaçınıyor görünmemeye özen göstererek dikkatle yatağa girdi Breavman. Ruh halinin saldırı istediğinin farkındaydı. Her daim iyileştiren masöre kendini kuşkuyla teslim eden migren hastası misali, Shell'in yanına kaskatı uzandı.

Shell, Breavman'ın vücudunu bu halde daha önce de görmüştü. Bazen iki ya da üç günlüğüne ortalardan kaybolur, geri geldiğinde de aynı böyle, zırhını kuşanmış, uzak ve ayrıksı olurdu.

Kimi zaman bir şiir onu uzaklara savururdu ama vücudu ve güzelliği üzerine bellettikleriyle donanmış Shell, Breavman'a nasıl yaklaşacağını öğrenmişti.

Onun olduğu yerde bulunmak, bildiği duvarları, saati, kapıdaki numarayı kabullenmek bir reddedişti; bildik, sınırlı sandalyede, bildik, sınırlı insanoğlu.

"Daha bile kirlisini yeğlerdin," dedi usulca. "Belki lavaboda hamamböceklerini bile."

"Işığı açık tutarsan onları hiç görmezsin."

"Ve ışıkları kapayınca zaten göremezsin."

"Ama mesele aradaki zamanlar," dedi Breavman, artan bir ilgiyle. "Gece eve geliyorsun, mutfağın ışığını açıyorşun ve lavabonun içi kapkara kaynıyor. Sen daha nereye kaybolduklarını bile anlamadan saniyeler içinde yok olarak, lavaboyu tahmin edemeyeceğin kadar beyaz ve parlak bırakıyorlar."

"Beyaz bir tabaktaki çilekleri anlatan şu haiku[67] gibi."

"Daha beyaz. Ve müziksiz."

"Konuşmanı duyan en alt tabakadan mücadeleyle buralara geldik sanır."

"Öyle zaten ama sakın bunun açıklamasını isteme; yoksa kulağa aşırı-ayrıcalıklı bir burjuvanın en ucuz zırvaları gibi gelecek."

"Ne demek istediğini biliyorum ve herhangi bir şekilde bunu bilme ihtimalimin olmadığını düşündüğünü de biliyorum."

Shell ona ulaşmayı başaracaktı, Breavman emindi bundan. Kendisini sevmeye başlamasını sağlamak için örtülerini kaldırıp çıplak bırakacaktı onu kız.

"Malikâne de en az senin şu iğrenç lavabon kadar aşağı mahallenin parçası. Sen, elektrik düğmesine yeni basılmış ve her şeyin tam siyahlıktan beyaza döndüğü bir dünyada yaşamak istiyorsun. Buna da tamam Lawrence, bu çok cesurca bir şey ama hep orada yaşayamazsın. Ben, hep geri döneceğin ve seni dinlendiren bir yer yapmak istiyorum."

67- Kısa Japon şiiri.

"Şımarık bir çocuğu yüceltme konusunda çok iyi iş çıkarıyorsun."

Şeylerin çürümesi, insani edimlerin geçiciliği değildi bu; bundan daha derinini gördüğüne inanıyordu Breavman. Şeyler bizzat çürümeydi; edimler bizzat yozlaşmaydı, anıtlar solucanlardan *yapılmıştı*. Belki de Shell evhamda, tuhaflığın bilgeliğinde yoldaşıydı.

"Buraya geldiğimizde hiçbir şeye dokunmak istemedin. Sadece uyuyabilecek küçük bir köşeyi temizlemek istedin."

"Sevişecek," diye düzeltti Breavman.

"Yatağı yeniden yaptığım, onu ağaçları görebileceğimiz bir yere taşıdığım, çirkin sehpayı sakladığım için benden nefret ettin, çünkü bunların hepsi, pisliğe tahammül edemeyeceğimiz, onunla yaşamaya alışmamız gerektiği anlamına geliyordu."

"Evet."

Uzanarak kızın elini tuttu.

"Ve sen de benden nefret ettin çünkü ben seni bunun içine çekiyordum ve eğer yalnız olsaydın özgür olacaktın; sabaha birkaç saat vardı ve araba dışarıda duruyordu..."

Ona doğru dönerken, Tanrı'm, diye düşündü ve ona dair hatırladığı her şeyin üstüne gözlerini kapadı, her şeyi biliyor.

3

Bayan McTavish, gizliden gizliye Gerard Manley Hopkins[68] şiirini Amerika'da sadece kendinin anladığına inanan, uzun boylu, erkeksi bir 1921 Bryn Mawr[69] mezunuydu.

Ayrıca akademik dünyanın gerçek Hopkins'i hak etmediğine ve bu nedenle ona dair teorilerini tartışmaya yanaşmadığına da inanıyordu. Aynı üstünlük duygusu onu üniversitelerden uzak tutmuştu. Yaşam ve sanat karşıtı üniversite hocaları ittifakına katılmak istememişti.

Aynı üstünlük duygusu üstüne grotesk bir burun onu evlilikten uzak tutmuştu. Onunla yaşam paylaşacak denli yoğun, yabansı ve neşeli adamın evcimen hayata uymayacağını, muhtemelen kendini çoktan manastıra ya da dağcılığa vermiş olacağını biliyordu.

Tutkularını derslerde okuduğu şiirlere sakladı. En alaycı öğrencileri bile, kendilerini unutmuş göründüğü o anlarda çok önemli bir şeyin vuku bulduğunu hissederdi. Shell, onu bir mürit gibi dinler ve şiirlerin, sırf Bayan McTavish'in matrak burnu yüzünden daha güzel olduğunu bilirdi.

Bayan McTavish, Neo-Gotik kütüphaneyi özel evi görmekten hoşlanırdı. Öne eğik çalışan kafalar arasın-

---

68- Gerard Manley Hopkins (1844-1889): Geleneksel vezne getirdiği yenilikle ünlü İngiliz şair ve Cizvit papazı.

69- Galler dilinde "Koca Tepe". Pennsylvania'da, aşırı seçkinci, öğrencileri arasındaki sıkı bağlar ve topluluk bilinciyle ve kadınlara yüksek eğitim sunan ilk üniversite olmasıyla ünlü liberal sanat üniversitesi.

dan kart-indeks bölümüne doğru, verdiği ziyafeti teftiş eden bir ev sahibesi gibi süzülerek giderdi.

Bir akşam, büyük renkli camlı pencerenin altında dururlarken, Shell'e çok garip bir şey söyledi. Camdaki desenler pek seçilmiyor, yalnızca eğri büğrü çelik separatörler görülüyordu. Büyük sessiz odadaki ışık, maun ahşabı yarı saydam hale getirilip filtre olarak kullanılabilseydi görülebilecek renkteydi. Kıştı ve Shell, akşamüstünden beri dışarı çıkmadığı için pek emin değildi ya, sanki kar yağdığı izlenimine kapılmıştı.

"Seni izliyordum, Shell. Hayatta tanıdığım tek aristokrat sensin." Sonra sesi boğuklaştı. "Seni seviyorum çünkü senin gibi olmak istemiştim; tek istediğim buydu."

Shell, yaralı biriyle karşılaşmış gibi eline uzandı. Bayan McTavish kendini açığa vurma zafiyetinden çabucak toparlandı, Shell'in uzattığı eli yakaladı ve sanki yeni tanıştırılmışlar gibi resmiyetle sıktı. İkisi de birkaç defa eğilerek selamladılar birbirlerini. Onları uzaktan izleyen biri, minuet[70] dansına başlamak üzere olduklarını düşünebilirdi. İkisi de durumun komikliğini fark edip rahatlayarak güldüler.

Kar yağıyordu. Hiç konuşmadan yürümeye karar verdiler. Meydanın gerisindeki çam ağaçları karanlık, heybetli ve kütüphanedeki pencereler gibi ince uzundu. Dallarındaki kat kat karlarla geceden ayrılıyor, dizi dizi balık kılçıkları gibi görünüyorlardı.

Shell kendini kemik müzesinde gibi hissettiğini dü-

70- On dokuzuncu yüzyılda yaygın, Fransız kökenli dans.

şündü. Hiç dışarıdaymışlar gibi gelmediği için, kendini kütüphanenin tekinsiz bir uzantısında hayal etti. Ve daha şimdiden, çekmek zorunda kalacağını bildiği acılarına çareler aramaya başladı.

Bayan McTavish, ıslıkla kuartetten bir parça çalmaya başladı.

Ve kuartet, nefessiz kalmasıyla kesildi.

"Bunu daha önce hiç yapmamıştım."

Shell, dudaklarından öpülürken öylece durdu ve hocasının nefesinde erkeklerdeki alkol kokusunu aldı. Bugünden yola çıkarak, babasıyla gerçek ormanların içinden yaptığı yolculukları düşünüp geçmişe ulaşmaya çalıştı ama başaramadı.

"Ha ha," diye bağırdı Bayan McTavish, kendini karların üstüne atarak. "Cesurum ben. Çok cesurum."

Shell inandı ona. Kendini karlara fırlatarak aşağılayan bir insandı o. Kırbaçlı rahibeler kadar, fırtınadaki sarhoş gemiciler kadar cesur olmalıydı. Çünkü yalnızlığa yürüyen insanlar, dilenciler, azizler, hep geride bıraktıklarına seslenirler ve sesleri generallerin zafer çığlıklarından daha asildir. Shell bunu kitaplardan ve kendi ailesinden öğrenmişti.

Yakınlarda bir tali yol vardı. Bir arabanın farları, ağaçları ışığıyla biçti, yitti ve kadınla kızı, Shell'in fevkaladeye karşı yapılandırıldığını zaten bildiği, dünyayı düzenleyen yenilenmiş bir dışarıda bulunma hissiyle baş başa bıraktı.

Bayan McTavish kendini neredeyse tümüyle kar yığınına gömmeyi başarmıştı. Shell, kurtulmasına yardım etti. Tıpkı kütüphanedeki gibi yüz yüze geldiler. Shell,

hocasının itirafı ve öpücüğü yaşanmamış halde yine oraya geri dönebilmeyi tercih edeceğini anladı.

"Bana bir şey söylemeyecek kadar büyüksün."

Breavman, hâlâ onunla yazıştığını öğrenince çok şaşırdı.

"Yılda bir-iki kere," dedi Shell.

"Neden?"

"Okulda kalan vaktimi benim gözümde kendini mahvetmediğine ve hâlâ benim sıradan ve pek sevgili İngilizce öğretmenim olduğuna ikna etmeye harcadım."

"Bu tür zulmü bilirim."

"Kitabını ona göndermeme izin verir misin?"

"Senin yardımseverlik anlayışın bir Hopkins uzmanının canını sıkmaksa."

"Bu onun için değil."

"Bir borcu kapayacaksın—"

"Evet."

"—olmanı istediği şey olarak."

"Bir anlamda. Bir kralım var benim."

"Hımmm."

İkna olmadı Breavman.

4

Shell on dokuz yaşında Gordon Ritchie Sims'le evlendi. New York Times'da yayınlanan evlilik ilanında vurgulandığı üzere, damat Amherst'in son sınıfında, gelin de Smith'te ilk senesindeydi.

Sağdıç, Gordon'ın, Yahudi kökenli bankacı bir aileye

mensup dindar bir Episkopal olan oda arkadaşıydı. O da Shell'e hafiften âşıktı ve böyle bir eşin asimilasyonunu sağlam kılacağı fikrindeydi.

Gordon yazar olmak istiyordu ve kur tarzının çoğu edebiyat parçalamak üzerineydi. Amherst'ten Shell'e yolladığı kallavi mektuplara bayılıyordu. Her gece, tezi üzerinde saygıdeğer miktarda çalıştıktan sonra, Henry James tarzı taklidiyle körüklenen ihtirası üzerinden baş harflerini taşıyan kâğıtları vaatler, aşk ve beklentiyle dolduruyordu.

Posta, Shell'in yüreğinin bir parçasına dönüşmüştü. Kendini başkarakter kılması yüzünden bir romanın bölümlerinden daha heyecanlı gelen bu uzun mektupları okumak için kendine özel yerler seçiyordu.

Gordon, onur ve düzen ve kültür yüklü bir dünya peşindeydi ve Amerikalıların bir zamanlar yaşadığı daha basit, daha yüceltici ve adı ve aşkının erdemi sayesinde Shell'le beraber yeniden doğma niyetini taşıdığı yaşam tarzına geri dönmeyi savunuyordu.

Shell onun ciddiyetini sevmişti.

Futbollu hafta sonlarında kendini sorumlu adanmışlığın zevklerine bırakarak Gordon'ın yanında sessizce durmaya çalıştı.

Gordon, uzun boylu ve beyaz tenliydi. Kemik çerçeveli gözlükleri, takmadığında hülyalı bir ifade taşıyan yüzüne düşünceli ve ciddi bir anlam katıyordu.

Danslardaki sakin tavırları ve hemen her şeye gösterdikleri dikkat çekici ilgi, kutlamalara katılanlardan ziyade gençlerin yanında onlara nezaret eden büyükleriymiş gibi durdukları izlenimini veriyordu. İnsan ne-

redeyse, "Genç insanlarla zaman geçirmeyi pek seviyoruz, teması kaybetmek çok kolay," türü laflar etmelerini bekliyordu.

Shell, Gordon'la, buluğ çağının şaşırtıcı, tecrübesiz güzelliğinden, doğrudan Amerikan başkanlarının dul eşleri ya da Ana Kraliçe'nin tipik zarif bunaklığına geçiş yaptı.

Yaz gelince, Lake Gölü'ndeki Sims evinin örtülü verandasındaki karşılıklı mastürbasyon seansından sonra nişanlarını ilan ettiler.

Evlendiler ve Gordon mezuniyetinden hemen sonra askere gitti. Arabasıyla onu tren istasyonuna götürürken, Shell kocasının kendisini neredeyse hiç büsbütün çıplak görmediği ve vücudunda hâlâ dokunmadığı yerler olduğunu fark etti. Bunu bir iltifatmış gibi düşünmeyi seçti.

Sonraki iki yıl boyunca, orada burada ve genellikle de erkeğin çok yorgun olduğu hafta sonları dışında pek fazla görmedi onu. Ama rahatsız ediciliği ayrı, mektupları düzenli ve yorulmak bilmezdi. Shell'in bile isteye üstlendiği geçici dulluk sükûnetini tehdit ediyorlardı sanki.

Koyu renkli ve basit giysilerini sevdi. Kendisinin ve Gordon'ın aile evine yaptığı sık ve uzun ziyaretlerden keyif aldı. Ve dünyadaki yerini hissetti: sevgilisi bir askerdi.

Neredeyse mektup zarflarını açmamayı tercih edecekti. Tuvalet masasının üstündeki kalın, dokunulmamış mektuplar, uzun saçlarını önünde oturup fırçaladığı aynanın, toplamaya başladıkları süssüz, yıpranmış koloni dönemi mobilyasının bir parçasıydı.

Söz verdiği şeyler çıkmıyordu mektuplar açıldığında. Fiziksel aşka, aksesuarlarla, soğuk kremlerle, rujlarla, aynalarla, tüylerle, düğmenin mahrem yerlerde bulunabildiği oyunlara yönelik davetlere dönüştüler.

Ama küçük dairelerine gelebildiği hafta sonlarında, uyumak, konuşmak ve küçük restoranlara gitmek dışındaki şeyler içinse çok yorgun oluyordu.

Mektupların lafı bile geçmiyordu.

5

Shell göğüslerinin kanserle dolduğuna inandı.

Doktor bluzunu giyebileceğini söyledi.

"Sen gayet sağlıklı bir kadınsın. Ve hoşsun." Doktor bunu, söyleyebilecek kadar yaşlı olduğunu düşünerek söylemişti.

"Çok utandım. Şişlikler nereye gitti, anlamıyorum."

Bu arada, Montreal şiir fabrikasında, Breavman, Shell'in Her Derde Deva Doktoru olabilmek için gayet sıkı çalışıp, staj yapmaktaydı.

6

Gordon askerliğini bitirdikten sonra New York'a taşınmaya karar verdiler ve Village'daki Perry Sokağı'nda epey pahalı bir daire tuttular. Gordon, *Newsweek*'in kitap bölümünde işe girdi ve ayrıca, *Saturday Review*'a birkaç yazısını sattı. Shell ise, *Harper's Bazaar*'ın edi-

törlerinden birinin sekreteri oldu. Modellik yapması için yapılan teklifleri keyifle reddetti.

Arkadaşlarına bakılırsa çok hoş bir daireleri vardı. Salonda, üstünde gül desenleri bulunan uzun, ahşap, kolsuz bir saat vardı. Köşede, içinde likörlerin ve uzun ayaklı kadehlerin durduğu, kare biçiminde camdan kapaklı masif bir büfe vardı. Üstündeki boyayı çıkarıp lekelemek için çok uğraşmışlardı.

Yemek masasının üstünde, alelade, siyah fon üzerinde kasvetli giysiler içinde bir çocuk resmi asılıydı ve bu resim sıklıkla düzenledikleri küçük yemek davetlerine saygınlık katmaktaydı.

Arkadaşlarının hepsi kremalı karides çorbalarını içip bankaların, dergilerin, devlet dairelerinin ve özgür dünyanın kontrolünü ellerine geçirmek üzere olan iyi çocuklardı.

Bu yemeklerden birinde, Gordon'ın oda arkadaşı Roger, Shell'le özel bir konuşma yapmayı başarabildi. Altı kadeh konyaktan sonra cesaretini toplayabilmişti.

"Eğer yürümezse," —Antikacılarda edinilen zaferlere ait bir el hareketi yaptı— "bana gel, Shell."

"Neden?"

"Seni seviyorum."

"Beni sevdiğini biliyorum Roger. Gülümsedi." Gordon'la ben de seni seviyoruz. Neden yürümesin yani?"

Shell elinde boş bir gümüş tepsiyle duruyordu ve Roger, ekmek kırıntıları arasından yansıyan yüzünü görebiliyordu.

"Ben seni kibarca, arkadaşça, sevmiyorum; ben seni

auld lang syne[71] sevmiyorum; ben seni Sigma Chi'nin güzeli diye sevmiyorum." Yeterince şaka yapmıştı, ciddileşti. "Seni istiyorum."

"Biliyorum."

"Elbette biliyorsun."

"Hayır," dedi Shell, elindeki tepsiye şükrederek. "En iyi arkadaşlık böyle olmaz."

"Mutlu olamazsın."

"Ya?"

Takım elbisesinde bir terslik vardı, pantolonu dökülüyordu; öldürecekti terzisini, mutfak çok küçüktü, hayır, hiç zarif değildi.

"Sana elini bile sürmüyor."

"Nasıl söylersin bunu?"

"Bana kendi anlattı."

"Neyi?"

"Okul zamanı da hep böyleydi. Yapamıyor."

"Neden? Neden, söyle!"

Bilgi her şeyden önemliydi şimdi. Anlaşılan Roger bunu söylediği için öpüleceğini düşünmüştü. Yüzünü gümüş tepsiye yapışmış buldu.

"Yapamıyor, hepsi o. Yapamaz. Hiç yapamadı. Çok gülünçsünüz," dedi gerçek altyapısını ortaya koyarak.

71- Kabaca "geçip giden zamanlar" şeklinde çevrilebilecek, 1788 yılında İskoç şair Robert Burns tarafından yazılmış, daha sonra bestelenerek genelde 1 Ocak gece yarısı söylenmesi âdet haline gelmiş şiir.

7

İnsan gökdelenleri nasıl ciddiye alabilir? Merak ediyor Breavman. Ya on binlerce yıl dimdik ayakta kalırlarsa, ya bütün dünya Amerikanca konuşursa? Bugün huzur neredeydi? Ve her geçen gün babadan miras kalanlar giderek ağırlaşıyordu —tarih, tuğlalar, abideler, sokak isimleri— yarın çoktan ezilmişti!

Huzur neredeydi? Onu burada ve kahraman yapacak savaş neredeydi? Neredeydi lejyonu? Kimi enkaz, kimisi kurnaz ve sessiz, bileklerine numaralar dövülmüş insanlarla karşılaşmıştı. Çilesi neredeydi?

Abur cubur yemede, polis düşmanlarına katılmada, suça gönüllü olmada mı? Amerika'yı şiddetle yola getirmekte mi? Village'da sürünmekte mi? Ama toplama kampları düşünülemeyecek kadar büyüktü. Çok yükseklerden tepesine iner gibiydiler insanın. Amerika ise çok küçük, insan yapısı bir yerdi.

Dünya Öğrenci Evi'ndeki odasında, Breavman elleri pencerenin pervazına dayalı, güneşin Hudson nehrini tutuşturmasını izliyor. Nehir bir çöp, kanalizasyon, sanayi atığı nehri, kocaman mavnaların izlediği rota değil artık.

Herhangi bir şey vücuduna bunu yapabilir mi?

Kor gibi yanan suyun üstünde bir şey yazılı olmalı. Tanrı'dan gelen yeminli bir ifade. Ayrıntılı bir kader şeması. Mükemmel eşe çıkacak yolun adresi. Onu şeref ya da şehitlik için seçen bir mesaj.

Odası binanın tepesinde, asansör boşluğunun yanında. Asansör mekanizmasının ve kabloların sesini din-

liyor. Pompalayan elinin mekanizması da aynı ölçüde baskın. Hudson'ın parıltısı tekdüze. Grant'in mezar taşına bir güvencin tünemiş. Cam açık, içerisi soğuk.

8

Gordon ve Shell konuştular. Gordon konuşmayı hoş karşıladı çünkü sonuçta, soruna yönelik edebi bir tedaviydi. Ve eksik bedenlerini sorun olarak etiketleyerek sorunun sınırlarını tespit ettiklerinden, birlikteliklerini bir süre için daha sargıda tutmayı başardılar.

Gordon'ın dediği gibi, sağlam bir yuvaları vardı ve sırf odalardan biri kullanılmıyor diye neden yıkacaklardı? Birbirini seven, aydın insanlardı; bir anahtar mutlaka bulunurdu. Ve makul bir çözüm ararlarken diğer odaların görevlerini ihmal etmemeliydiler.

Böylece iyi düzenlenmiş varoluş devam etti, cidden gelişti. Shell terzisini değiştirdi, Gordon siyasetini adamakıllı sağa kaydırdı. Connecticut'ta, içinde olduğu gibi bırakmaya karar verdikleri bir ağılın bulunduğu bir arazi satın aldılar. Mimarlara danışıldı.

Shell ona gerçekten bağlıydı. Duygularını sorguladığında bu ifadeye başvurmak zorunda kalıyordu. Bu da içini karartıyordu çünkü bütün yaşamını yalnızca bağlanmaya adamak istemiyordu. Bu onun istediği tarzda bir huzur değildi. Dans eden bir çifte bakıldığında çarpıcı gelen şey, tenlerinin tatlı mücadelesinden yayılan incelik ve zarafettir. Başka türlüsü çok sevimsiz, kuklaların oynaması gibi bir şeydir. Huzuru, savaşın

ardından yaşanan dönem olarak görmeye başladı.

Artık o da kocası kadar yorgun görünüyordu. Yemek davetleri katlanılacak çilelerdi. Ev, feci emek istiyordu. Her iki haftada bir, hafta sonları şehir dışına çıkmak zorunda kalıyorlardı ve trafik korkunçtu. Bazı şeyleri şimdi almak daha doğruydu çünkü seneye fiyatlar daha da yüksek olacaktı. Büyük parça eşyayı yerleştirmişlerdi ama daireleri kurabiye kalıpları, mumluklar, ayakkabıcı tezgâhı, tahta kovalar ve çıkrık gibi gözlerinin önünden uzağa ayıramayacakları kadar nazik eşyalarla tıka basa doluydu.

Shell, Gordon metaforu bağlamında zaten bir harabede yaşadıklarına ve kapalı kapının akıl sağlığı ve huzura açılan tek kapı olduğuna inanmaya başladı. Ancak Gordon, sorunu üzerinde düşünmek için değil denize atmak için özenle paketleme zahmetine girmişti. Kıllı şehvet düşkünlerinden değildi, doğasında yoktu, aşağı yukarı buna inanıyordu ya, hepimiz gibi, rüya görüyordu. Rüyalarda, malum, her iyi şeyin okşamadan mahrum yapıldığı öğrenilir.

Kadınlar vücuduna, sanki aşk denen muharebede güvenilmez bir müttefikmiş gibi tedirginlikle bakar. Shell kendini, çerçevesi on sekizinci yüzyıldan kalma bir aynada inceledi.

Çirkindi. Bedeni ona ihanet etmişti. Göğüsleri sahanda yumurtalardı. Gordon'la ilgili bildiklerinin, başarısızlıktaki sorumluluğunun boyutlarının önemi yoktu. Üzerlerinde tamamen hâkimiyet kuramadığı et, kemik ve saçlarıydı bu başarısızlığın sorumlusu. Kadın olan kendisiydi; kötü çiçekti; adamı nasıl suçlayabilirdi?

Kalçalarının kocamanlığına bakın, oturduğu zaman nasıl da dehşetli yayılıyor. Gordon uzun, zayıf ve beyaz tenliydi, bacakları Gordon'ınkilerden daha ağır çekiyor olmalı. Apandisit ameliyatı izi, göbeğine kadar taşan kötü bir yaraydı. Allah o kasap doktoru kahretsin. Bu kurumuş yaraya yaklaşmadığı için Gordon'ı affetmek gerek.

Arzu gözlerini kaparken aklında Gordon değil, beyaz atlı prens değil, onu teninin muhafazasına geri döndürüp öğleden sonra ışığında yanında oturacak bir insanoğlu vardı.

Arkadaşlarının da sorunları vardı. İçlerinden biri yedinci martinisini soyu tükenmiş Amerikan erkeğine kaldırdı. Shell kadehini kaldırmadı; kız kıza partilerden pek hoşlanmazdı zaten. Kadeh kaldıran, Amerikan köylülerinin, avlak bekçilerinin neslinin tükenmesi nedeniyle duyduğu üzüntüyü dile getirdi ve analistlerle psikolojik Western filmlerine yenilen güvenilir taksi şoförlerine, seyislere ve sütçülere ağıt yaktı. Shell, genel erkek iflasına aldırmıyordu.

Terziler ne halt ediyordu? Tüm masajlı kollar ve bacaklar neden pahalı kumaşlarla sarınmıştı? Bir masaj, okşama değildir. Değişik saç stilleri, kolu teşhir için sıvanan yen, gözlerine sürme çekilmiş çocuklar; ne için? Kimi memnun etmek için? Kadifeye sarılı ölüler. Ne için kullanılacağı belirlenmiş odalar, duvar kâğıtlarında antik desenler, zevkli mobilyalar, kurtarılmış Victoria lüksü, neyin üstünü örtmek içindi? Başlangıcı hataydı. Birleşme gerçekleşmedi. Birbirine sarılı vücutlardan çıkması gerekirdi.

Küvet suyla doldu. İçine girip çömeldi, bedenini sağaltı; ardından, soğuk bir odada kaloriferin üzerinde tutar gibi avuçlarını suyun yüzeyinde gezdirdi, sırtüstü uzandı, saçını bile ıslattı ve kendini tümüyle sıcaklığa ve limon sabununun mis kokusuna bıraktı.

9

Kalabalık taş basamakları hızla tırmandı. Sokak seviyesine ulaştıklarında belki de hayatları değişecekti; altından yollar, bekleyen farklı yuva ve aileler...

İki adam kalabalıktan daha hızlıydı ve kalabalık geçmeleri için yol açtı. Yaşamları tünelin dışında değildi.

Breavman, duvar yazılarını inceleyerek daha farklı bir hızda merdivenleri tırmanırken, o gün öğleden sonra hangi sekreteri ofis rutininden kurtaracağını düşünüyordu. Yetişeceği bir yer yoktu. Meşhur profesör dönem ödevini Breavman'ın kendi kitabı üzerine yapmasına razı gelmesinden sonra genellikle o saatte girdiği dersi bırakmıştı.

"Dur!"

En azından ses dur der gibi çıkmıştı. Breavman durdu ama emir onun için değildi.

"Kardeşim!"

Dillerini anlıyor olmayı istedi. Neden kelimelerin ne olduğunu bildiğini düşünmüştü? İki adam basamaklarda kavga ediyordu; Breavman duvara sıkışmıştı. Ayağını, bataklıktan çıkan biri gibi çekti.

İki saniye sürdü. Sıkıca sarıldılar birbirlerine. Boğuk

bir hırıltı duyuldu, Breavman hangi adamdan çıktığını anlayamadı. Ardından adamlardan biri ayağa kalktı ve koşmaya başladı. Diğerinin başı, basamağın ucundan aşağı, bir başın sallanması gerekenden daha doğa dışı biçimde sallanıyordu. Boğazı boydan boya kesilmişti.

Polis çağıran çığlıklar yükseldi. Kanlar içinde yatan bedenin başına doktor tavırlı bir adam çömeldi ve bu durumlara alışkınlığını vurgulayan bir ifadeyle kafasını filozofça salladı, sonra ayağa kalktı ve gitti. Tavrı, geçişi tıkamaya başlayan kalabalığı biraz sakinleştirdiyse de adam uzaklaştıktan birkaç saniye sonra polis çığlıkları yeniden yükseldi.

Breavman bir şeyler yapması gerektiğini düşündü. Kurbanın yüzünü değil, belki omuzlarını kapamak niyetiyle ceketini çıkardı. Ama ne için? Şoka karşı yaptın. Kesik boğaz, şoku aşmıştı. On Dördüncü Sokak'la Yedinci Cadde'nin köşesindeki yeraltı treni basamaklarında usulca kanamaktaydı. Tam öğlen birde. Zavallı sarsak şehir matadoru. Beyaz gömlek üzerine beyaz kravat; özenle bağlanmış. Sivri uçlu, kahverengi-beyaz ve yeni cilalanmış ayakkabılar.

Breavman ceketini koluna aldı. Düşündüğünü yapmak, olaya karışmış görünmesine yol açardı. Polis, neden ceketini cesedin üstüne örttüğünü bilmek isteyecekti. Kanlı bir ceket, hatıra eşyası babında iyi fikir değildi. Sokakta siren sesleri. Kalabalık dağılmaya başladı ve Breavman da onlara katıldı.

Birkaç blok sonra, Breavman iki sene önce kendisinin aklından geçeni yapmış olacağını düşündü. Küçük bir ölüm; artık eski bir çamaşırını giyemeyeceğini ya da

tahta bir topuzla çan çalamayacağını keşfetmek gibi.

Neden adamı düşünmüyordu?

İki sene önce, ceketini kanlı cesedin üstüne örter, eylemi gerçekleştirir, kendini olayla ilişkilendirirdi. Ayin çözülüyor muydu? Marazilikten uzaklaşma yolunda bir adım mıydı bu?

Nazi gençliği görüntüleri doluştu zihnine. Katledilmiş askerin önünden sırayla geçen altın kafa taburları. Şirket flamalarını yaranın üstüne indirip yemin ettiler. Breavman ağzına gelen safrayı yuttu.

İnatçı bir yeraltı sorusu, ısrarcı. Kimdi adam? Soru bazen ayakkabılarını nereden almış sorusuna boğuluyordu. Ve hangi köşede onları parlatmıştı? Kimdi adam? Sabahın üçünde yepyeni elbiseler ve ayakkabının beyazında pranga izleriyle metroda uyuyan adam mıydı? Kızlar mavi saç toniğini beğeniyorlar mıydı? Komodin üzerindeki plastik Meryem Ana misali parıldayarak hangi sefil daireden çıkmıştı? Kimdi adam? Nereye tırmanıyordu? Neyin kavgasıydı, kız neredeydi, para ne kadardı? Hangi sisli köprüden hangi sulara atılmıştı bıçak? Barry Fitzgerald ve çaylak polis her şeyi bilmek istiyorlardı.

Neden adamı düşünmüyordu?

Breavman bir çöp sepetine yaslanarak kustu. Çinli bir garson fırladı restorandan.

"Git başka yerde kus. İnsanlar yemek yiyor burada."

Uzaklaşırken, kusmak ruhu temizler diye düşündü. Yeni hafiflemiş, atletik vaatlerle dolu bütün bedeniyle yürüyordu. İçin zehir dolu, vücudundaki her boşlukta ve delikte ve cepte fokurduyor, bir bataklıksın sen, der-

ken iç bulandırıcı mucize ve pof! Ve boşaldın, özgürsün, ikinci donuk şansına yeniden başla, teşekkürler, teşekkürler.

Binalar, kapı girişleri, kaldırım boşlukları, şehir ağaçları parıldıyordu ve netti. Her şeyiyle, bütünüyle bulunduğu yerdeydi. Kuru temizlemecinin yanında, kahverengi kâğıtlara sarılı temiz giysilerin kokusundan başı dönmüş vaziyette. Başka hiçbir yerde değildi. Vitrinde alçıdan gömlek ve çizilmiş kravatlı, dünyevi bir adam büstü vardı. Baktığında, hiçbir şey çağrıştırmadı. Bulunduğu yerde olmaktan vahşice mutluydu. Tertemiz ve bomboş, başlangıç yapacak bir yeri vardı; orası, burasıydı. Canının istediği yere gidebilirdi ama bunu düşünmek zorunda değildi çünkü buradaydı ve aldığı her özgür nefes bir başlangıçtı. Bir saniyeliğine gerçek bir şehirde yaşamıştı; belediye başkanı, çöpçüleri ve istatistik kayıtları olan gerçek bir şehirde. Bir saniyeliğine.

Kusmak ruhu temizler. Breavman neye benzediğini hatırladı. Fry'ın Kırtasiye Dükkânı, okul malzemesi satın almak. Yaş, on. Keskin sarı Eagle kurşunkalemleri tarafından yenilgiye uğratılacak bir ejderha gibi çöreklenmiş bekleyen koca okul yılı. Saflık uğruna kurban edilmek için haykıran ve Tertip için parıldayan yepyeni, sıra sıra silgiler. Mükemmel'den daha mükemmel, içlerinde yanlış barındırmayan alıştırma kitabı yığınları. Uçları körelmemiş, milyonlarca daire barındıran, ölümcül, çok keskin ve içinde kondukları mukavva kutulardan daha dayanıklı pergeller. Büyükler için mürekkepler, siyah zaferler, yok edilebilir hatalar. Kolları

kartopu veya kestane savaşları için boşta bırakan, evden okula yapılacak yürüyüşler için deri sırt çantaları. Küçücük kutuları içinde akıl almayacak kadar ağır ataşlar, savaş uçağının kontrol paneli kadar karmaşık ve önemli cetveller, ismini istediğin yere yapıştırman için kırmızı kenarlı yapışkanlı etiketler. Bütün araçlar iyicil ve hiç kullanılmamış. Hiçbiri başarısızlığın suç ortağı değil henüz. Fry'ın Dükkânı, verandaya bomba gibi düşen kış gazetesinden bile daha yeni kokuyor. Ve bütün bu parlak teğmenler emrinde.

Kusmak ruhu temizler ama acı mide suları çabuk geri gelir. Breavman'ın özel şehri New York'u alt etti. Tülbent her şeyin üzerini kapladı ve Breavman, her zamanki gibi şeylerin gerçek şekillerini hayalinde canlandırmak zorunda kaldı. Artık Olimpiyat adayının hafifliğini hissetmiyordu. Vitrindeki boyalı alçı büst, birkaç blok gerideki bir pencerede gördüğü dinsel heykelleri çağrıştırdı. Zevksiz, plastik, parlak, neşeli. Büst eski ve kirliydi; beyazı tabanlıklı varis çoraplarının rengindeydi. Ağzındaki kötü tadı tükürmek istedi. Alçı gömlek, gökyüzü, kaldırım, her şey balgam rengindeydi. Kimdi adam? Neden New York halk kültüründen bihaberdi? Neden şu kirli havaya dayanıklı, şehirlere ekilen özel cins ağaçlarla ilgili makaleyi hatırlayamıyordu?

Yedinci Cadde'den yanlış metroya bindi. Yukarı, sokağa çıktığında herkesin siyah olduğunu fark etti. Harlem'den çıkmak karmaşık işti. Yeniden şehre dönebilmek için bir taksiye el etti. Dünya Öğrenci Evi'nde, Porto Rikolu görevli gıcırdayan asansörü on birinci kata çıkardı. Breavman, adamın söylediği şarkının sözlerini

anlayabilmeyi diledi. Asansörden çıkarken *gracias* demeye karar verdi.

"Adımınıza dikkat edin."

"Teşekkürler," dedi Breavman, İngilizce.

Odasından nefret edeceğini daha kapıyı açmadan biliyordu. Aynen bıraktığı gibiydi oda. Kimdi adam? Pencereden General ve Bayan Grant'in yattığı yere veya Riverside Kilisesi'nin çatısındaki Cebrail'e ya da yabancı ve sıkıcı, pırıltılı Hudson'a bakmak istemedi.

Anahtarı sağ elinde, tam kapıyı açma konumunda sıkıca tutarak yatağa oturdu, yanaklarını çiğnedi. İskemleye bakmıyordu aslında ama zihnindeki tek görüntü oydu. Kırk beş dakika boyunca vücudundaki tek bir kas oynamadı. O noktada, bir dehşet dalgası içinde kendini yataktan kaldırmak için çaba göstermezse sonsuza dek orada oturabileceğini fark etti. Hizmetçi kız orada onu donmuş vaziyette bulurdu.

Aşağıdaki kafeteryada hızlı çekim hareket ederek siparişleri alan adam para üstü için seslendi.

"Üstü kalsın mı, Profesör?"

"Hayır, Sam; lazım bana."

"Adım Eddy, Profesör."

"Eddy? Tanıştığımıza sevindim, Sam."

Kafayı yiyorum, diye düşündü Breavman. Önemsiz bir sohbete gözleri dolacak ölçüde sevinmişti. Küçük bir masaya oturdu, sıcaklığının keyfine vararak iki eliyle bir çay fincanını kavradı. Shell'i ilk defa orada gördü.

Ne şans, yalnız oturuyordu ama hayır, iki elinde birer fincan, dökmemeye çalışarak masaya yaklaşan bir adam vardı. Shell fincanlardan birini adamın elinden almak

üzere yerinden kalktı. Göğüsleri ufak, giydiklerine bayıldım, umarım gidecek bir yeri yoktur, diye dua etti Breavman. Umarım bütün gece orada oturur. Etrafına şöyle bir bakındı. Herkes kıza bakıyordu.

Dirsekleri masada, başparmağıyla işaret parmağını gözlerinin köşelerine bastırdı —her zaman sahte bulduğu bir hareketti bu. Görev emrini imzalayarak çocukları, çocuklarını intihar görevine yollayan masa başı albayı. Ve sonra onu, ölü yaralı listesinin başında kaskatı kesilmiş görürüz; mesai bitmiş bütün sekreterler evlerine gitmiştir; albay, üzerinde iğneler batırılmış haritalarıyla baş başadır ve belki eğitim alanında genç erkekleri gösteren bir sahne eklenir, genç yüzlere yakın çekim yapılır.

Artık emindi. Uzun zamandan beri kendisi hakkında öğrendiği ilk şeydi bu. Emri altında hiçbir lejyon istemiyordu. Hiçbir mermer balkonda dikilmek istemiyordu. İskender'le ata binip, çocuk kral olmak istemiyordu. Şehrin üstüne yumruğunu indirmek, Yahudilere liderlik etmek, görülerde bulunmak, sıradan insanları sevmek, alnında bir işaret taşımak, her aynaya, göle, jant kapağına işaretin yansımasını görmek için bakmak istemiyordu. Hayır, lütfen. Rahatlık istiyordu. Rahatlatılmak istiyordu.

Peçetelikten bir tutam peçete aldı, birinin köşesiyle tükenmez kaleminin ucundaki fazla mürekkebi sildi ve yazdığı sürece kızın orada kalacağından emin, dokuz şiir karaladı. Kalemi batırdığı için peçeteler parçalandı ve yazdıklarının dörtte üçünü kendisi bile okuyamadı; bir işe yaramadıkları gibi, konuyla ilgisi de yoktu. Ma-

sadaki dökünüyü ceplerine doldurdu. Muskalarını kuşanmıştı.

"Affedersiniz," dedi yanındaki adama, kızın yüzüne bakmadan.

"Evet?"

"Affedersiniz."

"Evet?"

On defa daha söylerim belki.

"Affedersiniz."

"Size nasıl yardımcı olabilirim?" Hafif bir kızgınlık. Aksan, Amerikan değil.

"Acaba ben — yanınızdaki kişiyle konuşmak istiyorum." Kalbi öyle gümbürdüyordu ki her vuruşu haberlerden önceki geri sayım gibi dışarı yaydığına inanabilirdi.

Adam, elini açarak buyur etti.

"Çok güzelsiniz, bence."

"Teşekkür ederim."

Kız bunları seslendirmedi; okullu bir kız çocuğu gibi masanın kenarında gevşekçe kavuşturduğu ellerine bakarken dudakları bu kelimelerle şekillendi.

Ardından Breavman, burasının bir kafeterya ve borcunu önceden ödemiş olduğu için müteşekkir, mekândan çıktı. Kızın kim olduğunu ya da ne yaptığını bilmiyordu ama onu yeniden görüp çok iyi tanıyacağından hiç kuşkusu yoktu.

10

Shell evliliğinin beşinci yılının sonunda bir sevgili edindi. Yeni işine başladıktan kısa bir süre sonraydı. Ne yaptığının gayet bilincindeydi.

Gordon'la konuşma başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Çünkü Gordon yalnızca konuşmaya pek hevesliydi. Shell ikisinin de psikiyatrlara gitmelerini istiyordu.

Gordon, sanki Shell *Rubaileri*[72] fazla inanarak okuyan yeniyetmenin tekiymiş gibi, "Yapma, Shell," diyerek babacan bir tavırla gülümsedi.

"Ciddiyim. Sigortamız bunu karşılıyor."

Beriki, olayı hafife aldığını gösterip aynı zamanda bunun şimdiye kadar duyduğu en ağır çirkin şey olduğunu ifade eden bir vurguyla, "Gerekli değil bence," dedi.

"Bence gerekli."

"Simone de Beauvoir'ı okudum," dedi Gordon kibarca gülerek. "Bu dünyanın kadınlara iyi davranmadığını biliyorum."

"Ben bizden bahsediyorum. Lütfen konuş benimle. Bu gece öylece geçip gitmesin."

"Bir saniye, sevgilim." Tam o anda, Shell'in onu ciddi bir tartışmaya çektiğini gayet iyi biliyordu. Böylesine meydanı son defa okuduğundan kuşkulandı. Aynı zamanda, kendi içinde onu tartışmaya çağıracak bir şey bulunmadığını da anladı. "Beraberliğimizi felaket diye nitelendirebileceğini cidden düşünmüyorum."

72- Rubailer, Rubai adıyla bilinen geleneksel Fars şiir tarzının külliyatlarına verilen ad olmakla birlikte, genellikle Ömer Hayyam veya Mevlâna'nın külliyatlarını kastetmekte kullanılır.

"Herhangi bir şeyi nitelemek istemiyorum, sadece."

"Epey şanslıydık." Alameti farikası alçakgönüllülüğü daireyi, Shell'in elbise dolabını, masanın üstünde yayılmış ve Gordon'ın bir an önce başına dönmek için sabırsızlandığı evin ikinci kat planlarını kapladı.

"Teşekkür mü edeyim sana?"

"Yakışık almazdı." Hafif İngiliz vurgusuyla konuşarak artık kızmaya başladığını belirtti. "Gel, evlilik sürecini anlamaya çalışalım."

"Lütfen!"

"Benimle bu histerik tavırla konuşma. Oh, haydi ama Shell, büyüyelim artık. Her evlilik değişikliklere maruz kalır. Hayatta hep tutkular ve taahhütler olmaz..."

Hiç olmadı ki. Ama bu gerçeği haykırmak neye yarayacaktı? Adam, et ve azgınlık dönemlerinden geçerek olgunluğa eriştikleri bir senaryo yaratmıştı kafasında. Bu senaryoya ya inanıyor ya da Shell'in inanmasını istiyordu. Bu samimiyetsizliğinden ötürü Shell onu asla affetmeyecekti.

"...şu an elimizdeki şey son derece değerli..."

Birdenbire ne doktorlara gitmek, ne bir şeyleri kurtarma peşine düşmek istedi Shell. Adamın, bir yabancıyı yatak arkadaşı yapabilecek türden dehşet verici bir dikkatle kelimeleri seçerek konuşmasını izledi. Karısının onu dinlerken çok uzaklarda olduğunu fark etti Gordon. Sanki kalabalık arasındaki çaylak muhabir gibiydi. Lafı dolandırmak ya da samimi sessizlik için vakit çok geçti. Shell'in ikna olmuş gibi yaptığının farkındaydı ve bunun için ona müteşekkirdi. Ne yapabilirdi başka —zırlayıp duvarları indirecek hali yoktu

ya? Sonuçta kendisiyle aynı odadaydı.

Biraz sonra, "Peki, bölmeleri nereye koymalıyız?" diye sordu Shell ve yeniden ev planlarının üzerine eğilerek evcilik oynamaya başladılar.

Breavman bu sahneyi sıklıkla tekrar gözden geçirir. Shell ona bir sene sonra anlattı bunu. İkisini, arkaları dönük, masanın üstüne eğilmiş görür ve kendini antika odanın köşesinde, Gordon sivri uçlu kurşunkalemiyle banyo çizimleri üzerinde çalışırken kızın olağanüstü saçlarına bakar ve bakışını hissetmesini, dönmesini, kalkmasını ve ona doğru gelmesini beklerken görür. Shell gelir, fısıldaşırlar, Shell geriye dönüp bakar, ayrılırlar. Ve bazı versiyonlarında, "Shell, otur oturduğun yerde, evi yap, çirkinleş," der. Ama kızın güzelliği onu bencil kılar. Shell ona gelmek zorundadır.

Shell iş değiştirmeye karar verdiğinde Gordon bunun iyi bir fikir olduğunu düşündü. Shell yeniden akademik ortama dönmekten memnundu. Geriye doğru bir yolculuk bu dedi Gordon. Yeniden eskisi gibi olabilecekti. Shell bir gün daha *Harper's Bazaar*'da kalıp, buz gibi vücutları elbiseleri izlemeye tahammül edemeyecekti.

Bir arkadaşı, her hafta birkaç öğleden sonrasını Dünya Öğrenci Evi'nde gönüllü çalışarak değerlendiriyordu; yabancı öğrencilere çay partilerinde ev sahibeliği yapıyor, çeşitli süslemeleri asıyor, siyahî cumhuriyetlerin gelecekteki bakanlarına Amerika'nın tüm şirinliğiyle gülümseyen yüzünü gösteriyordu. Shell'e Rekreasyon Bölümü'nde bir iş olduğunu haber verdi. Aile dostlarından biri bu organizasyonun yöneticisi ve velinimetlerinden biriydi; başvuru ve mülakat formalite icabı yerine

getirildi. Shell, duvarlarında UNESCO röprodüksiyonları asılı, Riverside Parkı'na bakan, Breavman'ınkiyle aynı manzaraya sahip ancak daha alt katlarda, hoş, yeşil bir ofise yerleşti.

İşini iyi yaptı. Konuk Konuşmacı Programı, Pazar Yemeği Programı, Tur Programı her zamankinden daha başarıyla gerçekleştirildi. Uzman bir organizatör olduğu ortaya çıktı. İnsanlar onun söylediklerine kulak verdi. Belki de bu kadar sevilesi birinin bu kadar mantıklı konuşması beklenmiyordu. Kimse onu hayal kırıklığına uğratmak istemedi. Başarıdan ürktü. Belki de bu hayatta onun payına düşen, sevmek ve yakın yaşamak değil, bu işi yapmaktı. Bununla beraber, öğrencilerle çalışmaktan, kariyerlerini planlayan kendi yaşında insanlarla tanışmaktan hoşlandı. Bahar havasına girdi, kendisi için planlar yapmaya başladı.

Gordon'a karşı dostça duygular taşıması garipti. Evin inşaatı büyüleyiciydi. Hemen her ayrıntı ilgisini çekiyordu. Yıkılmakta olan eski bir otelin lambrilerini almak için bir kamyon kiraladılar. Gordon çalışma odasını meşe düşünüyordu. Shell, oturma odasının bir duvarını boyayıp kalan üçünü tuğla halinde bırakmayı önerdi. İlgisine kendi de şaşırdı.

Derken onu terk etmekte olduğunu kavradı. İlgisi tıpkı kendisiyle beraber büyüyen ve uzun bir süre görülmesi beklenmeyen uzak bir kuzene gösterilen gibiydi. Aileye dair her şeyi duyup öğrenmek isteyen türden —kısa süreliğine.

Shell'in Med'le yatması, neredeyse bir seneden beri yazdığı izin tezkeresine atılan bir imzaydı, o kadar.

Lübnanlı bir konuk profesördü; bu işlerde uzman, samimiyetin derinleştiği anlarda karşısındakine kendini akademik hayata en çok 'arzulanabilir küçük şeyler'e sürekli yakınlığın çektiğini itiraf edecek, epey yakışıklı bir gençti. Bir seksenden uzun ve ince yapılıydı; özenle geri taranmış, gür, kara saçları vardı ve kara gözleri, her daim ulvi eylemlere kalkışmak üzere uçsuz bucaksız kumları kesiyormuş gibi hafif kısık bakardı. Oxford aksanlı ve teatral tavırlı bir Arabistanlı Lawrence'tı. Her daim o denli ayan beyan iş peşinde, o denli kendi çekiciliğine ve tartışmasız yakışıklılığına kapılmış, o denli adanmış ve o denli sahteydi ki bütün bunlar bir araya gelince tadına doyum olmaz bir eğlencelik haline geliyordu.

Shell, üç hafta boyunca cömertçe kur yapmasına izin verdi. Med çok formunda değildi çünkü Shell'in gerçekten çok güzel olduğunu düşünüyordu ve bu durum tekniğinin mükemmelleşmesini engelliyordu.

Annesine ait olduğunu öne sürdüğü ve Shell'in, yanında bir valiz dolusu daha bulunduğuna inanmasa kabul etmeyeceği, pala biçiminde telkâri bir broş hediye etti. *Playboy*'un arka sayfasında reklamı yapılanlara benzeyen ve Med'in, her Amerikalı kadının edinmek için yanıp tutuştuğuna inandığı siyah ve saydam geceliği de kabul etti —adamın saflığına bayıldı Shell.

Cinsel iradenin tatlı yanından çok uzun süre mahrum, daha açığı, bunu hiç yaşamamış Shell kendini tiksindirme ayrıcalığını hakkıyla savundu. Ve Med çok tatlı, çok saçma olduğu için onunla yaptığı hiçbir şey ciddi ya da önemli sayılamazdı. Olacağını bildiği şey

gerçekten olmuş olmayacaktı. Giderek yükselen evi yıkmak ve yaşamını patlatmak için zina dinamitini gereksinmesi dışında.

İncecik siyah giysiyi kimin kalçalarının üstüne doğru çekiyordu?

Kumaşın içinden kıllarını görebiliyordu.

Yukarı Broadway'deki bir otel odasının banyosundaki aynada. Çelik çerçeveli, yuvarlak köşeli ayna. Kimin vücudu?

Med odayı bir haftalığına tutmuştu. Kritik hafta. Bir macera uğruna hiç bu kadar para harcamamıştı.

Banyo pırıltılı bir temizlikteydi. Oysa Shell ipten sallanan çıplak bir ampul, çatlak lavabo, üstüne kıllar yapışık sabun bulacağından korkmuştu. '*Bu mudur, Shell?*' diye boş boş sordu aynadaki imgesine; bilmek istediğinden ya da konuyu açmak için bile değil, soru, edebinin kaldırabileceği yegâne şekil olduğu için.

Başta Med'in dili tutuldu. Bir hata, hayatta belki bir, belki iki defa yapılabilecek ve yürek burkacak türden, kendi karakterindeki bir erkeğin yapabileceği en acı verici hatayı yapmıştı: Ona vurulmuş olabilirdi. Oda loştu. Işıkları önceden hazırlamış, transistorlu radyoyu bir klasik müzik istasyonuna ayarlamıştı. Oysa Shell kendi sessizliğini, içinde duracağı kendine ait gölgeleri yaratmış görünüyordu. Med'in dekorunun parçası değildi.

"Beşinci değil mi bu?" dedi nihayet.

"Bilmiyorum."

Kaçıncı senfoni olduğunu biliyordu Shell. Verdiği cevap, aynanın önünde sorulan soruya aitti.

"O galiba. Da, da da da da... Elbette o."

Bir an önce başlamasını diledi Shell.

Arzu duymadı. Hem hoşuna gitti hem acı verdi bu. Âşığı için biriktirdiği arzu. Med âşığı değildi. Arzu, yaptığını önemli kılardı ve yaptığı önemli değildi, önemli olmamalıydı. Bir silah, evet ama asla yüreğinde özel bir gece değil. Bu şaklabanla değil. Gene de evet, acı buydu; o bir erkekti ve bunca zaman sonra sırf onu kollarına alacak birinin özlemini çekmesi gerekirdi. Sevişme, ısırıklar, teslimiyet hayali kurmuştu ama şimdi tek hissettiği ilgiydi. İlgi! Belki de her şeye rağmen Gordon, gerçek eşiydi.

Med ateşlenmek için dikizci incelemesine bel bağlamıştı.

Arzuyla kendinden geçmiş bir erkek görmek Shell'i büyüledi.

Of Shell, diye haykırdı Breavman, Shell ona her şeyi söylemesi gerektiğinde kullandığı sesiyle anlattıkça, otel macerasını öğrendikçe. Shell, kaç oradan. Taş fıskiyeli havuza çiçekler koy. Kız kardeşinle dalaş. Breavman'ın inşa ettiği odalar gibilerinde sen ve Uzman Salak, olamaz. Ak elbiseler giyen sen; olamaz.

Med yanında yatıp sessizce bu hasattan elde ettiklerinin hesabını yaparken, Shell dişlerini gıcırdatan büyük bir nefrete kapıldı. Bu duyguyu neye bağlayabileceğini bilmiyordu. İlkin Med'i denedi. Fazla basitti adam. Ayrıca, tanıştıkları ilk andan beri adam samimiyetle hüzünlü görünüyordu ve melankolisi teatral değildi. Shell, bir ölü kadın vücutları müzesinde gezindiğini tahmin etti adamın. Dalgınca adamın ensesini ovuşturdu. Kendinden nefret etmeye çalıştıysada ancak sadece aptal

bedeninden nefret etmeyi başarabildi. Gordon'dan nefret etti! Onun yüzünden buradaydı. Hayır, doğru değildi bu. Ama yine de ondan nefret etti ve bu gerçekle karanlıkta gözleri fal taşı gibi açıldı.

Giyinirken kendini inceledi. Vücudu yabancı bir ikiz, parmaktaki siğil misali ondan habersiz çıkmış bir fazlalık gibi göründü gözüne.

Breavman dinlerken dudaklarını ısırıyor.

"Bunu anlatmamalıydım sana," diyor Shell.

"Evet."

"*Ben* değildi o. Şu an kollarında tuttuğun *ben* değildi."

"Hayır, öyleydi. Öyle."

"İncitiyor mu?"

"Evet," diyor Breavman, gözlerini öperek. "Birbirimize her şeyi anlatmalıyız. Ceset olduğumuz zamanları bile."

"Neyi kastettiğini anlıyorum."

"Anladığını biliyorum."

Her zaman bu şifreyi çözebilirsem, diye inanıyor Breavman, o zaman bize hiçbir şey zarar veremez.

İhanetini kuşanarak kocasına yaklaştı Shell.

Yakınları avlamak için silah gerekir. Yabancı çelik işe dahil edilmelidir. Evlilik dünyası fazla süngersi, fazla tanıdıktır. Bolca bulunan acı emilmiştir. Uyuşukluğu kesmek adına diğer dünyaların araya sokulması gerekir.

Gordon bir paket çileği sıcak suyla yıkamaktaydı. Böyle olacağını biliyordu. Auden söylemişti. İlk birkaç cümlesinden sonra karısının ne dediğini duymuyor gibi gözüktü. Bu anın böyle yaşanacağını hep hissetmişti.

"Anlıyorum," ve "Elbette farkındayım," diye yanıtlar verdi ve birkaç defa daha "Anlıyorum," dedi. Elini soğuk ve sıcak su arasında tuttu. Renkli ambalajın zarar görmemesini sağlamak büyük önem kazandı.

Derken Shell aniden onu terk ediyor oldu. An itibarıyla yaşamı değişmekteydi.

"Bir süre kendi başıma yaşamak istiyorum."

"Bir süre?"

"Ne kadar süreceğini bilmiyorum."

"Başka bir deyişle çok uzun sürebilir."

"Belki."

"Başka bir deyişle geri dönmeye niyetin yok."

"Bilmiyorum Gordon. Bilmediğimi göremiyor musun?"

"Bilmiyorsun ama pekâlâ bir fikrin var bu konuda."

"Gordon, kes artık. Bu şekilde benden bir şey elde edemezsin. Hiç etmedin."

Tam o noktada Shell konuşmanın başında aslında ondan ayrılmaya niyeti olmadığını, ona son bir şans tanımak istediğini fark etti.

"Burada kal."

Gordon musluğu kapadı, elindeki kutuyu sanki bir satranç taşıymış gibi kararlı bir şekilde lavabonun belli bir köşesine doğru itti ve ellerini kuruladı. Ses tonu çirkindi. Kelimeler bir ricadan eksik, öneriden fazla anlam taşıyordu.

"Kal. Bunun için evliliğimizi bitirme."

"Bu kadar önemsiz mi?"

"Kadınların ilişkileri olur," dedi Gordon, felsefe katmadan.

"Ben bir adamlaydım," dedi Shell duyduklarına inanamayarak.

"Biliyorum." Ve yumuşayarak devam etti: "Dünyanın sonu değil."

Ama Shell bunun dünyanın sonu olmasını istedi. Alnına, birliğin çürüdüğünün kanıtı bir işaret istedi. Gordon'ın kendi yaşamı için mücadele ettiğini kavramak zordu onun için. Konuşmasını günlük hakaretlerinin bir parçası olarak yorumlamıştı. Şimdiyse felaketi resmileştirmek istiyordu.

"Sana hiç karışmayacağım. Soru falan sormayacağım."

"Hayır."

Shell'in pazarlık ettiğini düşündü Gordon.

"Bunu unutup gideceksin. Göreceksin, bunun üstesinden geleceğiz."

"Hayır!"

Shell'in neye "Hayır," diye bağırdığını hiçbir zaman anlamadı.

Hayal gücü sınırlı erkekler bile bazen en kötüyü hayal edebilir. Böylelikle, bir gün onu eşyalarını toplarken gördüğünde ya da yazı masasını, mumlukları kimin alacağını tartışırlarken veya Shell'i zahmetten kurtarmak için kendini telefonda nakliyecileri ayarlarken bulduğunda gerçekten şaşırmayacaktı. Yıllar sonra artık Shell'i hak etmediğini biliyordu, hepsi zaman meselesiydi. Olan şimdi oluyordu ve sergilediği centilmen tavrını hayalinde çoktan yaşamıştı.

Shell, Hartford'daki ebeveynini ziyaret etti. Hâlâ büyük beyaz evde yaşıyorlardı, baş başa. Ayrılığa resmi an-

lamda üzülmüşlerdi ve kızlarının bir an önce aklını başına alıp kocasına dönmesini umuyorlardı. Ama Shell, arazilerinde yürürken babasıyla uzun bir konuşma yaptı. Yaprakların yeşilliği solmuştu ama kızıl parlaklıkta değillerdi henüz. Babasıyla bu kadar rahat konuşabilmesine şaştı.

"Hiç hakkı yoktu." Gordon'la ilgili tek söylediği şey buydu ama sonuçta bu, erkek hayatı yaşamış bir adamın, yaşını almış hoş bir adamın konuşmasıydı ve Shell'e kuvvet verdi.

Sessizliğiyle ve seçtiği yollarla kızını konuşmaya davet ederek, içindekileri dökmesini sağladı. Shell anlatmasını bitirince, ektiği ağaçların ilk ürünlerinden bahsetti.

Shell kendini, annesinin bu ayrılığı, çok sağlıklı görünen bir veliahtta ortaya çıkan bir kan hastalığı gibi kalıtımın kötü bir zaferi olarak gördüğü duygusundan kurtaramadı.

Yirmi Üçüncü Sokak'ta küçük bir apartman dairesi kiralayabildiği için şanslıydı. Village'dan çok uzaklaşmak istememişti. Yerleştiği ev, küçücük bir mutfak, banyo ve antresi haricinde tek odadan ibaretti. Büyük saati odanın girişine dikti. Duvarları lavanta rengine boyadı ve pencerelere, ışığı uyuşturur görünen, incelten ve havaya serinlik kokusu yayan lavanta renkli tüller astı.

Vücudunu nasıl kendisine ait gibi hissetmiyorsa, evi de öyle hissetmiyordu. İkisinin içinde de yalnızca yaşıyordu. Güzellikler arasında hareket ederken izliyordu kendini. Öyle düzgün bir kariyer edinmeye veya kocasını terk etmeye ya da âşığını eylemeye uygun bir kadın olduğuna inanmıyordu. Bundan korktu.

Elbette Med'i bir daha görmeyecekti ve nedenini bir öğleden sonra okulun kafeteryasında söyledi. Küçük maceralar yaşamak için yaratılmış bir kadın değildi. Konuşmaları genç bir adamın onu nedensiz şekilde heyecanlandıran garip iltifatıyla kesildi.

Breavman onu aklından çıkaramadığı halde onu düşünürken ihtiras duymuyordu. Yeni bir şeydi bu. Varlığını herhangi bir fiziksel özlemle düşünmüyordu. Kanlı canlıydı, eldivenlerini takarken, saçını geri savururken ya da kocaman gözleriyle film izlerken güzelliği ortaya çıkıyordu. Fantezilerindeki sinemayı yıkmak ve karanlık masallardan onu kurtarmak istemiyordu. O, oradaydı. Şehirde veya herhangi bir şehirde, herhangi bir trende, herhangi bir şatoda ya da bürodaydı. Vücutlarının beraber hareket edeceğini biliyordu. En azından bunu biliyordu.

Kendini bir âşık olarak düşünmedi hiç. Dudak dudağa, eskisinden daha mutlu, daha güvenli, daha çılgın yatacaklarını biliyordu. Varlığının en önemli rahatlıklarından biri, Breavman'ın plan yapma ihtiyacı duymamasıydı.

Bir veya iki kere birilerine sorarak onu arayıp bulması gerektiğini söyledi kendine. Gerekli değildi bu. Onu yeniden görse de, görmese de ona biat etmeye hazırdı. Wordsworth[73] kahramanları gibi, kızın da bunu yapmasını dilemiyordu.

Yüzünü bile doğru dürüst hatırlamıyordu. Yakından incelememişti. Kafasını eğmiş ve dolmakalemini peçete

73- William Wordsworth (1870-1950): Samuel Taylor Coleridge ile İngiliz edebiyatında Romantik çağı başlatan şair.

şiirlere daldırmıştı. Beklediği, hep beklemekte olduğu kişiydi o. Uzun ve sıkıcı bir yolculuktan sonra eve dönmek gibiydi. Bir dakikalığına girişte dursun. Işıklar açılmaz. Onun hatlarını keşfetmek durumunda değildi. Gözü kapalı yalnızca varlığına şükrederek ona doğru yürüyebilirdi, ilk çıplak ve zırh kuşanmamış bakış, yaşayacağı güzelliğin garantisiydi.

Breavman'ın geçmişe ve zorlukla dile getirdiği yeminlere son boş verişiydi bu. Hiçbir şey yazmadı. Kendini şimdiki zamanda askıya aldı. New York'a dair bir mimari araştırma okudu ve yoğunlaşma ve ilgiye yönelik kapasitesine şaştı. Dersleri dinlerken konuşan profesörün ihtirası üzerine düşünmedi. Bir uçurtma yaptı. Riverside parkında, yalnız bakıcılara sulanmadan ve oyuncak yarıştıran çocukların kaderlerini düşünmeden dolaştı. Yapraklar oldukları halleriyle de güzeldi; yaprak döküyorlardı ve ne Latince ne de halk arasındaki adlarını biliyordu. Yukarı Broadway'deki banklarda oturan ince çoraplı ve siyah paltolu yaşlı kadınlardan veya kalem ve plastik bardak satanlardan pek dehşet saçılmıyordu. Breavman hiç bu kadar sakin olmamıştı.

Dünya Öğrenci Evi'nin müzik odasında pek çok akşam geçirdi. Kalın mavi halı, ahşap lambriler, koyu renk ağır mobilyalar ve duvarda misafirleri sessizliğe davet eden işaretler. Plak koleksiyonu pek zengin değildi ama bunların hepsi onun için yeni keşiflerdi. Daha önce hiç gerçekten müzik dinlememişti. Müzik hep yalnızca şiirler ve konuşmalar için fon sağlamıştı.

Artık diğer insanları da dinliyordu. Nasıl da konuşuyorlardı ama! Bunu yapmak kendi sesini ufalttı ve be-

denini dünyanın kalan çokluğuna geri verdi. Dinlerken herhangi bir imge, sayfaları hayrına aşırabileceği hiçbir şey canlanmadı gözlerinde. Onların arazisinde konuktu sadece.

Bir Schubert kuartetindeki flütün sesini takip ediyordu. Müzik tırmanıyor, geri dönüyor, inişe geçiyor, alçak sesli, kuvvetli yaylı sazlarca karşılanıp yeniden başlıyordu. Shell kapıyı açarak odaya girdi ve kapıyı yavaşça kapayabilmek için döndü. Hızlı adımlarla sessiz halıyı aşarak karanlığa bürünen parkı, duvarları ve sokağı görebileceği Fransız pencerelerinin yanındaki bir iskemleye oturdu.

Breavman, onun sevdiği bir hikâyeyi dinleyen çocuk misali vücudunu gevşetmeye çalışmasına dikkat etti. Ama elleri oymalı tahta kolçakları sıkıca kavradı ve elektrikli iskemledeymiş gibi, saniyenin yüzde birinde kasıldı. Sonra yeniden arkasına yaslandı ve kendini müzikte yitirmeye çabaladı.

Bazı kadınlar güzelliklerini özel yapım spor bir araba ya da safkan bir atmış gibi taşır. Her buluşmaya süratle gidip, görüşmelerini eyerlerinin üzerinden lütfederler. Şanslıları küçük kazalar atlatır ve yolda yürümeyi öğrenir; çünkü kimse kibirli bir teyzeyi dinlemek istemez. Kimi kadınlar güzelliklerini yosunla kaplar ve ara sıra bir şey çıkıp onu parçalar —bir âşık, bir hamilelik, belki bir ölüm— ve inanılmaz bir gülümseme, mutlulukla parlayan gözler, ışıldayan ten ortaya çıkar ama bu geçicidir ve kısa sürede yosun yeniden bürür. Bazı kadınlar güzelliği inceler ve taklit eder. Bu kadınlara hizmet etmek üzere sanayiler kurulur ve geliştirilir ve

erkekler buna teveccühe şartlandırılır. Bazı kadınlar güzelliği bir aileden miras edinir ve onu değerlendirmeyi, büyük bir ailenin oğlunun tuhaf çenesinden sırf kendinden önceki müthiş erkekler taşıdı diye gururlanması misali, yavaş yavaş öğrenir. Ve bazı kadınlar diye düşündü Breavman, Shell gibi kadınlar, yüzlerini etraflarını saran hava kadar değiştirmeden, yaşadıkça yaratırlar güzelliği. Işığın bildik kurallarını yıkarlar ve tarife veya kıyasa gelmezler. Bulundukları her mekânı özgün kılarlar.

Kızın bir çeşit acı veya daha doğrusu, yenilgi yaşadığına inandı Breavman. Bir araya getirdiği güzellik ve hoşluk, bazen yazılmakta olan bir şiirin haşarılaşıp kontrol edilemez hale gelişi misali ona isyan ediyor, ondan kaçıyor gibiydi. Bu durum, duyduğu hayranlığını değiştirmedi. Yarattığı hâlâ olağandışıydı. Müdahaleye cüret edemeyeceği bir şeydi. Ama belki rahatlatmak gibi bir katkıda bulunabilirdi ona.

Shell onu tanıdı ve birilerini uluorta baştan çıkarmaya çalışanları selamlamanın en iyi yol olduğunu öğrendiği için bakışlarını kaçırmadı ve derhal gözlerinde onu aldırışsızca nesneleştirmeye çalışma girişimi bulunmadığını sezdi. Sadece hayranlık duyuluyordu kendine. Her nasılsa, okuldayken giydiği bir elbiseyi hatırladı ve belli belirsiz o elbiseyi giyiyor olmayı ya da en azından elbisenin nerede olduğunu bilmeyi istedi. Başı hafifçe yana eğikti, gülümsüyordu adam. Bütün gece beni izlemeye niyetli, diye düşündü. Hiç konuşmadan, bir şey sormadan. Kim olduğunu merak etti. Yüzü gençti ama burnunun kenarından ağzına doğru uzanan, alışılmadık

derinlikte çizgiler vardı. Sanki tüm yaşam deneyimi o çizgilerde kayıtlı gibiydi. Yola getirici çizgiler olmasa, ağzı, Hindu tanrılarının şu bön ve tombul öpüşken dudakları gibi aşırı dolgun ve şehevi görünecekti.

İyi de, ne demeye dudaklarını düşünüyordu? Ve ne demeye onun için sandalyede kaskatı oturuyordu? Dairesine dönmesi, düşünmesi, geleceği için endişelenmesi, bir dil öğrenmesi, işlerini yoluna koyması veya yalnız yaşayan insanlar gece eve döndüklerinde her ne yapıyorsa onu yapması gerekirdi.

Yıllar önce tam böyle, müzik eşliğinde, bir pencere önünde, yaşlı ahşabın yumuşattığı ışık altında incelenmek istediğini fark etti.

Az sonra duvardaki taşların farklılığını ya da çalılıkların önündeki demir parmaklıkları göremeyecekti. Kaldırımlar sedef gibi parlıyordu ve göremese de güneşin, etekleri gül yaprakları gibi açılmış New Jersey tepelerinin ardına çekilirken, karanlığı çektiğini biliyordu. Başını hiç başka tarafa çevirmeyecek miydi bu adam?

Gözlerini kapadı ama bakışları hâlâ üstünde hissedebiliyordu. Bakışlarda savunmasız beğeninin gücü vardı. Bakışlar ona güzelsin demiyor, daha anlaşılır ve insanca, güzelliğinin tadına varıyorum diyordu ve yarattığı zevki düşünmek Shell'in hoşuna gitti. Gözlerini açtı ve merakla gülümsedi. Adam yerinden kalkarak ona doğru yürüdü.

"Benimle gelir misin?"

"Tamam."

"Hava neredeyse karardı."

Usulca çıktılar odadan. Breavman kapıyı dikkatlice kapadı. Birbirlerine isimlerini fısıldadılar ve artık yük-

sek sesle konuşabileceklerini hatırlayınca gülmeye başladılar.

Grant'in Mezarı önünden uzanan beton alanda bir ileri bir geri yürüdüler. Mekânda belirgin bir resmiyet vardı; geceleri hayranlık duyulası bir arkadaşın özel bahçeliğini yapabilirdi. Yerdeki kocaman karelere basarak ilerlediler.

"Grant'ler kusursuz ev sahipleri," dedi Shell.

"Akşamları pek erken çekiliyorlar odalarına," dedi Breavman.

"Sence evleri biraz fazla şatafatlı, değil mi?" diye sordu Shell.

"Fazlasıyla. Giriş holü tıpkı lanet bir mozoleye benziyor!" dedi Breavman. "Ve duyduğum kadarıyla çok içiyormuş."

"Kadın da öyle."

El ele tutuşup tepe aşağı koştular. Ayaklarının altında kuru yapraklar çatırdadı ve üzerinde tepinmek için yığılmışlarını aradılar. Ardından aşağıdaki yolda trafiğin hızla akmasını, sayısız arabanın farlarını izlediler. Hudson'ın üzerinde, bir gerdanlık gibi uzanan George Washington köprüsünde, yavaş çekim hareket eden mavnalarda ve suyun öte tarafındaki Alcoa[74] panosunda farklı ışıklar vardı. Hava açık, yıldızlar parlaktı. Birbirlerine yakın durdular ve gördükleri her şeyi miras edindiler.

"Şimdi gitmem gerek."

"Bu gece benle kal! Balık pazarına gideriz. Buz içinde paketlenmiş kocaman yaratıklar var. Deniz kaplumbağaları var, canlı canlı, ünlü lokantalar için. Birini kurta-

74- Alcoa: Dünyanın üçüncü büyük alüminyum üreticisi.

rır, kabuğuna bir mesaj yazar ve yeniden denize salarız, Shell, *sea-shell*.[75] Ya da sebze pazarına gideriz. Kocaman inciler gibi gözüken, soğanlarla dolu kırmızı file torbaları var. Ya da Kırk İkinci Cadde'ye gider, on film seyreder ve Pakistan'da bulabileceğimiz işlerin teksir edilmiş bültenlerini alırız..."

"Yarın çalışıyorum."

"Ki konuyla hiç ilgisi yok."

"Ama gitsem iyi olacak."

"Amerika'da pek duyulmuş değil, biliyorum ama seninle evine kadar yürüyeceğim."

"Yirmi Üçüncü Sokak'ta oturuyorum."

"Tam da umduğum gibi. Yüz bloktan fazla mesafe."

Shell koluna girdi, o da dirseğiyle kolu sıkıştırdı ve tek bir hareketin parçalarına, on bin blok yürüyebilecek güçte yumuşak huylu, iki başlı bir Siyam ejderine dönüştüler. Bir süre sonra Shell kolunu çekti ve Breavman kendini bomboş hissetti.

"Bir şey mi var?"

"Yorgunum, galiba. Şurada bir taksi var."

"Arabaya binmeden önce konuş benimle."

Bunu açıklamanın çok zor olduğunu düşündü Shell. Söylediği an sahiplenici tipte aptal bir kadın sanacaktı onu. Herhangi biriyle böyle yakın yürümek istemiyordu. Ve adam yalnızca yarım akşamlığına tanıdığı birine kendini açacak mıydı yani? Ve kendi arzularını bile bilmiyordu; adam, yabancıydı. Tek bir şeyden emindi. Kendini rasgele ilişkilere harcayamazdı.

75- "She sells sea shells on the shore" (Kıyıda kabuk satıyor) tekerlemesine gönderme; shell: kabuk veya deniz kabuğu.

"Evliyim," dedi yalnızca.

Breavman kızın yüzüne dikkatle baktı. Güzelliğini yavan insan sorunlarıyla ilişkilendirmemek baştan çıkarıcıydı. Takındığı ifadeler öylesi güzeldi; onları neyin kışkırttığının ne önemi vardı? Dudakları titrediklerinde kusursuz değiller miydi? Derken, pencerenin yanında otururken taşıdığını sezdiği acıyı hatırladı. Kafasını salladı ve yanıt verdi.

"Yo, hayır, değilsin bence."

Bir taksiye el etti ve daha arabanın koluna dokunamadan, taksi şoförü uzanıp kapıyı açtı. Times Meydanı ani bir ışık istilasıydı. Ellerini ve yüzlerini ve şoförün kel kafasını mavi damarlar yaladı. Yüzlerindeki ve ellerindeki derinin üstünden mavi damarlar ve şoförün kel kafası göründü. Yedinci Cadde'nin görece karanlığını selamladılar. Çirkinliğin keyfini beraber çıkaracak kadar yakın değillerdi henüz.

Breavman taksi şoförüne beklemesini söyledi ve Shell'e asansöre kadar eşlik etti.

"Seni yukarı davet etmeyeceğim," dedi Shell cilve yapmadan.

"Biliyorum. Zamanımız çok."

"Bunu söylediğin için teşekkürler. Yürüyüşümüzü sevdim."

Breavman taksiyi yolladı ve yüz blokluk mesafeyi tek başına yürüdü. Yerdeki ayrıklara basmamaya çalışmak, yürüyüş çilesinin eğlencesiydi. Kendisini rahatlığa teslim etmişti ki bu ne yapabileceğini bilerek yapmak demekti.

Shell çarçabuk hazırlanıp yattı. Karanlıkta yatarken birdenbire saçını fırçalamadığını fark etti.

11

Breavman, kabul görmüş ve işe yarar fikirler üretmiş eski sanatçıları her daim kıskandı. Şöhret, ancak kabul gördüğünde yaldızlı harflerle kayıtlara geçerdi. Yeraltı edebiyatı ne derse desin, bir tanrının kırmızı kadifeler ve parlak varaklar arasında ölümü, mavi *café*de bir ayyaşın yere yıkılmasından çok farklıdır.

Kendini hiçbir zaman bir şair ya da yazdıklarını şiir olarak tanımlamadı. Dizelerin sayfa kenarına uzamadığı gerçeği, güvence değildir. Şiir yazmak meşgale değil, verilmiş bir hükümdür. Nazım teknikleri üzerine tartışmaktan nefret etti. Şiir, en baştan çıplak elle tutulması gereken pis, kanlı ve yakıcı bir şeydir. Bir zamanlar ateş Işığı, pislik Tevazuu, kan ise Feda Edilmeyi kutsardı. Şimdiyse şairler, herhangi bir karnavalda serbest çalışan profesyonel ateş yutucuları gibi. Ateş gırtlaktan aşağı kolayca iniyor ve kimseyi özellikle onurlandırmıyor.

Bir zamanlar, bir süreliğine, şiirleri kendinden öte bir şeye hizmet ediyor gibiydi. Yazdığı yegâne şiirlerdi onlar. Hepsi Shell için yazılmıştı. Breavman ona bedenini geri vermek istemişti.

Ellerimin altında
Küçük göğüslerin
Daldan düşmüş nefes nefese serçelerin
Yukarı bakan karınları

Veya gerçekten onun için mi yazıyordu? Shell kendi vücudundan hoşlansaydı, işi kolaylaşırdı. Yatak daha huzurluydu. Şiir değil, propaganda babında başlamışlardı. Hüküm, şiirdi. Etini duygusuz bir düşman görmeye devam ederse Breavman'ın ona istediği gibi bakmasına izin vermezdi.

Uyurken onu seyretmek için yatak örtülerini kenara çekerdi. Odada onun çıplak etinden başka bir şey olmazdı. Hiçbir şeyle kıyaslamak zorunda değildi. Yanında diz çökmek ve parmaklarını dudaklarında gezdirmek, her biçimi hissetmek, dokunamayacağı gün batımlarını yok etmekti. Hırs, mükemmellik arayışları, onun içinde dinlenirken, mutlu mesut yitip gidiyordu. En muhteşemiydi bu. Ama Shell de kendini bütün hissetmeliydi. Bir Tanrıça huzursuzca kıpırdanıp durmamalıdır. Bu nedenle onu mutlu ve hareketsiz kılmak için çalışmalıydı. Shell orgazmın mutat yolunu öğrendi ki bu, bir kadın için gurur ve sakinliğin başlangıcıdır.

Nihayet bedenini utangaçça Breavman'ın bedeniyle değiş tokuşa soktuğunda, onu tiksindirip tiksindirmeyeceğinden pek emin değildi. Gordon onu sevdiğini söylemişti ama ona dokunmaktan uzak durmuştu. Beş yıl. Sınırlı temasa izin vermişti. Kaçıcı sertliğinde zevki, Shell'in bedeninde değil, kendi elinde bulabiliyordu Etindeki canlılık bundan ölüp gitmişti. Her gece daha grileşmişti.

Breavman ipeği, omuzlarına düşmüş bir örümcek ağıymışçasına sıyırdı. Shell, sanki şimdi Breavman daha beterini öğrenmişmiş gibi, ufak bir haz ve teslimiyet sesi

çıkardı. Breavman, başını göğüslere yasladı; onu en iyi anlatan bu eski alışkanlıktı.

Shell çabuk öğrendi ya, güzelliğinin bir kez daha dizelere dökülmesini istemeyecekti; hiçbir kadın o denli güzel olamazdı. Breavman profesyoneldi, ona uygun kuru yapacak âşığı nasıl yaratacağını biliyordu.

Şiirlerin şeyleri mümkün kıldığına inanıyordu. Her geceyi bir kutlamaya, yenen her yemeği bir şölene dönüştüren robot âşığı küçümsemedi. Breavman'ın olmaktan gocunmayacağı türden çok başarılı, becerikli, özenle perçinlenmiş bir üründü o. Âşığın sevecenliğini onayladı, hatta yemeğe davet ettiği bir dehaymış gibi söylediği bazı şeylere gıpta bile etti.

Bunca iyi planlanmasıyla âşık, kendine ait bir yaşam kazandı ve Breavman'ı sık sık yaya bıraktı. Shell'e hediyelerle, mesela İkinci Cadde dükkânlarından birinden alınmış bir otrişle veya Sekizinci Sokak'ın köşesindeki dükkânlardan güllerle geldi. Shell'in masasına oturdu, birlikte dedikodu ve plan yaptılar.

Nereye hareket edersen
Düşen kanatların
Kapanma sesini duyarım

Nutkum tutuldu
Çünkü yanıma düştün
Çünkü kirpiklerin
Küçük kırılgan hayvancıkların dikenleri

"Bugün süpermarkette çekimi bozdular."

"Güzelliğin ayrıcalıkları. Sınıfsız Amerika'da kalan son yüksek kast."

"Yok, aynı şeyi yaşlı bir zenci kadına da yaptılar."

"Öyleyse komşuluk erdemleri dayanmış."

"Senin işler nasıl gidiyor?"

"Kararttım sayfamı."

Ürkerim ben
Dudakların
Beni avcı diye çağırınca.

Gevezelik sürdü gitti. Hartford hikâyeleri, taş fıskiye, George Gölü'nde geçen yazlar, büyük evler hatırlandı. Montreal hikâyeleri, Krantz'la otomobille yaptıkları gece yolculukları, babanın ölümü. Ve beraber yaşadıkça kendi hikâyeleri gelişti, ilk karşılaşmaları, ilk sevişmeleri mitlere dönüştü.

"Bir şey okuyabilir miyim sana?"

"Seninkilerden mi?"

"Başkalarının yazdıklarına katlanamadığımı biliyorsun."

Shell, onun yanına en sevdiği pozisyonda oturmasını isterdi.

"Benim hakkımda mı?"

"E, lanet şeyi okuyana kadar bekle."

Ciddiyetle dinledi. Bir kez daha okumasını istedi. Hiç bu kadar mutlu olmamıştı. Breavman, her daim sözcüklerin anlamlarından önce çözülen, asla etki yapmaya zorlamayan alçak sesiyle okudu. Shell ondaki bu dürüstlüğü, her şeyi önemli kılan bu yoğunluğu seviyordu.

"Çok güzel, Lawrence, gerçekten güzel."

"İyi. İstediğim bu."

"Ama bu benim için değil —hiç kimse için değil bu."

"Hayır, Shell, senin için."

Shell'in de onun için bir hediyesi vardı. Donmuş çilekler.

Beni yanına çağırdığında
Söylemek için
Bedeninin güzel olmadığını
Çağırmak isterim
Taşın, ışığın, suyun,
Gözlerini ve saklı ağzını
Tanıklık etsinler diye aleyhinde.

Breavman baktı, baktı ve vekilinin genç kadını mutlu etmesini izledi. Bir gece uyurken seyretti onu. Başına geleni bilmek istedi. Bazı yüzler uykuda ölür. Ağız gevşer. Kapalı gözler geride bir ceset bırakır. Ama Shell bütün ve sevilesi idi; eli ağzına yakın ve çarşafın köşesini yakalamış, uyuyordu. Sokaktan bir çığlık duydu. Pencereye emekledi ama bir şey göremedi. Çığlık, bir şeyin ölümüne ait gibiydi.

Hepsi
Derin tabutları içinden
Yüzünün titreyen kafiyesinde
Sana teslim olsun istiyorum

Kimin öldürüldüğü umurumda değil, diye düşündü.

Tarihi *café*lerde hangi haçlı seferlerinin planlandığı umurumda değil. Gecekondularda katledilen yaşamlar umurumda değil. Odanın dışına yönelik insani ilgisinin boyutlarını düşündü. Şöyleydi: Sadece ondan daha az güzel kızlar ve kendinden daha az şanslı erkekler için üzgündü.

Büyüye kapıldığı için şiirler devam etti. Shell'i yazdıklarıyla değil, ilgisinin bütünlüğüyle kazandığının farkında değildi.

"Gelebilir miyim?"

"Hayır."

"Neden?"

"Giyiniyorum."

"Bence de."

"İçeri gelme, lütfen. Benden feci bıkacaksın. Tüm kitaplar gizemimi korumam gerektiğini söylüyor."

"Ben senin gizemli giyinişini izlemek istiyorum."

Shell'in, varlığına yönelik bu adanmışlığı aşka yorması çok şaşılacak bir şey değildi.

Beni yanına çağırdığında
Söylemek için
Bedeninin güzel olmadığını
Vücudumun ve ellerimin
Havuzlar olmasını istiyorum
Bakıp ve gülmen için.

12

Shell boşanmaya karar verdi. Gordon kabul etti. Önce işi yokuşa sürmeye niyetliydi ama Shell onu ofisinde ziyaret ettiğinde ürktü. Shell son derece sakin ve dostaneydi; işini sordu, başarılarından mutluluğunu ifade etti. Evliliklerinden şefkatle söz etti ama sanki evlilikleri çocukların yemekten sonra alacakaranlıkta sokağa çıkıp oynadıkları oyunmuş ve artık eve dönüp yatmaları gerekiyormuş gibi, bitmesi konusunda kararlıydı. Gordon'ın, ondaki bu gücün kaynağıyla ilgili bir tahmin yürütmesine gerek yoktu. Yalnızca bir gün öğleden sonra, boşanma evraklarını doldururlarken, Shell'i vazgeçirmek için son bir adım atarak onunla beş sene geçirme şansına sahip olmaktan çok mutlu olduğunu söyledi. Birkaç yıl içinde, *Newsweek*'in yüz vermediği edebi yeteneği ona, yaşadığı bu küçük trajedi üzerinden kendini daha genç kadınlara acındırma imkânı verecekti.

"Bu benimle Gordon arasında," dedi Breavman'a. Âşıkların geneli gibi sadece birbirlerinin kollarındayken konuşabiliyorlardı. "Sen hiç karışma yani."

Yaklaşık bir senedir beraber yaşıyorlardı. Shell bu boşanmayı onun kendisine evlilik teklifi için bir mesajmış gibi algılamasını istemiyordu. Elbette evlenmek istiyordu onunla. Aşktan anladığı sadakat, tutku temelli sadakatti; beraber yaşama, sevgililik hali için donanımı yoktu.

Bazen, geleceğe yönelik bir yatırımın söz konusu olması haricinde kimsenin bu kadar sevecenlik ve ilgi verebileceğine inanmıyordu. Bazen yüreğinde acıyla

Breavman'ın bu kadar sevgiyi ancak gitmenin eşiğindeyse verebileceğini düşünüyordu.

Shell, verebileceği her şeyi, insanın yaşamında sadece bir kez verebileceğini vermişti zaten. Breavman'ın onu özgürce sevmesini istiyordu. Hediyenin büyük kısmı buydu. Kendi de kahraman-şehitler ekolünden yetişmeydi ve kendini, muhtemelen bir Héloise[76] olarak görüyordu. Yalnızca bir macera —diye yazmıştı— adamı yalnızca adını ve evini terk eden bir kadını sevebilirdi —geleneksel toplum buydu. Maceraperestler divanı terk eder, kadınlar isimlerine geri döner; tutunmayı sıkı kılan çile bu bilgidir.

Ne olabileceğimize dair hayallerimizin aynısına sahip kişilerle sık karşılaşmayız. Shell ve Breavman veya daha doğrusu vekili, birbirlerini bu cömertliğin olağanüstülüğüyle gördüler.

Shell bir öğleden sonra ağlayarak geldi. Breavman eldivenlerini ve cüzdanını elinden alıp cilalı ahşap komodinin üstüne koyarak, onu yeşil divana götürdü.

"Gordon'a söylediğim şey yüzünden."

"Söylemen gerekiyordu."

"Yaptığım her şeyi değil ama. Çok kötü biriyim ben."

"Sen çok kötü bir cadısın."

"Seninle sevişmenin ne kadar güzel olduğunu söyledim; bunu yapmak zorunda değildim. Yalnızca canını yakmak istedim."

76- Başrahibe Héloise (1101-1162): Öğretmeni Fransız skolastik filozof ve din adamı Peter Abelard'la (1079-1142) yaşadıkları efsaneleşmiş aşk hikâyesi ve mektuplaşmaları dışında hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. Aşkları, romantik aşkın ilk örneklerinden sayılmaktadır.

Shell nihayet, "Ondan nefret ediyorum," diyebilene kadar, bütün gece konuştular.

Shell'in boşanma fikrinden, düşündüğünden daha uzak durduğunu gözlemledi Breavman. Kadınlar vücutlarına zarar verme işini çok ciddiye alıyorlardı. Breavman, kollarındayken kelimeler ağzından dökülür dökülmez Shell'in nefret duygusundan kurtulduğunu anlamamıştı.

Shell'in gerçek kararlar aldığını, eyleme geçtiğini, yaşamını değiştirdiğini bilmekten rahatsızdı. Huzur içinde dinlenişini izlemek istemişti. Oysa bu durumda evler ve trafik ışıkları dünyasının bir parçası haline geliyordu. Shell, Breavman'ın aşkından güç alarak gerçek bir yurttaşa dönüşüyordu.

Shell ile mahremiyet içinde yaşamaya, rahatlatıcı, bitmek tükenmek bilmez evli çift sohbetlerine doğru gittiğini farz etti. Daha yalın ve ideal bir şeyi, gülse bile, Shell'in güzelliğini sokaklara, trafiğe, dağlara aktarabileceği, arazileri yakabileceği bir şeyi, yalnız yaşasa üzerinde ustalaşabileceği bir şeyi terk etmiş olmuyor muydu? Ona bakması, her hareketine, her ifadesine tutulması bu yüzden değil miydi? Belki de rahatsızlık duyduğu, huzur için yaratılmadığına inanmasıydı. Rahatsızlık duyuyordu çünkü bu inanç yitiyordu.

Çok rahattı. Vekilinin verdiği keyfi kabullenmeye başlamıştı. Bu âşık, şimdiye kadar yarattığı en başarılı şeydi ve ona içinde bir kimlik bulunan cüzdan vererek gerçek Breavman'ı Hudson nehrinin özellikle çöplerin birikip sürüklendiği bölümünde boğmaya teşvik etmek fikri pek baştan çıkarıcıydı.

Volkan-izlemeye, göksel bedenlere, ideal uyluklara idmanlı ve halen Shell'in beden arazisi üzerinde kusursuzca çalışan Breavman gözü, uyuyakalma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Vekil, Shell'i gitgide daha çok sahipleniyordu. Breavman'ın çok mutlu olduğu için pek iyi hatırlayamadığı zamanlar bunlar.

13

Yaz mevsiminin başlarıydı.

Unutmabeni çiçeklerinin bu kadar minicik olduğunu biliyor muydun?

Kulübenin arkasındaki tepeyi tırmandılar, kuşları dinlediler, anonsları duyabilmek için rehberin nerede olduğunu kontrol ettiler.

Küçük çiçekler vermek istemedi ona çünkü ikisi de söylenen isimlere dikkat kesilmişlerdi.

Ayrılmada sergilenen tavırlardan bahsediyorlardı. Âşıkların gözünde bu konu, belediye başkanları toplantısında Hidrojen bombası savunması tartışması kadar uzak ve ilginçtir.

"...ve eğer ikimizden biri için yürümüyorsa, bunu diğerine söylemeliyiz."

"...ve kesip atacak cesareti bulacağımızı umalım."

Shell belli bir huş grubuna bayılmıştı.

"*Çıplak* ağaçlar gibiler. Onlar yüzünden orman kapkara görünüyor."

Gece, gölün kumları ve sahildeki taşları döven sesini dinlediler. Yanmış gümüş varaktan mamul, karanlık ve

parlak gökyüzü. Sanki işin içine yiyecek ve yaşamları girmiş gibi daha ıslak ve çaresiz kuş çığlıkları.

Shell, gölün her sesinin farklı olduğunu söyledi. Breavman bunu kurcalamamayı yeğledi; bulanık mutluluğun keyfini çıkarıyordu. Shell ondan daha dikkatli kulak veriyordu. Ayrıntılar onu zenginleştiriyor, Breavman'ı zincirliyordu.

"Eğer ıslıklarını kaydeder ve yavaşlatarak dinlersen en olağanüstü şeyleri duyabilirsin, Shell. Çıplak kulağın duyduğu tek nota, aslında aynı anda çalan iki ya da üç notadır. Bir kuş aynı anda üç nota ses çıkarabilir!"

"Keşke ben de öyle konuşabilsem. Aynı anda on iki şey söyleyebilmeyi isterdim. Tek kelimeyle ifade edebilmek isterdim. Bir cümlenin başıyla sonu arasında vuku bulacak her şeyden nefret ediyorum."

Shell uyurken Breavman çalıştı. Onun düzenli nefesini duyduğunda, günün bittiğini ve bunu kâğıda dökmeye başlayabileceğini anladı.

Dürüstlüğün adice çarpıtılması beni senden uzak tutar...

Shell gecenin yarısında uyandı. Breavman'ın çalıştığı pencerenin ardında pervaneler dövünmekteydi. Yanına giderek ensesini öptü.

Beriki elde kalem, şaşırarak hızla döndü, Shell'in yanağını çizdi. Kalkarken iskemleyi devirdi.

Gaz lambasının ışığında yüzleri birbirine dönük durdular. Gece sağırlaştırıcıydı. Pervanelerin vızıltısı ve cama çarpışları, lambadan çıkan ses, suyun kayaları dövmesi, avlanan küçük hayvanlar... Hiçbir şey uykuda değildi.

"Sandım ki ben..." Durdu.

"Yalnız olduğunu sandın!" diye acıyla haykırdı Shell.

"*Sandım ki ben...*" "*Yalnız olduğunu sandın.*" diye not düştü, kız yeniden uykuya dalınca.

14

Bir gece, onu seyrederken ertesi sabah ayrılmaya karar verdi.

Aksi takdirde, ebediyen yanında kalarak onu seyredecekti.

Haziran ayının ortalarıydı. Küçük bir işyeri binasında, grevdeki görevlinin yerine asansöre bakıyordu. Cuma akşamları ofislerden bazılarını temizleyerek fazladan para kazanıyordu. Pek sağlam bir asansör değildi; en çok beş kişi taşıyordu ve giriş katının zemininden biraz aşağıda durdurulursa, hemen bozuluyordu.

Geceleri Shell ve uykuya daldığında şiirleri ve günlüğü vardı.

Çoğu zaman mutluydu. Bu onu şaşırtıyor ve uzayan barış zamanlarında generallerin düştüğü türden bir huzursuzluğa itiyordu. Bazen atlı savaş arabası, bazen Kafka işi bir işkence aracı, bazen zaman makinesi ve en kötü zamanlarda asansörlük eden asansörden hoşlanıyordu. Soranları adının Charon olduğunu söyleyerek karşılıyordu.

Sonra Shell'le yediği akşam yemekleri vardı. Cilalı, katlanır tahta masa üstünde hasır servisler. Mum ışığı

ve balmumu kokusu. Yemeğe meraklı ikilinin birbirleri için hazırladıkları şarapta pişmiş, kürdanlarla tutturulmuş özel yemekler. Ya da donmuş yiyecekler ve konserveli komik sabah şölenleri.

Shell'in New York'tan uzaktaki çiftlik evinde mutfak uzmanı olduğu zamanlardan kalma, yumurta ve böğürtlenli keklerle dolu —yeşil divana uzanmak için bir çırpıda terk edebilecekleri— hafta sonu kahvaltıları vardı. Öğleden sonraları film seansları, C sınıfı Western'lerin mitolojik açıdan analizleri, Tony'nin yerinde Bergman'ın sahteliğinin keşfedildiği tarihi spagetti akşamları vardı.

İkisini kutsayan şiirler yazılmaya devam edildi. Gözünün önünden bir an bile ayırmayı içinin kaldıramayacağı kadına ayrılık şiirleri yazan adamın şiirleri. Koca bir kitabı dolduracak kadar malzemesi vardı ama kitaba ihtiyacı yoktu. Dillere destan bir aşk ve çalışma yaşadığına kendini ikna etmesi gerektiğinde gelecekti kitap.

Breavman vekiline dönüştü. Günlüğünü yazmak için birkaç günde bir gözlem kulesine geri döndü. Üç kere başarısızlığa uğramasına rağmen hâlâ jilet peşinde bir intihar teşebbüsçüsü misali, hızla, körlemesine, yaptığına inanmadan yazdı.

Şan şeytanlarını kovdu içinden. Sayfalar, Shell'in saygı gösterip uzak durduğu antika çekmeceye tıkıldı. Açması halinde Breavman'ı canlandıracak uçak biletleri ve vizeleri bulacağı Pandora'nın Kutusuydu o çekmece. Ardından sıcak yatağa geri dönüyordu; bedenleri tehditle tatlanıyordu.

Tanrı'm ne kadar güzeldi. Neden onunla kalmamalıydı? Neden kadını ve işi olan sıradan bir yurttaş olmama-

lıydı? Neden dünyanın geri kalanına katılmamalıydı? Tenhalıklar arasında kendi huzur alanı olarak tasarladığı bu güzellik, şimdi onu tekrar eski yalnızlık sorgulamalarına yönlendiriyordu.

Eğer onunla kalırsa neye ihanet etmiş olacaktı? Henüz tam olgunlaştırmadığı iddiaları seslendirmeye cesareti yoktu. Ve şimdi, onu terk ettiğinde kendisini besleyecek suçluluk duygusunun tadını hissedebiliyordu. Ama onu sonsuza kadar terk etmek istemiyordu. Yalnızca biraz perspektif kazanmak ve onu özlemek için kendi başına kalmaya ihtiyacı vardı.

Uçak postasıyla gelen bir mektubu çekmeceye tıkıştırdı.

Uyurken izledi onu; eliyle çarşafı muska gibi tutmuştu, saçları yastığın üzerine Hokusai[77] dalgaları gibi yayılmıştı. Şu uykudaki beden uğruna seve seve cinayet işlerdi, kesin. Tek sadakatti bu. Peki, neden sırt çeviriyordu o zaman?

Zihni ayrılıktan pişmanlığa geçiş yaptı. Gelecekte umarsız, etten bir masada, çok uzaklardan yazıyordu ona.

Sevgilim Shell, bir süre önce riskli oyunlarda aptalca boğduğum biri var içimde. Onu sana getirebilmek isterdim, çünkü o, ayyaş bir akademisyen gibi etinle ilgilenmeden ama gülerek, değerli saklı dipnotlarıyla sorgusuz sualsiz girerdi düşlerine. Ama dedim ya, boğuldu ya da korkak bir uykuya daldı, ağır ilaç tedavisine girdi, öylece hayal filan görmeden, kulakları pamukla ya da

77- Katsushika Hokusai (1760-1849): Aralarında meşhur "Kanawaga'ya Vuran Büyük Dalga"nın da bulunduğu "Fuji Dağı'nın 36 Görüntüsü" adlı tahta baskı serisiyle tanınmış Japon resim sanatçısı.

yosunla tıkalı —bedeni nerede, onu bile bilmiyorum aslında; sadece ara sıra, seni giyinirken ya da mutfakta çalışırken görünce aç bir fetüs gibi seğiriyor yüreğimde. Yazabileceklerim bu kadar. Sana onu getirebilmeyi çok isterdim —bu sayfayı ya da pişmanlığımı değil.

Başını kitabından kaldırdı. Shell'in siluetini ve kendininkini hayal etti. Anne babasının zamanlarının âşıkları. Koleksiyon rafında bir kart. Kolay referans için onu mumyalayabilir miydi?

Shell uykuda duruşunu değiştirdi ve beyaz çarşafı vücudunun bir tarafına çekti; beli ve kalçası işlenmemiş mermerden fırlamış gibi ortaya çıktı. Kıyaslayacak başka bir şey yoktu elinde. Mesele bu kıvrımların mükemmelliği ya da bunları çok iyi tanıması değildi. Uyuyan güzel, herkesin prensesi değildi o. O, Shell'di. Ailesinin adını ve hatlarını taşıyan özel bir kadındı o. Farklı manzaralar için ayarlanacak bir çiçek dürbünü değildi. Yüzündeki bütün ifadeler duyguları temsil ediyordu. Güldüğünde nedeni çünküydü. Gecenin bir yarısı uzanıp elini tuttuğunda nedeni çünküydü. Neden kendisiydi. Shell, tanıdığı Shell'di bedenin sahibi. Beden ona yanıt veriyordu, oydu. Kaidesinden hizmet etmiyordu Breavman'a. Özel bir insana toslamıştı. Güzel ya da değil veya yarın tuzruhuyla harap, hiçbir önemi yoktu. Shell onun sevdiği kadındı.

Odaya güneş ışığı dolmaya başlarken Shell gözlerini açtı.

"Merhaba," dedi Breavman.

"Merhaba. Bütün gece uyanık mıydın?"

"Evet."

"Gel."

Doğrulup oturdu ve yatak örtülerini düzeltti ve onu davet etmek için yer açtı. Breavman yatağın kenarına oturdu. Neler olduğunu bilmek istiyordu Shell.

"Shell, galiba ben bir süreliğine Montreal'e gitmeliyim..."

"Gidiyor musun?"

Breavman onun katılaştığını hissetti.

"Geri geleceğim. Krantz geri dönüyor —bana mektup yazarak kamptaki şu işi önerdi..."

"Gideceğini biliyordum. Birkaç haftadan beri farkındaydım."

"Bu yalnızca yaz için..."

"Ne kadar?"

"Yaz boyunca."

"Kaç ay?"

Breavman daha cevap veremeden, Shell incinmiş bir sesle parmaklarını dudaklarına götürdü.

"Ne oldu?" diye sordu Breavman.

"Tıpkı Gordon gibi konuştum."

Onu kollarına alarak, bunun kesinlikle aynı şey olmadığını söyledi. Shell, ona ayrılık üzerine konuşmalarını ve kesip biçme cesareti konusunu hatırlattı.

"Saçmalık, bunu biliyorsun. Haydi, kocaman bir kahvaltı hazırlayalım."

O ve ertesi gün kaldı ama üçüncü gün oradan ayrıldı.

"Gerçekten Shell, yalnız bu yaz için."

"Ben bir şey demedim."

"Keşke daha bedbaht olsaydın."

Gülümsedi Shell.

4. Kitap

1

Breavman'ın yitirdiği vücutlara gelince: Hiçbir dedektif onları bulamayacak. Hepsini güzelliklerinin zirvesinde yitirdi. Bunlar şunlardır:

bir fare
bir kurbağa
uyuyan bir kız
dağda bir adam
mehtap

Sizin ve benim, zaman ve bellek tarafından olabileceği üzere, sakat bırakılmış bedenlerimiz var. Breavman onları bütün ve kusursuz olmak için ısrar ettikleri yer-

deki ateşin içinde yitirdi. Bu türde kalıcılık hiç kimseyi rahatlatmaz. O bedenler, pek çok yanış sonrasında, Breavman'ın kendine ait gökyüzünde dönerlerken onu kontrol eden sönük takımyıldızlarına dönüştüler.

Onları, hepimizin kalbinde büyüyen ama pek azımızın tutuşturduğu Musa peygamberin fidanlığının yuttuğu söylenebilir.

2

Allan Memorial'ın[78] çimenlerinde durup aşağıdaki Montreal'e baktı.

Şehrin en iyi manzarası çatlaklara bırakılmıştı.

Zengin çimlerin üzerinde, ahşap mobilyalar etrafında, sağda solda gruplaşmış insanlar vardı. Şehir kulübü sanılabilirdi. Ama hemşireler işi bozuyordu. Her grubun başında, mehtap gibi konuşmalara katılmadan ama sessizce kontrolü sağlayan beyaz ve kusursuz bir hemşire vardı.

"İyi akşamlar Bay Breavman," dedi kat hemşiresi. "Anneniz sizi gördüğüne sevinecek."

Gülümsemesinde azar mı vardı?

Kapıyı açtı. Oda serin ve karanlıktı. Annesi onu gördüğü anda başladı. Oturdu. Bu sefer merhaba demeye gerek görmemişti.

"...evi almanı istiyorum, Lawrence, orası senindir, böylece senin de kafanı sokacak yerin olur, kendini ko-

78- Montreal'de, özellikle CIA'nın "zihin kontrolü" projelerini yürütmesiyle ünlü, Kraliyet Viktorya Hastanesi'ne bağlı psikiyatri hastanesi.

rumak durumundasın, her şeyi alacaklar. hepsi kalpsiz, benim için hikâyenin sonu geldi, herkese onca yaptıklarımdan sonra ve şimdi burada delilerle beraber yaşamak zorundayım, bir köpek gibi, dünyadan uzak, bütün dünyadan, ben bir *köpeği* bile böyle yatırmazdım, bir hastanede olmam gerek, hastane mi burası? Ayaklarımdan haberleri var mı, yürüyemediğimi biliyorlar mı? Ama benim oğlum çok meşguldür, oh-o, çok büyük adamdır kendisi, annesiyle uğraşamayacak kadar meşguldür, dünya şairi, dünya!"

Burada avaz avaz bağırmaya başladı. Kimse gelip bakmadı.

"...ama annesiyle ilgilenemez, o çok meşgul, sevgilisi için dünya kadar zamanı var, onunlayken dakikaları saymaz, insanlarımıza onca yaptıklarından sonra, Paskalya'da kilerde saklanmak zorunda kaldım, bizi kovaladılar, neler yaşadım ve bir evladı. halkına ihanet eden oğlumu görmek için her şeyi unutmak zorundayım, oğlum yok benim..."

Bir saat böyle devam etti, O abarttıkça, Breavman tavana baktı. Saat dokuz olunca, "Daha fazla kalmamam gerekiyor, Anne," dedi.

Birdenbire sustu beriki, gözlerini kırpıştırdı.

"Lawrence?"

"Evet, Anne."

"Kendine iyi bakıyor musun?"

"Evet, Anne."

"Yeterince besleniyor musun?"

"Evet, Anne."

"Bugün ne yedin bakayım?"

Bir şeyler mırıldandı. Onaylayacağı bir menü uydurmaya çalıştı. Konuşuyor sayılmazdı, annesinin de duyduğu yoktu.

"...tek bir sent almadım, her şey oğlum içindi, on beş sene hasta bir adamla, başka kadınlar gibi elmaslar pırlantalar mı bekledim..."

Ayrıldığında hâlâ konuşuyordu.

Dışarıda terapötik bir dans almış başını gidiyordu. Yakalarına korkan hastalar yapışmış hemşireler. Banttan pop müziği, bu dekorda romantik fanteziler daha da gülünç kaçıyordu.

Kırlangıçlar Capistrano'ya geri döndüğünde...

İçinde hareket ettikleri yumuşak ışık haresinin ardında Mount Royal'in karanlık silueti yükseliyordu. Altlarında ticaret şehri ışıldıyordu.

Dans edenleri izledi ve çaresizlerle karşılaştığımız zamanlarda hepimizin yaptığı gibi, başka yere oturtamadığı tüm kaotik sevgiyi onlara yükledi. Dehşet içinde yaşıyorlardı.

İçinden, lekesiz beyazlıktaki kadınlardan birinin onu tepeden aşağı indirmesini diledi.

3

Şehirde kaldığı iki hafta boyunca hemen her gece Tamara'yı gördü.

Tamara, psikiyatrını bırakmış ve kendini Sanat'a ver-

mişti; böylesi daha ucuzdu ve daha az çaba gerektiriyordu.

"Birbirimiz hakkında tek bir yeni şey öğrenmeyelim, Tamara."

"Buna tembellik mi yoksa arkadaşlık mı deniyor?"

"Aşk deniyor!"

Teatral bir baygınlık gösterisi sergiledi.

Tamara, bebek evlerini andıran binalarla dolu Fort Sokağı'nda küçük, garip bir odada yaşıyordu. Oymalı şamdanları ve kupaları olan bir şöminesi, şöminenin üstünde de ince ahşap sütun ve saçaklıklarla çevrili dar bir ayna, bir çeşit kahverengi Akropolis vardı.

"Bu aynanın orada kimseye faydası var gibi görünmüyor."

Yerinden çıkardılar ve divanın arkasına yerleştirdiler.

Ekonomik bir ev sahibesi odayı iğreti bölümlere ayırmıştı. Tamara'nınki üçüncü bölümdü ve yüksek tavanından dolayı en dipteymiş gibi duruyordu. Geçici hissi verdiği için sevmişti burayı.

Tamara şimdi yalnızca oto-portre çalışan bir ressamdı. Her yan tuvallerle doluydu. Bütün portrelerin arka planında yaşadığı oda vardı. Tırnaklarının içlerinde boya vardı.

"Neden yalnız kendini yapıyorsun?"

"Benden daha güzel, etkileyici, çekici, zeki, duyarlı, vesaire biri geliyor mu aklına?"

"Şişmanlıyorsun, Tamara."

"Çocukluğumu resmedebileyim diye."

Saçı aynı siyahlıktaydı ve hiç kesmemişti.

Bir gece Merhametli Filistinlileri kurdular ve üyeliği-

ni iki kişiyle sınırladılar. Örgütün şiarı bayağılığa hayranlıktı. Yeni Cadillac'ın yüzgeç çıkıntılarını kutsadılar, Hollywood ve Yıldızlar Geçidini, duvardan duvara halıları, Polinezya lokantalarını savundular, Refah Toplumuna sadakatlerini ilan ettiler.

Duvar kâğıdı gülleri asma kalıplarından sökülüyordu. Tek mobilya, üzeri tıklım tıklım ve paralanmış küçük bir Kurtuluş Ordusu divanıydı. Tamara bir sanatçı modeli olarak kendine bakıyor ve haftanın teorisi, yalnızca muz yiyordu.

Oradan ayrılmadan önceki gece, Tamara ona ve tüm sadık Merhametli Filistinlilere bir sürpriz yaptı. Bandanasını çıkardı. Örgütün amaçları doğrultusunda saçını sarıya boyamıştı.

Hoşça kal eski dost Tamara, diye kayda geçti Breavman, üç yüz bin dolarlık ağız var sende, çiçekler açasın.

4

Krantz'la eski diyalogları ne zaman gerçekleşecekti?

Akşamları göl çok güzeldi. Kurbağalar yatak yayları gibi zıplayıp duruyordu.

Ne zaman bir papirüs resmindeki minik figürler misali su kenarında oturacak ve uzun sürgünlerinden söz edeceklerdi? Ona her şeyi anlatmak istiyordu.

Krantz, Yağmurlu Günlerde İç Mekân oyunları konusunda gözetmenlere ders veriyordu. Krantz izin günleri programını hazırlıyordu. Krantz iskele için yeni bir eşleştirme sistemi kuruyor ve gözetmenlere iki saat bo-

yunca tatbikat yaptırıyordu. Krantz bir yazı tahtası ve boynunda düdük taşıyordu.

Sabahları kaba borazan değil, Haydn'ın Trompet Konçertosu'nun ilk birkaç ölçüsünün hoparlörden yükselen sesiyle uyanıyorlardı. Krantz'ın fikri. Krantz'ın gözetmenleri eğittiği kamp öncesi programın beşinci gününde Breavman, bu müzik parçasının onun için artık hayat boyu kâbus olacağını anladı.

Eh, Krantz meşguldü. Ve İngiltere'den beri peşinde dolanan kız, Anne vardı. Şükür, güzel değildi. Modern dansçıydı.

Organizasyon tamamlanıp çocuklar geldikten sonra işler yoluna girecek ve onlar da evren üzerine eski yorumlarını tamir edeceklerdi.

Krantz Amerikan beysbol oyununun kurallarını açıklıyordu.

"Eğer biri, topu vurulduktan sonra yakalarsa vurucu oyundan çıkar."

"Kulağa mantıklı geliyor," dedi Anne ve birbirlerine sarıldılar.

Diyaloğun bir an önce başlamasını umuyordu çünkü kampta hoşlandığı hiçbir şey yoktu. Müstehcen. Bu duyguyu oraya vardığı ilk dakikada hissetmişti. Bu zengin çocuklar kampında müstehcen bir şey vardı. Mide kaldıracak ölçüde bariz bir şey. Tıpkı bir eğlence parkı gibi, özenle sıralanmış tilt makineleri gibi. Etrafındaki oyun alanlarına, hentbol sahalarına, ranzalara, botlara —çocukları yaz boyunca eyleyip, ebeveynleri rahat ettirecek şeylere baktı. Ailede kangren. Montreal'deki evlerin oturma odaları leş gibi sinsice iş tutma kokuyor.

Shell'in dört yüz mil ötede kendini beklemesinden memnundu.

Gözetmenler iskelede uzanmış güneşleniyorlardı. Breavman bedenleri inceledi. Kısa süre sonra hepsinin teni kahverengiye dönecek, sutyen askılarının etrafı bronzlaşacaktı. Şimdilik hepsi şehir beyazıydı. Çam ağaçları nasıl nefret ediyordur bunlardan!

Breavman, Wanda isimli uzun boylu kıza baktı. İskelenin ucunda oturmuş ayak parmaklarını suya değdiriyordu. Güzel bacakları ve sarı tüyleri vardı ama bunlar Breavman'ı kamçılamadı. Büyük altın geleneğinden[79] sayılmazdı pek. Wanda, Breavman'dan sana zarar gelmez.

Kızların hepsi sıradandı. Şaka gibi. Breavman, iki ayın bu topluluğa neler getireceğini biliyordu.

Hepsine soneler yazıyor olacaktı. Yazılacak bu şiirler yordu onu.

Laurentia gökyüzü yıldızlarla doluydu. Takımyıldızların isimlerini bilmeyen Breavman düzensizliği, güzelliklerinin bir yüzü diye yorumladı.

"Gözetmenler toplantısı," diye seslendi Krantz, balkondan.

"Gitmeyelim, Krantz."

"Harika fikir, başkanlığını yapacak olmam dışında."

Gözetmenler Salonu'na doğru yürürlerken, McGill'de birinci sınıf öğrencisi Ed katıldı yanlarına. "Wanda'yı ilk götüren alır," önerisinde bulundu Ed. "Yani zaman meselesi, onu diyorum. Yaz bitmeden hepimiz onu götürmüş olacağız, her yaz böyle zaten ama bu şekilde birimiz para kazanır."

79- Doğu Avrupa göçmeni Yahudilere, sarışınlıklarına atfen verilen ad.

Breavman bu çeşit genç geyiklerinden nefret ediyordu. Suratına bir tane patlatacak cesaretinin olmasını diledi. Belki Krantz bunu yapardı. Hesapta bir sevgilisi vardı.

"Herhalde ben ilkim diyenin sözünden nasıl emin olacağımızı merak ediyorsunuzdur." Yasa adamı Ed, ikiliye sessizliklerinin nedenini açıklıyordu. Breavman sessizlikte eski dostluklarını aramakla meşguldü.

"Herhalde birbirimize güvenebiliriz," dedi Krantz. "Breavman?"

Breavman kayan bir yıldıza dikkat çekti.

"Bir kozmik önem anlaşması."

Adam başı beş doların iddiayı girmeye değer kılacağında anlaştılar.

Ne bekliyordun Breavman, rüzgârlı bir tepede, bir çakı ve kan kardeşliği töreni mi?

5

Otobüs durağı aileler, çocuklar, balık oltaları, tenis raketleri ve genç efendilerini yolcu etmeye sürüklenmiş şaşkın köpeklerden mürekkep bir keşmekeşti. Haftalardır büyük günü bekleyen anneler, birdenbire yavrularının onlarsız açlıktan öleceği duygusuna kapılmıştı. Breavman'ın eline bir beş dolarla özel bir diyet listesi tutuşturuldu.

"Ona iyi bakacağınızı biliyorum," diye bağırdı kadının biri aceleyle, gözleriyle kalabalığın arasında rüşvet verecek başka birini daha ararken.

Hareketten on beş dakika önce, Breavman bekleyen boş otobüslerden birine gizlice girdi.

Gözlerini yumdu ve pencerenin dışındaki karmaşayı dinledi. Bu insanlarla ne işi vardı?

"Benim adım Martin Stark. Büyük *S*, küçük *t*, küçük *a*, küçük *r*, küçük *k*; sonunda *e* yok."

Breavman arkasına döndü.

Arkasındaki koltukta on iki yaşlarında dimdik oturan bir oğlan vardı. Gözleri inanılmaz bir beyazlıktaydı, sanki doğal hali bu değilmiş, mümkün mertebe kadar beyaz görünsün diye elinden geleni yapıyormuş gibiydi. Bu haliyle az önce bir felaketle karşılaşmış gibi duruyordu.

"Bazen sonuna *e* koyduğum için sayfayı yırtıp yeniden başlamak zorunda kalıyorum."

Sanki hitabet dersindeymiş gibi tekdüze ama her kelimenin üzerine fazlasıyla bastırarak konuşuyordu.

"Benim adım Breavman. Büyük *B*, küçük *r*, küçük *e*..."

Grubundaki kampçılardan biri olacak Martin konusunda uyarılmıştı. Ed'e bakılırsa, yarı dâhi, yarı çatlaktı Martin. Annesi ondan utanıyordu herhalde. Ziyaret Günü'ne hiçbir şartta gelmezdi. Breavman çocuktan, kadının bugün bir saat erken gelip ses çıkarmaması için uyararak onu otobüse yerleştirdiğini öğrendi. Böylece diğer velilerle karşılaşmayı önlemişti.

"Bu yaz gözetmenin benim, Martin."

Martin bu bilgiye tepki vermedi. Breavman'dan öteye, boş gözler ve değişmeyen dehşet ifadesiyle bakmaya devam etti. Kemikli bir yüzü ve müthiş bir Sezar bur-

nu vardı. Konuşmadığı zamanlarda dişlerini sıktığı için çene hatları çok belirgindi.

"En sevdiğin mağaza hangisi?" diye sordu Martin.

"Seninki hangisi?"

"Dionne. En sevdiğin otopark?"

"Bilmem. Seninki?"

"Dionne'un otoparkı."

Sorular Martin'i heyecanlandırmıştı anlaşılan, çünkü bu sefer nefes nefese sordu: "Dionne'un binasında kaç pencere var?"

"Bilmiyorum, Martin. Kaç tane?"

"Bütün cephelerinde mi?"

"Elbette. Yalnızca tek, hatta üç cephedeki pencere sayısını bilmek neye yarar?"

Martin zaferle bir sayı söyledi. Breavman bir daha şehre indiğinde bu sayıyı kontrol etmeye söz verdi kendi kendine.

"Geçen Perşembe Dionne'un otoparkında park etmiş kaç araba vardı?"

"Sen söyle."

Elli kampçı otobüsü istila etti. Bir sürü koltuk değişimi ve pazarlığı yapıldı ve Breavman'ın oğlanla yakınlığı kesildi. Martin yolculuk boyunca kendi kendine mırıldanarak sakince oturdu. Breavman daha sonraları, kendi kendine dört haneli sayıları çarpma oyunu oynadığını öğrendi.

Kuzeye doğru ilerlerken Breavman sordu: "Taşrayı seviyor musun?"

"İnceledikten sonra."

6

Beraberce çiğneyen üç yüz çene epey gürültü çıkarır. Sıralar masalardan ya çok uzak ya da masalara çok bitişikti ve ayarlanmaları için daima zahmetli bir ortak çalışma gerekmekteydi. Bir keresinde, bardağındaki sütte baloncuk yaptığı için çocuklardan birini neredeyse tokatlayacaktı.

Yemekten sonra Breavman ve Ed çalmaya başladılar; Breavman yitip gittiğini bildiği karışık akorları bastı ve Ed, salondaki karman çorman gürültüyü bastırmak için armonikasıyla en yüksek tonları katletti.

Kafasında her zaman Handel'in müziğini duymak isteyen Breavman, ödünç gitarın tellerine basıp duruyordu. Sol elinin parmaklarında telin verdiği acıya dayanacak nasırlaşma yoktu.

Kendi grubuyla Ed'inkiler aynı yatakhaneyi paylaşıyordu ve gözetmenler, aynı ahşap binada kendileri için bölmelerle başka bir alan yaratmışlardı. Kendi aralarında ilk birkaç gün için sıkı disiplin uygulamak konusunda anlaştılar. Ardından yularları gevşetip iyi adam olacaklardı. Yaptıkları ciddi konuşmanın ardından çişini etmesi yarım saat süren Martin dışında çocukların hepsi uslu uslu yataklarına gitti. Ed, sabah hangi saatte kalkarlarsa kalksınlar sessiz kalmalarını tembihledi.

Tam kontrol havası ağırlığıyla çökerken gözetmenler ranzalarına yerleşti. Martin'in kelimeleri yutan tuhaf sesi çınladı.

"İçtimadan önce ötekini yapabilir miyim?"

"Evet, Martin."

"Burnumu temizleyebilir miyim?"

"Çok ses çıkarmayacaksan."

"Erkek kardeşime mektup yazabilir miyim?"

Ed uzanarak Breavman'a fısıldadı: "Erkek kardeşi yok."

Hepsi uyuyunca, telefonun bulunduğu mutfağa gitti. New York'a, Shell'e telefon açtı. Sesinin yaşadığı o günü silmesini istiyordu zihninden. "Sevgilim," deyişini duymak istiyordu. Şehirdeyken beş altı kere aramış ve faturasını adamakıllı kabarmıştı.

Telefon şirketinin alet üzerindeki numaraların nasıl çevrileceğini anlatan küçük harfli yazılarını defalarca okuyarak bekledi ve Shell'e bir şey belli etmedi. İçinde bir ses avazı çıktığınca bağırıyordu: Olmuyor, olmuyor.

Shell, Joseph Conrad'ı[80] çok sevdiğini söyledi.

Üç dakikalık konuşmanın işe yaramadığını bilerek, birbirlerine usulca hoşça kal dediler.

İki saat boyunca günü bütün ayrıntılarıyla anlatarak yazdı. Kolundaki karasinek ısırıklarından rahatsızdı, bunu da yazdı. Kızılderili ceketi çok sıcak geliyordu ama çıkarmak gelmedi içinden. Bunu da yazdı.

80- Joseph Conrad (18571924): Pek çok yazarı etkilemiş ve filmlere konu edilmiş eserlerini (Hitchcock'un Sabotaj'ı ve Coppola'nın Kıyamet'i gibi) İngiltere'de İngilizce yazmış, İngiliz dili ustalarından sayılan Polonyalı romancı.

7

Martin büyüledi onu. Çocuğun yüzündeki ifadeyi yanlış değerlendirdiğini anladı. Boş bir dehşet ifadesi değil, genel meraktı gözlerindeki. Ender rastlanan yaratıklardan biri, mutlu bir deli-çocuktu. Diğer çocuklar Breavman'ın bu seçimini fark edip ona şaşkınlıkla karışık bir saygı gösterdiler.

Bir öğleden sonra, Martin'i ortalarına almış, ona çarpması için sayılar söyleyerek eğleniyorlardı.

Martin, dua eder gibi gözleri kapalı, bir ileri bir geri sallanıyordu. Havalanmaya çabalayan garip bir kuş misali, düşünürken avuçlarını iki bacağına vuruyordu ve zihni bir makineymiş gibi, vızıltılı bir ses çıkarıyordu.

"Hım-m-m-m-m-m-m-m..."

"Şuna bakın ya!"

"Hım-m-m-m-m-m-m-m..."

"Haydi, oğlum, Martin!"

"Seksen bir bin dokuz yüz on sekiz," dedi gözlerini açarak. Çocuklar onu alkışladı ve kucakladı.

Derken gözüne küçük bir çam ağacı ilişti. Bir an durdu, baktı ve etrafındaki çemberin dışına yürüdü. Breavman peşinden gitti.

"İyi misin?"

"A, evet. Bunları saysam daha iyi galiba."

Öğle yemeğine kadar, ortalama bir çam ağacında kaç iğne bulunduğunu keşfederek oyalandı.

Krantz, Breavman'ın öğleden sonraki meşguliyetini anlayınca biraz bozuldu.

"Bayan Stark parasını bunun için harcamıyor."

"Öyle mi?"

Kendilerini, birbirlerini azarlayacakları bir duruma sokmaları inanılır gibi değildi.

"Oğlu uvertür ucubeliği yapsın diye buraya para vermediği kesin."

"Ne için veriyor peki?"

"Boş versene, Breavman. Sağlıklı değil bu, biliyorsun. Kadın çocuğunun diğerleri gibi olmasını istiyor —öbür çocuklarla kaynaşmış, sıradan... Zaten bu haliyle yeterince zor durumu."

"Tamam, beysbola zorlayalım onu öyleyse."

"Kural ihlalleri şiddetli disiplin cezasına tabi tutulacaktır, Herr Breavman."

8

Yatakhanelerin arkasında zincirleme tepeler yükseliyordu. Bu tepelerden birinde tahta sıraları ve sahnesiyle bir amfiteatr vardı. Oyunlarda, beraberce söylenen şarkılarda ve Şabat günlerinde Dua etme yeri olarak kullanılıyordu.

Ne güzeldir çadırların, Ey Yâkub[81],
Ve kuruldukları yer, Ey İsrail...

İbranice söylüyorlardı, sesleri günışığına karışıyordu. Yüksek, koyu çam ağaçlarından yayılan hoş bir koku hâ-

81- Sosyal kaynaşma mekânı olarak kullanılan Yahudi gençlik/çocuk yaz kamplarının simgesine dönüşmüş ilahi.

kimdi. Bütün kamp beyaz giysiler içinde bir araya gelmişti.

İşte böyle güzeliz, diye düşündü, sadece şu an, şarkı söylerken. Hepsi bir ağızdan şarkı söylediklerinde katlanılır hale gelen fırtına birlikleri[82], haçlı kafilesi, leş kokan zincirli köleler, sağduyulu yurttaşlar. Her bitmemiş şarkıda ideal temanın ipuçları...

Ed, keman çalmak isteyen ama katı inançlı ailesi tarafından engellenen küçük bir çocukla ilgili çok güzel bir Sholem Aleichem[83] öyküsü anlattı. Breavman bir an için öyküyü abartacağını düşündü ama hayır, Ed sahnede düşsel kemanıyla dans etti ve herkesi inandırdı.

Bir kızın vücudu üzerine bahse giren Ed.

Breavman, oturduğu yerde asla onun gibi hem soğukkanlı hem çekici olamayacağını düşündü. Ve olmak istediği şey buydu: Herkesin sevgilisi nazik kahraman, hayvanlarla konuşan adam, çocukları sırtında taşıyan Baal Shem Tov[84].

Herhangi bir İbranice kelimeyi tereddüt etmeden söylemeyi asla beceremeyecekti.

"Krantz," diye fısıldadı, "neden rayların öte tarafına geçmemize izin verilmiyordu?"

On iki erdemli yüz 'şşt,' dedi.

82- Nazi partisinin, kısaca SA adıyla bilinen askeri örgütü (Sturmabteilung).

83- Sholem Aleichem (1859-1916): Yidiş edebiyatında önemli yer tutan Ukraynalı Yahudi roman, kısa öykü ve oyun yazarı. Çocuk öykülerini Yidiş diline kazandıran ilk yazardır. Damdaki Kemancı müzikali, yarattığı Sütçü Tevye karakteri temel alınarak yazılmıştır.

84- Haham İsrael ben Eliezer (1698-1760): Baal Şem Tov veya Beşt adıyla da tanınan ve Hasidik Judaizm'in kurucusu kabul edilen din adamı.

Hâlâ ve küstahça olduğunu biliyordu, sıklıkla kendini Gerçek Yahudi görüyordu. Geçmişi yabancı deneyimleri öğrenmesini sağlamıştı. Buna müteşekkirdi. Şimdi o deneyimi kendi insanlarıyla zenginleştiriyordu.

Peki, bütün bunlar neyle ilgiliydi? Bir yüzün temayülü için yakaran, çölde yalnız bir adam.

Anne, vücudunda kadınca ne varsa yok eden gülünç, kaskatı hareketlerle bir Hasidik dansı sergiledi. Ama bir anlığına tenleri bembeyaza döndü; dar sokaklarda hiçbir zaman karşılarına çıkmayacak intikam fırsatları ve mucizeler bekleyerek Avrupa'da yittiler.

Şabat töreninden sonra, ormanlıktan sıcak kamp alanında çıktığında kaybolan bir kelebek tepeden aşağı yürürken peşine düştü sanki. Bu onuru gün boyu taşıdı içinde.

9

"Çok zor," dedi Shell'in sesi. "Herkesin bir bedeni var."

"Biliyorum," dedi Breavman. "Ve akşamları en acilen ihtiyaç duyulan şeyin sadece omzuna sarılan bir kol olduğu bir an var."

"Hâlâ konuşabildiğimiz için çok mutluyum."

Dürüstlüğü Shell'i, hissettiği bütün günaha çağrı duygularını anlatmaya zorluyordu. Ondan hiçbir şey saklamamak istiyordu. Bu tekniğin tehlikesini ikisi de iyi biliyordu: Beni arzulayan insanlar var. Ya beni tutarsın ya da onlar...

Karanlık mutfağın duvarına yaslandı ve dinledi. Birinin onunla böylesi yumuşacık konuşması ne garipti! İçinde kendiyle yumuşacık konuşabilen birinin bulunduğu bu mucizeyi yaratmayı nasıl başarmıştı? Tıpkı birinin ilk şiirini okumak gibi, hiçbir zaman elinde bulundurmadığına emin olduğu bir sihirdi. Ama işte, fısıldanan kendi adıydı.

Fısıldayanı yüzlerce yabancı yatağa yönlendirerek sesini keseceğine dair çirkin bir öngörü gelişti yüreğinde.

"Shell, yarın New York'a geliyorum!"

"Kampı bırakıyor musun?"

"Burada bana göre bir şey yok."

"Oh, Lawrence."

Dışarı çıktığında yağmur yağıyordu ve sesi hâlâ kulaklarındaydı. Oyun alanlarından birinde dolanmaya başladı. Alanın çevresindeki çam ağaçları ve tepeler, içine onu da alan koca bir kâse gibiydi. Babasıyla öylesi bağlantılıymış gibi geldiğinden kafasını kaldırıp bakmaya bile dayanamadığı karanlık bir tepe vardı; ayyaşlar gibi sallanarak dönüp durdu.

Yağmur, elektrik ışıklarını yer yer perdeliyordu. Her yanını tarifsiz bir utanç duygusu sardı. Babası tepelerin bir parçasıydı, milyonlarca ıslak yaprağın arasında rüzgâr misali esiyordu.

Derken bir fikir üzerine biniverdi —ataları vardı! Ecdadı, bir kolyeye takılı papatyalar gibi ta eskilere dayanıyordu. Çamurların içinde daire üzerine daire çizdi.

Tökezledi ve düştü, ağzına yüzüne çamur bulaştı. Giysileri yağmuru sünger gibi çekerken kıpırdamadan yattı. Bu arenada çok önemli bir şey olacaktı. Bundan

emindi. Öyle yaldızlı, öyle ışıklı değil ama bu çamurun içinde gerekli ve kaçınılmaz bir şey gerçekleşecekti. Su yüzüne çıktığında görmek için kalmak zorundaydı. Neden üşümediğini merak ettiği an, titremeye başladı.

Shell'e komik bir telgraf çekerek neden gelemeyeceğini açıkladı.

10

Breavman, Martin'in annesi Bayan Stark'tan bir mektup aldı. Gözetmenlerin göndermeleri mecburi resmi raporlara velilerin cevap vermesi pek alışıldık değildi.

Sayın Bay Breavman,

Oğlum Martin'in emin ellerde olduğundan eminim.

Kaygılı değilim ve oğlumun davranışlarıyla ilgili daha ayrıntılı raporlar almayı beklemiyorum.

Saygılarımla,

R. F. Stark

"Ne halt yazdın kadına?" diye sordu Krantz.

"Çocuktan hoşlandım, Krantz. Mektupla çok uğraştım. Ona, çocuğunun çok değerli bir insan olduğuna inandığımı göstermek istedim.

"Ya, öyle mi?"

"Ne söylemem gerekiyordu?"

"Hiç. Mümkün olduğunca az şey. Kadının nasıl biri olduğunu sana söylemiştim. Yılın sadece iki ayı, her gün çocuğun suratını görmeyip, normal bir kampta, di-

ğer normal çocuklarla, normal şeyler yapan biri olduğunu varsayabiliyor."

"Eh, çocuk öyle değil. Bunlardan çok daha önemli biri o."

"Çok iyi, Breavman, çok sevecensin. Ama bu duygularını kendine sakla, tamam mı? Böyle davranarak kadını değil, Breavman'ı tatmin ediyorsun."

İdare Binası'nın balkonunda dikiliyorlardı. Krantz Akşam Etkinliklerini duyurmak üzereydi.

Martin'e dair bildiklerini Krantz bilmiyor muydu? Hayır, doğru değildi bu. Çocukla ilgili bir şey bilmiyordu ama onu seviyordu. Martin bir ilahi deliydi. Cemaat mutlaka onun aralarında olmasından şeref duymalıydı. Ona müsamaha gösterilmemeliydi; kurumlar onun, ananevi şekilsiz kâhinin etrafında şekillendirilmeliydi.

Ortalık yerde, diyalogla kızışınca kulağa o denli delice gelmeyecekti.

Krantz, kadranı bileğinin iç tarafına dönük taktığı saatine baktı. İçeri girmek için geri döndüğünde gözüne çimlerin bitimindeki çalılıkların yanındaki gölgede yüzükoyun yatan bir şekil ilişti.

"Tanrı aşkına Breavman, bahsettiğim buydu işte!"

Breavman hızla çimleri aştı.

"Ne yapıyorsun, Martin?"

"Yirmi bin yirmi altı."

Balkona geri döndü.

"Çimleri sayıyor."

Krantz gözlerini kapadı ve tırabzanda parmaklarını tıkırdattı.

"Akşam etkinliğin ne, Breavman?"

"Eşya avı."[85]

"İyi, onu diğerlerinin yanına götür."

"Eşya avıyla ilgilenmiyor."

Krantz öne eğildi ve sabrı tükenmiş bir gülümsemeyle, "İkna et," dedi. "Bu yüzden buradasın."

"Ha dünkü gazeteyi aramış, ha çimleri saymış; ne fark edecek?"

Krantz merdivenlerden aşağı inerek, Martin'i yerden kaldırdı, onu Breavman'ın grubunun toplandığı yere kadar sırtında götürmeyi teklif etti. Martin neşeyle Krantz'ın sırtına tırmandı ve görünürde herhangi bir neden olmaksızın, sanki büyük bir patlama bekliyormuş gibi, işaret parmaklarıyla kulaklarını tıkadı.

Martin'in her gece uyumadan önce o gün ne kadar eğlendiğini açıklama alışkanlığı vardı. Gizemli bir ideale ulaşmaya çalışır gibiydi.

"E, Martin, işler bugün nasıl gitti bakalım?" diye sordu Breavman, yatağının kenarına ilişerek.

Mekanik ses asla tereddüt etmezdi.

"Yüzde yetmiş dört."

"İyi mi bu?"

"Hoş görülebilir."

85- Birkaç takımın verilen görev listelerindeki işleri yapmak veya verilen eşyayı bulup getirmek suretiyle puan kazandığı oyun.

11

Bu kadar hareketsiz yatabilmesine şaşıyordu.

Dağların yeşilini alan sudan daha bile hareketsizdi.

Wanda, günden arta kalan ışıkta mektup yazar gibi yapıyordu, cıvıl cıvıldı. Uzun sarı saçları büyük geleneğe pek uygun düşmüyordu demek. Altın tüylü uzuvlarına ayrı ayrı tapılabilirdi ama güzellikte bütünleşmiyorlardı. Mamafih, aynı anda kaç uyluk öpebilirdi?

Devasa bir ağzım olsaydı.

Sinekler feciydi. Altı-On İki mesaideydiler. Wanda ona doğru elini uzattı ama Breavman sinek losyonunu sürmek yerine, şişeyi verdi. Fantezisi, kızın her yanına losyonu artan bir çılgınlık içinde sürmekti.

Hafif bir yağmur, suyun yüzeyini gümüş bir ağla kaplıyordu. Ara sıra kantinde toplanmış bir Lassie filmi seyreden güruhtan gelen neşeli sesler duyuluyordu.

Yağmur durdu ve suyun yüzeyi eski durgunluğuna kavuştu.

"Hayatımda hiç göl kıyısında yaşamadım," dedi çıplak ayakla yürüyen Wanda.

"Şiir işine hiç girme, Wanda."

Dalgınca, kızın yüzünü ve düşündüğünden daha yumuşak çıkan saçlarını okşadı.

Yavaşça kayan bir yıldız misali kayıkhaneden uzaklaşan bir içsel göz kontrplak bir kutunun içinde iki minicik figürün (çiftleşen haşereler?) kaçınılmaz bale figürleriyle birbirlerine yaklaşması görüntüsünü sundu Breavman'a.

Wanda, Breavman'ın okşayan parmaklarını öpebilmek için başını uygun bir konuma getirmeye çalışıyordu.

Nihayet kızın dudaklarını, karnını, her yerini öptü.

Sonra çok rahatsız edici bir şey gerçekleşti.

Wanda'nın yüzü bulanıklaşarak Lisa'nın yüzüne dönüştü, kayıkhanenin içi karanlıktı ve o yüz önce tanımadığı bir yüze, sonra belki de sarı saçlardan ötürü Bertha'nın yüzüne dönüştü. Bu değişimi engellemek, yanındaki kıza geri dönebilmek için dikkatlice baktı Breavman.

Sonra hiçbirini durdurmaya çalışmadan, ağzıyla farklı yüzlerin izini sürdü. Wanda bu yaklaşımını ihtiras sandı.

Patikadan yürüyerek geri döndüler. Gökyüzü mora çalıyordu. Mehtap yumuşacık bir bulut kümesinin arasından görünüverdi. Milyonlarca çam iğnesi patikayı yumuşatmıştı. Kaç taneydi, muhtemelen bulurdu Martin.

Aksırdı Wanda. Rutubetli ahşap döşemeler.

"Orası ne kadar huzurluydu."

Basmakalıp sözlerini bedeni üzerine açılan bahsi anlatarak cezalandırma fikri baştan çıkarıyordu Breavman'ı.

"Bizim neslimizin emeli nedir biliyor musun, Wanda? Sazdan kulübelerde yaşayan ama habire sevişen Çinli mistikler olmak isteriz hepimiz."

"Acımasızlıktan uzak bir şey söyleyemez misin?" dedi beriki koşarak uzaklaşırken, dişlerinin arasından.

Kızı kırdığı için gece boyunca uyumayarak kendini cezalandırdı. Sabah kuşları ötmeye başladı. Pencerede serin bir gri ışık büyüdü, arkadaki ağaçlar hâlâ siyahtı.

Dağın tepesinde hafif sis vardı ancak Breavman'ın içinden seyretmek gelmedi.

Birkaç gün sonra Wanda'nın soğuk algınlığını kaptığını fark etti. Ve grubundaki kampçıların yüzlerine nasıl yemek bulaştırdıklarını anlayamadı. Süt höpürdetiyor, tükürükle seyreltiyor, fazladan yemek için kapışıyor, ezilmiş ekmeklerden şekiller yapıyorlardı.

Martin'e göz attı. Çocuk hiçbir şey yememişti. Krantz, çocuğun diyetini yakından gözlemesi için onu uyarmıştı. Çünkü oğlan bazen sebebi asla anlaşılmayan gizemli açlık grevlerine başlıyordu. Böyle durumlarda Breavman onu kucaklayabilmeliydi.

Kafası iyice ağırlaşmıştı. Sinekler acımasızdı. Kampçılarla aynı saatte yattı ama uyuyamadı.

Krantz'la Anne'i aptalca ve Shell'i sevgiyle düşünerek öylece yattı.

Yatay pozisyon bir tuzaktı. Atlar gibi ayakta uyumayı öğrenmesi gerekiyordu.

Zavallı Krantz ve Anne, ormanda. Karasineklerin saldırısına uğramadan ne kadar çıplak yatabilirlerdi? Elleri, kendininkileri kaşımak için kızın teninden ve saçından ayrılmak zorundaydı.

"Girebilir miyim?"

Gelen Wanda'ydı. Elbette gelebilirdi. Yatağa bağlanmıştı, değil mi?

"Beni görmene neden izin vermediğimi söylemek istiyorum sadece."

Sineklere karşı şanlarını eşitlemek için ışıkları söndürdü Wanda. O konuşurken parmakları birbirine karıştı. Tam doğrulup kızı hafifçe öpecekken gözü köşedeki

ateşböceğine ilişti. Seyrek aralıklarla yanıp sönüyordu. Breavman ölmek üzere olduğundan emindi.

"Neden öpüyorsun beni?"

"Bilmem. Bunun için gelmemiştim. Tam tersi..."

Ateşböceği giderek Breavman'ın ilgisini daha çok çekiyordu. Henüz ölü değildi.

"Ne halt etmeye bilmiyorsun?"

Bluzunun altında bir şeyi kurcalıyordu Wanda. "Sutyenimin lastiğini koparttın."

"Harika bir sohbet bu."

"Gideyim ben."

"Git. Gitsin. Gidelim. Gitsinler."

"Kimseyle konuşamıyorsun."

Bunun kendisini kötü hissettirmesi mi gerekiyordu? Hissettirmiyordu. Kendini tamamen ateşböceği krizine kaptırmıştı. Küçük soğuk parıltıların arası giderek açılıyordu. Tinker Bell'di bu. Herkes sihre inanmalıydı. Kimse inanmıyordu. Kendi de inanmıyordu. Sihir inanmıyordu sihre. Lütfen ölme.

Ölmedi. Wanda gittikten sonra uzun süre yanıp sönmeye devam etti. Krantz, Ed'in *Time* dergisini ödünç almaya geldiğinde yanıp söndü. Uyumaya çalışırken yanıp söndü. Karanlıkta günlüğüne bir şeyler karalarken yanıp söndü.

Ühü-ühü-hü-hü dedi, bütün küçük çocuklar.

12

Saat sabahın üçüydü ve Breavman herkesin uyumasından memnundu. Sıra sıra yataklarında kamçılar ve gözetmenler; böylesi daha düzenliydi. Karşılaşılacak egolar, yorumlanacak yüzler, içine girilecek dünyalar; uyanık olduklarında pek çok ihtimal devreye giriyordu. Çeşitlilik kafa karıştırıcıydı. Bir insanla karşılaşmak yeterince zordu. Topluluk, bireysel aşkın başarısızlığına mazeretti.

Nefesi buharlaştıracak denli soğuk, tertemiz bir gece. Yukarıdaki buz yıldızların avuçladığı manzara gökyüzüyle yekvücut görünüyordu. Ağaçlar, tepeler, ahşap binalar, hatta alçak bir sis bulutu, gezegenin kayalarına perçinlenmişti. Hiçbir şey yerinden kımıldayamayacakmış, genel uyku halini hiçbir şey kıramayacakmış gibiydi.

Breavman karanlıklara bürünmüş kabinler arasında, neredeyse marş adımlarıyla yürüdü. Bu donmuş dünyadaki tek özgür olması içini coşkuyla dolduruyordu. Wanda uykudaydı; renksizdi saçları. Martin, çeneleri gevşemiş, korkuları evine çekilmiş, uykudaydı. Eğitimsiz dansçı Anne uykudaydı. Krantz uykudaydı. Krantz'ın nasıl uyuduğunu, hırıltılı horlamasını her saldığında dudaklarının nasıl şişerek öne doğru çıktığını çok iyi biliyordu

Aralarında dolanırken zihninde bütün duvarları eritip, her şeklin ayrışırkenki dökümünü çıkardı. Bu geceki uykuda tuhaf bir çirkinlik vardı. Uyuyanlardan birinin yüzünde, bir şölende yalnız başına atıştıranlara has doyumsuz ifadeyi fark etti. Herkes uykusunda evin tek

çocuğudur. Uyuyanlar, kendi özel beyaz kumlu kumsallarında dinelen bir dizi koca yengeç misali, döndü, kol veya bacak sarkıttı, dirsek attı, yeniden döndü.

Bütün emelleri, enerjileri, hızları, bireysellikleri, sıra sıra, zamanı geçmiş ve bir sonraki seneyi bekleyen Noel süsleri gibi talaşlara sarılıydı. Her şekil, güce öylesi kenetlenmiş, uzaklardaki çocuk odası mücadelesinde kilit altındaydı. Ve göründüğü kadarıyla, sert ve durgun gece ile fiziksel dünya, onlar geri gelene kadar hareketsiz bekleyecekti.

Siz kaybettiniz, diye bağırdı hepsine Breavman. Bu dünya, bizim küçük dünyamız, hipnozcular için bir turnuva ve galibi benim.

Ödülünü Krantz'la paylaşmaya karar verdi.

Krantz'ın yatağının üstündeki pencerenin sinekliğinde bir tümsek vardı. Breavman dışarıdan tıklattığında, küçük bir gök gürültüsü yarattı.

Krantz'ın yüzü görünmedi. Breavman yeniden tıkladı. Krantz'ın vücudundan ayrı bir şeymiş gibi çıkan tekdüze sesi duyuldu.

"Çiçekleri eziyorsun, Breavman. Aşağıya bakarsan çiçek tarhında durduğunu fark edeceksin. Niye çiçeklerin üstünde duruyorsun, Breavman?"

"Krantz, dinle şunu: Uykusuzluk çeken birinin son sığındığı şey, uyuyan dünyaya karşı hissettiği üstünlük duygusudur."

"Çok güzel Breavman. İyi geceler."

"Sığınmanın son üstünlüğü uykusuzluk çeken dünyanın uyuma duygusudur."

"Harika."

"Üstünlüğün sığınma dünyası, uyuyan uykusuzluk hastasının son duygusudur."

"Hı-hı. Evet."

Stor mekanizmasının sesi duyuldu ve Krantz pencereden gözlerini kırpıştırdı.

"Merhaba, Breavman."

"Artık uyuyabilirsin, Krantz. Yalnızca seni uyandırmak istemiştim."

"Eh, bütün kampı uyandırabilirdin. Uyandır kampı, Breavman! Bu gece, o gece."

"Ne gecesi?"

"Çocukların Haçlı Seferi.[86] Montreal'e yürüyeceğiz."

"Yani bütün bu disiplinin bir sebebi var. Bağışla, Krantz, anlamam gerekirdi."

Netameli bir coşkuyla Montreal saldırısı ve birbiri ardına meydana gelecek şehitliklerin planlarını yaptılar. Dört dakikalık konuşma sonunda Breavman fantezi dünyasına kaptırdı kendini.

"Bu işi bana faydası dokunsun diye mi yapıyorsun, Krantz? Bir çeşit yardım terapisi mi bu?"

"Tanrı cezanı versin, Breavman."

Yatak bir daha gıcırdadı ve birkaç saniye sonra Krantz, üstünde bir bornoz ve boynunda bir havluyla dışarıdaydı.

86- 1212 yılında, Dördüncü Haçlı Seferi sırasında Papa III. Innocentus'un Kudüs'ü kurtarmak için yaptığı çağrılardan etkilenen 12 yaşındaki çoban Etienne'in St. Denis kilisesi önünde yaptığı konuşmalarla başlayan ve 8 ila 14 yaşlarında yaklaşık 50.000 çocuğun seferber edilmesiyle devam eden sefer. Söz konusu çocukların büyük kısmı yolda can vermiş, Marsilya'ya varıp gemilere binenler ise korsanların eline düşüp esir olarak satılmıştır.

"Biraz yürüyelim, Breavman."

"Benimle kafa buluyordun, Krantz."

"Bu kadar algılaması yüksek biriyken nasıl birden bu kadar sefil bir köre dönüşüyorsun, anlamıyorum. Kabul ediyorum. Uyuyordum ve sana siktirip gitmeni söylemek istedim. Ayrıca, yatakta yanımda Anne vardı."

"Özür dilerim, ben..."

"Hayır, şimdi ben seninle konuşmak istiyorum. Haftalardır seninle konuşmanın yollarını arıyorum."

"Ne?"

"Kendini tamamen kapadın, Breavman. Bana, herkese..."

Kano raflarının yanında dikildiler, konuştular, suyun sesini dinlediler. Kum ıslaktı ve orada durmak sahiden üşütücüydü ama ikisi de başlayan ve çok kırılgan olduğunu artık bildikleri iletişimlerini bozmak istemedi.

Kıyı boyunca uzanan sis kıvrımlı tutamlarla yavaş yavaş dağılmaya, gökyüzünün etekleri kraliyet mavisine çalmaya başladı.

Biraz dikkatlice ve cinsellikle ilgili bilgi vermekten kaçınarak, kızlarını anlattılar birbirlerine.

13

Martin'in, tarihe geçecek seferleri yönetmesi gerekirken sadece ot ve çam iğnesi sayan muhteşem Sezar burnunu sümkürüşünü izledi.

Martin her sabah, ayini tamamlamak için herkesten yarım saat önce kalkıyordu.

Kürdanlar, kulak temizleme çubukları, vazelin, aynalar.

Breavman nedenini sordu.

"Temiz burun severim."

Martin, Breavman'dan erkek kardeşine yazdığı mektubu postalamasını istedi. Bayan Stark, bu mektupların alınıp yok edilmesi için kesin talimat vermişti. Breavman mektupları okudu ve oğlanın ıstırabını biraz daha yakından hissetti.

Sevgili Kabadayı şişko Kabadayı pislik

Son otuz dört mektubunu aldım ve saniyede milyon yalanını yakaladım. Umarım açlıktan ölürsün ve şeyin bir sürü çığlıkla ortadan ikiye kırılır ve anneme benim hakkımda söylediklerinden sonra böcekler çıkar her yerinden. Neden ağzına havluları ve jiletleri tıkmıyorsun. Annem aptal bir kafatası değil cep feneriyle baktı ve battaniyelerin altından bana yazdığın zehirli boku gördü.

Sevgiler kardeşin,

MARTIN STARK

14

İzin günü. Otobüsün içindeki sıcak yolculuğa rağmen yeniden Montreal'de olmak heyecan vericiydi. Ama şehrin en güzel yerlerinin parçalanmasından sorumlu piçler kimlerdi?

Annesini ziyaret etti, bir süredir uzaklarda olduğunu anlatamadı. Her zamanki dehşet.

Sherbrooke Sokağı'nda dolaştı. Montreal kadınları çok güzeldi. Bacakları incecik bileklerden fırlatılmış, özel yüksekliklerdeki atmosferlere giden güdümlü füzeler gibiydi.

Pli ve kırışıklıklarından vahşi teoriler üretti.

Kayan yıldızlar gibi beyaz ve hızlı bilekler, kolsuz giysilerin kol deliklerine sapladı Breavman'ı. Bu gece saçlarından Breavman'ın gözlerini taramak zorunda kalacaklardı.

Para saklar misali, yüzlerce el ekti göğüslere. Tamara'ya bu yüzden başvurdu.

"Gel kabuksuz ihtiyar, gel."

Terebentin kokusu. Bir yığın acılı oto-portre daha. "Tamara, sen konuşabildiğim tek kadınsın. Son iki haftadır elimde ağzınla uyuyorum."

"Kamp nasıl? Krantz nasıl?"

"Gelişiyor. Ama asla Müşfik Ebeveyn olamayacak."

"Çok güzel kokuyorsun. Çok da yanmışsın. Leziz."

"Ölçüyü kaçıralım."

"Her halü kârda iyi fikir."

"Birbirimizin cinsel organlarına övgüler yağdıralım. Nefret bir tanım, değil mi?"

"Kadınlar için. Erkeklere uygun. Kulağa sallantılı geliyor — sarkan şeyler. Avizeleri düşündürüyor bana."

"Muhteşemsin, Tamara. Tanrım, senle olmayı seviyorum. Senle her şey olabilirim."

"Ben de."

Ve Shell'in, apaçık hediyesiyle, onu bir çeşit asalete zorladığını fark etti.

"Aklımıza geleni yapalım."

Çin Bahçeleri'nde kallavi bir yemek için sabahın beşinde odadan ayrıldılar. Manyaklar gibi gülerek, çubuklarla birbirlerini beslediler ve birbirlerine âşık olduklarına karar verdiler. Garsonlar baktı. Üstlerindeki boyaları temizleme zahmetine girmemişlerdi.

Dönüş yolunda, Shell'den, ne kadar güzel olduğundan bahsettiler. Tamara'ya telefonundan New York'u arayıp arayamayacağını sordu.

"Elbette. O özel bir kız."

Shell uykuluydu ama ondan haber aldığına memnundu. Küçük kız çocuğu sesiyle konuştu. Breavman ona, onu sevdiğini söyledi.

Sabah ilk otobüsle kampa geri döndü. Ölümsüz Tamara otobüs terminaline kadar eşlik etti Breavman'a. Bir saatlik uykudan sonra gerçek sevgi budur, diye düşündü.

15

Şimdi Breavman'ın günlüğüne yakından göz atmalıyız:

Cuma gecesi. Şabat. Hoparlörde ayin müziği. Kutsal, kutsal, kutsal, Ekmeklerin Efendisi Tanrı. Dünya şanınla dolu. Bir de nefretime son verebilsem. İpeklere sarınan ve altınlarla taçlanan o yazılara bir inanabilsem. Söz'ü yazmak istiyorum.

Bedenlerimiz hep kahverengi. Çocukların hepsi beyaz giyinmiş. İbadet etmemizi mümkün kılıyor.

Beni yeniden eve alın. Evimi yeniden yapın. Senin

içinde kalmamı sağlayın. Acımı alın. Artık onu kullanamam. Hiçbir şeyi güzelleştirmiyor. Yaprakları cüruflara dönüştürüyor. Suyu pisliğe dönüştürüyor. Senin bedenini taşa çeviriyor. Kutsal yaşam. Bırak gideyim ona. Nefret etmek istemiyorum. Bırak gelişeyim. Bırak hayalin gelişsin içimde.

Kardeşim, yeni arabanı ver bana. Aşkıma gitmek istiyorum. Karşılığında sana bu tekerlekli iskemleyi öneriyorum. Kardeşim, bütün paranı ver bana. Aşkımın istediği her şeyi alabilmek istiyorum. Karşılığında sana körlük teklif ediyorum ki hayatının bundan sonrasında herkesin üstündeki mutlak kontrol sende olsun. Kardeşim, karını ver bana. Sevdiğim odur. Karşılığında sana sınırsız kredi açmaları için şehrin bütün fahişelerine emir verdim.

Ey sen. Çalışmama yardım et. Elimin bütün faaliyetleri senindir. Tekliflerimi değersiz kılma. Aklımı kaçırtma. Çıldırıp senin adını anarak sürünmeyeyim.

Kendiminki dışında hiçbir tenden tat alamıyorum.

Beni güvenlikten uzaklaştır. Bulunduğum yerde emniyet yok.

Günlerimi nasıl adayabilirim sana? İşte sonunda söyledim bunu. Yaşamımı nasıl adayabilirim sana?

16

Sevgili Shell,

Gümüş telkâri yeşim küpelerin. Onları kulağında hayal ettim. Sonra başının yanını ve saçının kıvrımlarının takip ettiği yolu hayal ettim. Sonra yüzünü. Nihayet bütün güzelliğini.

Güzelliğe övgüye duyduğun kuşkuyu hatırladım sonra, o zaman inandığım yegâne şeye, ruhuna şükrettim.

Gözlerinin ve teninin güzelliğinin, ruhunun gündelik giysileri olduğunu keşfettim. Şabat gününde ne giydiğini sorduğumda müziğe dönüştü ruhun.

Tüm kalbimle sevgilim,

LAWRENCE

17

Anne ve Breavman beraberce gece görevindeydiler. Gözetmenlerin gelişini beklerken ranzalardan birinin basamaklarında oturdular.

Evet, evet, Krantz kamp işleri için şehirdeydi.

Saçının örgüsü büyük, kıvrımlı bir nehir gibiydi. Ateşböcekleri. Kimileri çamların tepeleri kadar yüksekte, kimileri köklerin yanında.

İşte senin için yazdığım şiir:

Seni tanımıyorum, Anne.
Seni tanımıyorum, Anne.
Seni tanımıyorum, Anne.

Ebedi tema: ampule kendilerini vurup duran minik sinek ve pervaneler.

"Kafayı bulmak istediğim cinsten bir gece," dedi Anne.

"Daha da ayılmayı isterdim."

Yağmur serpiştirmeye başladı. Kendini uzaklaştırma çabasında, yüzünü öte yana çevirdi Breavman.

"Biraz dolaşacağım."

"Ben de gelebilir miyim? Çekinmeden soruyorum çünkü seni tanır gibiyim. Krantz senden çok bahsetti."

Yağmur on saniye sürdü. Köye inen yolda yürüdüler. Çam kokusunun en çok duyulduğu yerde durdular. Breavman kendini, sinagogdaymış gibi ileri geri salınırken buldu. Onu istiyordu ve onu istedikçe sis ve ağaçlarla daha fazla bütünleşiyordu. Bundan hiç kurtulamayacağım, dedi içinden. Kalacağım yer, burası. Kokusunu seviyorum. Bu kadar yakında, bu kadar uzak olmayı seviyorum. Sisi kendi yaratıyormuş gibi hissetti. Gözeneklerinden sızıyordu.

"Yalnız kalmak istiyorsan, döneyim."

Bin yıl sürdü cevap vermesi.

"Hayır, ikimiz de gitsek daha iyi."

Kımıldamadı.

"Bu da nesi?" dedi Anne, bir gürültü üzerine.

O zaman kırlangıçları, kayalıklarda yaşayan, ahırlarda yaşayan kırlangıçları anlatmaya başladı. Kırlangıçlara dair ne varsa biliyordu. Yaşam biçimlerini öğrenmek için kırlangıç kılığına girip aralarında yaşamıştı.

Yakın duruyordu ama sarılmak için hiçbir radar sinyal

almıyordu. Çabucak uzaklaştı. Geri geldi. Saç örgüsüne asıldı. Hayal ettiği gibi kalındı. Bir daha uzaklaştı ve yolun kenarındaki çalılardan bir dal parçası kopardı.

Vahşice sağa sola savurarak yaprak yığınlarını dövdü. Kızın ayakları etrafındaki toprağa vurdu. Beriki gülerek dans etti. Dizlerine kadar toz kaldırdı. Ama çalılıklara, ağaç gövdelerine, karanlıkta beyaz görünen kısa sarı otlara yeniden saldırmak gerekiyordu. Sonra daha fazla toz, bilekleri çentikleyen dal. Breavman ikisinin de üstünü örtecek kadar toz kaldırmak, kamçıyla vücutlarını kesmek istedi.

Anne kaçtı ondan. Breavman baldırlarını kamçılayarak arkasından koştu. İkisi de kahkahalar atarak bağırıyorlardı. Anne kampın ışıklarına doğru koştu.

18

Sevgili Anne,
Çıplakken
Senin ayak parmaklarına
Bakmayı
İsterdim.

Bu mesajı gözleriyle yüzlerce kere, zerre düşünmeden gönderdi.

19

"Kasıkta tek el, elli sent."

Krantz, Anne'i parça parça Breavman'a satmak üzerine şaka yapıyordu. Breavman bu şakadan hoşlanmadı ama güldü.

"Üç çeyreğe neredeyse kullanılmamış göğüs ucu?"

Of, Krantz.

Breavman'ın Martin'e yönelik davranışlarıyla ilgili tartışmışlardı. Breavman, oğlanın grup etkinliklerine katılması yönünde zorlanmasını kesinlikle reddetmişti. Bu konuda işinden bile vazgeçmeyi göze almıştı.

"Mevsimin bu zamanında senin yerine birini bulamayacağımızı biliyorsun."

"Bu durumda konuyu kendi yöntemlerimle halletmeme izin vermek zorundasın."

"Ben sana onu etkinliklere zorlamanı söylemiyorum ama sen onu diğer yöne teşvik ediyorsun."

"Deliliğinden hoşlanıyorum. O da deliliğinin keyfini sürüyor. Şimdiye kadar tanıdığım tek özgür kişi o. Başka birinin yaptığı hiçbir şey onun yaptıkları kadar önemli değil."

"Zırvalıyorsun, Breavman."

"Mümkündür."

Ardından, kampta vaaz sırası kendine geldiğinde, yapamayacağına karar verdi Breavman. Kimseye söyleyecek lafı yoktu.

Krantz gözlerini yüzüne dikip baktı.

"Buraya gelmekle hata yaptın, değil mi?"

"Ve sen de beni çağırarak yaptın. İkimiz de farklı şey-

ler kanıtlamak istedik. Artık kendi kendinin adamı olduğunu öğrendin, Krantz."

"Evet," dedi yavaşça, "biliyorum."

Bu sadece bir andı, bu gerçek konuşma ve Breavman bunu bir garantiye dönüştürmek istemedi. Parçalarda tat bulmak için eğitmişti kendini. "Sevdiğin kalır, gerisi yalan."

"Kendini Martin'le özdeşleştirdiğini elbette biliyorsun ve onun kendini gruptan ayrı tutmasına izin verirken aslında sen kendini dışlıyorsun."

"Bu Uzmanlık dilini kullanmayalım, Krantz, lütfen."

"Her şeyi hatırlıyorum, Breavman. Ama o hatıralarla yaşayamam."

"İyi."

Bu yüzden, Anne onlara katıldığında ve Krantz, "Kalçalar ucuza gidiyor," dediğinde zoraki güldü.

20

O akşam, yemekhane balkonunda hareketsizce oturdu. Krantz hoparlörden müzik yayınını başlatmak üzereydi.

"Hey Anne, Mozart ister misin, Kırk dokuzuncuyu?" diye seslendi. Kız ona doğru koştu.

Breavman çimenlerde yonca keşfetti ve alçak dağların tepelerini, fotoğraflardaki soluk yerler misali saran pusu gördü. Suyun üzerindeki dalgacıklar sisle aynı yönde, siyahtan gümüşe, gümüşten siyaha hareket ediyordu.

Tek bir kası oynamıyordu, huzur mu bulmuştu yoksa inme mi inmişti, bilmiyordu.

Macar traktör sürücüsü Steve balkonun altından geçti, çalılardan beyaz bir çiçek kopardı. Başka bir oyun alanı açmak için, bataklığı doldurarak toprak seviyesini eşlemeye çalışıyorlardı.

Flüt kuşunun[87] ötüşü iğneliydi. Kısa çamların yanındaki tepenin aşağılarında kırık bir kapı.

"Londra köprüsü yıkılıyor
Yıkılıyor
Yıkılıyor"

—şarkısını söylüyordu bir sıra çocuk.

Martin, çam iğneli yolunun aşağısında, Breavman kadar hareketsiz duruyordu. Sıvanmış kolu ileride, Faşist selamı verir gibiydi.

Sivrisineklerin koluna konmasını bekliyordu.

Martin yeni bir takıntı edinmişti. Kendini Sivrisineklerin Belası seçmişti ve onları öldürürken sayıyordu. Tekniğinde çılgınca bir yan yoktu. Kolunu uzatıyor ve davet ediyordu. Biri konar konmaz, 'çat!' diğer el ortaya çıkıyordu. Her birine ayrı ayrı, "Senden nefret ediyorum," diyor ve istatistiği kayda geçiriyordu.

Martin gözetmeninin balkonda durduğunu gördü.

"Yüz seksen," dedi selamlama niyetine.

Mozart hoparlörden gürleyerek, Breavman'ın gözlemlediği her şeyi bir araya topladı. Müzik, dokunduğu her

87- Amerika yerlilerine ait nefesli bir çalgı.

şeyi ördü, plaklarla meşgul ikiliyi evlendirdi; Londra köprüsünde tuzağa düşen çocuğu, siste yiten dorukları, sarkaç gibi sallanan boş salıncağı, parıldayan kırmızı kano dizilerini, sıçrayan bir suyun stroboskopla[88] çekilen fotoğrafı gibi topu yakalamak için basket potasının altında toplaşan oyuncuları, dokunduğu her şeyi muazzam bir goblen gibi işleyip dondurdu. Breavman da işlemeye dahildi; tırabzan yanında bir figür olarak.

21

Sivrisineklere karşı görevinin başlamasıyla Martin'in eğlence yüzdeleri coştu. Günlerin hepsi yüzde 98 civarındaydı. Diğer çocuklar onunla eğlendiler ve onu, ziyaretçilere gösterilip onları hayretlere sürükleyecek bir yatakhane süsü yaptılar. Martin masum icracılığa devam etti. Çoğu öğleden sonrasını traktörlerin yeni koşu yolları hazırladığı bataklığın yanında geçirdi. Kolu ısırıklardan şişmişti. Breavman kalamin sürdü.

Bir sonraki izin gününde Breavman kanoyla göle açıldı. Kırmızı kanatlı karakuşlar havalanıyor ve sazlıklara dalıyordu. Bir nilüferin sapını kopardı. İçinde mor köpüklü damarlar vardı.

Göl cam gibiydi. Ara sıra kampın seslerini, Genel Yüzme zamanını anons eden hoparlörü, ormandan filtrelenerek geçen ve suyun üstüne yayılan müziği duyabiliyordu.

88- Stroboskop: Devinen bir canlı veya nesnenin ardışık fotoğraflarının çekilmesine yarayan aygıt.

Küçük dere boyunca sığlık yere gelene kadar ilerledi. Akıntının varlığını gösteren sadece suyun altındaki bitkilerin hareketiydi. Simsiyah çamura bulanmış midyeler —necis[89] yiyecek. Suda ani bir dalgalanma ve kanonun altında yeşil bir kurbağanın uzanmış bedeni görüntüye giriyor. Her zamankinden yakın görünen güneş kör ediciydi. Kamp alanına doğru kürek çekerken küreklere altın bir parlaklık verdi.

Ateş yaktı, uyku tulumunu yosunlu toprağa serdi ve gökyüzünü izlemeye hazırlandı.

Güneş her zaman gökyüzünün bir parçasıdır ama Ay görkemli ve ırak bir yabancıdır. Ay. Gözleriniz, lokantada güzel bir kadına nasıl takılırsa, öyle takılıp durur ona. Shell'i düşündü. Kendi kendine yaşayacak güveni olduğunu anladığı anda Shell'le yaşayabileceğine de inandı.

Sis huş ağaçlarının gölgelikleri üzerinde yavaşça ilerliyordu; rüzgârla oluşan kar birikintisi gibi görünüyordu şimdi.

Dört saat kadar sonra irkilerek uyandı ve baltasını kaptı.

"Benim, Martin Stark," dedi Martin.

Ateş hâlâ biraz ışık veriyordu ancak yeterli değildi. Cep fenerini çocuğun yüzüne tuttu. Bir yanağı dallardan fena çizilmişti ama oğlan keyfi yerinde gülümsüyordu.

"En sevdiğin mağaza hangisi?"

"Gecenin bir yarısı burada ne yapıyorsun sen?"

"En sevdiğin mağaza hangisi?"

89- Dinen yenmesi yasak, kirli sayılan yiyecek. Murdar.

Breavman uyku tulumunu çocuğun omuzlarına sardı ve saçlarını okşadı.

"Dionne."

"En sevdiğin otopark?"

"Dionne'un otoparkı."

Ayin tamama erdiğinde Breavman toplandı, çocuğu kanoya bindirdi ve kampa doğru yola koyuldu. Martin onu bulamasaydı olabilecekleri düşünmek istemedi. Yanağına tentürdiyot gerekiyordu. Ve göründüğü kadarıyla ısırıklardan bazıları mikrop kapmıştı.

Sazlıkların, altına sürtünerek kanoyu kocaman kırılgan bir davula çevirmesiyle geri dönüş güzelleşti. Martin uyku tulumuna sarılarak yere çömelmiş bir Kızılderili reisiydi. Gökyüzünde alevden kıtalar çiziliyordu.

"Evdeyken," diye yüksek sesle konuştu Martin, "fareler yiyor beni."

"Üzgünüm, Martin."

"Yüzlercesi."

Kampın ışıklarını gördüğünde, Breavman'ın içinde, oradan uzaklaşmak, çocukla gölde kürek çekerek yol almak ve huş ağaçlarının arasında sahilde bir yerde kamp kurmak için delice bir istek kabardı.

"Sesini alçalt Martin. Duyarlarsa bizi öldürürler."

"Benim için sakıncası yok."

22

Yeşil? Bej? Otobüste giderken annesinin odasının rengini hatırlamaya çalıştı. Bu sayede annesinin orada yattığını düşünme meselesini aklından savdı. Tıbbi bir konferansta üzerinde dikkatlice düşünülerek kararlaştırılmış renkler...

Bütün zamanını bu odada geçiriyor. Mount Royal'in güney eteklerini gören hoş bir manzarası var. Baharda leylakların kokusunu alıyorsun. Bu kokuyu daha çok hissetmek için pencereleri sonuna kadar açmak gelir içinden ama açamazsın. Pencereler azıcık aralanabiliyor şimdilik. İntiharların çimenleri bozmasını istemiyorlar.

"Bir süredir sizi göremiyorduk, Bay Breavman," dedi başhemşire.

"Değil mi?"

Annesi gözlerini tavana dikmiş bakıyordu. Breavman da baktı. Belki orada kimsenin anlamadığı bir şeyler dönüyordu.

Duvarlar griydi.

"Daha iyi misin, Anne?" Lafı başlattı.

"Daha iyi miyim? Ne için daha iyi? Dışarı çıkıp hayatını nasıl mahvettiğini görmek için mi? Teşekkürler ama bunu görmek için dışarı çıkmama gerek yok çünkü burada yatıyorum, delilerin yanında, annen tımarhanede..."

"Burası öyle bir yer değil, biliyorsun, Anne. Sadece dinlenebileceğin—"

"Dinlenmek! Bildiklerimle nasıl dinlenirim? Evladım hain, neredeyim, bilmiyor muyum sanıyorsun? Bütün

o iğneleri ve nazik tavırları, annesi bu halde, oğlu bir yerlerde yüzmeye—"

"Ama Anne, kimse senin canını yakmaya—"

Ne demeye onunla tartışıyordu? Anne, kolunu uzatarak başucundaki komodinin üstünde bir şeyler arandı ama her şey ortadan kaldırılmıştı.

"Annenin sözünü kesme, yeterince çekmedim mi ben? Hasta bir adamla on beş sene, bilmez miyim? Bilmez miyim, *bilmez* miyim?"

"Anne, lütfen, bağırma—"

"Hah! Annesinden utanıyor, aman annesi komşuları uyandıracak, aman annesi goy[90] sevgililerini ürkütecek, hain! Bana neler yaptınız hepiniz! Anne dediğin sessiz olmalı, ben ne kadar güzeldim oysa Rusya'dan gelen güzeldim ben, herkes bana bakardı—"

"Konuşmama izin ver—"

"İnsanlar konuştu benle, peki kendi çocuğum konuştu mu? Bütün dünya burada taş gibi yattığımı biliyor, güzel, Rus güzeli derlerdi bana ama ben çocuğuma ne verdim, bir anneye nasıl davranılır, bunu düşünmeye dayanamıyorum, bunu çocuğunuzdan görmelisiniz, bugün bütün dünyada günlerden salı, benim çocuğumun gördüğü revayı siz de çocuğunuzdan görmelisiniz, evimdeki fare, hayatıma inanamıyorum, başıma gelenlere, ben ki ne kadar iyi bir evlattım, annem kanserdi, doktor midesini ellerinde tuttu, bana yardım etmeye kalkan çıktı mı? Oğlum parmağını kımıldatıyor mu? Kanser, kanser! Her şeyi ben görmek zorundaydım, ben

90- Yahudi olmayan.

hayatımı hasta insanlarla geçirmek zorunda kaldım, bu benim hayatım olamaz, bunları görmek, baban olsa seni öldürürdü, yüzüm yaşlandı, aynada gördüğüm kadını tanımıyorum, kırışıklar, güzelliğimin..."

Arkasına yaslandı, yeniden araya girmeye çalışmadı. Konuşmasına fırsat verse de duymayacaktı zaten. Dinlediğini bilseydi ne söyleyebilecekti, ondan da emin değildi.

Zihnini başka şeylerle dağıtmaya çabaladı ama zamanın dolmasını beklerken her türlü aykırı ayrıntıya takıldı aklı.

On'a doğru Tamara'nın kapısına dayandı. İçeriden fısıltılar geldiğini duydu. "Kim o?" diye seslendi Tamara.

"Kuzeyden Breavman. Meşgulsün galiba?"

"Evet."

"Tamam, iyi geceler."

"İyi geceler."

İyi geceler, Tamara. Ağzını başkalarıyla paylaşmanda sakınca yok. Park gibi, herkese açık o da.

Shell'e iki mektup yazdı ve ardından, uyuyabilmek için ona telefon etti.

23

Beysbol maçını Ed'in ekibinin kazanması bekleniyordu.

Faul çizgileri İsrail bayraklarıyla işaretlenmişti.

Simgeyi kullanmalarına içerlemeye ne hakkı vardı? Kalkanına işlenmiş değildi.

Çocuklardan biri, takımını desteklemek adına bir Pepsi şişesini havaya kaldırdı.

Breavman sosisli sandviçleri elden ele geçirtti. Bayraklara inanmayı değil, Gentile komşularının murdarlığından şüphelenmeyi öğrendiği için memnundu. Şimdi bu eğitimi kendi kabilesine uygulayabilirdi.

Bir *Home Run*[91].

Çocuklarınızı İskenderiye'deki akademilere gönderin. İskenderiyeliler olarak dönerlerse hiç şaşırmayın.

Üç alkış. Mazel Tov.[92]

Merhaba Kanada, seni büyük, donuk, güzellikler kaynağı Kanada. Herkes Kanadalı. Yahudi kılığına girmek işe yaramaz.

Hakemlik yapma sırası Ed'e gelince, Breavman sahayı geçerek bataklığa gitti ve Martin'in sivrisinekleri öldürmesini izledi. Traktörcü onu iyi tanıyordu çünkü sık sık Martin'in üstlendiği görevi yerine getirmesini izlemeye geliyordu.

Oğlan altı binden fazla sivrisinek öldürmüştü.

"Senin için birkaç tane öldüreyim, Martin."

"Skoruma fayda etmez."

"O zaman ben kendi skorumu tutmaya başlayayım."

"Seni yeneceğim."

Martin'in ayakları ıslaktı. Isırıklardan bazıları kesinlikle iltihaplıydı. Onu yatakhaneye geri göndermesi gerekirdi ama feci eğleniyor görünüyordu. Her günü yüzde 99'du.

91- Beysbolda vuruşu yapan oyuncunun toptan önce bütün "beys" noktalarını geçerek tur tamamlamayı başarması.

92- Tebrikler, aferin.

"Cesaretin varsa çık karşıma."

Kampa geri dönüp gruplarına katıldıklarında Ed, "Yalnız oyunu kaybetmekle kalmadın, Breavman," dedi. "Ayrıca bana beş dolar borcun var."

"Neden?"

"Wanda. Dün gece."

"Oh, Tanrı'm, iddia... Unutmuştum."

Günlüğüne kaydetti ve parayı minnetle ödedi.

24

Günler hep güneşli, herkes bronzdu. Bütün yaptığı, birinin askısı düştüğü zaman ortaya çıkan yumuşacık şehir beyazlığına şaşakalarak gün boyu kumsalı ve sergilenen et yığınını seyretmekti. Tendeki bütün farklı, yabancı tonları görmek istiyordu.

Nadiren gökyüzüne bakıyordu. Kumsal üzerinde hızla alçalarak uçan kuşu görünce şaşırdı. Hoparlörden Brandenburg'lardan biri çalıyordu. Gözleri kapalı sırtüstü yatıyor, kendini sıcakta ve güneşin gözlerini kamaştıran ışığında ve müzikte yok ediyordu. Birden biri üstüne diz çöktü.

"Bırak da sıkayım şunu," dedi Anne'in sesi.

Breavman gözlerini açtı ve ürperdi.

"Hayır, bana bırak," diyerek güldü Wanda.

Alnındaki bir siyah noktayı sıkmaya çalışıyorlardı.

"Beni rahat bırakın," diye manyaklar gibi bağırdı.

Tepkisinin şiddeti kızları afallattı.

Gülümsermiş gibi yaptı, uygun bir zaman aralığı boyu

bekledi ve kumsaldan ayrıldı. Yatakhane fazla serindi. Gece havası henüz burayı terk etmemişti. Kendi küçük bölmesine bakındı. Yıkanmaya göndermeyi unuttuğu için kirli çamaşır torbası ağzına kadar doluydu. Doğru olamazdı bu. Onun için doğru olamazdı. Pervazda bir kutu Ritz krakeri vardı. Bu şekilde beslenmemeliydi. Günlüğünü çıkardı. Bu şekilde yazmamalıydı.

25

Martin Stark, 1958 Ağustos'unun ilk haftasında öldürüldü. Bataklık alanı temizleyen bir buldozer kazayla üzerinden geçmişti. Buldozerin sürücüsü, Steve adlı Macar, her zamanki ağaç kökleri, taşlar ve çalılıkların dışında bir şeyi ezdiğini fark etmemişti. Martin, muhtemelen düşmanını daha iyi tuzağa düşürmek için sazlıkların arasında saklanmıştı.

Yemek saatinde ortalarda görünmeyince, Breavman çocuğun o tarafta olacağını düşündü. Yardımcı gözetmene masasına oturmasını tembihledi. Gürültülü yemekhaneden uzaklaşmak için bahane bulduğuna memnun, gevşek adımlarla bataklığa yürüdü.

Sazlıkların arasından bir gürültü duydu. Martin'in onun geldiğini görerek, saklambaç oynamak istediğini düşündü. Ayakkabılarını çıkarıp, sığ suya girdi. Feci şekilde ezilmişti çocuk; sırtında traktör lastiğinin izi vardı. Yüzükoyun yatıyordu. Breavman onu çevirdiğinde barsaklarının ağzına geldiğini gördü.

Yemekhaneye geri döndü ve durumu Krantz'a anlat-

tı. Krantz'ın yüzü bembeyaz oldu. Kampçı çocukların bunu öğrenmemesi ve cesedin gizlice oradan çıkarılmasında anlaştılar. Krantz bataklığa gitti ve birkaç dakika içinde geri döndü.

"Bütün kamp uyuyana kadar orada kal. Ed senin grubu da idare edecek."

"Cesetle beraber ben de şehre gitmek istiyorum," dedi Breavman.

"Bakarız."

"Hayır, bakmayacağız. Martin'le gidiyorum ben."

"Breavman oraya git ve böyle bir zamanda benimle münakaşa etme. Derdin ne senin?"

Birkaç saat çocuğun başında durdu. Kimse gelmedi. Sivrisinekler çok kötüydü. Cesetle ne yaptıklarını merak etti. Onu bulduğunda hepsi üstüne üşüşmüşlerdi. Ay pek görünmüyordu. Kamp ateşinde şarkı söyleyen büyük çocukların sesini duyabiliyordu. Polis ve ambulans olay yerine gece yarısını geçe, saat bir civarı ulaştı. İşlerini far ışığında hallettiler.

"Onunla gidiyorum."

Krantz, Bayan Stark'la henüz konuşmuştu. Kadın durumu inanılmaz bir sakinlikle karşılamıştı. İhmal nedeniyle yasal takibata başlamayacağını bile söylemişti. Krantz çok sarsılmıştı.

"Tamam."

"Ve geri gelmiyorum."

"Geri gelmiyorum da ne demek? Başlama yine, Breavman."

"İşi bırakıyorum."

"Kampın bitmesine daha üç hafta var. Senin yerine

koyabileceğim kimse yok."

"Umurumda değil."

Krantz kolunu yakaladı.

"Kontratın var, Breavman."

"Başlatma kontratına. Paramı ödeme."

"Seni küçük sahtekâr piç, böyle bir zamanda—"

"Yalnız bana beş dolar borcun var. Wanda'yı ilk ben götürdüm. 11 Temmuz'da; eğer günlüğüme bakmak istersen..."

"Tanrı aşkına Breavman, ne diyorsun? Ne diyorsun? Nerede olduğunun farkında değil misin? Neler olduğunu anlamıyor musun? Bir çocuk öldü ve sen, iş tut—"

"İş tutmak. O, senin lisanın. Beş dolar, Krantz. Sonra buradan çıkıp gidiyorum. Bulunmam gereken yer burası de—"

İlk yumruğu kimin patlattığını söylemek mümkün değildi.

26

BEDENDEN HİÇBİR ŞEYİ SIKIP ÇIKARMA, BORCU YOK SANA idi o günkü girişinin tümü.

Montreal'e giden otobüste, kucağındaki daktiloyla patlattı bu giriş cümlesini.

Yolun en sevimsiz parçasıydı, yol işaretleri, benzin istasyonları ve şoförün ensesi ve yıkanabilir lanet plastik gömlek haşlıyordu.

Keşke ölüm avucuna alsaydı onu, pisliklerin içinden gelerek onurlandırsaydı.

Kitabın sonunda söyledikleri ilahi nasıldı?

Gayret! Gayret! Yenileyelim kendimizi!

Geçtiği ağaçların isimlerini asla öğrenemeyecek, hiçbir şey öğrenemeyecek, her zaman uyuşuk bir gizemle karşılaşacaktı. Her şeyi çukurda öğrenen siyahlar içindeki sırık matemcilerden olmak istedi.

Üzgünüm baba, kelebeklerin Latince adlarını bilmiyorum, gözetleme yerinin hangi taştan yapıldığını bilmiyorum.

Otobüsün kapıları sürücüye sorun çıkarıyordu. Belki de hiç açılmazlardı. Sentetik bir gömlek içinde boğulmak nasıl olurdu acaba?

27

Shell, sevdiceğim,

Sana her şeyi anlatmam biraz zaman alacak.

Şu an sabahın ikisi. Sen, birlikte aldığımız yeşil çizgili çarşaflarda yatıyorsun ve ben, vücudunun nasıl göründüğü tümüyle biliyorum. Yanına yatmışsın, dizlerin jokey gibi kıvrılmış ve muhtemelen yastığı yataktan atmışsın; saçların elyazmaları gibi ve bir ağzının yanında yumruk; diğer kolun yataktan cıvadra[93] gibi çıkmış ve parmakların suda sürüklenen şeyler gibi.

93- Gemilerin baş taraflarında hafif havaya kalkık olarak uzatılmış direk.

Seninle konuşabilmek ne güzel, sevgilim Shell. Huzurlu olabilirim çünkü ne söylemek istediğimi biliyorum.

Yalnızlıktan korkuyorum. Herhangi bir akıl hastanesine ya da fabrikaya git, bir otobüste ya da kafeteryada otur, yeter. Her yerde insanlar korkunç bir yalnızlık içindeler. Yükselen yalnız çığlıkları, göğe atılmış piyango şansı oltalarını düşündüğümde titriyorum. Ve bedenler yaşlanıyor, yürekler yaşlı akordeonlar gibi sızdırmaya başlıyor, böbreklerde sorunlar çıkıyor, kaslar eski lastikler gibi gevşiyor. Bize de oluyor, yeşil çizgili çarşafların altındaki sana da. Elini tutma isteğimi artırıyor bu. Bütün müzik dolaplarının çeyreklikleri yutma mucizesi bu işte. Bu duygusuz katliamı protesto edebilmemiz yani. Elini tutmak çok güzel bir protesto. Keşke şimdi yanımda olsaydın.

Bugün bir cenaze törenine katıldım. Çocuklar böyle gömülmemeli. Onun gerçek ölümü, şapelin hişt-sus kutsallığıyla alabildiğine zıttı. Hahamın dudaklarından dökülen güzel sözler ona ait değildi. Herhangi bir çağdaş insan birini toprağa vermeye uygun mudur, bilmiyorum. Ailenin duyduğu keder gerçekti ama havalandırma tertibatlı şapel o kederin yarattığı etkinin altını oyuyordu. Kendimi iğrenç ve boğulmuş hissettim çünkü o ölü çocuğa söyleyecek tek bir lafım yoktu. Küçük tabutu götürürlerken, çocuğun kazıklandığını düşündüm.

Herhangi bir kıssa iddiasında bulunamam. Günlüğümü okuduğunda, cinayet işlemeye ne kadar yaklaştığımı göreceksin. Bunu düşünemem bile, hareket etmeyi bırakırım yoksa. Sözlük anlamıyla demek istiyorum. Tek kasımı oynatamam. Bütün bildiğim yavan bir şeyin,

rahat dünyanın, telafi edilmez biçimde yok edildiği ve önemli bir şeyin garantilendiği.

Şehrin üstüne dinsel bir leş kokusu dolanıyor ve hepimiz teneffüs ediyoruz. St. Joseph kilisesindeki çalışmalar devam ediyor, bakır kubbe çıkıldı. Emanuel Tapınağı bir inşaat fonu başlatıyor. Küflü ibadethanelerden, portatif ibadet yerlerinden, bozuk çelenklerden ve çürümüş bar mitzvah masalarından mamul dinsel leş kokusu. Bıkkınlık, para, kibir, suçluluk kaplıyor tapınak sıralarını. Mumlar, anma levhaları, ebedi ışıklar, reklamlar kadar samimi, neon ışıkları gibi ikna edemeden parıldıyor. Kutsal taslarda zehirli buharlar tütüyor. Güzel âşıklar, arkanızı dönün.

Ben iyi bir âşık değilim; olsaydım, şimdi seninle olurdum. Özlemimi duygularımın kanıtı diye kullanmaz, senin yanında olurdum. İşte bu yüzden sana yazıyor ve bu yazın günlüğünü gönderiyorum. Benimle ilgili bir şeyler bilmeni istiyorum. İşte, gün be gün, burada. Sevgili Shell, eğer izin verirsen seni her zaman dört yüz mil ötede tutar ve sana şiirler ve mektuplar yazarım. Bu doğru. Beklenti noktasından başka bir yerde yaşamaya korkuyorum. Yaşam riski taşımıyorum.

Yazın başında, kesip atmaktan korkmayalım demiştik. Seni görmek ya da senden haber almak istemiyorum. Bunu sevecenlikle söylemek isterdim ama yapmayacağım. Hiçbir bağlantı istemiyorum. Yeniden başlamak istiyorum. Sanırım seni seviyorum ama geçmişi geride bırakıp temiz bir başlangıç yapma fikrini daha çok seviyorum. Bunları sana söyleyebiliyorum çünkü bu ölçüde yakınız. Disiplinin cazibesi beni acımasızlaştırıyor.

Şimdi bu mektubu bitirmek istiyorum. Kopyasını çıkarmadığım ilk mektup bu. Oraya uçmaya ve yanına, yatağa atlamaya çok yakınım. Lütfen ne telefon et ne de yaz. Bir şey başlamak istiyor içimde.

LAWRENCE

Shell, yanıt alamadığı üç telgraf gönderdi. Breavman beş defa telefonunun gece boyu çalmasına izin verdi.

Bir sabah birden boğulurcasına uyandı ve nefesini düzeltemedi. Lawrence ona, Gordon'ın yaptığının aynısını yapmıştı —mektuplar, her şey!

28

Hissizliğe ulaşmayı bekleyerek sabırla içtiler.

"Soğuk Savaş'ı kaybediyoruz, biliyorsun, değil mi Tamara?"

"Hayır!"

"Burun kadar bariz. Çin gençliğinin şu an ne yaptığını biliyor musun?"

"Arka bahçelerde pik demiri mi eritiyorlar?"

"Doğru. Ve Ruslar da trigonometriyi anaokulunda öğreniyorlar. Ne dersin buna, Tamara?"

"Kötü derim."

"Ama bunlar önemli değil, Tamara."

"Neden?"

Bir şişeyi baş aşağı durdurmaya çalışıyordu.

"Nedenini söyleyeyim, Tamara. Hepimiz artık topla-

ma kamplarına gidecek kadar büyümüş durumdayız."

Sarhoşluklarının bu noktası için biraz acımasız sözlerdi. Divanda, kızın yanında uzanmış, mırıldanıyordu.

"Ne diyorsun?"

"Hiçbir şey demiyorum."

"Ama bir şeyler söylüyordun."

"Ne söylediğimi bilmek istiyor musun, Tamara?"

"Evet."

"Gerçekten bilmek istiyor musun?"

"Evet."

"Peki, anlatacağım sana."

Sessizlik.

"E?"

"Anlatacağım."

"Tamam, anlat."

"Söylediğim şey şu: ..."

Durakladı. Sonra yerinden fırladı, pencereye koştu ve yumruğunu cama geçirdi.

"*Arabayı getir, Krantz,*" diye bağırdı. "*Arabayı getir, arabayı getir!* ..."

29

Bir gölge daha irdeleyelim.

Côte des Neiges'e[94] gidiyordu. Patricia, Stanley Sokağı'ndaki odasında, derinlemesine bir yalıtılmışlık uyku-

94- Montreal'in batı tarafında, şehrin en kozmopolit nüfusunu barındıran semti.

su uyuyordu; kızıl saçları, bir Boticelli rüzgârı tarafından düzenlenmiş gibi omuzlarına dökülmüştü.

Kızın kendi için, edinmesi için fazla güzel kaçtığı, kendinin de yeterince uzun ya da düzgün olmadığı, tramvayda kadınların dönüp ona bakmadıkları, etin şanına sahip olmadığı düşüncelerinden kurtulamıyordu bir türlü.

Kız, bambaşka birini, belki kendisi gibi bir zarafetle hareket eden, yüzünde ve vücudunda güzelliğin tiranlığını yaşatan bir atleti hak ediyordu.

Onunla bir oyuncu seçmesinde tanışmıştı. *Hedda Gabbler*'de[95] başrolü oynamıştı. Soğuk bir kahpe; bütün o hırsı ve asma yapraklarıyla iyi oynamıştı rolü. Shell kadar, Tamara kadar güzeldi; en iyilerindendi. Winnipegliydi.

"Winnipeg'de sanat var mı?"

O gece geç saatlerde Mountain Sokağı'nda yürüdüler. Breavman ona kırlangıçların, tavşanların ve sincapların elyazması siluetlerini saklayan demir parmaklıkları gösterdi. O da hemen açtı kendini Breavman'a. Ülseri olduğunu söyledi. Tanrım, bu yaşta.

"Kaç yaşındasın?"

"On sekiz. Şaşırdığının farkındayım."

"Sadece mideni kemiren her neyse, onunla yaşayıp bu kadar sakin kalabilmene şaşırdım."

Yürüyüşündeki zarafetin, erken dönem İspanyol müziğini andıran adımların, acıyı aşarak oynayan yüzün bedelini bir şey ödemeliydi elbette.

95- Henrik İbsen'in bir oyunu ve oyuna adını veren karakteri.

O gece kıza şehrin ilginç yerlerini gösterdi. On sekiz yaşındaki haliyle görmeye çalıştı şehri. Şurada sevdiği bir duvar vardı. Kızın görmesini istediği deli bir telkâri kapı vardı ama yaklaştıklarında binanın yıkılmış olduğunu gördü.

"*Où sont les neiges?*"[96] dedi teatral bir vurguyla.

Kız, doğrudan gözlerine baktı ve "Beni kazandınız, Lawrence Breavman," dedi.

Ve Breavman, zaten bunu yapmaya çalıştığını varsaydı.

İki dilim gibi ayrı yattılar. Elleri ve ağzının yapacağı hiçbir şey onu kızın güzelliğinin bir parçası haline getiremezdi. Yıllar önce Tamara'yla olduğu gibiydi; sessiz işkence yatağı.

Bütün sürece yine başlayamayacağını biliyordu. Planına ne olmuştu? Sonunda söylenecek sözleri ve başarısızlığı izleyen türden şefkati buldular.

Odada beraber kaldılar.

Ertesi günün sonunda, kıtanın değişik köşelerinden savaşa gitmek için yürüyüşe geçen iki ordu ile ilgili, ölü doğmuş bir şiir yazdı. Ovada karşı karşıya gelmiyorlardı ordular. Kış, şala hücum eden güve fırtınası misali taburları yiyor, donmuş adamların gerisinde topçusuz kalmış toplar, küçük odaların kumaş döşemelerindeki desenler gibi anlamsızlaşıyordu. Derken, aylar sonra farklı dil konuşan iki onbaşı yeşil, kratersiz arazide karşılaşıyordu. Ayakları üstlerinin üniformalarından koparılmış kumaş şeritleriyle sarılıydı. Karşılaştıkları yer,

96- "Karlar nerede?" (Fr.)

uzaklarda kalmış mareşallerin şan hedefledikleri yerdi. Farklı yönlerden geldikleri için yüz yüze gelmişlerdi ama oraya neden geldiklerini unutmuşlardı.

Sonraki gece, kızı odada dolaşırken seyretti. Hiç bu kadar güzel bir yaratık görmemişti. Kahverengi bir iskemleye tünemiş, bir senaryoyu çalışıyordu. Potadaki erimiş metalin rengini ne kadar çok sevdiğini hatırladı. Kızın saçı o renkti ve sıcak bedeni, henüz dökülmüş kalıplara bakan adamın yüzüne yansıyan parlaklığı taşır gibiydi.

PAUVRE GRAND BEAUTÉ!
ZAVALLI KUSURSUZ GÜZEL!

Sessizce kızın dudaklarına, her yerine övgüler yağdırıp güzelliğine şükretti; kişisel arzunun feryadına değil, saf kusursuzluk isteğine.

Çıplaklığı üzerine yeterince konuştular. Belinin kıvrımı ona sanatçı ruhlu bir avcı tarafından mağara duvarına çizilen yumuşak şekilleri çağrıştırıyordu. Kızın barsaklarını hatırladı.

QUEL MAL MYSTÉRIEUX RONGE SON FLANC D'ATHLÈTE?
HANGİ BİLİNMEYEN HABİSLİK ONUN KIVRIMLI YANINA EZİYET EDİYOR?

Yanında yatarken, bir mucizenin onları cinsel kavuşmaya itivereceğini düşündü çılgınca. Neden bilmiyordu çünkü ikisi de iyi insanlardı, bedenlerin doğal lisanı çünkü kız yarın gidiyordu. Elini Breavman'ın kalçasına

koydu; dokunuşta arzu yoktu. Kız uykuya daldı ve Breavman karanlıkta gözlerini açtı ve odası hiç bu kadar boş veya herhangi bir kadın ondan hiç bu kadar uzak olmamıştı. Nefes alıp verişini dinledi. Aralarına mesafe üstüne mesafe koyan acımasız bir makinenin hassas motoru gibiydi. Söyleyebileceği ve yapabileceği her şeyden daha kusursuz ve etkili, nihai bir geri çekilmeydi bu uyku. Uykusunda, yürüyüşünden ve tavırlarından daha derin bir zarafet vardı.

Saçtan hiçbir şey hissedilmediğini biliyordu, kızın saçını öptü.

Côte des Neiges'e doğru gidiyordu. Gece, bir Montreal güzü püristi[97] tarafından kurgulanmıştı. Siyah demir parmaklıklar, çiseleyen yağmurun altında parlıyordu. Islak kaldırımın tam bittiği yerde, günlüklerden düşmüş sayfalar gibi düz ağaç yaprakları, özenle öbeklenmişti. Rüzgâr, McGregor Sokağı'ndaki genç akasyanın yapraklarını bulanıklaştırıyordu. Ezbere bildiği, malikâneli ve çitli eski yolda yürüyordu.

Shell'e duyduğu özlem birkaç saniyeliğine yüreğini dağladı. Özlem mızrağının havada uçarak gelip ona saplandığını sahiden hissetti. Ve özlemle birlikte kaldıramayacağını bildiği bir yalnızlık yükü geldi. Neden ayrı şehirlerdeydiler?

Mount Royal Oteli'ne koştu. Dizlerin üstünde yerleri silen temizlikçi kadın, getirdiği çamurlara söylendi.

Numaraları çeviriyor, santrale bağırıyor, bozuklukları art arda atıyordu makineye.

97- Pürist: Dil ve biçimde kesinliğe inanan ve bu kesinliği uygulayan kimse, özleştirmeci.

Shell açmadan önce dokuz kere çaldı telefon.

"Shell!"

"Açmayacaktım."

"Evlen benle! İstediğim bu."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Lawrence, insanlara böyle davranamazsın."

"Benimle evlenmeyecek misin?"

"Günlüğünü okudum."

Tanrım, uykulu sesi ne kadar güzel.

"Günlüğümü boş ver. Seni incittiğimi biliyorum. Lütfen bunları unut."

"Uykuma dönmek istiyorum."

"Kapama."

"Kapamayacağım," dedi Shell, bezgince. "Sen hoşça kal diyene kadar bekleyeceğim."

"Seni seviyorum, Shell."

Uzun bir sessizlik daha oldu ve Shell'in ağladığını duyduğunu düşündü.

"Seviyorum. Gerçekten."

"Lütfen git artık. Gereksindiğin olamam ben."

"Olabilirsin. Öylesin."

"Hiç kimse gereksindiğin olamaz."

"Shell, bunları böyle, dört yüz mil mesafeden konuşmak çılgınlık. New York'a geliyorum."

"Paran var mı?"

"Nasıl soru bu?"

"Bilet alacak paran var mı? Kamptaki işi bıraktın ve başladığında da pek fazla paran yoktu, biliyorum."

Shell'in sesinin hiç bu kadar acı çıktığını duymamıştı. Ayıldı.

"Geliyorum."

"Çünkü eğer gelmiyorsan, seni beklemek istemiyorum."

"Shell?"

"Evet?"

"Geriye bir şey kaldı mı?"

"Bilmiyorum."

"Konuşacağız."

"Tamam. İyi geceler diyeceğim şimdi."

Bunu eski sesiyle, onu kabul eden, ona yapmak istedikleri için yardım eden sesiyle söyledi. O sesi duyunca hüzünlendi. Kendi adına, onu bu telefon konuşmasını yapmaya iten duyguyu tüketmişti. New York'a gitmesine gerek yoktu.

30

Montreal'in merkez sokaklarındaki turuna başladı. Sokaklar değişiyordu. Eskiden her yerde görülen Victoria şaşaası yok oluyordu ve hemen her köşede yarı inşaat halinde iş hanları yükseliyordu. Şehir, sanki oyma asmalar ve çatlak oluklardaki pisliği kazımanın mümkün olmadığını dehşetle anladığında hijyen teorisini hararetle kabul etmişçesine, modernleşmek için bütün manzarayı dağlayarak yakmaya kararlı görünüyordu.

Ama onlar çok güzeldi. Kalan tek güzellik, son sihirli şeydi onlar. Breavman onların vücutlarının asla ölmediğini biliyordu. Bundan ötesi masaldı. Taşıdıkları güzellikti bu. Hepsini hatırlıyordu, hiçbiri yitmemişti. Onlara

faydası olsun diye. Dağa çıkan sokağa tırmanmaya başlarken hepsine tek tek şükrediyordu.

Heather'ın vücuduna, hep ve hep uyuyan.

Bertha'nın vücuduna, elmalar ve flütüyle düşen.

Lisa'nın vücuduna, sürat ve ormanlar kokan, çocukluktaki ve sonraki haline.

Tamara'nın vücuduna, uylukları onu bir uyluk fetişistine çeviren.

Norma'nın vücuduna, tüyleri diken diken, ıslak.

Patricia'nın vücuduna, hâlâ ehlileştirmesi gereken.

Shell'in vücuduna, yürüdükçe sevdiği, hakkında şiirler yazdığı küçük memeleri, siyahlığından masmavi parlayan saçıyla hafızasında her şeyiyle tatlı...

Bütün diğer vücutlara, bornozlu, bornozsuz, elbiseli elbisesiz, suyun içinde ve dışında, odalarda dolaşan, çimlerde uzanan, disiplinli dans eden, atların üstüne atlayan, aynalarda büyüyen, hazineymiş gibi hisseden, abartılan, aldatılan hepsine; sürdükleri kreme, tenlerindeki güneşe, sürdükleri kutsal yağa.

Binlerce gölge, tek bir ateş, anlatılınca çarpıtılan, yaşanan her şey, hayaline hizmet etmişti ve bunu gördüğünde, her şeyin merkezindeydi.

Dağın eteğine çıkan tahta basamakları körlemesine tırmandı. Hastanenin yüksek duvarları kesti yolunu. Hastanenin İtalyan kuleleri tekinsiz görünüyordu. Annesi o kulelerden birinde uyumaktaydı.

Döndü ve altında uzanan şehre baktı.

Şehrin kalbi, aşağıda görünen yeni binalar ve genişletilen caddelerde atmıyordu. Şehrin kalbi tam orası, ilaçlar, iğneler ve elektrik şoklarıyla, işadamlarını de-

lirmekten, karılarını intihardan, çocuklarını nefret duygusundan uzak tutan Allan Hastanesi'ydi. Kurumakla meşgul bütün ticaret damarlarına istikrar, yaratım, orgazm ve uyku pompalayan esas kalp, hastaneydi. Annesi o kulelerden birinde uyuyordu. Tam açılamayan pencereleriyle.

Lokanta, Stanley ve St. Catherine'in köşesini insanın tenini sarılaştırıp bütün damarlarını görünür kılan ışığıyla yıkıyordu. Her zaman kalabalık, duvarları aynalı, büyük bir mekândı. Görebildiği bir kadın yoktu. Breavman erkeklerin çoğunun briyantin kullandığını fark etti; kafalarının yanları parlak ve ıslak görünüyordu. Çoğu zayıftı. Ve bir üniforma söz konusuydu, neredeyse. Arkası kuşaklı dar pantolonlar ve içinde gömleksiz giyilmiş, V yakalı süveterler.

Bir masaya oturdu. Çok susamıştı. Cebini yokladı. Shell haklıydı. Pek parası yoktu.

Hayır, New York'a gitmeyecekti. Onu biliyordu. Ama daima onunla bağlantıda kalmalıydı. Bağlantı hiç koparılmamalıydı. Onunla bağlantıda kaldığı sürece, ikisi de hatırladıkları sürece, her şey daha basitti.

Günün birinde Shell'e yaptıkları, çocuğa yaptıkları kafasına öyle bir suçluluk duygusuyla dank edecekti ki, diğerleri onu taşıyıp, tıbbi cihazlar yardımıyla yeniden konuşturana kadar, günlerce taş gibi hareketsiz oturacaktı.

Ama o gün, bugün değildi.

Müzik dolabı inliyordu. Pespaye müziklere duyulan özlemi oradaki herkesten daha fazla anladığını düşündü. Müzik dolabı, acıyla yanıp sönen kocaman bir canavar-

dı. Herkesin neon yarasıydı o. Acı çeken bir vantrilok. İnsanların edinmek istediği türden evcil bir hayvandı. Kan yerine damarlarında elektrik dolaşan, yemlenip tuzağa düşürülecek ebedi bir ayıcık. Breavman'ın cebinde harcayabileceği bir çeyreği vardı. Dolap tombuldu, zincirlerinden şikâyetçi değildi, karnı gurulduyordu ve gece boyu işlemeye hazırdı.

Breavman öylece oturmayı ve buzlu portakalını yudumlamayı düşündü. Birdenbire bir anı canlandı ve garsondan bir kalem istedi.

Bir peçete üzerine şunları karaladı:

Tanrım! Lisa'nın en sevdiği oyun neydi, şimdi hatırladım. Yoğun kar yağışlı günlerde, yağış bittikten sonra birkaç arkadaşımızla arka bahçeye giderdik. Bahçeyi kaplayan kar bembeyaz ve basılmamış olurdu. Döndürücü Bertha'ydı. O topukları üzerinde dönerken elini tutar, ayakların yerden kesilene kadar etrafında dönerdin. Sonra Bertha elini bırakırdı ve karların üstüne uçardın. Hangi pozisyonda düştüysen hiç kımıldamadan öylece kalırdın. Herkes taze karların üstüne bu şekilde düştüğünde, oyunun en güzel yeri başlardı. Kar üzerinde vücudunla yaptığın izi bozmamaya çalışarak çok dikkatlice, bin bir zahmetle yerinden kalkardın. Sıra karşılaştırma yapmaya gelirdi. Tabii karın üstüne, kolların ve bacaklarını açarak en çılgın pozisyonda düşmek için elinden geleni yapman gerekirdi. Sonra ardımızda, sapları ayak izlerimizden mamul, açılmış goncalara benzer şekillerle dolu hoş bir beyaz alan bırakıp giderdik.

En Sevilen Oyun

Leonard Cohen

Dünyaca tanınan, saygın folk besteci ve şarkıcısı, Kanadalı şair Leonard Cohen, Montrealli ve Yahudi bir ozanın çocukluğundan erişkinliğe kadar geçirdiği, geleneklerle kuşatılmış, özgürlük arayışı, aşk ateşi, sanat ve insanlık kaygıları ve yoğun cinsellikle yüklü, sancılı bir büyümenin hikâyesini, dönemin toplumsal olayları ve ülkesinin kültürel hayatıyla birleştirerek anlatan, yarı-otobiyografik ilk romanı 'En Sevilen Oyun'la okurda hafif bir gülümseme ve dolu gözler bırakıyor.

20.00₺

1 676000 26064

44-989-62-6

989626

versus